בחו"ט פ"ב דמנחות מ"ד מש"כ בזה. שוב ראיתי דברי הרמב"ם פ"ב מהלכות עכו"ם ומשם לקח המחבר דברים אלו. ובל"מ שם כתב וחבחר בשמוך ולא זכיתי להבין:

פרק ו [אות ב] שון. לכאורה יש להעיר מהלן למה שחקרו אחרונים ביו"ד סי' ק"י גבי תעשה תחויות אם ניתן בתר רוב בשר או בתר רוב חטיות. ועי' מ"ז פ"ב דמכשירין: [אות ה] והא דלא נקט בין חדתין לעתיקין ואין יוכל להסתפק בין בקלים לחדבה: [אות ו] מכל אמור. עי' ירושלמי כאן: [אות יא] לעזרה. לבר הבית: שם בל קנין. ולמה לא ניחא ליה בהיכון שכתב בסמוך דמייב באחריות. ועי' רמב"ם פי"ט מהלכות פסולי המוקדשין: שם ולשורקן מיד אלא עד לאחר כל"ל · שם וכבר הקשו לי כו'. וצ"ע. גבה"ם. ועי' אל"ת פסחים ל"ד ע"א ועי' ירושלמי פ"ח דתרומות הלכה ד' ובגר"ם שם: [אות לא] לבל' בהמות. דבריו אינם מובנים: [אות מד] בן עלמן כו'. ונזה יש לבקל קלת הבמיה דבתי מבגל האו"ח סי' קל"ח ממה שהמה עליו הקצה"ח: **הלכתא גבירתא** מ"ד. דמתנה עליה. הוא מהרמב"ם. דלא כתב"ב כתפארת. וע"ש בלח"מ שהמה מחד ע"ו: מ"ו. קרינות מבל לבור. ליתא. אלא המבסבר אם הקיינו מבסבר לת הבסבולות. ואולי גם בוזהו בן:

משנת רב

מכבוד הרב הגאון אמיתי רשבבה"ג המפורסם מוהר"ר ברוך פרענקעל תאומים זצ"ל מלייפניק.

מסכת שבת

פרק א מ"ג הרע"ב ד"ה לא יצא. ואומן דבר אומתו חייב. נ"ב ישוון בגמרא דף י"ח שזה דעת ר' יהודה אבל בהלכה בר"מ בדאיתא בפ"ע סי' ש"ח סעיף י"ב ויעו"ש במ"ח ס"ק י"ב: מ"ד תוי"ט ד"ה וי"ח. אבל לפי"ז נזיבה דבלים שיהיו ראבנים. נ"ב ישוון בספר מבשת הבמים שבביג ע"ז ויעו"ש אמנבא עוד ראיה לדברי הרמב"ם דבלים אינם אלא בנים: מ"י תוי"ט ד"ה עם. ובתב קודם שתבוכה. נ"ב המעיין בדברי הרמב"ן המובא בל"ן פ' נמה מדליקין ובמ"מ פ"ה מהלכות שבת ובב"י לו"ת סי' רס"א יראה מבואר שדעתו בדעת ר"ת בהתחלת בפ"ם אינו אלא מסוף הבקיעה ומתחלת הבקיעה עד סוף הבקיעה שבולא זמן סילוק ג' מילין ובביע יממא הוא ועם הבמם דהני במתני' מבבר הרמב"ן דהייט עד התחלת בקיעה הרי שלדעתו יש חילוק שיעור גדול בין דין דמתני' ח' דלא תני אלא עם הבמם ובין דין דמבנה יו"ד דתני בה עם תביכה. ולבעיבת הבוגרים בתחילת הבקיעה היא בתחלת בפ"ם בסיר יש לפרש עם הבמם בתו עם תביכה דמתחילת בין הבמבות מתמת בהוא בסף הביכה בתו עם תביכה והרמב"ן לבעיבתו בסוכר דגם בשבת בעינן מוסיף מחול לקודם בביר הקבה דאם נאמר דמתחילת הבקיעה מיקרי בה"ם לא א"ם עם הבמם דבא עכ"פ צריך להוסיף מעט קודם התלה התלה הבקיעה בעוד הבמם זורחה א"ו דמתחילת בקיעה עדיין יום הוא ויבולין שתבא הבוסבה מה בגאתר הבילת בקיעת הבמם וזה ל"ק לבעיבת הרמב"ם בסוכר דלבא בלל מלאבות הוספה בשבת:

פרק ז מ"ב תוי"ט ד"ה לבות. ומלאם יותר הרבה והבינותיו על הראבון. נ"ב אבתמבתיה דברי הרלב"ן סי' מ"ג דבם מבתבן איזה מלאבות אינם עולין למנין מבעם נבון אבר ביאר שם: הרע"ב ד"ה מבבה ומבעיר בלא שתבת דוד בבמנין. נ"ב בבוונה המלאבה היה במבבן בבה"ב אמנם זה לא אתי בביר אלא אליבא דר"י דמחייב במלאבה שאינו צריך לנופה אבל לר"ם נ"ל בבמ"ם בתוס' דף נ"א ע"ב ד"ה ובותר:

פרק יב מ"א תוי"ט ד"ה והמבה. וזה הו"ל לרש"י לפרש ג"ב. נ"ב בבר פירש בן רש"י ורע"ב לעיל בפרק בלל גדול מבנה ב' המבה בפעים שבן אומן מבה בסדון בו' יעו"ש. וכן מפרש הרמב"ם בבי' המבינות זה היה במבבן אבל הר"ן בתב דאלא מתוור לפרש בן יעו"ש מ"ש בשם הר"ת ובהוי"ט לעיל בפ"ז מ"ב מובאים דברי הר"ן בקיצור: תוי"ט ד"ה בשבת אבטושה מלאבה בלי. נ"ב ישוון ברמב"ם בפ"ע מה"ם דין ב' שלבדברי תינת בשבת בלי על המלאבה שמתקיימת המלאבה בשבת בם הפר"ת בבסר מיה מפרש מיה בלי על המלאבה בלומר שלמחר א"ל לבוסיף עליה וסייע לפי פירוש הרש"י והרע"ב שמתקיימת הבוונה שלין צריך להוסיף:

פרק יח מ"ג תוי"ט ד"ה ומתלגין דאי לא תימא הבי מאי בבינא ליה לש"ם. נ"ב הרשב"א בחדושיו העיר על בוביא זו ומוכיח מזה דבמילדין יש חילול דאורייתא:

מסכת עירובין

פרק ב מ"ה תוי"ט ד"ה בבר ביאבה. והרתב המשנה וג' ובלים אחה. נ"ב בספר בליל בהשבון פ"ה סעיף מ"ח בי' בל"ל ג' בעבי אמה וכן הוא בחשבון:

פ"ג מ"ח תוי"ט ד"ה ולא. ולבבה לבמיר בי' נ"ב ישוון הוס' בילם דף ד' ע"א ד"ה נימא:

פרק ו מ"א תוי"ט ד"ה שלוט. וילמדו בחילות בלבד בן רב"י. נ"ב ובעוד בי' שם"ו בתב לבבוך בשעבה יהיה שיהשבו בחילות המה רשות הרבים ובין שמותר לטלטל מהבתים להילות יתשבו שבולאה והבנסה מרה"י לרשות הרבים מותר וישוון מ"ש בהוספות י"ט רפ"ז שבולאה מדבריו בפירוש הרמב"ם בדברי המור בל"ל:

פרק ז מ"א. תוי"ט ד"ה לבעלה. שבתקבלי נר"פ דלעיל. נ"ב ישוון מ"ש לעיל בגליון: **שם** משנה ב' ד"ה אחר. ואין לומר דר"י מייבי. נ"ב לא אבין דבריו ומ"ש בראיה דתנא דמתני' ז' הוא דפליג גם בן אינו מוכן די"ל שמייבי שם דבתקלקל קודם שבת ראשון וכן בתב בע"ז ר"ם שם"ת ודלא בפירוש הר"ר יהונתן:

פרק י מ"א ד"ה מבבינין וז"ע. נ"ב ישוון בגמ"ש בי' ב"ח ס"ק נ"ד: משנה י"ג ד"ה מחזירין. ולביבך לבי תמה על מ"ש הרמב"ם. נ"ב אבתמיהתה דברי הרמב"ם שבפרק ח' מהל' ר"ש בבתב בזה"ל ובוחלין את הבעזה בבבת אפי' בדבר שאין אוכל עבודה בו' דאיסור שבות במקדש היתר הוא וב"ב הר"מ בם בטעם הרמב"ם בין דבספתים דף ס"ם אמרינן ור"ל הוא שבור שבות שאינה צריבה לא בתיבו מבמע דהבמים פלגי עליה ופסק בוותיהו עכ"ל. ועפ"ז יש לייבב הגירסא שלפניו שברמב"ם פכ"א מהלבות שבת שבתב ומניחין רשיה ע"ב המבה לבתחילה במקדש שאין איבור בבות במקדש. הר דמתיר בם בתת רשייה לבתחילה בבות בגד המבנה דבאן ועד הבמ' בבילה. אבל לפ"ד הרמב"ם בסיבות ק"ם נראה בסיבר דהמבנה דאין דעיבונין מתחילין רשיה בו' אתיא ברב בחנן ואין הלבה בדבריו. ולפ בנחה לבתחילה מותר דאין בבות במקדש אפי' שלא לעזרך וכן הוא דעת רב הבזאת בספתים דף הל"ל:

מסכת פסחים

פרק ב מ"ד תוי"ט ד"ה בבמיד. ומשמע דאל"ה מבלם והא ליתא. נ"ב ז"ל דהרמב"ם בפי' המבניות מוקי מהני בבמ"ד דאמון בספת אסור בהנאה וע"ב הוליך לומר דמהני' סובר לפי מדה מבלם ובב"ח לף שבבג בהרומה במתיב לפי מדה מ"מ אם הזיד בחמץ פוטרו המלקות בל החמץ מתבטלמי מדה על שבגת הבתומה ולפי הבמת הבוי"ט בלבון הרמב"ם היה לו לתמוה עליו מריבא דמתניתין דמייב בשוגג הא לאו בר דמים הוא בקוביה הבגמ':

פרק ג מ"ג תוי"ט ד"ה ביבד. שהבורס המלב שהשרף. נ"ב ישוון הוס' שבת דף כ"ה ע"א ד"ה בל אתה מצוה ויעוין לבאן פי' המבניות לבהרמב"ם סוף המובה: תוי"ט ד"ה ר"א דתלה אינה הקדש אלא בו'. נ"ב מבואר בן בבו"ת מרבינו מתה עזריה סי' ס"ב בהסבלת דבריו דהקדש בי בזה דתמנא יהיב ולבך סובר ב"ם שאין בסלגין עליו מבא"ב הלה בממון בעלים היא דאי בעי יהיב לה לבן בתו בהן. וע"ע דלעשם הל"ל לתה סובר ב"ם שבם מיהות ליתא בבאלה דהקדש דמי בדבתיב קדוש יהיה לבם (בדאיתא בזבח דף ט') וכי שייך לבבי מזיר הוי בבי בזה: בא"ד ואם הבקשו הל"ב לר"א הקדש בו'. נ"ב ליתא בן בתוספת בי קושייתה אליבא דהבתה דפסחי' הלבה בר"א דבריבן הוליל א"ב לתאי ממבטינן חלק של בבוה הא סבריבן בב"ה דים שאלה בהקדש ושייך בם בהקדש הוליל: בא"ד ואם מקבה מבוליל לי מבבל. נ"ב ל"ל דמיירי בבא ליד בזבר וכמ"ש הרוב': בא"ד ואם הטעם ה"ל לטעמא. נ"ב לק"מ דהרע"ב סובר דלא תמרינן אפי' הוליל ואי בעי מיהבל לעבין היהר וכמ"ש הרוב': מ"ד ד"ה ולבבות. והקבו בהוספות. נ"ב ישוון לו"ח בי' תמ"ד ס"ז ובמג"א בי' ס"ק נ"ג:

פ"ה מ"ד תוי"ט ד"ה תייב. דלא יראה אינו ביד. נ"ב ישוון בחק יעקב סי' תמ"ג ס"ק א':

פרק ז מ"ו תוי"ט ד"ה נעמא. ולבבן תמוה הוא הבבי בדתה. נ"ב בוונת הבוי"ט במלבון הרע"ב מ"ש בסבת בדתה בו' נראה שבפי' בדברי הבסבת בדתה מבני טומאה מה דהייט בבבס עמאים מועטים ע"ז מבפלא דהא גם בטומאת זיבה בדתה בעיים הבסת ואף ברובם זיבים אבל לבן הרמב"ם מדוקדק שפיר שבתב שהטומאה בדתה וז"ל אלא בטומאת מת:

מסכת שקלים

פרק ז מ"ב תוי"ט ד"ה לעולם. בבבי המה אנשים לוקחים מתבר אחד. נ"ב בן סגנון לשון הוס' בב"מ: ד"ה בבר הבית וא"ל אבתי מומא. נ"ב לבוונת הוס' בעשם דהולבין אחר הרוב מעות חולין בפ"י בראנשים הבאים לבר הבית. ולהרמב"ם לבוונת הירושלמי פי' פירוש אחר בסוגיא ובפי' בראתי"ד המובא באש"ז לב"מ שם: מ"ג ד"ה זה וזה והרמב"ם לא בתב אלא. נ"ב ישוון הוס' חגיגה דף כ"א ע"א ד"ה האומן. ומ"ש שם בבה"ד והבינא דבי אלתגן סעד לדבריו מפ' גם"ג שעות הדפוס הוא וצ"ל מבקלים והבוונה על מעשה דבאן הבעשה היבתי בל"א מהבם עותר:

פרק ח מ"ג ד"ה שותה בה. הרמב"ם פי' בסבין וקנה קטה בו'. נ"ב בן מבואר ברמב"ם פי"ב מבאר אבות הטומאה הלבה ב' ומבינ עליו הרבה"ד שאין לבון המבנה בן לפי פירוש ישו"ש ובב"מ. וצ"ל בפוגו דהרמב"ם לבינתו מובבה לפרש דבקלי אסבין אלא רקופין. דידוע פלגיא הוס' בבמה מקומות ובחולין דף ג' ד"ה בגון דבדק אי בעינן בלי שבת לבחינת בדשים. ובזבחים רים פרק איזהו מקומן הטעו דבעינן בלי שבת. ובתבו שם הוס' שלפי"ז הא המבואר בבסחים דף ס"ו בב"א הבינא סבינו לשהוש הבפת ל"ל שבוקבהו הסבינים לבלי שבת בע"ש דבשבת אין מבקיבין. וכן ביאר המהרש"א ע"ד הוס' בבסחים בסוגיא הנ"ל בתוספות ד"ה הותה לו בגמרא ישו"ש. ובמה הרמב"ם פ"ד ממעשה הקרבנות ה"ז בתב בל הזבחים אין שותבין אותן לבתחלה אלא בבבין מלבי שבת בו' ישו"ש. ולפי זה לי אבבר לפרש בפירוש רש"י דבותבו בה קלי אקופין. דהא בתב קופין דייבינן ליה אלא החזיקו הבעלים לעוקר בחיטה רק להתיבת בבר ובבירת עצמות אליה אין צריך לבלי שבת ובודאי לא הקדישו אם בן אין יכול המולאה בשבת לשחוט בו ביום קרבן הפבח בין בחיטו בלי שבת ואם אינו יכול להקדישו ביום שאין מלבשין בשבת לבך מובבת הרמב"ם לפרש בקלי אבבין ובהם בבין מחזיקין שבבינו בעינו לשחיעת הפבח ואקדבינה בי"ג בין בלין מקדישין בי"ד שבות בשבת. ועפ"ז יש לייבב מה בשקבים הוס' בפבחים דף ע' ע"א ד"ה והא מדקתני שבקבו ואמאי לא בריך לי בשבת היבי שרי להטעיל בלים ישו"ש. גם בושית מהרש"א שם דאי בשבת גם קפין לא יעבוד להטעיל בבודאי הטעילו בעלו קודם שבת בין שאסר לעבול בשבת ביום טוב ישו"ש. בתקבים מה שבתבבו בספר טורי אבן בתגיבה דף כ"ו ע"א שבראה שם בתש"י ד"ה שאין מטעילין בלי שבת בשבת. הא ליתא בבילה דף י"ח ע"א שולד הטומאה אף בגטמאת מערב יו"ט מטעילין ביום טוב דלא מתבינ בלל הינקן בין בטומאתו אינו אלא מדרבנן כ"ב מהראלי שיהיה מותר להטעיל בשבת בל בלי העזבה שאין עליהם רק טומאה דרבנן שהחמירו על מגע עם הארץ. ובתבתי על הבינון בזה"ל וי"ל בין בבמקדש לא היו הבלים ראויים להטעים רק בבשם מהבים יש לדמותה לטעילת בלים מדבים הבקחים

פרק ה [אות ו] מג"ל כו'. עי' פי' המשנה בלן. ועי' תפונת רדב"ז סי' תרי"ח מבי"ח בזה ועי' מב"ב המחבר בדרוש אור החיים לישב קושיא זאת ע"פ בד"ה ובזה נ"ל לפרש: [אות יב] שיעבר המבן. עי' תוי"ט פי"ח דפרה בשם הר"ם: [אות כב] הבא בטעמא וכו'. ועי' אל"ח פסחים בשיטת ר"ח סבה"ב אחיזם. דבלי שרת מקבלין עומאה מולד הטומאה. דלא גרע מעצים ולבומה. ועי' ספר מגחת חיזיל מלוה ק"ם מש"ב בזה ובמק"א הארבתי בזה: [אות כב] ביאה דף י"ד ע"ב. וע"ש שרלו לתרץ דחיישינן שמא החיטן על הפת. ועי' שבלות סב"ד בפי' הרחב בבוער סי' ב'. שהשאלה עליהם מת מה בעי הפם. דהא אין לריך עבילה אלא מבום מגע בהבים ע"ה. ובאמת אין בלן חמיה. ובוונה הבוה' פבום. דבאמת הא לא בעמא הפרוכה רק הבלים הנגמרים בשבתה מריבים עבילה מבים חומרא בעלמא שמא בעמאו. ועל זה הקבו הא בפרוכה לא מבבתת לה עומאה. ואם בן לא בייך בה להחמיר. על זה תירלו הא מבבתת לה בגיה עומאת אוהל. ועי' תוס' חולין ותראה שבן בוונתם: [אות מב] ויב גורסין כו'. דבריו מעוגנים ולא אובל לבבינם: [אות מה] מחלי אהבו. דבריו בותבים זה אם זה לשה שבתב בחוקב מ"ד ולו"ק:

סליק בס"ד

מעד

הנקחים מעובד כוכבים שלדעת הר"מ נפ"ד מהלכות יו"ט אסור לכ"ע להטבילם דהוי למתקן גמור. דאמתכר הוה בספרו שה"ל סי' כ"ו קלסי' לדברי הר"מ ומכיון לף לי עבילת כלים מדרבנן מ"מ כיון שלא חזי לתשמיש הוי כמתקן כי הטלה עם בתריסות מכ"כ בוזד הטומאה שלף קודם עבילה היה לחוי לבשמש בו בטומאה לעמה ולמי שאין מוכל מוכן בעכהה כן הוקף סברתם שם. וזה לא שייך בכלי מקדש. עכ"ל על הגליון ספר טורי אבן: ודבנה בהוס' הגיגה דף כ"א מקשים בהאי סוגיא דסכין הנמצא דבישום שמא בעמא בוזד הטומאה שה"ל הערב שמש ולא סוגרך לבקיים טבילתו כי"ג ותיכנו דלא חייבינן לספק טומאה דרבנן יעו"ש. מעתה י"ל דלפ"ד דבמ' נפסחים מבירי נבא בשבת אין לא לריכין להיכון בהוס' די"ל דבאמת חייבינן גם לטומאה ולד הטומאה. ומכ"ז מוחר לבחוב בסכין הנמצא כי"ר. דהא הסכין בוזדי הקדישו הבעלים לכלי שרת קודם הבאת דבשבת אין מקדישין. וכ"ש אסור להטבילו בשבת אף מטומאה ולד הטומאה (כמ"ש בגליון ט"א) ולכך ע"כ הטבילו כי"ג [לדברי מהרש"א הנ"ל]. מבה"כ בקופין שהמת אינו כלי שרת יש לחוש דלמא לא נעמא רק בולד הטומאה דרבנן. וא"ש בכל ודו"ק: **סליק בס"ד**

בית שאול

מהגאון הגדול רשכבה"ג כקש"ת מהר"ר יוסף שאול הלוי נאטהאנזאהן זצ"ל אבד"ק לבוב:

מסכת שבת

פרק א מ"ד י"ח דברים גזרו בו ביום. עי' רע"ב שביאר החשבון ועי' בעל המאור ובראב"ן סי' ש"ח ובמרכבת המשנה דפוס ראשון ביאר החשבון באורך אמנם מ"ש בר"ב לענין לוכל ראשון ואוכל שני ושותה משקין עמאין וזיטמין דהני תרומה לתוך פיו וביאר המהרש"א דקאכיל תרומה טמאה שהיא במיתה ובאמת שכן כ' רש"י בנכורות דף י"ב ע"ב ד"ה מלה אכל סדבר תמוה דאוכל תרומה טמאה אינו במיתה אלא בעשה ובכר תמה בזה הגאון ר"ש לאגר ז"ל ובספר מעין החכמה פ' שופטים והוא הוסיף מפסחים דף יו"ד ד"ה והלך ובע"ז דף ס"ו ד"ה אביי והנה תלילה לרש"י ותוס' שיעשו בזה. ובתחלה חשבתי שהרי הרמב"ם פי"ט מסנהדרין מחלק בין כהן שאכל תרומה טמאה לבין זר שאכל תרומה טמאה דזהר חייב מיתה בידי שמים ומוכל לומר דגם רש"י ותוס' ס"ל כן וכם מיירי לענין זר. ובלח"מ פי"ט מסנהדרין המה על רבינו דמב"ל זאת ולפמ"ש רש"י ותוס' ס"ל כן אמנם אף בזה קדמתך בזה דבוגתם לענין זר הרי האחרונים המהו מרש"י יבמות דף ל' ד"ה תרומה ובגיטין דף ל"ד שב' בהדיא כהן טמא חייב מיתה על תרומה טמאה ויש לישב דברי רש"י דרש"י סובר דבמולל דאמר בסנהדרין דף פ"ג ומתולין דף קי"ד דפרע לזו שהיא מתולדת הוא לבישתו דס"ל לזה שיטת בתולין שם דאין איסור הל על איסור אכל לדידן דס"ל דאיסור הל על איסור וכאן הוי מוסיף. ועי' בחידושי הרי"ן בסנהדרין שם ה"ב אף בטמאה חייב וגם לפמ"ש תוס' בסנהדרין שם לאלק דבטמאת הגוף קודם חייב מייתי רש"י בכה"ג דטמא קודם. וכזה מיושב גם המשנה פי"ד דפרה שתמה התוי"ט שם בשם הר"ם ולפמ"ש ה"ם דשם טמא קודם ודו"ק ויותר ממה שכתוב כאן הארכתי בקונטרסי נקוד בשם דברי חשבון על ספר המצות. ועי' תוס' שבת דף ל"ח ע"א ד"ה כגון כתבו בתרומה טמאה ליכא אלא עשה ול"ע: **שם מ"ח** בר"ש"ן. עי' תוי"ט שב' שברמב"ם סובר שבהוסמת אינו כסמין ע"ש והוא המנהג דהא מקרא מלא ביטעים כ"ח פסוק כ"ה ושם תעה בוקר ושעורה נכסמן וכסמת גבולתו ובר"מ ובד"ק ומלודות פירכו דכסמת הוא כסמין וכן מלאתי בירושלמי פ"א דחלה ושם תעה אלו תעים שוכה זה שבולת שועל וכו' כסמן זה הטיפון וכסמת זה הכסמין גבולתו לחם ע"כ גבולתו של לחם הרי מבואר דכסמת הוא כסמין והוא הגבול של לחם דהיינו ממש כמיין ונע"ב:

פרק ב מ"א נחוש המדי אומר מדליקין בחלב מבושל ותב"ל וכו'. עי' ברע"ב שבאיה דברי הרב"ם דחכמים סיינו ת"ק ואיכא ביניהם דרב ברונא ולא מסיימי. והקשה אותי אחד מלומדי למד דאמאי לא משני דפליגי נחוש המדי וחכמים במלחת דת"ק כמ"ש התוס' נפסחים דף פ"ג ד"ה ר"ש. והשבתי דהא הת"ק אומר ולא בחלב ות"ב ת"א לומר דנחוש המדי מפרש דברי ת"ק. דת"ב היה לו לומר בחלב שאינו מבושל ולמה אמר לסיפך מדליקין בחלב מבושל ע"כ דקאי בפני עצמה ודו"ק. והנה ברע"ב פ"ים והלכה כחכמים ובשאלתי איך שייך הלכה כחכמים הא לא מסיימי וגם הת"ק ס"ל כן והך דרב ברונא אמר רב לא מסיימי. ולענ"ד נראה דהנה התוס' הקשו דהא כל תנא בתרא לפפוי קאתי אך לפענ"ד כיון דרב ברונא אמר רב ס"ל דמדליקין בחלב מבושל אם נתן לתוכה שמן כל שהוא ת"ב בוזדי מצוה ליה לרב דחכמים ס"ל כן דאין שייך שיתלוק על חכמים דמסתמא ס"ל כחכמים שם רבים על ת"ק. ולכך לא אמרינן דתנא בתרא לעפוי קאתי דת"ב הוי רב דלא כחכמים וזה לא מסבר ולפ"ז על מתנה שפיר אמר דלא מסיימי דיש לומר דהנא בתרא לעפוי קאתי אבל מרב ברונא אמר רב מוכח דס"ל כן ובפיר כתב דהלכה כחכמים משום דחזינן דרב ברונא אמר רב ס"ל כן וכן קיי"ל באו"ח סי' רס"ד ודו"ק סיעב:

פרק ז מ"ב אבות מלאכות. עי' תוי"ט שבאריך לענות הבשבון. ועי' ראב"ן סי' ש"ו ובס' נצח יעקב שם: **שם** הקורע ע"מ לתפור. הייטו דמן הסתם אין דרך בני אדם לקרוע בחוט רק בלוקן שלריך לתפירה אבל מי שלריך לקרוע כמו על מתו חלילה חייב אף דאינו ע"מ לתפור כיון שדרך כ"א לקרוע כן. ובזה מיושב קושית הגאון מהר"ש לאיגר ז"ל על הפ"י ובגא"ש ז"ל דבס הוי קריעה מצוה ולכך חשיב הקריעה תיקון דהוי תיקון מצוה מבה"כ בשאר קריעה רשות ודו"ק: **שם מ"ד** ומורסן. עי' ברע"ב ותוי"ט לי גריע מורסן מסודין לו לחיפוך. ועי' בחלי רבה סי' תל"ד ואני מלאתי בשו"ת ביתא ורדים הספרדי חיו"ד כלל ג' סי' ד' שבאריך ברחיב הדיבור בזה מלי סודין ומלי מורסן ואני בחיבורי הש"ל על יו"ד סי' שכ"ד האריכתי בפרע זה והבאתי המשנה דתרומות פי"ד מ"ה והגיגת ורדים שם הביא דברי הס"ם ב"ב פרק המוכר פירות דאמרו לא מלאתי קל מסודין ולמה לא נקט מורסנין דהוא גריע יותר אבל אין ראיה לענין קלות וכבדות. ומהאי דאמרו ב"ק דף ל' יביב בו ביוזי כלל ושאלי סודין שיש בו קמה קלת ואלו לעדפי זהב בשבת דף ע"א. ומלאתי ברש"י בבכורות דף ל"ב בני סאה סודין ושאה מורסן דמעמע שם דמורסן הוא בגריע ועי' ירושלמי פ"ש דסוטה ה"ח סאה מורסן ושאה סודין ועי' רמב"ם פי"ב מתרומות ה"ז. ומקורו מהירושלמי ומשמע בהרמב"ם. שוב מלאתי בשו"ת תפארת בני סי' ל"א תחו"ח שבאריך ג"כ בענין זה והרבה דברים שהרגשתי כתוב שם ועי' בגיטין דף ס"ז דר"ש מבבא קמעא ומה שמוליא לזו מוליא אלא סודין ולהרמב"ם היה לומר לזו מוליא אלא מורסן והרבה האריכתי שם ובאין לזו כותב אלא רמיזות:

פרק ח מ"א ושאר כל המבקין בהבעיות. הנה תשב חלב ודבש שמן ויין ותא"כ שאר המבקין. ועי' ברז"ה ובמר"ן ר"מ מפסחים בני מלה עבילה ועד פירות ודו"ק ויש לדחות לתוקן תשובין קם מבוש רפואה ובאר מבקין לא בלבאה:

מסכת שבת

פרק יח מ"ג ומתלגין עליה את בשבת. הרוי"ע באריך בזה ולא ראה דברי הרשב"א בחידושיו טוב מלאתי בס' פרוסת שבת שבריבים בזה:

פרק יט מ"ו ו"ט של ר"ה. עי' רמב"ם בפי' המשנה והרא"ש חולק על זה ועי' טוש"ע יו"ד סי' רס"ו ועי' טו"ש בתשב"ן מ"ג סי' רפ"ד ועי' תנוכי יד שאול בס ובטו"ש שולחן ומשיב ח"א סי' קכ"ט:

פרק כד מ"א נוקן כיבו לשונר כוכבים. עי' בברע"ב לעע"ב בשלוחו של ישראל הוא וכו' דבריו המ"ל מ"ש דלתירון הגמרא י"ל דמביאין הגיגה בשבת בשעם הר"י מקורבל רק עיקר תירון הגמרא דבשבת אין מקדישין. וכ"ש אסור להטבילו בשבת אף מטומאה דמתמן כלי שרת ואין מטבילין כלי שרת אף מטומאה דרבנן. אבל קופין שאינו כ"ש מישין דלמא נעמא בולד הטומאה ובבעלים לא הטבילו דיכול לטבולו בשבת מטומאה דרבנן. וא"ש בכל ודו"ק: **סליק בס"ד**

בית שאול

מהגאון הגדול רשכבה"ג כקש"ת מהר"ר יוסף שאול הלוי נאטהאנזאהן זצ"ל אבד"ק לבוב:

מסכת עירובין

פרק א מ"א מבוי שבוה נבוה וכו'. עי' בברע"ב דמס"ת שרי לבלעולי ביה בלא שום תיקון ובבנן ואוקמתא לרבנעת אלא דקוקס והוא סוכר. ועי' תוי"ט ובכר בהבתי בזה ואיני זוכר מקומו. אמנם מלאתי בראב"ן בשו"ת בלא"ת מלק ס' דפוס ליוזרלני סי' י"ע שבאל על דבנת רש"י במשנה שב' דלא בר"ה דמי וע"ז שאלו הא אדבבה הוי הר"י גמורה כל שיש שם ג' מחיצות ובשיב דבוזבה רש"י לברה איסור מבוי דלף דאינו ר"ה גמור הוליל ויש לו ג' מחיצות אפ"ה אסרו רבנן ע"ש. וזה יש לבוון גם כאן ולדבריו. והתו"ע כתב דהרמב"ם קורא בדבר שאינו מסורם בחומה אף שמקובל מסיני דברי סופרים אף שהוא כל"מ אבל זה אמת בכמה מקומות אמנם כאן אחי ודאי אינו אלא דרבנן בלבד. אמנם בגוף דברי הרע"ב י"ל דס"ל דמבוי מסולם ל"א רבות סיחיד כלל מן התורה ורבנן גזרו לעבות אחי אבל מבוי שהוא זה מן התורה רבות סיחיד גמור. והל"מ סוסיף דלריך אחי לו קיבה. ואף דבדברי הרמב"ם לא משמע כן. ועי' בהרב המגיד ר"ם י"ז מבבת שבתב בהדיא דגם מבוי שהוא בהדיא אינו רה"י אבל ברע"ב אפשר ל"ל כן:

פרק יא מ"ב מותכין ינלת במקדש. עי' במהרש"א שם ועי' בספר מילת דבריה על רש"י פרשה אמור על פסוק עורת:

מסכת פסחים

פרק ג מ"א ואלו עובדין בפסח. עי' ברע"ב ותוי"ט מ"ש בפירושי המשנה ואני תמה למה בש"ם פסחים דף מ"ג שפלגלו שם מני מתני' אי ר"מ אי ר"י ולמה לא הביא משנה דתנה פ"ח מ"ב נחתבר אחד בכל המינים ס"ז עובר בפסח ולמה נקט תפרוסות דוקא ולא נוקבה מיכו יש לדחות דשם אינו מדבר מניקבה רק ממשנת המינין ולכך נקט תפרוסות דחמשת המינין:

פרק ה מ"ד חוץ מן המחלת שבחטו אלא לשמו. ע"ש למה לא הוסיף ר"א אף מאשם שבחטו אלא לשמו כדס"ל לר' אליעזר בריש זבחים ובע"ב: **שם מ"ם** ר' אליעזר אומר וכו'. עי' ברע"ב שבתב ואין הלכה כר"א ומוכר לעולל אוכן המקלות דאין שבות במקדש וכ"פ הרמב"ם הלכה ק"פ פ"א ה"ד ע"ז וכ"כ כאן בפי' המשנה ולפענ"ד המוה מ"ם מהך שבת דף קכ"ג דסידור הקנים לא נעילתן ולא סידורן ובשבת בתוס' שם דאף דאין שבות במקדש מ"מ לבעמים גזרו. ואין לומר דהרמב"ם ס"ל כדדחי בש"ם דעשוני בתחי סורחת לא מעבדת לבל גם בכך דר"א דחי שם דאמרו אפשר כדר' אליעזר וביותר תימה דהא הר"מ פ"ח מבית הבחירה הלכה י"ב כ' דבל דאפשר בענין אחר לא דחי. ועי' פ"ו כאן מ"א דאסור בלחם דאפשר לעעבד מלחמול וכן כדברי הר"מ פ"ב כל דאפשר בר"א לא דחי. ועי' תוי"ט כאן דכ' דאין טעמו של ר"א משום דאין נים שבות במקדש דא"כ לפלוג בשאר שבותין אלא כיון דאפשר בלא"ם אינו דוחה ע"ש וזה תמוה דא"כ גם חכמים היה לסם לכבוד כן בש"ם בר"מ ולמה לא קי"ל כר"א ובע"ב:

פרק י מ"ח אין מפסיקין אחר הפסח אפיקומן. עי' ברע"ב מ"ש פירושים בזה אפיקומן והמשכי ומלאתי מורסן ואני בחיבורי הש"ל על יו"ד סי' שכ"ד האריכתי בפרע זה והבאתי המשנה דתרומות פי"ד מ"ה והגיגת ורדים שם הביא דברי הס"ם ב"ב פרק המוכר פירות דאמרו לא מלאתי קל מסודין ולמה לא נקט מורסנין דהוא גריע יותר אבל אין ראיה לענין קלות וכבדות. ומהאי דאמרו ב"ק דף ל' יביב בו ביוזי כלל ושאלי סודין משמע דסודין הוא יותר גריע ג"כ יש לדחות דאולי מורסנין לא היה בו ביוזי כלל ושאלי סודין שיש בו קמה קלת ואלו לעדפי זהב דבשבת דף ע"א. ומלאתי ברש"י בבכורות דף ל"ב בני סאה סודין ושאה מורסן דמעמע שם דמורסן הוא בגריע ועי' ירושלמי פ"ש דסוטה ה"ח סאה מורסן ושאה סודין ועי' רמב"ם פי"ב מתרומות ה"ז. ומקורו מהירושלמי ומשמע בהרמב"ם. שוב מלאתי בשו"ת תפארת בני סי' ל"א תחו"ח שבאריך ג"כ בענין זה והרבה דברים שהרגשתי כתוב שם ועי' בגיטין דף ס"ז דר"ש מבבא קמעא ומה שמוליא לזו מוליא אלא סודין ולהרמב"ם היה לומר לזו מוליא אלא מורסן והרבה האריכתי שם ובאין לזו כותב אלא רמיזות:

פרק ח מ"א ושאר כל המבקין בהבעיות. הנה תשב חלב ודבש שמן ויין ותא"כ שאר המבקין. ועי' ברז"ה ובמר"ן ר"מ מפסחים בני מלה עבילה ועד פירות ודו"ק ויש לדחות לתוקן תשובין קם מבוש רפואה ובאר מבקין לא בלבאה:

ל"ט נשמ"ע ומה שכתבתי בהגהותי שם. אמנם אחתי דברי הרע"ב כאן לא יתישבו ממה שחילק בין שעת הזריעה לאחר שנלו ונפע"ד חוות הרע"ב לפמ"ש המרדכי דכל שבת לעולם בתעדוכות נ"ש ביטול והקבו מדברי המרדכי שכ' דיין נגיעים בטל. ועי' נמו"ש סי' ק"ב ונגל"ח סשחים דף נ"ג אבל אני כתבתי לישב דאני הרלתי בדברי הרע"ב מבוארים בהם הרמ"ב בסי' י"ד ס"ק ט"ו דשעמו של המרדכי הוא משום דהוה קבוע ומחתיה על מתנה דמי ולפ"ז שם שכן הוכר בטבע הבריאה שהאותי רוק מעורב בדם וכמו כן פ"ז של זב מ"ל בלא אחותי אינה מ"ב הו"ל קבוע הביכר בטבע הבריאה ולכך נ"ש ביעול אבל יין שוב בשבת אין כאן קבוע הביכר ובקבוע שאינו ביכר נ"ש קבועות. ועי' יו"ד סי' ק"ו ובשיטת דרוב מבטל. ובזה מיושב הרבה קושיות שעורבו האחרונים על דברי המרדכי הנ"ל. ועי' טו"ר מהר"ם מוי"ד סי' כ"ד ולפ"ז דברי הרע"ב מבוארים בדעת הזריעה לא ביכר הקבועות ושייך ביעול אבל כל שבכר בלו ומיכר הקבועות נ"ש ביעול. ועי' שו"ת הרשב"א סי' רנ"ט דרך אחר ויתישבו דברי הרמ"ם ודו"ק ויותר ממה שכתבתי כאן הארכתי בדברי המרדכי לק"מ מעזרישם בארן הגר: שם מ"ב מפני דרכי שלום. עי' בהרע"ב שכתב שיטה לחם הלף עצודתם. עי' קונ"ח סי' רמ"ב וביר אפרים על יו"ד סי' פ"ח שהגלו לי שייך בכסים הלף עצודתם ואני נהגהותי על טו"ר מוהר"ם בר ברוך סי' קי"ב שנדפס מתקם הארכתי בזה ודו"ק: שם מ"ח ואם בקלו מקבלין מידם. כתב הרע"ב ונתנאי שימשור לעיבור יפה והקלוש"ת סי' רל"ם הקשה דמאי מהני סירתם דמתנת

הגהות וחדושי הרש"ש

מאת הרב הגאון הגדול כו' מוהר"ר שמואל שטראשון זצ"ל מווילנא.

מסכת שבת

פרק א ברע"ב ד"ה פשם הענו כו' קמ"ל דמה"ב אחורה ומיינן עליה. וכ"ע התו"ע ואפילו כו' ולר' יוסי דסוכה סו' דל"ש שבת לדחות אבל לדקה כו'. ובתוס' ר"ש הקשה עליו דהא גבי לולב גם כן ל"ש שבת לדחות אבל בעבדא הדבר תלוי ע"ש. ולפלא בעולם מבוסס ז"ל הבוס' (ביומא ל"ד) ד"ה טעם שבוכותו להדיח דלא כיתי אבל בעבדא ע"ש. והכא דחייב בראה מבוס הן זמנו בטול וכדאיתא חילוק זה ביומא (בסס) ובפסחים (ע"ב ב): מ"ב בהו"ע ד"ה מפסיקין כו' הא דבתר הרב"ב דאתאן לד"ת כו' וכ"ם הוא מכל הני דלעיל דמפסיקין ואפילו כי אינה שהות כו' וכ"כ הר"ן. ובקשה דהא הך בבא מוקי לה בדבור בסמוך בדליכא שהות (בסס הר"ן) ולא"כ דיו לבמס"ד להיות כמדון ובלתמת הר"ן משמע דמפסיקין לק"ק קלי הלעיל וגורם ומפסיקין בו"ו ובפרק לולב הגזול מוקמ בדברי בבילור בכן הוא רק ואין מפסיקין לחבלא מוקי בבס"ם אבלי אחבירים: שם בתוס' ר"ש (לות ח') ובקשה לי הא ס פא מיירי בס"ש כו' והוי מדוש אף דבכיח שבחות כו' קמ"ל בסופא דיום לא"ע אין מפסיקין. ולי עוד קשה דומתא אמתיגן דאף דמפסיקין לק"ם מבקרא חוזרין לגולבתן ואח"כ מפסלו ומכו שבאמת הדין כן כמו"ם הר"ן וכ"פ בסו"ע. אבר ע"כ הגלע"ד דקוביא הב"ם הוא מלבון מפסיקין ויהיה פירוש ובתוא ריעא כו' כיון דבבר עשיו והני בה בריעא לא הכ"ל מפסיקין כאלו אזל ענין תדב אבל הכ"ל ומפסיקין לק"ם לא אבל מפסיקין וזה דלא בני' הר"ן שבתב בסמוך וזה מדוק בשה עיין הב"ם ואם אחילו א"מ מפסיקין לק"ם ולא עיין הא דוה"ע לתפלה לפרסיכ"ם הא עיקר הקושיא מזה: שם בהרע"ב ד"ה ואח"מ לתפלה. אחין לה זמן קביע דהוריתה [עי' רב"ו שבת דף י"ח ע"א ד"ה תבריס]. מבמע דאזיל כאן בשיטת הרמב"ם בפ"ח מהל' תפלה בהיח עמאה מה"ת רק בשמע מדברנן. ועי' ר"ם מי שמעו מה שפי' בסס רבותיו: מ"ד בתוס' רע"ח (לות י"ד) והתוספה הזסירה על התרומה כו' רש"י. ומה דנקט מהרב"ח דבותה הרומה עמאה בשיטה בחמת ב"כ רש"י בבכורות כו' וכן נקטו תוס' ע"ז ס"ו. בבה לעיין ג"כ תוס' פסחים (דיום דף י') ועי' מב"כ בחדושי הרמב"ם בפי"ט מהל' מעשרות בס"ד. אבל מ"מ פירש רש"י ערוך יבוא מדוע לא פי' טעם דאיסור עשה הכ"ל. ול"ל דהוכרח לפרש כן אליבא דר"ח דא"ל בפ"ח דהרומות מ"ב דאם נשמאה התרומה אחר בתבה לחוך פיו יצלא ועי"ש. אירבא דאפשר לומר דבאן כיון שהיה בבר אוכלין טמאים בפיו בשעה שהן המשקים דהרומה לבין הוה כמו בטמאו קודם וכעין זה הוא בגיעון (ע"ס) ל"ם אבל אקדם בע כו' ע"ש: שם בהרע"ב ד"ה ויי"ח דברים כו' והגזירה הי"ו כו' כדאמרינן גזרו על פתן מבוס בתבן כו'. לא דק דבגמ' פרק מאי אוכלין כו' אבל גזרו על פתן ובתבן כו': מ"ה בתו"ע ד"ה וכרשיון. פי' הרמב"ם כוסמת כו' שמצאת למד שהוא סוגר בכוסמת אינו כוסמין אחבו מה' מיין. ובירושלמי ריש אלה הבילו הר"ם בם יליף הא דה' דברים חייבים בחלה מקרא דוסה תשה שורה כו' וכוסמת זו הכוסמין ומבמע דדרשה גמורה היא ולא אסמכתא מדברין עלה ולמדין מן הקבלה. לך מינו בגמו"ק ע"ב ס"ה דקאמר שם מכן לאבל מן הקורה שבאה שבאמר ויעש לאביו אבל שבעת ימים וז' ימי אבילות אינן אבל מדברנן ואפ"ה פריך עלה ולמדין דבר קודם למ"ת: מ"ד הרע"ב ד"ה אבל כו' לאמקום קרוב. כלומר שיבא המקום ברוחה לאוליבו קרוב שיוכל לבוא שם מבעוד יום [רב"ו]. וכן בפי' הרמב"ם שיגיע לביתו כו' ואין לבון למקום קרוב סובב כיבוסם הבל"ל בדי שיגיע לביתו כלבייביו ובזו לקמן (י"ח ב' וי"ט) בגרייתות יהיה במקום קרוב לו בחוץ. לכן הבלע"ד דדעת תנא דמתניתין אליביהו דלא בעינן לביתו ממש אבל בדי שיגיע לבית שבעירו ביותר קרוב וכדעת ב"ה בגרייתא לקמן (י"ח ב') לת"ק דר"ע. וקרוב נמיני לומר דגם ר"ע לא יבא דב"ש לא אבל אבל לספלג מחלוקתו. אבל אבל חב ב"כ לפרש דברי ב"ש ומסמתא מעילה ואמתיגן בוותיה ועי' מ"א רמ"ז: שם בבבה ובב"ם מתירין. מלבון הרמב"ם בחבורו פ"ו הל' י"ט וכ' ובזיתר מלבון הבוסס"ע רל"ב ב"ם מבמע דבעינן בעבא ממש מביהו מבעוא"י אבל לבון בדי כו' שבבדרי ר"ש בגרייתא לא מבמע בבי וכן לקמן (י"ט) מותנין מזונות לפני הבעבד בוכבים בתור (בדי לאכלן. רמב"ם וכו"ע) נטלן ואינן אין מקבלין לו ונ"ע: מ"ח ברע"ב ד"ה מחירין עם בבמם. בעוד שבחמה על הארבן כו' (רב"ו). לבאורה סהיה מבלן לפיר"ח (בבת לם) ובתוד"ם הרי דמתחלת בקיעה בבדי לעון ג' מילין ושוד 3/4 לו 1/4 מיל ודאי יום הוא דל"כ אמאי מלרבי נשוד שבחיה אזמה וסיעתה לבגר"ח ז"ל יסיעתה לה"ח רש"ל סקי"ל וכן הביא גם הוא ז"ל בבתבך דבריו דהיה זו. ואולי ז"ל דבבוהה לאיבם בקיאין ובבל"ל רבא לבמעיה אחון דלא קיי"ל כו' אבמעבא אריש דקלי כו' (בבת ל"ם ע"ב): מ"ט ברע"ב ד"ה כלי לבן כו' ולריך ג' ימים (עי' רב"ו) מבמע דאם היה נלרך זמן יוחר היה אסור אף קודם ג' לפי הזמן וכן לבון הרי"ף והרא"ם לקמן (י"ט) בני אבלות דאי לא קביע ב"ד במתא אין מבלחין כלל וכן לבון הרמב"ם בפי"ז הלכה כ' אסור לבלח לעולם ולבון הבו"ע ר"ם רמ"ן הפילו מיום ראשון. ול"ל דלדברי הבו"ם בבביא הר"ן בני הא דאין מבלבין הבסיבה פחות מג' ימים כו' אבי כל הני בג' ימים קודם הבבת: שם ברע"ב ד"ה ובוון בב"ה לא לאחר בשמחו הוייתם מוענן שבם קיבוב בבדים כו' (רב"ו). לבאורה זה דלא בשתם מבמה דמבתות (פ"ו) דבמן אבי לא שחבו אחר מקודם אבל אם"ק דבריהם שם. ואולי דשבחבו דמקיבו לאו דוקא דה"ם בקיבה. והעיקר נראה דע"ב ל"ל הבא דמתניתין שם ור"ו בגרייתא שם דלא היה מוחבו

קבן אינה מתבה ע"ם. ולפבנ"ר כראה דהבה הא דאמרומבה ד' שבבבים דורבים מקבא זה לעבמם הבית הבלא"ל פ"ו ממעילה ס"ו קושים מבר"י אלבדבי לבבל בדוחה וכ' דמ"מ אסור לבבל לבהבלה ולפ"ז כל שבבר אבלו בשיר מקבנין דאינו רק מדרבנן ובבל בדוח ולא הוי מבבל איסור בידים דבאן מדרבנן מתבה מתבה ואלו מותר ולכך אין כוסין דאו הם מבבלים איסור בידים שבם אינם רוצים לאסור לגיבור אבל אם רוצים שבר איסור יפה דמדרבנן מתבה מתבה. ובזה יש לגיבור מ"ם הרמב"ם במ"ג לגיבור אם רלו לתת בקלינם מותר כמו שבעיד בן בבבי ואמה התו"ם כיון דלר"י בן זבאי חיינים מאי הוי דקאמר אם רלו אם חיינים. ולפמ"ם ל"ם דבבה הרע"ב פי' בבן בבבי דאף שאינן חיינים סד"א דיבא אסור לקבל מבן במא לא יאסרו לגיבור יפה קמ"ל והבעם מלאה כיון דאינן חיינים ואפ"ה מותבין בודאי גומר בלבו לאסור לגיבור יפה דבא אין כופין אותו ולפ"ז לר"י בן זבאי דאמר שחיינין אבל אם שבבבים דורבים מקבא זה לעבמן וא"כ לפי שיעבם שבבבים בבם סעבורים שוב לא טבל לבוסן דבא יש לאוס שמא לא יאסרום לגיבור יפה אלא דבאמת חיינין כל דאפי דעבם אם עוביים שוב לא יאסרום לגיבור יפה ולכך כתב הרמב"ם אם רלו לתת בקלינם מותר כמו שבעיד בן בבבי ודו"ק. אמנם אי קבינא הא קבינא הא בס"ם הרע"ב כאן בתנאי בימסור לגיבור יפה קבינא לי לפי מה דאמרו בגיבור דף כ"א דאבבה לא ידעה לאתאוי ועי' ב"ש סי' בבב"ד א"ב אין תוכל לאתאוי ולמסור לגיבור יפה וצ"ע: **סליק בס"ד**

הגהות וחדושי הרש"ש

מאת הרב הגאון הגדול כו' מוהר"ר שמואל שטראשון זצ"ל מווילנא.

מסכת שבת

פרק א ברע"ב ד"ה פשם הענו כו' קמ"ל דמה"ב אחורה ומיינן עליה. וכ"ע התו"ע ואפילו כו' ולר' יוסי דסוכה סו' דל"ש שבת לדחות אבל לדקה כו'. ובתוס' ר"ש הקשה עליו דהא גבי לולב גם כן ל"ש שבת לדחות אבל בעבדא הדבר תלוי ע"ש. ולפלא בעולם מבוסס ז"ל הבוס' (ביומא ל"ד) ד"ה טעם שבוכותו להדיח דלא כיתי אבל בעבדא ע"ש. והכא דחייב בראה מבוס הן זמנו בטול וכדאיתא חילוק זה ביומא (בסס) ובפסחים (ע"ב ב): מ"ב בהו"ע ד"ה מפסיקין כו' הא דבתר הרב"ב דאתאן לד"ת כו' וכ"ם הוא מכל הני דלעיל דמפסיקין ואפילו כי אינה שהות כו' וכ"כ הר"ן. ובקשה דהא הך בבא מוקי לה בדבור בסמוך בדליכא שהות (בסס הר"ן) ולא"כ דיו לבמס"ד להיות כמדון ובלתמת הר"ן משמע דמפסיקין לק"ק קלי הלעיל וגורם ומפסיקין בו"ו ובפרק לולב הגזול מוקמ בדברי בבילור בכן הוא רק ואין מפסיקין לחבלא מוקי בבס"ם אבלי אחבירים: שם בתוס' ר"ש (לות ח') ובקשה לי הא ס פא מיירי בס"ש כו' והוי מדוש אף דבכיח שבחות כו' קמ"ל בסופא דיום לא"ע אין מפסיקין. ולי עוד קשה דומתא אמתיגן דאף דמפסיקין לק"ם מבקרא חוזרין לגולבתן ואח"כ מפסלו ומכו שבאמת הדין כן כמו"ם הר"ן וכ"פ בסו"ע. אבר ע"כ הגלע"ד דקוביא הב"ם הוא מלבון מפסיקין ויהיה פירוש ובתוא ריעא כו' כיון דבבר עשיו והני בה בריעא לא הכ"ל מפסיקין כאלו אזל ענין תדב אבל הכ"ל ומפסיקין לק"ם לא אבל מפסיקין וזה דלא בני' הר"ן שבתב בסמוך וזה מדוק בשה עיין הב"ם ואם אחילו א"מ מפסיקין לק"ם ולא עיין הא דוה"ע לתפלה לפרסיכ"ם הא עיקר הקושיא מזה: שם בהרע"ב ד"ה ואח"מ לתפלה. אחין לה זמן קביע דהוריתה [עי' רב"ו שבת דף י"ח ע"א ד"ה תבריס]. מבמע דאזיל כאן בשיטת הרמב"ם בפ"ח מהל' תפלה בהיח עמאה מה"ת רק בשמע מדברנן. ועי' ר"ם מי שמעו מה שפי' בסס רבותיו: מ"ד בתוס' רע"ח (לות י"ד) והתוספה הזסירה על התרומה כו' רש"י. ומה דנקט מהרב"ח דבותה הרומה עמאה בשיטה בחמת ב"כ רש"י בבכורות כו' וכן נקטו תוס' ע"ז ס"ו. בבה לעיין ג"כ תוס' פסחים (דיום דף י') ועי' מב"כ בחדושי הרמב"ם בפי"ט מהל' מעשרות בס"ד. אבל מ"מ פירש רש"י ערוך יבוא מדוע לא פי' טעם דאיסור עשה הכ"ל. ול"ל דהוכרח לפרש כן אליבא דר"ח דא"ל בפ"ח דהרומות מ"ב דאם נשמאה התרומה אחר בתבה לחוך פיו יצלא ועי"ש. אירבא דאפשר לומר דבאן כיון שהיה בבר אוכלין טמאים בפיו בשעה שהן המשקים דהרומה לבין הוה כמו בטמאו קודם וכעין זה הוא בגיעון (ע"ס) ל"ם אבל אקדם בע כו' ע"ש: שם ברע"ב ד"ה ויי"ח דברים כו' והגזירה הי"ו כו' כדאמרינן גזרו על פתן מבוס בתבן כו'. לא דק דבגמ' פרק מאי אוכלין כו' אבל גזרו על פתן ובתבן כו': מ"ה בתו"ע ד"ה וכרשיון. פי' הרמב"ם כוסמת כו' שמצאת למד שהוא סוגר בכוסמת אינו כוסמין אחבו מה' מיין. ובירושלמי ריש אלה הבילו הר"ם בם יליף הא דה' דברים חייבים בחלה מקרא דוסה תשה שורה כו' וכוסמת זו הכוסמין ומבמע דדרשה גמורה היא ולא אסמכתא מדברין עלה ולמדין מן הקבלה. לך מינו בגמו"ק ע"ב ס"ה דקאמר שם מכן לאבל מן הקורה שבאה שבאמר ויעש לאביו אבל שבעת ימים וז' ימי אבילות אינן אבל מדברנן ואפ"ה פריך עלה ולמדין דבר קודם למ"ת: מ"ד הרע"ב ד"ה אבל כו' לאמקום קרוב. כלומר שיבא המקום ברוחה לאוליבו קרוב שיוכל לבוא שם מבעוד יום [רב"ו]. וכן בפי' הרמב"ם שיגיע לביתו כו' ואין לבון למקום קרוב סובב כיבוסם הבל"ל בדי שיגיע לביתו כלבייביו ובזו לקמן (י"ח ב' וי"ט) בגרייתות יהיה במקום קרוב לו בחוץ. לכן הבלע"ד דדעת תנא דמתניתין אליביהו דלא בעינן לביתו ממש אבל בדי שיגיע לבית שבעירו ביותר קרוב וכדעת ב"ה בגרייתא לקמן (י"ח ב') לת"ק דר"ע. וקרוב נמיני לומר דגם ר"ע לא יבא דב"ש לא אבל לספלג מחלוקתו. אבל אבל חב ב"כ לפרש דברי ב"ש ומסמתא מעילה ואמתיגן בוותיה ועי' מ"א רמ"ז: שם בבבה ובב"ם מתירין. מלבון הרמב"ם בחבורו פ"ו הל' י"ט וכ' ובזיתר מלבון הבוסס"ע רל"ב ב"ם מבמע דבעינן בעבא ממש מביהו מבעוא"י אבל לבון בדי כו' שבבדרי ר"ש בגרייתא לא מבמע בבי וכן לקמן (י"ט) מותנין מזונות לפני הבעבד בוכבים בתור (בדי לאכלן. רמב"ם וכו"ע) נטלן ואינן אין מקבלין לו ונ"ע: מ"ח ברע"ב ד"ה מחירין עם בבמם. בעוד שבחמה על הארבן כו' (רב"ו). לבאורה סהיה מבלן לפיר"ח (בבת לם) ובתוד"ם הרי דמתחלת בקיעה בבדי לעון ג' מילין ושוד 3/4 לו 1/4 מיל ודאי יום הוא דל"כ אמאי מלרבי נשוד שבחיה אזמה וסיעתה לבגר"ח ז"ל יסיעתה לה"ח רש"ל סקי"ל וכן הביא גם הוא ז"ל בבתבך דבריו דהיה זו. ואולי ז"ל דבבוהה לאיבם בקיאין ובבל"ל רבא לבמעיה אחון דלא קיי"ל כו' אבמעבא אריש דקלי כו' (בבת ל"ם ע"ב): מ"ט ברע"ב ד"ה כלי לבן כו' ולריך ג' ימים (עי' רב"ו) מבמע דאם היה נלרך זמן יוחר היה אסור אף קודם ג' לפי הזמן וכן לבון הרי"ף והרא"ם לקמן (י"ט) בני אבלות דאי לא קביע ב"ד במתא אין מבלחין כלל וכן לבון הרמב"ם בפי"ז הלכה כ' אסור לבלח לעולם ולבון הבו"ע ר"ם רמ"ן הפילו מיום ראשון. ול"ל דלדברי הבו"ם בבביא הר"ן בני הא דאין מבלבין הבסיבה פחות מג' ימים כו' אבי כל הני בג' ימים קודם הבבת: שם ברע"ב ד"ה ובוון בב"ה לא לאחר בשמחו הוייתם מוענן שבם קיבוב בבדים כו' (רב"ו). לבאורה זה דלא בשתם מבמה דמבתות (פ"ו) דבמן אבי לא שחבו אחר מקודם אבל אם"ק דבריהם שם. ואולי דשבחבו דמקיבו לאו דוקא דה"ם בקיבה. והעיקר נראה דע"ב ל"ל הבא דמתניתין שם ור"ו בגרייתא שם דלא היה מוחבו

אבל בוחבו אבל מבוס מבורס דבחיב בם בחיה אבל לבדיון (ואפילו לבמבות) הבל מודים דדבר לעוחבם: מ"ו אין לילין בבר כו'. ל"ל דזה קאי לאוסף מתניתין דלעיל ושיין כו' ול"ל דבזה בא ב"ה מודו ועבם שמא יהבה ובזה לא בבבר לומר דבקיבו ושיין מבוס ב"ם בבמ"ם בתוי"ט: שם בהו"ש ד"ה ומתחיין הא אסור כו' כי שיבם כו' מבבנין הבבנד כו' והב' כו' בבחבים. מבוה כי מבחיים הוא ביאוי פבול מבנין הבעיל [ל"ל ביאוי מבנין הבעל. המבאיר]: שם בבוס רע"ח (לות כ"ה) בהרע"ב ד"ה כדי שיקבוה הבוא בלפה מחלה כו' וכ"ם פי' אינבבא דר"ח חומרא היא כו' [ובעין בתוס' שם בבם הירושלמי] ולי עוד ק"ק מדוע לא מיבעיא ליה לבם"ם פי' שיקבמו פעם בבדברי ה"ק אם לחת מבעים לו בל פעם. ע"כ נלע"ד בדעת רש"י דר"א ודאי לבקל בא דלת"ק בעינן בל פעם ולא בפעם שלמעלה דבלבי לאם בהבור המבחבר לבקבם מבולן ולר"א לי בבבדי שיקבוס הבחבון בק דהם"ם בעי כי בתחון קאמר ומ"מ ר"א לקולא. והא דקבי רש"י חומרא לי לחבריב דר"א על פעם המדובקן קאמר לא נגד הת"ק אלא נגד בד' הבלבעבעא. ולולי מש"כ הרע"ב בבמדובר כו' דהוה „נאבפ" הבלה קודם כו' שבלפי חייר בהבור ר"ל בלבי לאם הבור. ובהורע"ח הביא בבם ב"ל בהרע"ב מייבי בהבור בדוב. ולעיו ל"ל:

פרק ב מ"א ברע"ב ד"ה ולא בבמן קיב כו' ואחילות אח"ח כו' ומהוך שאין הבר דולקת יפה חייבין אמר אינם כו' מפני שהאור אם הגוף ינתנו בזר ויצא ואינן ק"ל דוב של בבת חובה [רמב"ם] ובמוה דכי מפני שהאור אם הגוף ינתנו בדברי ר"ם ועוד דברי לא הבינן לא חייבי אמר בבבבבבים לא לבמן (כ"ב כ') על עצמו בדברי ר"ם ועוד הא דבבן לא חייבי אמר ינתנו ויצא לא מבני ריח רע ויותר בלל"ם בבפי' הת"י לבמן דמפני עשמים אלו חייבין אמר יבבה ולא יהיה אלים בית. לו בבשמו בבין דהאור מלוס אין בלן אלוס בית: מ"ג וכל ביולא מן בעין כו' בם באינו יולא מה"ר מ"ר אלא אוהן שהיו במבבן בדמבמע בגמ' ובתוס' ד"ה וכל. אלא הבמת הבדבקן קאמר לא נגד הת"ק אלא נגד בד' הבלבעבעא: מ"ד בתו"ע ד"ה לא יחלא כו' ואיבה לחידק כו' ולבחוק מבי לה כו' ול"ל דלר"ו כו'. תיבולו ל"ג בלל. דא"ב מדוע לא קאמר הב"ם דלבבן לינבבך בבבה מבוס בלי בבבבא הבבבלה מוחבת בתוכה. ול"ג דבתם בבבה בים בל מבם (ועי' חולין ק"ח ע"ב. בבבה שמלא בה בבר כו' דמוקי לה הר"פ בעור ס' פ"ט בבל מבם דוקא) ואולי דוקא בב"ח בחיר ר"י אבל לא בבאר בלים בין דמוסבקה. ומה שפי' בב בבוחם הרמב"ם דבבבבה בין דמחובבת בבוב יותר שיהיה חייב מבוס מבבה. מבמע דבבבופבת ולולי אין בבו דאוריתא בזה בדהו הרא"ם בפ"ח דביבה סי' י"ז מה שבביא מהר דבפופבת לבחור דברי הבוס' דבם [ועי' בהמב"ם בחבוחו פ"ה מבבל' בבבת הל' י"ב]: מ"ה בתו"ע בד"ה בחם כו' עוד נמלא בגרייתא בלך לד"ו ולאבבר דבל"ה רגילין בב"ח בוספת כו'. ומבלא ב"ב במבבא כ' ביבבבת בבוס בחיבה בבו ערבך בפ' בחוקותי בבי רב"י אב"י בל"י בבל בבבי"ן: מ"ו בתוס' רע"ח (לות מ"ב) הא דלא חני בתם ובגר בבו דתני ובחלה כו'. ולעבר"ב דזה אין בבבא דליבוי לבו שוכב מיתה בעבור שאיב בהרוים לבדליק אב"ב. בבבה אינו רק מדיס (עי' רמב"ם רפ"ה). דבבלמא בידה הוא בבבה ביבבה בבבבה לאלה בבחיבה בידי"ם. אחת הוא בבל בבבור על דברי חבמים חייב מיתה בידי שמים (ועי' מש"ב בהרא"ם לבו"ח סי' ל' בס"ד) אבל לחבבה בהרי אין לבו (עי' מו"ק כ"ד בתוד"ה הא ובהרא"ם בס). לבן ל"ל הבבוחה בבאן על שאין אבירות בהדה"ב מבע"י ומחלוקת הה"ם בחיבור בבלבה [דומיא דא"ר אחא לקמן בגרייתא בעון שבבבבות כו' בבבת]. ולולחה בבון לה ג' דברים בא"ל כו' עם הבבבה כו' הדליקו הה"ב וכן בבפ מבבה כו' ואין מדליקין הה"ב בדהקה רב"ו לומר דזו ואל"ל זו קבני והבבמ"ל וכרע"ב פי' דבייבי ע"י בבבי אבל לבבבה ה"ם מבוס דבולן לא הני הבבא דאין מדליקין בזה עבוק תבא ואיל ועי' לעיל כ"ה ב' בתוד"ה הדלקת הבר: מ"ן ברע"ב ד"ה שבראם כו' בלא אבבלת ערלאי ב"ם קובבים לבמבבר [רב"ו] ל"י מה לחקו לזה לחפילו הוי בבי ערלאי לריך לבאלה מבוס אבילת בבבב. ואין לומר מבוס הא דרבה ביומא ע"ב ל' דבבי לא בעי בוכה ולבון הרא"ם בפ"ב דבוכה (בבי י"ב) דבבבב דיבבו בבבילת ערלאי. ליבא דלא אבריב אלא לבעון בוכה אבל לבבבבות ודאי יש בבבב בדמוכה בבבבבבה בבבבי' מבבבות. ועוד מבוס בבי דבבבבו מלבבבן לריך ליבאל. ולזה ל"ל בין דחוקה ע"ח בא"ח מת"י דבר בא"ח. ה"ב תיבה בבבבבבו עבוני מבבר לבו בדמוכה בבבבבים ע'. ואולי יבוין לבבב"ב בר"ן בע"ב בבי בבבבה בבבבה בבבבה דבבבה בבבבה בבבבבב

א"ל עי' [רכ"י]. ג"ל פי' לפרושו דיעקב לומר דדרך העמקה הוא שנורם הכיתר. דלא לאסרה תורם הלא דרך בשיל בהוא אלא לו ע"ג האש. מבא"כ בהפקעת סודרין אין לו נמה נתנות הכיתר רק מחמת תולדות ממה אבל תולדות האש ודאי כאש דמיא. ולא יעקב לבות הכיתר מחמת תולדה. ונזה שוב לא נעתרך לדברי התוס' ולמה בנתחך המרדכי"ם לדבריהם:

פרק ד מ"א בגפי יונה. ג"ל דבנפים אחם כולן גם הנולה הרכה (פ"ר בל"א) כדמשמע בחולין פ"ח דסוכה ה"ל להבנה הלכות אחרות משובד לשמה. ועוד קשה לי לדעת הרמב"ם דמחזיה ג"ל עבוד לשמה מלי פריך הגמ' לקמן (ע"ע כ') ומרינהו קלף כו' כדי לכתוב עליו מזוזה נימא הכם דלא מיבדו לשמן וכתב מ"ם גם סיבא דבריהא דהני קלף כו' ע"ש [וע"ל לייבב. דרש"י פי' חייבי דמיו יקרים לא עבדי מינים קצר מוכסין וכ"כ הכוס' לקמן וק"ל דמ"מ כי אין בו כדי לכתוב פ"ק שבחפלין למ"ל פעור הלא מעתה כיון שה"ל לתפילין ע"כ יאמר בו ל"ל ולחייב בכדי קצר מוכסין וכ"ה דלכתי דאוי לדבק לו לתפור אלו הפיכם קלף עד שיבלימו לגיעור פ"ק דהא כתבו הכוס' בסוגיה ר"ח ד"ה כתבה דלא מהני הפיכה. ועי' בתשי' הגרבע"ה סי' י"ח. ע"כ נלע"ד: דבעיקר הוא מוכסין הוא מפני דע"כ מייבי דעיבדו לשם תפילין ולא"כ אסור לעשותו לקבר מוכסין מכוס הורדה מקדושה ובן הבייתא ע"כ ג"כ חייבי דמעובד לשם מצוה דלא"כ לחייב בכדי קב"מ): **שם** בתו"ע ד"ה שהיא שמע ישראל. תמיהה לי דלמאי איצטריך לפרש דזיל קרי כו' וג"ל כו' בזר' פרשיה שבתפילין מעבבות זה"ל ה"כ לא ניסוי כו' אחכי קתני כו'. ולכאורה מה יועיל זה לכתי לף לזאת הסר לו עוד דיו וקולמוס וכן לרוב דברים שחייב במשנה אין די בכם לנחם בלתי הצטרפות דברים שולהן ובר"ם פריך אחיי מים בכד ומלטרפין וסביב רבא מידי דחייב בעינן וה"ל דבר אחר בעלרך להליטו אבל לא אם כולו בעצמו הסר הבעור דאלא"ה כן יתחייב על כל פהות מבעור [ומדברי הכוס' לעיל (ע"ו ב.) ד"ה אף אין נמי הגיעה לא מבמע כן] וג"ע לייבב ע"ש מעבה (נקרוטין כ"ב ב) קרבתי לה בתי הקטנה כו' כולן אסורות חוץ מן הגדולה שבגדולות דר"מ מס"ל אינה דמעטי דפרבה קטנה הייטו קטנה מהגדולה ואף לאחיי אסור: כו' קטנה קטנה ממם נראה דבאן דומה לב' כתות דקדש ואיה כו' כמו בה אחה ובמע ואיה ה"ם כמו בה הב' ומכ"ם לבעות ר"ת בסדר הנתנן בבתים דקדש ואיה כ"י בגד אחד ובמע ואיה ה"ם בגד הב': **מ"ד** סיד כדי לסוד קטנה שבבנות. וגמ' (פ' ג') תנא כדי לסוד אנבע קטנה שבבנות. ומהיכי על הרמב"ם בפי' והרב"ב אחריי אלא בחרו זה ולעיל בר"פ גבי שמן כדי לסוך אחר קטן בחרו יפה. ובג"ל דאים לפרוש דס"ל בס"ם בלה אחר קטן הייטו אחר מפרקי אנבע קטנה ולא בפי' הרמב"ם אנבע קטנה מדהתם הני אחר קטן (עי' בפ"ה דאהלות מ"ח) ובכה אנבע קטנה ס"מ דתולקין מהדדי: **שם** רי"ל כדי לעבות בלבול. לקמן בגמ' בפיסקא אימתא כדי לבוד בלבול וכ"ה בגמ' וכ"ה ברא"ש: **שם** ברע"ב ד"ה פעפוע. דגל המקום מובב הכור כו'. כן הוא ברש"י ובפי' הרמב"ם אבל בגמ' אימתא בעפוע כיהם קטנה: **מ"ה** ברע"ב ד"ה ואמונה בחלפם. שבוהם בבר. וכ"ה בפי' הרמב"ם וכ"פ בע"ה דבלים מ"ב וכעקר מבר מה"ם. ולענ"ד דבהם חלפם הוא בל בדבל כמב"ה התו"ע בם בפי"ד מ"ד וזה יבוש דבדבל מתחתם מבר יותר מהבם:

פרק ט מ"ו בתו"ע ד"ה פלגלת. פי' הר"ב אין זה פלגלת כו' וע"ל מדקתני פלגלת בתי"ל כו'. והכם לעיל (פ"ו מ"ה) הני פלגל ובגמ' מפרבו בם לגיה הפרבמו הכא מ"ב גלאה דתיה ניבמו: **שם** בתו"ע ד"ה ר"ל. ולכאורה היה ג"ל דה"ק עעמים מבוס הבוס מלאכה אחל"ג ור"ם הייה כו'. ולדעתי דלר"ם גם מלאני וכו' פטור וכדאמרינן בגמרא לקמן (ג"ל) פטור היה ר"ם אף במוציא אה"מ לקונרו ע"ם בפיסק"י: **מ"ן** ריבב"א המבה. ג"ל כמך לדבריו דבקרא דבאמרן מוציא לאמה וגו' ומות ה' דעונים כדלעיל בגמ' (פ"ד ב') מבמע דבבבי מבוביהייהו: **שם** בתו"ע ד"ה מה בבגוגרת. פי' הר"ב כדין אחר אוכלין אחרי מוחר לאכלו בבמת כו'. ובחבו הבוס' ר"ל ד"ה בבגוגרת. ר"ל דאמר בבמה דאפילו הוא אכור לאוכלו מ"מ דאוי הוא לבבר במ"ם הבוספות בבינוגא בזה בד"ה בבגוגרת. ועי' מ"ם לעיל בגמרא (פ"ח ב) אך לפ"ז ק"ק מ"ש דק"ק דפליג על ר"י נמי בגמ. הא עכ"פ חזי לשובד בוכבים קטן: **שם** בבמה לפורת כרמים. הוא מין חגב עיהור כדאיתא בחולין (ס"ה):

פרק י מ"א בתו"ע ד"ה חזר והכניסו כו' ובחב בבגיב דהא דתנן חזר והכניסו ל"ל ובוציאו כו' ובזהר ול"ג דבריהא אמר בחגיגה כו' ור"ל דלקח מאוצרו כו' ר"ל הוציא לגזרם ובגיב כו' חייב בכ"ם. וע"ן אמר חזר והכניסו ר"ל לאוצרו ואח"כ הוציאו (דהוציאו דרשא מובן עלמו ואחר עמו כמו דקלי על וכל אדם דר"ל ר"ל שהוציאו) מ"ח אלא בשיעורו. ומסקנה הפיר פשיטא ר"ל כיון דחזר חזקו לאוצר הרי בטל מחבתו הראשונה בעשה (ולבון רש"י שם אינו מדוק דלבשיטו הל"ל כיון דחזר ונמלך הלא לגרשו בטלי כו') ואחדש לו אחיי בגון כו' ומקומו ביכר כו': **שם** ברע"ב ד"ה עד שיוציא. לגומר אלא ע"כ הוציא בראשונה בל הקופה [רש"י] בוועבו מגאלתה דאם לאחר שבניחה חזר והוציא כולה בו אינו מחייב בבבר בחבה מקומה בר"ה. וכ"כ הר"מ בפי"ב (ומאחי דפרוכים [לקמן] דהאיכופה היה בכמלית מולחת דפביעה הוא שבים פטור) ומזה ס"ל לבאורה לב"ע דס"ל מהלך בעומד דמי. המוציא מרה"י לר"ה דרך הילוך פטור. דהא בשבה בעצתה מרשות לרשות היה בחומה מלאת אחבן בתרה"י ומקלאנו ברה"י ומקלאנו ברה"ר [וזה דוקא בפי מחבמות הבוס' לעיל (ה ב) ד"ה בלמלת המעבר ד"ה בר"ה הלבחא גמריון לה וא"ג מחלבה. אבל לא לבשיטה בבחבות (ל"ח ב') דגמריון מחבעיר דבמקום חיוב ל"ל מהלך בעומד דמי אחבר אבאר בסמוך בס"ד] והא דהני פלוגתתן דרך שביו הוא לרבותא דבבן. ובזה הוה מ"ם בחין חומר מה בגדחקי לחבוים בהא דבבם בני עולב וכו' אחמר בזירה אמא יעבירנו ד"ה בר"ה ור"א אמא יוציאנו מרה"י לרה"ר דמבוס ר"ע לאיבריר. ובאבל לפי מה שבבין הרמ"ם וכר"ן בדעת הרי"ף דהלבחא בוחים דלדידיה ליבא חיוב מרה"י לרה"ר. אבל זה אינו דהא בבחבות בם מוקי הבחיא דבוגב בים בב"ע ובריבא חיב קודם שיבוא לידי איסור בקילה (ועי' ב"ק ל"ה ובחוס' ד"ה מחייבין בבוגב) וכן מביאה דבים מגבר כו' מבמע בבוגיין דמיד בשבא לרה"ר בא עליו חיוב שבת דמבבר בחומה דמי. ובשבה בעצתה מרשות לרשות ל"ה דלא כוי בחומה ולפטור. אבל מ"מ עעמה בעי מדוע ל"ה בחומה דמי בשבת העתקתו מרבות לרשות ולפטור לבחבות וקבוחות בירושלמי לב"ע על הענבה ד"ה: **וראיתי** בהורע"ה בלון בבדבי הרמב"ם בבחוס' בבחבות הבי"ל. דלקולא ל"ג מחבעיר ד"ה בר"ה ד"א מהלך בעיר ע"ם. ובמחילה מבהרב"ם בבחוס' בחילוק זה אינו לא בחוס' ולא בחרב"ם. רק בחרב"ם בחב דלבעין חיוב בלומין דבינבה בבאבה הבסבה הבחיבה דמהלך בעיר ד' ול"ג מחבעיר. כיון דלבעין בבת אין ל"מ בס. אבל מה שבינב לענין חיוב שבת ילפינן בפיר מחבעיר בין לחומרא בין לקולא (רק בהמוליא כו' דבר בחבעיר לא מילפינן מחבעיר מפני שבחה מקום פטור) ולפי"ז מודה ב"ע בדיעה דרי"ח דבחפבה בר ונמלך כו' מבוס דילפינן מחבעיר דלאו בע"ד מפני בחבה מקום חיוב. והא דקאמר הר"ם בס אלא הא מני ר"ע קלי נמי לחלי דחוקי ע"ע לחוליה. רק לדידיה לא מייבי דעמד מבוס דלענין חיוב בגיבה לחריבן מהלך בע"ד. ובזה בדיוק לישב דעת הר"ן בפסק בב"ע מקוחיה הרמ"ם והר"ן מהא דרי"ח דהמפבה כו'. ולדבריהו אחדים בחבים בחבה: **שם** ברע"ב בא"ד אבל מלאה מרבל כו'. [והוא בחוקים דבגמ'] ולכאורה תמוה דבא קם רבא בבינבה דר' יוחנן בחבקה לקמן. וכ"ל לבחוכי בוחבין. וכ"ם הרמב"ם בפי"ב ובעבה זה בחו בבינבה הר"ן בפ"ב דביחין בגי פלוגתא ר"י וד"ל בעבה חקבה זבן בגיבין דבחם ליבוך בם"ם בבאי בד"ם בלף בחבריבה. וחבבר לישב דבריו ע"פ בם"ם בהוס' לקמן ד"ה בחם בחבין הא' דבבה ס"ל אבד גופו ס"ל והוא בחבי. וכיון דבבה ואחבי קמו בחדא שיעבה בלבחא בוחבייהו עבד בבא

דהיה חזו י"ל כיון דחזו גם לאדם אין מאכילין אותן לגדי. עי' בגמ' (ע"ח) ובבש"י ד"ה רפואתו ג"ם ובם ע"ב בד"ם קלף בחבתיתן (וע"ע ל') בחוס' ד"ה בדי. וכן הרמב"ם בחבורו לא בחב רק מפני שבן אוכלי אדם:

פרק ח מ"ג קלף בדי לבחוב עליו פ"ק שבחפלין בהיא אמע ישראל. ק"ל לדעה הי"ם שבחוס' (מנחות מ"ב ב') ד"ה עד דבקלף בל הפילין כ"ע ל"פ דבעינן עבוד לשמה וכ"כ המאור פ"ח דסוכה ה"ל להבא לבחבות שהיה משובד לשמה. ועוד קשה לי לדעת הרמב"ם דבמזוזה ג"ל עבוד לשמה מלי פריך הגמ' לקמן (ע"ע כ') ומרינהו קלף כו' כדי לבחוב עליו מזוזה נימא הכם דלא מיבדו לשמן וכתב מ"ם גם סיבא דבריהא דהני קלף כו' ע"ש [וע"ל לייבב. דרש"י פי' חייבי דמיו יקרים לא עבדי מינים קצר מוכסין וכ"כ הכוס' לקמן וק"ל דמ"מ כי אין בו כדי לכתוב פ"ק שבחפלין למ"ל פעור הלא מעתה כיון שה"ל לתפילין ע"כ יאמר בו ל"ל ולחייב בכדי קצר מוכסין וכ"ה דלאחר דלאי לדבק לו לתפור אלו הפיכם קלף עד שיבלימו לגיעור פ"ק דהא כתבו הכוס' בסוגיה ר"ח ד"ה כתבה דלא מהני הפיכה. ועי' בתשי' הגרבע"ה סי' י"ח. ע"כ נלע"ד: דבעיקר הוא מוכסין דר"ל מייבי דעיבדו לשם הפילין ולא"כ אסור לבעותו לקבר מוכסין מכוס הורדה מקדושה ובן הבייתא ע"כ ג"כ חייבי דמעובד לשם מצוה דלא"כ לחייב בכדי קב"מ): **שם** בתו"ע ד"ה שהיא שמע ישראל. תמיהה לי דלמאי איצטריך לפרש דזיל קרי כו' וג"ל כו' בזר' פרשיה שבתפילין מעבבות זה"ל ה"כ לא ניסוי כו' אחכי קתני כו'. ולכאורה מה יועיל זה לכתי לף לזאת הסר לו עוד דיו וקולמוס וכן לרוב דברים שחייב במשנה אין די בכם לנחם בלתי הצטרפות דברים שולהן ובר"ם פריך אחיי מים בכד ומלטרפין וסביב רבא מידי דחייב בעינן וה"ל דבר אחר בעלרך להליטו אבל לא אם כולו בעצמו הסר הבעור דאלא"ה כן יתחייב על כל פהות מבעור [ומדברי הכוס' לעיל (ע"ו ב.) ד"ה אף אין נמי הגיעה לא מבמע כן] וג"ע לייבב ע"ש מעבה (נקרוטין כ"ב ב) קרבתי לה בתי הקטנה כו' כולן אסורות חוץ מן הגדולה שבגדולות דר"מ מס"ל אינה דמעטי דפרבה קטנה הייטו קטנה מהגדולה ואף לאחיי אסור: כו' קטנה קטנה ממם נראה דבאן דומה לב' כתות דקדש ואיה כו' כמו בה אחה ובמע ואיה ה"ם כמו בה הב' ומכ"ם לבעות ר"ת בסדר הנתנן בבתים דקדש ואיה כ"י בגד אחד ובמע ואיה ה"ם בגד הב': **מ"ד** סיד כדי לסוד קטנה שבבנות. וגמ' (פ' ג') תנא כדי לסוד אנבע קטנה שבבנות. ומהיכי על הרמב"ם בפי' והרב"ב אחריי אלא בחרו זה ולעיל בר"פ גבי שמן כדי לסוך אחר קטן בחרו יפה. ובג"ל דאים לפרוש דס"ל בס"ם בלה אחר קטן הייטו אחר מפרקי אנבע קטנה ולא בפי' הרמב"ם אנבע קטנה מדהתם הני אחר קטן (עי' בפ"ה דאהלות מ"ח) ובכה אנבע קטנה ס"מ דתולקין מהדדי: **שם** רי"ל כדי לעבות בלבול. לקמן בגמ' בפיסק"א אימתא כדי לבוד בלבול וכ"ה בגמ' וכ"ה ברא"ש: **שם** ברע"ב ד"ה פעפוע. דגל המקום מובב הכור כו'. כן הוא ברש"י ובפי' הרמב"ם אבל בגמ' אימתא בעפוע כיהם קטנה: **מ"ה** ברע"ב ד"ה ואמונה בחלפם. שבוהם בבר. וכ"ה בפי' הרמב"ם וכ"פ בע"ה דבלים מ"ב וכעקר מבר מה"ם. ולענ"ד דבהם חלפם הוא בל בדבל כמב"ה התו"ע בם בפי"ד מ"ד וזה יבוש דבדבל מתחתם מבר יותר מהבם:

פרק ט מ"ו בתו"ע ד"ה פלגלת. פי' הר"ב אין זה פלגלת כו' וע"ל מדקתני פלגלת בתי"ל כו'. והכם לעיל (פ"ו מ"ה) הני פלגל ובגמ' מפרבו בם לגיה הפרבמו הכא מ"ב גלאה דתיה ניבמו: **שם** בתו"ע ד"ה ר"ל. ולכאורה היה ג"ל דה"ק עעמים מבוס הבוס מלאכה אחל"ג ור"ם הייה כו'. ולדעתי דלר"ם גם מלאני וכו' פטור וכדאמרינן בגמרא לקמן (ג"ל) פטור היה ר"ם אף במוציא אה"מ לקונרו ע"ם בפיסק"י: **מ"ן** ריבב"א המבה. ג"ל כמך לדבריו דבקרא דבאמרן מוציא לאמה וגו' ומות ה' דעונים כדלעיל בגמ' (פ"ד ב') מבמע דבבבי מבוביהייהו: **שם** בתו"ע ד"ה מה בבגוגרת. פי' הר"ב כדין אחר אוכלין אחרי מוחר לאכלו בבמת כו'. ובחבו הבוס' ר"ל ד"ה מה בבגוגרת. ר"ל דאמר בבמה דאפילו הוא אכור לאוכלו מ"מ דאוי הוא לבבר במ"ם הבוספות בבינוגא בזה בד"ה בבגוגרת. ועי' מ"ם לעיל בגמרא (פ"ח ב) אך לפ"ז ק"ק מ"ש דק"ק דפליג על ר"י נמי בגמ. הא עכ"פ חזי לשובד בוכבים קטן: **שם** בבמה לפורת כרמים. הוא מין חגב עיהור כדאיתא בחולין (ס"ה):

פרק י מ"א בתו"ע ד"ה חזר והכניסו כו' ובחב בבגיב דהא דתנן חזר והכניסו ל"ל ובוציאו כו' ובזהר ול"ג דבריהא אמר בחגיגה כו' ור"ל דלקח מאוצרו כו' ר"ל הוציא לגזרם ובגיב כו' חייב בכ"ם. וע"ן אמר חזר והכניסו ר"ל לאוצרו ואח"כ הוציאו (דהוציאו דרשא מובן עלמו ואחר עמו כמו דקלי על וכל אדם דר"ל ר"ל שהוציאו) מ"ח אלא בשיעורו. ומסקנה הפיר פשיטא ר"ל כיון דחזר חזקו לאוצר הרי בטל מחבתו הראשונה בעשה (ולבון רש"י שם אינו מדוק דלבשיטו הל"ל כיון דחזר ונמלך הלא לגזרם בטלי כו') ואחדש לו אחיי בגון כו' ומקומו ביכר כו': **שם** ברע"ב ד"ה עד שיוציא. לגומר אלא ע"ע בהוציא בראשונה בל הקופה [רש"י] בוועבו מגאלתה דאם לאחר שבניחה חזר והוציא כולה בו אינו מחייב בבבר בחבה מקומה בר"ה. וכ"כ הר"מ בפי"ב (ומאחי דפרוכים [לקמן] דהאיכופה היה בכמלית מולחת דפביעה הוא שבים פטור) ומזה ס"ל לבאורה לב"ע דס"ל מהלך בעומד דמי. המוציא מרה"י לר"ה דרך הילוך פטור. דהא בשבה בעצתה מרשות לרשות היה בחומה מלאת אחבן בתרה"י ומקלאנו ברה"ר [וזה דוקא בפי מחבמות הבוס' לעיל (ה ב) ד"ה בלמלת המעבר ד"ה בר"ה הלבחא גמריון לה וא"ג מחלבה. אבל לא לבשיטה בבחבות (ל"ח ב') דגמריון מחבעיר דבמקום חיוב ל"ל מהלך בעומד דמי אחבר אבאר בסמוך בס"ד] והא דהני פלוגתתן דרך שביו הוא לרבותא דבבן. ובזה הוה מ"ם בחין חומר מה בגדחקי לחבוים בהא דבבם בני עולב וכו' אחמר בזירה אמא יעבירנו ד"ה בר"ה ור"א אמא יוציאנו מרה"י לרה"ר דמבוס ר"ע לאיבריר. ובאבל לפי מה שבבין הרמ"ם וכר"ן בדעת הרי"ף דהלבחא בוחים דלדידיה ליבא חיוב מרה"י לרה"ר. אבל זה אינו דהא בבחבות בם מוקי הבחיא דבוגב בים בב"ע ובריבא חיב קודם שיבוא לידי איסור בקילה (ועי' ב"ק ל"ה ובחוס' ד"ה מחייבין בבוגב) וכן מביאה דבים מגבר כו' מבמע בבוגיין דמיד בשבא לרה"ר בא עליו חיוב שבת דמבבר בחומה דמי. ובשבה בעצתה מרשות לרשות ל"ה דלא כוי בחומה ולפטור. אבל מ"מ עעמה בעי מדוע ל"ה בחומה דמי בשבת העתקתו מרבות לרשות ולפטור לבחבות וקבוחות בירושלמי לב"ע על הענבה ד"ה: **וראיתי** בהורע"ה בלון בבדבי הרמ"ם בבחוס' בבחבות הבי"ל. דלקולא ל"ג מחבעיר ד"ה בר"ה ד"א מהלך בעיר ע"ם. ובמחילה מבהרב"ם בבחוס' בחילוק זה אינו לא בחוס' ולא בחרב"ם. רק בחרב"ם בחב דלבעין חיוב בלומין דבינבה בבאבה הבסבה הבחיבה דמהלך בעיר ד' ול"ג מחבעיר. כיון דלבעין בבת אין ל"מ בס. אבל מה שבינב לענין חיוב שבת ילפינן בפיר מחבעיר בין לחומרא בין לקולא (רק בהמוליא כו' דבר בחבעיר לא מילפינן מחבעיר מפני שבחה מקום פטור) ולפי"ז מודה ב"ע בדיעה דרי"ח דבחפבה בר ונמלך כו' מבוס דילפינן מחבעיר דלאו בע"ד מפני בחבה מקום חיוב. והא דקאמר הר"ם בס אלא הא מני ר"ע קלי נמי לחלי דחוקי ע"ע לחוליה. רק לדידיה לא מייבי דעמד מבוס דלענין חיוב בגיבה לחריבן מהלך בע"ד. ובזה בדיוק לישב דעת הר"ן בפסק בב"ע מקוחיה הרמ"ם והר"ן מהא דרי"ח דבחפבה כו'. ולדבריהו אחדים בחבים בבחבה: **שם** ברע"ב בא"ד אבל מלאה מרבל כו'. [והוא בחוקים דבגמ'] ולכאורה תמוה דבא קם רבא בבינבה דר' יוחנן בחבקה לקמן. וכ"ל לבחוכי בוחבין. וכ"ם הרמב"ם בפי"ב ובעבה זה בחו בבינבה הר"ן בפ"ב דביחין בגי פלוגתא ר"י וד"ל בעבה חקבה זבן בגיבין דבחם ליבוך בם"ם בבאי בד"ם בלף בחבריבה. וחבבר לישב דבריו ע"פ בם"ם בהוס' לקמן ד"ה בחם בחבין הא' דבבה ס"ל אבד גופו ס"ל והוא בחבי. וכיון דבבה ואחבי קמו בחדא שיעבה בלבחא בוחבייהו עבד בבא

(עי' לקמן דיב ף כ"ח) אבל למאן דל"ב רק מפרי מפרי וגד"ק לא מימעטו . ובזה אתיין דברי כתוס' בד"ה מאן . אבל דבו"פ נקחין דפרי מפרי הן וגד"ק לנכון ולא יקפה עליהם ממו"ב הכ"ל . וכ"ע לסדיא מסיק בלמי דהלי הא בפלוגתא בי"ש וב"ה דרי"ש דדברים ולד ולדות הלכן ממעט כו"פ . ולר"ע דלא דרים רק פרי מפרי מרבה כו"פ . והגר"א ז"ל שבעתיק כתו"ב „אף כל פרי מפרי כו' יצאו כו"פ" ל"י אנס מלא גי' זו . ואולי הגיה כן מדעתו . אבל הוא נגד סיגוא דלמי והתוס' . שוב מצאתי מבר גדול להגר"א ז"ל רש"י בב"ק (סב) ד"ה פרי מפרי אבל דבא למעט כו"פ : ברנו"ט ד"ה מפרי ביכול כו' ומפיים רש"י בענלות מבעוד יום . לכאורה קשה דבא בעיון דת"ל בפ"ם . ומה"ט לסומכות ת"ש ליבאל בתרומה אף דאי בעי מבטל עלה ויפרש תרומה אחרת מבעו"י . וי"ל דדוקא אם אינם ראויה כך כמות שהיא רק מחמת דאי בעי הוי עביד הקנה . בעיון ביוכל לעשותה בפ"ם . עי' לקמן (לי' ב') [תוס' ד"ה ולפרוש] אבל ביכל דאויה ליה אלא דאי מבעו"י (ולאחריני הוי אפי' בשבת עמה) ס"ד . וכמו שבאינו ב"ש שם על בא דמערבין לגדול ביוה"כ אתם ליכא שעודה דראויה מבעו"י . וזה דומה לבא דלקמן (דיב ד' כ"א) והוא דבי הגיע לעקביה מבי הגיעו מבעו"י בעת שאומר בעיתה בעקרו : ס"ב בהורע"א אות כ"כ כו' ויעיון . בבבא"א בחידוני יבמות שבת לביעתיה כו' דאמאי מ"מ בעבל כו' הא חזי לקבוים כו' . ומשמעי לתרץ דעבל אין בבלין לאכילה לקבוים מעעם אחר מבום דאסור בהנאה בל בלוי עי' שבת (כ"ו) תוד"ה מ"מ בעבל עמה : שם אות כ"ה כו' אבל מתניתין כו' ולא בא לחזרה כו' דבם בשאלה ע"י גזול כו' . ול"נ ליישב ע"פ דבריהם בדבור בסמוך דהיכא דסומך עליו לגמרי ול"ל לעשם מזקה כו' ול"ב סוה בלאו אמרו בפירוש שהנתנו [ל"ע] : מ"ג בהרע"ב ד"ה ואבל המפתח כו' ואיכא מרתי כו' אפילו לרבי דאמר כו' בבב"ג מודה דגזרו וכו' . עי' תור"ש שתמה עליו ע"ם וגל"ל ליישב דהשם הכ' מיסורים בזאת"ז אבל בבא בשאר שאינו מתבלים קא משלמל בם לסכין ושוכר על כ' איסורים בב"א . אולם לפמש"כ המ"א בס' ב"ח סק"ים לדון בזה : מ"ד הרע"ב ד"ה תרומה ונטמאת כו' ותנא הרומה שנטמאת כו' דאע"ג דיבא בעולה כו' . כן פירש"י ונראה דמוק . וי"ל דהרבותא היא אע"ג דהוה ספק טומאה הר"ם הר"מ משבר הר"ב בבא דבא בא בלוי משבש בה בפוס' בבא הוספתא בה מ"מ הבא מתמיר מעשני המחלקין אמורלי דלקמן ואפשר לחוסיף עוד דבבא אף דבם אין בו דעת ליאבל : ברנו"ט ד"ה אם בפק כו' אחם תרי הזקות לקולא כו' . עי' בתוד"א בקושיא אפ' (וכ"ה בגם"ם) . כן ר"מ ור"י הרוויהו ס"ל בס"ם בהרף עין (דיב הרבות) ח"כ בחוך בין המשבות הוא בולו . ובזה מיושב קלא מה בפירם רש"י דודאי אינמי מבעו"י וכן לקמן (לי' סע"ל) פי' סוף היום תחלה בה"ש . ועוד שם (דיב ע"ב) התלת היום דהיינו סוף בה"ש דלכ"ה בזמנה אמנם דבא בשבת (ל"ד ב') אמרינן בה"ש בפ"ם בין מלילה כו' אבל אם הוא בהרף עין בדי הוא תוסם מן היום ומן הלילה : אולם בסכנה זאת אחדש לו בגם"ם [וכ"כ בתוס' בשבת (ל"ד) ד"ה שיבם] „דבינא דידוע לנו בלאזה זמן בפל בשבת רק דמסקינן על אותו זמן אם הוא יום או לילה לא שייך לאיקמיה אחזקה" יע"ש בחוכם ר' ירמיה (לא בפירוש רש"י דודאי אינמי מבעו"י דת"כ מאי שייך פלוגתא בזה ואיך יקראנו התנא ספק . ואיך יאמרו ר"מ ור"י בזה ס"ז אמר בגמ' ור"י ור"ש יבשיהו . וכיון דודאי אינמי מבעו"י וא"ל שיעבא ר' ירמיה בב"ז) הוא דראינו בפבל בבינ"ם ואין מודע לנו אם אותו זמן הפם קלת מן היום (או אפילו תחלת הלילה ממש למאי דאמרינן לקמן תחלת היום קובע עירוב) או לא . ולכן לא שייך כאן הזקה ואם"ם פריך מר"י הבדי גם הוא אינו מבטיל בלא הזקה כדלקמן בס' טהורה ס' טמאה וכבן בעיר : מ"ה הרע"ב ד"ה ר' יהודה אומר כו' דלקולא ליה הוא עבוד דלכד דבים כו' ורש"י מפיים ומיהו איכו הוא דלא ידע לאיתה מן בלדיון יבא כו' מבמא דבה ידע ברבנו אחד מהם . ובקה כיון דידע ואם"ם אמר למקום שאחרים אלך א"כ חזיון לדעתיה דלא ניחא ליה כ"ב ברבו ומדוע לא פי' אלא ידע בלל ברבו אחד מהם . [ודברי הרע"ב יסבלו גם אם נאמר דלא ידע כלל אבלו אי מהם] : מ"ן בהוע"ב ד"ה מעבר לדם כו' ומ"ם הר"ב שיעבר כו' מבום יו"ט שבל אחר בשבת כו' ע"ם אבל בהוע"ב לא . ונפ' בסם עירב לא הדרבות ובעלה בע"ע ול"ד במתכ"ת שוב ראיתי לתוס' (בסוגה לי' ר' ע"ב) שבבינ ב"כ הדרבות בהדדי ובאחרו בתימה ולעד"ב במ"ם : שם בא"ד ובבן כו' דבבי זה לבדויי כו' . ובימה דבבי"ד דרבינו זה לתיעוב ומבן (בב"ב קכ"א) ע"ם . אולם אבבתא ב"כ (מבחות ל"ז ב) ור"ש בזה יבו כל אחות בלים : מ"א בהוע"ב ד"ה עד עד ע"ו אחה כו' והתיבה עבח ואני אבבע כו' בבדה (כ"ו) אמרינן בדי בילהאו בידו ויבלה לבלן ולבלין עבח ופי' הר"ן בר"ם דבדי לתיבה לין בו עבח רק בדי בילהה כו' מבלינו ולפי דברי הע"ח שבבאתי ברש מבלתן היה מקום לייבב קבא אבל בבר בבבתי עליו ע"ש . ואולי מבום לבלך לבהות אבבל בבל בחו בדפיר"י לקמן (ל"ח ב) במבנה בבם הבוסבתא לבן לבלך לבבבתה בהוי"ן לא ל"ם בבבנה ואבר"א ל' כו' : מ"ד בהוע"ב ד"ה בבלים כו' . ובבר בבבתו בבבלים בבבלים בבבלים

מ"ג במשנה מלר בנפרלה לרה"כ. מדברי המוס' ד"ה מ"ש מבואר לל"ג לרה"כ וכן לעיל (י"ז) ליתה: שם מוסרין באותו שבת כו' דברי ר"י, כ"פ דס"כ לא ברי אלא בגם עמה אחר שנפלו היו אסור אלא מדרבנן. אבל אם היה אסור מדאורייתא ודאי לא ברי מעמה הוחיל. ולפי"ז יש לנתנם קלת בתחי דפרק הגמ' אלא ביתר מעשה ה"ה אפי' מדות אחת נמי דינתא דלרבותא דרי"ס אשמועינן ודיקא מב' רוחות מודה דאסור. ולפמ"כ עליו עדיין שם רבות היחיד מדאורייתא לגיסתו בר"פ. אבל מג' רוחות מודה דאסור. ולפמ"כ הסוס' ד"ה מ"ש בסה"ד ה"ש:

פרק י מ"א בתוי"ט ד"ה המוצא ג' כו'. ומ"ש רש"י כו' וכן כתבו בתוס' בסוף פ"ק

דבילה. בתוס' לא נמלא מלומה מזה אבל הוא מבואר בם בגמ' פ"ש: מ"ב ברש"ב ד"ה נוחנין עליו בני עליה כו'. וכן פירש"י. כ"פ מבוס לדפני החלון מבמע שהוא שוה לחתחתית החלון אז לבעה ממנו בני בגמ'. והלון הבית לא פסיקה שיהא גבוה בעבה מקוקפים ר"ש בי' לעיל ר"פ חלון במשנה וגמ' לכן פי' דהכוונה פה לבני עליה. והתוי"ט הביאו בתימה ודבריו ג"כ מגומגמין: מ"מ תוי"ט ד"ה שהיה בינוניים כו'. ובסוף פ"ה דפסחים נמי מבעב הבי כו' ואמאי לא בינוני כו'. ולקמ"ת דהיה מיכא לאותקמי לאחר בנפרלו בה פרלות ולאוקימתא דר"פ וכה"ג כתבו התוס' (שם ק"ו) ד"ה מוחב (ובי"ט בתחבכ"ה): מ"ו בתשבה ר' אליעזר אוסר. ר"ל לבניה אלעזר בלא ר"ו ר"ה וכ"ה בינוחות (ל"ו ב') וסוא ר"ה בן שמוע חביבו של ר' יוסי אבל ר' אליעזר היה רבו דרבו (אך מזה אין כ"כ ראיה דנס בפסחים (פ"ז) אבבחן דפליג ר' יוסי עם ר' אליעזר פ"ש בחוד"ה ר"ה ושוד לאיך יביא ר"ה ראיה מר"ג והזקנים שהיו חביבו וזה לא חבבה כבה"ד שחבב בלאות בזה) [ובי' ש"ל]: בתוי"ט ד"ה וכ"ש מתיר כו' ואפ"פ שמלאכתו לאיסור כו'. וכש"י בבבת (ריש דף קכ"ד) פי' שבות מלאכתו לאיסור: מי"ג ברע"ב ד"ה יבלת כו' הוי תולדה דגוזז את הצמר. ק"ל דא"כ מ"לה לימיב נמי מבוס גוזז וכב"ד מוכח דאין בה אלא מבוס מוכל כי' (שבת ק"ו) וגם בכה יל"פ מבוס מוכל. ולכ"ד לא שייך גוזז אלא בדבר הדומה לצמר דגזבו מחליף כגון לפוכן דשבת (ל"ד ב') ומייתי לה לקמן אבל בצר ובור אין גזבו מחליף כמבואר ר"ה (בבלה ס"ה) ובוד בלאה מבעבה אחר דאין כאן מבוס גוזז והוא כמ"ב התוס' (בשבת ס"ג ב') ד"ה ולריך לבעיה לבעיה קולר: בתוי"ט בד"ה קוסבינמת במקבת כו' ואפי' לדברי רש"י לבבבו כו' אלא הוסר אלא במקבת כו'. וכן בס"פ קרי הרש"ב לבדיה לבעיבה איסור שבות וכ"מ שם לשון רש"י כי דברי התרבש"ת בבוחבתו דחוקים ומחוה מובא דבשבת (קי"ג) מבמע דמוחר לבחבלה וכ"פ בתו"ט ס"ז (ולפמ"ב המ"ה שם ס"ק ס"ו בשם ש"ג ה"ש קלם): מי"ד ברע"ב ד"ה ומבאר הקר כו' ומבאר בהיתבו כו' לף במדיבה. לשוחו אינו מכוון דהלא הבור בזה שוחד במקום שבמד וחכי הל"ל הוחר לבל. או אף בזה"ז: מט"ד ברש"ב בהמיבו כו' ואפ"ג דבמבמע ליה לאבבע בהוא קלום. [וכן כתב רש"י] ואפ"ג דבלא"ה אינה איסור דאורייתא מבוס מבבים ממה שבן דאחר שמוחל לקמן דחייב עליו ועי' תוס' ד"ה לא וכן מוכח מדברי ר"י דאמר בגבת של עץ וקי"ל בלבני דפסל כלי שבת בגת של עץ (סוכה כ' ב') ואפ"ה הוקה לבת דהוא פשוטי כלי עץ דלא מקבל טומאה. אתי לפרוחי רבותא דהמיינו דבקבא תמני' אבל מש"כ [רש"י] לקמן בסה"ב ד"ה שבוי בדיף „דהא אבבע נמי מידי דקבע הוא" ודאי קשה ומה בלע"ד לפרש דפלוגתאן הוא אם קוש פעה מדיף או שוא"ת מדיף כדלעיל ק' דו"ק שם:

מסכת פסחים

פרק א מ"א בהרע"ב ד"ה בודקין כו'. אית דמפרשי דטעמא דלא אמרינן אביטול דמיינין

שמא יתלא בלוסקא יפיפה ומלך על ביטולו כו' ומלא הוחר אתי"ע א"ד דמחבבה מבעלא מחבבה וא"ל לזה דאפי' לר"ל (בקדושין ל"מ ב') לפי דמחבי רב אביל הכא כיון דדעתו לקנות קני ליה רשותו פי' (ב"מ י' א') ובחוד"ה שבחה. אמנם לבאורה ביקר דברי הרש"ב המוה דהא לקמן (ו' ב') מוכח לדאיה דבביטול אחלה לה חבבה דבלוסקא וגם דאף אחר שבדיקה איכא חבבה דבלוסקא וי"ל דבלא בדיקה ודאי מלוי בוחבה דלוסקא ולכן חייבין בחבה ילמך על ביטולו אבל אחר שבדיקה אינו אלא חבבה בחבה ומאי ילמך ולתרי בחבה חו לא חייבין: מ"ב שם ד"ה שחי בוחות. וב' בוחות שאמרו ב"ש הם בוחה הילוה מן האלן עד שחי קולה כו'. נמבך אחר לשון רש"י. ולא פי' בם כאן שבוחה מ"פ כל רחבו. ורש"י הבמיע זה בדבריו משום דסמיך על מה שפי' בבר בדברי רב יהודה דבה לא פליגי. והתוי"ט נדחק בזה: בתוי"ט ד"ה בודקין כו'. כתב הרש"ב ואבה"ג כו' בדפירש"י כו'. והתוס' הקבו פליגו. ול"ל דהיה לפירש"י מתו"ב ר"פ בבר (והביאו רש"י בפיה"מ) ויהיה שבת אחרן לבס מן הבבות אתה אוכל ואי אתה אוכל מן הבמור משמע דמפרש שבת לשון הפקר הבמור וכפי' הא' של הרמ"ם: מ"ג בתוי"ט ד"ה בבור המועד כו' והא דלא דלה רש"י לפרש כמ"ל כו'. ל"ל דלרש"י דחק לשון הברייתא דמניה רב יוסף לקמן „רי"א כל שלא בדק בנ"פ הלוו שוב א"כ" דע"כ נזכר שם מקודם דעת חכמים בלשונם בתמניתו. אור י"ד. י"ד. תוך המועד. וכ"י מודה לה בנ"פ הלוו א"כ מוכח דתוך המועד הוא שעת הביטול שבדברי בתמנה. עוד ל"ל דמשמע דהב"פ בזכר ר"י יש לכ"א קדימת מעלה על הבא אחריו. הגילה. אור הבר יפה בה ובפה אבה"א מעיין בבתיהם. ומתרים ל"ל דהיינו עד ד' שבות כמו תפלת המחר לדיליה בר"פ תפ"ם ומשמע ביטול היינו שבה ה' ומשיח (דבה כ"ח בהול לבמרו נמכור לבבבי מרם מיבים ו' שאסור בהנאה) ולדיליה דמולין כל אחת ודאי דעדיף מפי לבדוק קודם לה בחומר עדיין בתחילה. אבל לחבמים (דבה ר"מ בחמ"ם רש"י לקמן בד"ה דבבן מדבבן) דכ"ל דאוכלין כל אחת שוה אחת לקודם לה. ולכן שיב לבוחם לוחר תוך המועד דהוא שבה ו' מועד שקבעו חבמים לבבבו. וכן ל"ל בי"ד בחרים אלא אפשר דהיינו עד ד' שבות כמו בדר"י. ולדיליה הוא בי ה' שבות ולכן הוכרח ר"ב לפרש לאחר המועד הוא עד שאחבר ולא יותר דאל"כ הל"ל לא בדק בתוך המועד יבחוב עד שאחבר לא בדק כו' יבחוב בתוך הבבל. דהא ודאי עדיף אפי' קודם הרגל דאיהו אלא אלאו אבבבל עלמו דבבבל. כי' ר"ן וכבן בעי"ה: מ"ד במשנה רי"א כו' ותולין כל אחת. לבאורה יפלא כיון דאיסור הבאה מז' הוא ר"כ מדאורייתא ולוקין עליו. כי' מל"מ בפ"ה מבל' יסו"ח מדוש ר"ג עליה ר"כ כמו בתחילה י"ל אלא לו להחמיר כ"כ ואשבחן בה"ג לפנין בשר בחלב דאמ"ג דהבי' איסורין שבו דבה (מועד ח"א)

מ"ב בתוי"ט ד"ה בבי מלו בחזבבה כו' וכן כתב הב"מ כו'. ומעמא מדבתב בבי אוכל אחר ובבתה ובבי אחמלא בהוא תעבובות אחר לא כתב ובבבה אחר כו'. לבאורה אמוה דהא בבי אחמלא בבי אחר ובבתה בפ' בא (י"ב י"ע) וחזו קוביות הגמ' עלמה לקמן (מ"ב) ומבוק דמבל בפקא וכבן לא דבבי כל ובי"ב בל"מ בחוכך ובלא"מ: בסה"ד דמעמא כו' אבל איסורא אה"ל כו'. אמוה לומר דמבבוחת אחר בחמיתי אם לוי"ד (בב"ב סב"ב) בשם אבא לא זהו אחר אחר בבבבה בבבבה בבבבה

ופי' בנבעל המאור ובמלחמות ובר"ן ספ"ק ופי' בנ"י פי' ממ"ד. ובנ"מ ובפר"ח בס בכולם בקנו ופנו ויתון פסק ההלכה. וחיזוק על התוי"ט עלא הטיל בזה כלום. אח"ז ראיתי בש"ל שכתב ב' טעמים על פסק הרמ"ב מתמיה דפסחים. וכפי סברתה לא עיין בדברי הלחמנוים מש"כ בזה. אח"ז ראיתי בהו"ש שגם הוא כתב בזה. מהגרמ"ש]: מ"ח בתוי"ט ד"ה מוזר ומורפו כו'. וכתבו התוס' דקשה לר"י מי דאורייתא כו'. ולכאו"ל דעת רש"י והרמ"ב דע"ל ל"ח דבתקום אכילתו שריפתו אלא שאירע בו הפסול במקום אכילתו. אבל בילא חולה לו מדאורייתא שריפתו במקומו רק דלכבוד המקדש בלא עבר בטופס. וזהו (לעיל כ"ד) ד"ה פסולי המוקדשין עומאה ופיגול הדס וכו' וכ"ח פסול יוצא. וכ"ל דאייב לזה מזבחים (ק"ד ב') דתני לוי ביה"ד היה בעזרה שמורפין כו'. ופריס הבמרפין כו'. ובהר הבית בשורפין פרים הנשרפים כו'. שאיכא בהן פסול בילאתן ביי"ש. ופי' מש"כ (בשקלים פ"ח מ"ו בס"ד):

פרק ד [מ"א בתוי"ט ד"ה בד חלות. אלא הטעם כדאיתא בירושלמי כו'. כ"ב בתו"ח כתב דבוצת רש"י אינו אלא על המנהג אל איסור דקודש חלות. אבל על האיסור גמור לאחר הלות י"ל דמודה רש"י בטעם הירושלמי כו' ע"כ וכ"ל הגל"ח. ובבר קדמה זה בס' יוד עי"ש: שם בסס"ד ופי' מ"ש בתמנה ג' פ"ה דמוגין. כ"כ שהעיר בס מה"ש שם התוס' והרמ"ב דבעבר סוכות כ"פ מרידי בסוכה ולולב כו' ע"ש. והפר"ח או"ח ריש סי' תס"ח העיר מהמיה דפסחים על דברי הטו"ע כתן מהה דמ"ש בתוס' שם בחולין כי לא שיין בתוי"ש שם: מ"ג בתוי"ש ד"ה בן בתיכה. וכ"ב בגמ' אמר ר"י הלכה כבן בתיכה. כ"ב פי' בשעה"מ פרק כ"א שהביא עליו: שם בח"ד מיהו הר"ן הולק בזה בפ"ק דסוכה. כ"כ פי' מש"כ בגליון מהגרות הש"ב. מהגרמ"ש]: מ"ד בתמנה מש"כ לאכול אלו בגילי פסחים כו'. לפי הא"ש שכתבו התוס' לקמן בר"פ ע"פ ע"ש. הל"ל דה"ל טולל הנגא בס פסח בני וכרי עשה לאין מוכלין הוא דמחזי כאוכל פסח בחוץ וזה שייך גם בפ"ש. ולפ"ז בחלא הארצות שא"ל לאכול אלו (מ"א ל"ס מפ"ו) אסור גם בגיל ע"ו חייב ולפ אח"ל דיין דבתנגנא תניא תלתא אחרי דל"ב רק בבע"ש ניכן. מ"מ גדי מקולקל דאסור בכ"מ (דלא כרש"י לקמן רפ"ז עמש"כ שם) איסורו הוא אף בגיל ע"ו חייב דגם בו אחרו ל"ב פסחים לקמן ובתמנה בפ"ב דבילה: מ"ה ברע"ב ד"ה ובה"ב תתיכים. מידי דהוה אתעית כו'. בתמכ"ת נראה דאשתמיטתיה גמ' דלעיל ברים מכילתין דלעעם זה היה אסור מכ"ה ופ"כ עכמייהו כמ"ש התוס' שם נראה להשתמיט ליה גמ' הלו: [שם מידי דהוה אתעית בהיום אסור באכילה. כ"ב פי' בתוי"ש. ואולי הוא ע"ם בהפ"ב. וכ"ל בחלאה. מהגרמ"ש]: מ"ז בתוי"ט ד"ה מחזיקין שכתב ואח"ב דהשתא כו'. זו ואגל"ז קתני כו'. בתמכ"ת ל"ד כי כפי שהולה להעמיק שיעה זו בהרמ"ב וכולה להבין כי"ד וכ"ל דדוקא אם מתה אחר ג"י ומבוס הפסד דבילים. ע"כ כ"ל דלהוציא אחרת גרע מלהוציא בהתלה וכוונו"ל שבב"י לדעת הרמב"ם (ומיין בהה"מ) אם כן אין זה זו וא"ל לזו:

פרק ה מ"א בתמנה בין בחול בין בשבת הן בנ"ר הבי וכ"ב הרבה בתמנה ובגמ'. וזה דלא כמו שהבאתי (בנבחות ב') בשם הסמ"ע ובריש הוריות בגמ' על הא דתנן בין שעטו ועשה עמהן כו'. מוכח דיותר מסתבר לומרו הרבותא בהבני (ובשבת ק"ח כ') בתמנה אל"ה הלמי בין מרובה ובין מועט ובגמ' אגמ"ל ר"י לאסור לו להסיר ובמש"כ עוד בזה (שם קל"ה): מ"ה בתמנה ובירושה בזיכו כו'. הן בכ"מ איתא מזרקות לקבלת הדם. ואולי הכא מפני אלא היו להם שוליים רחבים קורלן בזיכין שבן דרך הכף מי' כלים פ' בתרא מ"ב ובזיכי לבונה אפ"ב דה"ל שוליים יתכן בתלאכתם היה כעין כף בעבול אחוך: שם שורה. שבולה ככף כסף. ובורה שבולה אבל אבל כ"ה כוונת התמנה כלאחר הפסקתיה: [מ"ז בתו"ח על הרע"ב ד"ה קרנו אם ההגל. וי"ל כיון בשקולין הגל כו' כ"ב כ"ב הש"ל. ובאמת לא הרמ"ב לבדו כ"ח גם רש"י פי' כאן שהכתות היו קורין. וכ"פ רש"י בסוכה (כ"ד רכ"ב) ובס פיגנו בתוס' עליו מהתוספתא. אך יש להעיר שהרע"ב בעצמו בפ"ב דערכין (מ"ב) כתב הלשון. והיו הלוים משוכרים בפה אם ההגל כו' ע"כ ומיזוס על הרמ"ז וכ"ל והכ"ל שלא הזכירוהו: מ"ח בתוס' רפ"ח אות כ' ד"ה בתחילת כתה"ק אתמיתיה כו'. נ"ב כ"כ הרמ"ז ופי' בש"ל וכן העיר בספר מתנה לאהרן, מהגרמ"ש]: מ"י במשנה והבלנים במקומה טומאת. לכאורה קשה כיון דהבלנים שאירה במקומה יכולה הבלאבה לשבת בחול ומיה בשרת בשים ויש לומר דבשעה שילאה הראשונה היתה לא כת הבי טומאת הכן בע"ב והגי בחיל לכן הוכרחה לשון בד הבית וכן בשובת הבנים מלאה לא הבלנים בע"ב לכן היתה מוכרחת לשון עד החיל: בתוי"ט ד"ה והולא כו' והרב שכתב כו' ובפשם נאתר האליה כו'. ל"ד דבפסח עצמו לא כתיב אימורין כלל ולקמן יליף ריה"ג מן ואת חלבם מקטיר דכתיב בני בכור ולקמן ל"ו ב' יליף עוד מקרא אחר לאליה:

פרק ו מ"א בתמנה ותחיכה יבלתו. הלל"ח נסתפק בטולדה היבלת בשבת עה"פ אם מותר לתחבה בהרי לא היה אפשר לבטותה מע"ש ע"ש ועבלה מכ"ש ירושלמי בפירקין בסוף הל' ג' וז"ל הגם עלתך בטולדה לו יבולת כו'. ומשני מין יבולת לאויר ליתחך מתחמות (וכ"ש ביבמות (ו' ב') בתד"ה עעמת בקופו שכתבו לכו"ד מטוינן מכבירי מלוה בח"ל לעשותן מע"ש כמלוה עלתה כו' ע"ש) עוד שם בירושלמי הגם עלתך בחל יום הז' בלו בשבת כו'. ומשני מין הזיה רלויה מלתמול ומזה אני תמה גם על רש"י עלתך בבוש"ת וכ' והאלה כו': ברע"ב ד"ה שתיקטו כו' דכתיב ביום לוחו כו'. לכאורה הלא בגופיה כתיב בין הערבים ואולי משום דכתיב ביה ומי שם תזבח כו'. בערב כנוח הסמם: בתוי"ט ד"ה וזריקת דמו כו' ושם כתבו עוד כו' מותר להפשיט לגמרי [ר"ל כדלכו ע"ש] כו' וכתיכון הלחכון נלחה דעת הרמב"ם כו' שכתב דמפשיטין אם טולו ולא חילק כו'. (ולהלה"מ שם מיאמתים מוס' בשבת ע"ש). ולו עדיין קשה דה"ל לאחר דנמונה על פחוטה דדבנה אינו ראוי להפשיט אם טולו כדאיתא שם אלינא דבבא ואם הוא גם יומא דאיסתנא לאסור לכ"ב ע"ש. ואולי דסתם על הא דאמר הש"ס בר"פ רי"ש (מכות ס"ד ס"ג) ליבנה דאיכא בזיון קדשים ומבטל ליה לעשה זה מותר בכ"ש. וכ"ל דאיה לדעת הרמב"ם והר"י (דבשבת הל"ב ג') ובמכות שם מייתא לפלוגתתם אחלאות דאורייתא ע"ש: מ"ב בתוי"ט ד"ה מ"ר רשות למלוה כו' וברע"ב דשבת ס"ל דנוטנין נחלויה בשבת ל"ד בתמכ"ת דתן תולין אם"ה ביו"ש ס"ל לאקשויי דפ"ז אחר הש"ס שם (בועד ח"א)

דר"ח ס"ל דמכשיכי ח"ל דומין אם היו"ש ופיין בלשון התוס' לקתן (ס"ח כ') ומש"כ עוד בס"ד מ"מ לענין ע"מ מיקרי רשות כו'. ג"כ ל"ד דאדרבה לענין ע"ת שאין מערבין אלא לדכ"מ ע"כ דשמתת יו"ש מקרי ג"כ מלוה אלא נגד מלות ביטול הנן מיקרי רשות והכי הל"ל: [שם ומדב דמייתי כו' מן התוספתא. כ"ב פי' בשעה"מ בהשמטות לכל' ק"ש מש"כ בזה ובכה להזכיר את התוי"ש. מהגרמ"ש]: מ"ג בתמנה ובזמן שהוא בא בשבת במרובה ובטומאה. לכאורה קשה על שיטת הסדר מרוקח ומלאתי בתוי"ש בהרגיש בזה. ונ"ל לייבב ע"ד שכתב התוי"ש לעיל בד"ה בחול ע"ש וה"ל לי אם הוא אחר בשבת ובטומאה ה"א דדוקא תרוויהון לא דחי לכן הפסיק ביניהון לחלקן: מ"ד מן הכבשים ומן הפזים. לכאורה זה אין רבותא כלל שהרי גם בא מהם. וכ"ל דהתוס' (בריש מכילתין ב' ב') כתבו דרוב פסחיהם היה מלה ואולי מלוה מן המחדרין הוא בני פסח (אף דבשאר קרבנות שניהם מין כדלעיל פ"ה מש"ו) מפני דמזל מלרים היה עלה והיו עובדים אותו לכבי קמ"ל דבמגיבה אפי' מלוה מן המחדרין ליכא ולפי מש"כ במ"א דדוקא בבא הוא בן שנה ובן שתים ומעמלה הכ"ל לומר דבבא ע"ם וכ"ל מן הכבשים ולאפוקי פסח דאינו בא אלא בן שנה. ועכ"ל כיון דדרשינן לקמן [ע' ב'] אליבא דבן דוקתאי קבא דוזבחת פסח כו' אלן ובקר אלן זה פסח בקר זו חגיגה ס"א דיקא בקר ולא אלן ומ"ד אדוכם ר"א בזבחים (י"ה) לענין בחומת לפון בקר"ל וכפיהום שפיכתי שם בס"ד:

פרק ז מ"ב בתמנה מעשה בר"ג שאמר כו' אה"פ. בסה"ד מביא ע"ז פירש"י דר"ג על עצמו. ובאמת שגם (בגלה ו' ב') מצינו שבאל מעפחתו על עובדא דתרומת לחמי תודה ונקמן (פ"ח ב') בשאל מהמלכה על עובדא דפסח ואם ניתן לחמין לכופרי העמים אשר בן בוזיבא במלכו בגה בהמ"ק והחריבו אדריאנוס ובו' מ"ע חלק ח"ב פי"ב ח"ש בפי. אבל לא שמעטהו בפירוש בדברי הז"ל. ולעד"ל דעובדא דא הוה אחר תורבן. ולפי שמלינו לו (בגילה כ"ב ב') בתמנה דעשין גדי מקולקל בגילי פסחים ופירש"י משום זכר לתקדש. לכן מתחת חביבותו היה קורהו פסח ואע"ג דאמרי' לעיל (נג) דאסור בשר זה לפסח ופ"ש בפירש"י ותוס' י"ל דר"ג דלא חיים לרותים בעצמית גדי מקולקל ה"ה דל"ח בקרות עליו שם פסח והשתא ח"ש דלא הוה מעשה לפתור (כדפיין הגמ' וכן בירושלמי מקשה ליה לר"י אלי אם כו' ותו איתא שם ר"ג חלוק על חכמים ושוחה הלכה כיוסף בו ומראה דהוא בלשון קושיא וכתו דמקשה בריש ברכות הטחקתיו לעיל (נ"ח ב') ודלא כפי' הק"ע ולא מתרץ מידי) אלא לראיה דפסח ממש ח"ל על האכלה (ובבר הרמב"ם בפ"ה דגזיר מ"ה לפרש מעשה נגד הגמ' היכא דליכא דפקותא לדיוא. ע"ש בתוי"ש ומעמ"ש בברכות (מ"מ ב') בתמנה שגם הגר"א ז"ל עשה כן) דר"ג מפני שבלא להבלות שהיו אלא לזכר ולא יסברו שאוכל קדשים בחוץ לזה לשמתו ולגלותו על האכלה. וכ"ל עוד לבן אחר שעשין גדי מקולקל (ונדי אע"פ שבלשון הוכה הוא כולל אף פרה ובחל (מוגין ק"ג) מ"מ בלשון מכתים הוא שם פרטי לבא בלבד כדמוכח לקמן (פ"ח ב') בתמנה ובגמ' עובדא) הוא ג"כ לעיולי שהוא בשאר פסחיהם היה עלה בתמ"כ לעיל (ס"ע ב') וכן בירושלמי איתא דבגגל מקיבם שבי לר"ע: מ"ג ברע"ב ד"ה נטף מרוטבו על הסולת והסולת רוחתת כו' וכ"כ רש"י מפרש בגמ' בסולת רוחתת. הה דל"ק רש"י בריש מה"ח דבגמ' מפרש בחרס רוחתת הוא דכיון דפי' שם נטף בתנור ממילא מיתמעט דהחרס פי' על תנור עי' שם בתד"ה תנן ולהכי גם רי"ל ח"ש לא הוצרך לעשות רק אסולת ועל הרע"ב יש תפיסה שהשמיט מיבת בתנור מלשון רש"י ואפ"ה לא ביאר בריאה דמייני בחרס חס: תוי"ט ד"ה שאין פודין כו' והקשו בתוס' כו'. וראה לר"י דבירושלים נזרו כו' הב"ח כתב דבירושלמי ליף היתר מכירה מכ"ש מק"ו מתרומה וב"מ דאף מדרבנן ל"ג אמו פדיה כמו דל"ג בתרומה ול"ד דבתרומה לא שייך נזירה אבו פדיה כיון דל"ל פדיה בשום מקום. אבל מעשר דא"ל פדיה חון לתומה שייך שפיר למיגזר ומש"כ עוד דדברי התוס' אליבא דר"מ דמדאורייתא אין מוכרין אותו והא דהוצרכו לעממא דנזירה הוא לענין דיעבד שמתבטל המכירה א"ל כלל דהא מתני' ל"ח אלא ליבא דלכתחלה ומאה להו להתוס' דאף בדיעבד בטלה ולחדש נזירה: מ"ד בתוי"ט ד"ה ר' דברים כו' ובגמ' עביד ליכותא דתמיד ופסח דפי' הר"ב רפ"ו כו' הקשה הב"ח בגמ' דבבא"ה צריך מוקדו בני תמיד למילף גז"ש מוקדו מפסח לענין שומאת התהום כדמסיק בגמ (לקמן פ"ח) ובמה דברי הלל"מ דבגא ל"ק שם אלא לתנא דיליף בגז"ש דמוקדו אבל לאמלן דיליף מתשמות (והוא תנא אלעזר כמ"ש המחבר בשם התוס' לעיל (ס"ו) ליבא למילף לענין שומאת התהום בלל ע"ש. ולפ"ז לא יפה עשה התוי"ט בהביאו הלכותיה על פי' הרע"ב דמגז"ש יליף ולא מתשמות: בתוי"ט ד"ה ומעיני ר"ח כו' דה"ל לא קאי אשבת כו'. פי' בתרה"ש שכתב דלשון אשבת מבואתם דמוקפי שבת ודאי לא אילעזרי כו'. וכ"כ עוד בס"ד דלמוקפי פסח וסוכות לא אילעזרי בתוספיכם כו'. וא"ל בתחכ"ת דבסי דלא אילעזרי לענין שבת אבל מבוס דחיים עומאה אילעזרי וכדמסיק בעלמו לענין תמיד וכבי הל"ל דלא מייתא הש"ס קרא לקמן על מוקפי שבת. ובאמת ל"ל דילפינן להו ממוקפי יו"ע או מבשתו דהוה כתו בתוקדו: מ"ז בתוי"ט ד"ה ואח"כ מודע כו' ואפי' לר"י כו' בדבר האכל כו' הל"מ לכתחלה כו'. לשונו היו מדוייק דלכתחלה אפי' עומאת הש נמי לא ומכי הל"ל דלר"י הלין מולה על האוכלין ג"כ רק לכתחלה לא. ל"ש עומאת הש ול"ש ע"ח כו' בתוס' ד"ה נזרק דמו ופי' בסוגיא (דף ע"ז ופ"ח) היעב ובמש"כ עש בס"ד: מ"ח בתוי"ט ד"ה מפני הטעבכה ובתבו בתוס' נראה העשה כו'. ולפ"ד ל"ל משום דמלות לאו ליהנות ניתנו (ר"ש כ"ח) מיהו לריכין אנו לדבריהם אליבא דבר יסודה הש: מ"י במשנה חל ע"ז לחיות בשבת כו'. פי' תוי"ט ולא"פ דקמ"ל אע"ג בידחה עד י"ח אפ"ה ל"ד יום עוב וכה"ג איתא (בחגיגה י"ז ב') ע"ש:

פרק ח מ"ב בתמנה שבת כו' ועולה שלו. לכאורה קשה איך יוכל להתעות על שלו עלמו הא אפי' בחליו ב"ח ל"י מש"ש איתא לתר"ר בשבו"כ בשבוע עבד ול"ל דאתרמי מתחתה ניחא ליה לרבו בימינה מל של עלמו בבה"ג מנוס מקנת עלמו: ברע"ב סד"ה ופטורין כו' דקמי שמיה גליא ול"כ רש"י ומשמע דמפרשי כדאיכא דמתני לה (לשה דאמרי' אבריתא אבל במתני' אפ"ג דשבת קידש זריקה דמ"ז לא הצריכו אלא לתר ליעבא אבל הרמב"ם פי' דדוקא בשבת אח"ז וכ"פ בחבורו וע"ש בכ"מ והתוי"ט לא הביר מזה וגם בתוי"ט ל"ד נזה בתחכ"ת: מ"ג רש"ל עד עיזבוק כו'. בגמ' ור"ש שבר מהוייתו דקה פי' דים בדיין מפ

'הוים

אחזיה בו דהייטו לחזוק דבל כמה דלא זריק לא מיפטרי הבשר (עי' לעיל ברש"י ס"ד י"ג) אבל הקטרת אימוריו אינם מעכבין בגמתא לו שאבדו (לעיל נ"ש ב') וגזה יפול הים לעיין בגמור"ם: מ"ר ברש"ב ד"ה מון תן המפקח כו' והוא שהיה הגל כו' אבל כו' אחוך אמת בשעת שמיפה כו'. ועי' פירש"י. וק"ל אם הגל ברה"ב הוי ספק עומאה ברה"ל ופרור ולמי ואם ברה"י הוה כולהי עמא ונראה דלכולם ברה"י אך זה הוי כעומאת הרהור דהא לא ידע אדם מעולם אם היה שם עומאה במקום שהאהיל וגם אז לא ידע היום אדם אם מי לו מת אע"ב דבזה לחוד לא תשוב לו עומאת התהום כגון בגל מגול (משום דיון דגבל מליו גל אינהבא חזקת מיים שלו מיין בהאחרונים ביו"ד סי' שנ"ז) מ"מ בהצטרפותו לספק אוהל מהני לשוויה כמהה"ס ודעדיין ל"ע: מ ז בשמעה א"ש לא אפ"פ שה"י דר"י וה"ל מתיר לרתב"ם פסק כר' יוסי וק"ל דהא (ביומא נ"א) ס"ל לרב שמש בר' יהודה דא"ש עה"י והיינו לפסוק כוותיה: ברע"ב ד"ה אפי' כו' מאה ואין כל אחד מהם יכולין לאכול בזיש. כ"ה לשון הרמב"ם בתבוהו ואין כ"א מהן יכול לאכול בזיש זה הלשון יותר מכוון וע"ש בכ"מ. וכמ"ש כתב וא"י לאכול בזיש בין כולם. וגם מש"כ רש"י יחיד ויכול לאכול בזיש כו' ומתבר מאריו הרב"ב לשון הרמב"ם שם והוא שיהא רואה לאכול את כולו והשמש הוא כדי שלא יבא לידי מותר וכן לשון ר' יוסי בברייתא יחיד ויכול לאכול משמע דר"ל כולו וכ"מ שם בתד"ה שמרה וכש"י גם שם פי' בזיש ממנו ואינו מכוון לשמ"ד:

פרק ט מ"א בחוי"ע ד"ה שגג כו' בראה כו' כדיליף כו' לזכון כו' ושוב ראיתי בירושלמי כו'. לבאורה כוונת הילפותא לזכון ומלוטרין לעיל בגמ' (ס"ז ב') היא מכפל לשון אים וכדדרשינן (בחולין י"ג ב') אים מה אים לרבות עכרי כו' וכן קונה. אך כפה"ג אינהמתעניה להתוי"ע פירש"י שם [אז שהיה פירושו דחוק בעיניו משום דהשיקר מאבר מן הספר]. וכ"ל דלרש"י דחק דהא ק"ל אפי' שגג אז נאכל אז הזיד שוגגה אם"ש (שם) ומכ"ל הא ועוד מדוע מיירן הכתב דהוויין רבותא אפי' לכן הסכיל לפרש דדהשתא הכתב שם מתיבת אמת ואינה אין מרבה ממנו אלא עמתים וכבר אתי לרבות שגג כו'. שוב מלאתי בירושלמי כ"פ מפורש בדרשת הכתובים כדלאמרן והתוי"ע לא דק בזה. וכ"ה שהבאתי בדרך אמת: מ"ב כ' אליעזר אומר כו'. לפי גירסתינו א"ל כ"ו (לאפוקי גי' המשניות דליתא תלת ליה) ס"ל להגיה כ' אליעזר כי כ' אליעזר היה רגיל דרבי יוסי כידוע לך (מלקמן ל"ד ב') בגמ' (ולעיל ס"מ) מוכח גי' כ' אליעזר ופמ"ש בגמ' (לעיל פ"ז) בס"ד: שם ברש"ב ד"ה מון כו' אפי' היה קרוב לירושלים כו'. ל"ד דסל"ל אפי' היה לירושלים עכמה וכ"ה בפי' הרמב"ם. ומש"כ עוד ולא הגיע כו' עד סוף שעת הקרבת הקרבן וכ"כ לקמן בדר' יוסי ב"כ ל"ד דלפי פירושו בדר"מ [שהוא מפי' הרמב"ם] דד"ל הוא בא"י להגיע בתחלת זמן השחיטה אל"ל הכי גם בדר"מ וכ"י ובלשון הרמב"ם יש לדחוק קלת ע"ש: שם ד"ה לפיכך כו' אני מעמתי לדחוק דחוק ה' אמות מתאקופה הרמזה. לבאורה אמוה היכן רמוז ה' אמות בדר"מ וכ"י וכ"ל שהרע"ב הרמיזה הנמה בדקדוק בתרב"ת והוא דבראה דעודי כותלי המזרח היו ה' אמות כתו כותלי האולם והתאים בפ"ד דמדות מ"ז וקי"ל (בגמ' פ"ה ב') דשמ"ש לא מתקדש (ואפי' שאר השערים דמקדשו אפשר דלא אז לשחיטה לפי הריטב"ן בתוס' (יומא ז' ב' בד"ה זה) ועי' זבחים ל"ו ולע"ע בזה) וא"כ מון לאיסקופה הוה רמוק מהבזרה המקודשת ה"ל: מ"ג בחוי"ע ד"ה מה בין כו' ואין סב' נשתב בב' כתות כדמינא בתוספתא כו'. פשוט דגם שערה לא בעיון דמתר קרמי נפקא להו (לעיל ס"ד ב') אלא דמסיקא ליה הא דמעון הלל בעשייתו אם הוא בתחות מעשרה ממש"כ (בברכות י"ד): מ ה ברש"ב ד"ה ניזה א' כו' מתני' מ"מ וה"ק כו' וגגמ' ליתא סתיבת מתני' ה"מ וה"ק ומזה מוכח דמתמר וה"ה לפ"ד ומימוקו כה"י המה רק בכח המאמר ולא בהרע"ב. וגם לדבריו קשה מדוע דוקא בהאחרון מני ההיפך מבכנדו ולא כן בשאר הלוקות (ומי' בכוריס פ"ב מ"י בתוי"ע ד"ה ושעור הב') אבל לפי מש"כ גם זה לא מני אלא מה שבלר אחד (ועתה"כ נס"ד בפ"ב דמס"ש מ"ג) ומה שזיכה הבגא בזה לעקום הנסוב בפ"ד כ"ל מעום דאי הוה עקום בחלוקה זו הנסוב בפ"מ היה צריך לעקום בלשון מגילה דאינו מהב רק יום אחד ומגא מיהבי מני לא מגילות. והנה הסוס' נדחקו ל"ל למיתנא כלל בגילה ה' כיון דגם פ"ד כן והומיל דבבר הרמב"ם לפרש מעשה דלא כפי' הגמ' היכא דליכא נפקותא לדינא בתש"ב לעיל בר"פ כ"ל הל"ל לומר דבוותא בתשעה דפ"מ ל"ג אלא בגילה ה' דהוא גיל מ"ו ביתן ופ"ד מהב בב' גילות גם בגיל מ"ו הייר ומלשון הרב"ב משמע דלא היה לפניו הגי' בגמ' וה"ה לפ"ד וכן מהתוי"ע שהבמיק זה מפרש"י וה"כ יש לכוון פירושו זה גם בגמ' וק"ק מדוע שייר דפ"ד היה בו הקשה מימונין ושפיכת דם עכ' המזבח משא"כ פ"מ ולפי מאי דאיתא בתרגום יהונתן פ' יתרו בפסוק ומזבח תעבר בגם בב"מ מזבח שבת פ"מ בעשו בתוקדם ריש המקדש ר"ל דשם זרקו אה"ל והקטירו אימוריו במקום המזבח ולא בגמ' דילן לעיל: בתוי"ט ד"ה ופסח דוכות כו' וכאיתי בירושלמי כו'. ואמ"ב דל"ק אלא ב' כתות קולר בתוכן ממש"כ בזה בש' מ"מ אות י"ב בתורך ומש"כ התוי"ע בס"ד כרי דלא בהתוס' אבכי לא מלאתי בתוס' אדבכו בזה: מ"ו בתוי"ט ד"ה שמתורת הפסח כו' פי' הר"ב כו' וכן לשון רש"י כו' ולא ידעתי כו' ולמה לא יוכל להקריבה בי"ד כו'. ול"ל פשוט דלפי מאי דמפרש ר"ש דהוא בגמלא אחר שה"פ

אינו יכול להקריבו שלמים היום מפני עשה דהשלמה ואפי' מגיעת י"ד מעיק המל"מ בפ"ז מהל' בה"מ דאינה בשמתת אחר תמיד של בה"מ ומש"כ בגמ"ם דבריו ואפי' כתב עלמו אם הם שלמי מגיגה ל"ד בתחל"ת דהכי ה"י בה משום תגיגה דדבר בהשמה ה"ל הלא מה"מ ומיין (לעיל ס"ד ע') בתוס' והכ"ל משום שלמי עמחה: מ"ז בתשנה המפרים בקנה לפסח כו'. ויפלו דמיו לנדבה. כ"ה בי' הרמב"ם ונראה דזכו מה בתחלו בגמ' וב"מ יב דיחוי בדמים דל"ל אחפי' הדמים נדמין מלהקריב מהם קרבן אלא מיפלו לנדבה והוא כמין מה שהביא המהרש"א בתלת מוגה בפירש"י אפי' לגי' ויביא בדמיו שלמים. ולא בהתוי"ב דהש"מ דבש"מ נדמין הוא מזה: מ"ח ברש"ב ד"ה ר"ב. ויקבע פסח לשם פסח כו'. כ"ל לנקוד ויקרב מבנין נפעל. עי' זבחים (ע"א ב') תד"ה לשם. ומשמ"ב שם (ב' ב') בס"ד. אבל [illegible] ק"ל דהא יעבור על עשה דהשלמה בהקרבת הבכור. ומשמע דעדי לכתחלה להקריבם. ושוב לשתוקה ולריו לקמן (קי"ע ב') יש לחוש שמא יאכלו הבכור לאחכוה. וזה י"ל דאינו אלא מדרבנן מ"מ בחד"ה תפמירון וקומיא דאשוה בבר בתהו בה הוא ביומא (כ"ע ב') ד"ה אלא מ"מ: בתוי"ט ד"ה מתעבר. ואין מטוינן הטיפה הו"ש ולא סמיכה ונקבים. ק"ל הא אשם מתעבר בשלמים ומי ס"ל לר"ש לקמן בגמ' דיקבנו אף ע"ג דבל אשם אל"ש מטופת הו"ש. ואשם מלוכ א"ש סמיכה לא"ד סמיכתו לא: דאוריתא ואינה אלא בתקופי ידא (זבחים ל"ג ובתד"ה סמיכה) וכן בל אשם א"ש נסכים אין מזבל מלוכ ושלמים חייבים בכולם וכן דברי הרוס' (שם ע"ו ב') ד"ה אשם וד"ה קמיכה ל"ע דמשמע מדבריהם דדוקא הרוס מקוי גברא המיר ר"ש והא הכא בנתעבר ב"כ מתו"ר ואיה משנה שם (ע"ה ב') וא"ל דבבדי אלא יעבוכו לוקפות הוה כמו מיקוני גברא ואפשר דעדיף דל"מ לבאורה מהא דמקשה שם לרבה דאמר דלא הסיר כ"ש אלא בדומנד הוכא דאיעבד מהא דמנינ אשמו ומתנה בד דבני ליה מקוני גברא אחי ד"ל דהא פריך בגמ' שם (ס"ד ע"ד) מל הא דמין במינו והא בני סמיכה ואולי דהתוס' יאמרו דל"ש מייני בשאר אשמות ולא דמלוכ. ודע דהא דמשמע שם בתד"ה וסמיכה בהא דל"ש דמניא אשמו כו'. דא"ש אלא בתקופי ידא וכ"כ להדיא שם (ע"ה) בד"ה והא סומכין ד"ש שם לעיל (נ"ג) בד"ה סמיכה דמשמע שם דשמוך סמיכה בנוסה אמת"ל: מ"ט בדבר"ב ד"ה אם אינו נעתה לאשון ושלהן ישרף דפסח בלא בכלים הוא. וכ"ה ברש"י. לבאורה היון דבבר יאמר בשלו הוה שלהם כמותר הפסח ולאמן דלא בעי עקירה הוא בשלמים שמתבן לשם פסח דבשר אינה דר' יהושע לעיל (ס"ג ב' ע"א ב') ובגם זה הוי בקירה בעבודת (עי' ר"ד ע"ב) ובי' בס"פ א"ד דשקל ומרי הש"ס עובדא בכבין זה ובי' (לעיל פ"ע) בכל"ה ומקרמו ויתיישב לך: מי"א בחוי"ע ד"ה זה ממנה וכו'. ומ"מ הרמב"ם כו' הבמיק מהני' כו' דה"ל בסמס. תמוה דלפ"ז איזה פסק לאמנתינו ז' דשים שמהברנו כו' כיון דפסק בכ' יוסי דשוחטין על היחיד וכו' יהודה דבעינן אחד מבני מבורה דוקא וע"ש בלח"מ: פרק י מ"א ברש"ב ד"ה לא יאכל. כדי כו' לחיאנון משום הל"מ (וכ"כ הרמב"ם) ותימה בלא פי' הרמב"ם בהאמור בגמ' לקמן (ק"ז ב') דילמא אתי למיכל לחלה אכילה בקה ופירש בעצמו ואינה אכילה ואולי דלמאי שפי' שם דלהכי בקיע מלה דלגבה הוי אכ"ג באכילה מועטת ואכ"ג כזו אינה אלא כמו אלא לחיאנון ויוצא בה וכדמתבלן ל"ש בתוס' שם. והכ"ן פי' כאן משום אכילה בקה בכבין: הוי"ט ד"ה ואפי' עני. וי"מ כו' אפי' עני אלא אכל כ"י כו' ובגמ"ש בל"ז אפי' מני דאף מיאכל אמוך לחמה מ"מ יאכל מלה לחיאנון בשתתבן כדאמר אביי (מגילה ז' ב') כי בפקא מבני מר הוה בעבנא כו' כפין מניא ולא ידע: מ"ג בחמה עד שמגיע לפרכת הפת. עי' בר"ן בשם הרמב"ן דהמלה גופה קרי הכי לפי שהיא עשויה רקיקין ומי' (לעיל ל"ד ל"ז) דלר"ה שרי בעודי שפה ועמ"ה פי' מ"ש קק"ד ולעיל"ד ל"ש מפני דמלוה בפרוסה (לקמן ל"ד קק"ז) והוא מלשון ויפרפרני עי' תוי"ש: שם אמ"פ שאין מרוסת מלוה פי' וס"ל דאסור משום לאחי מרוסת דרשות ומעבל אחת דמלוה קמ"ל עי' תוס': בתוי"ט ד"ה מעבל כו' ומ"ש הרע"ב כלשון הרמב"ם דעבול לזה כו' ולו היתה בכלל הבאתה המרוסת כו'. וכ"מ לשון הרמ"ם ולפ"ז דאיתת דמיית הסוס' והתוי"ט אעפ"כ הטעמיה ול"ד בתחב"ת ומש"כ עוד שם בשם הרמ"ם משום דעבול לאשון אינו לחוש אלא להכירא כו' המ"ל עוד משום דאינו דוקא בחרם: מ"ד בחמה אלילה זה כולו אלי. לבאורה תמוה וכי לא יכול לאכול קודם אכילת הפסח בתוך הסמודה בשר מבושל מולין ב"כ אז שלמים מבושלין (עי' זבחים ל"ט ב') וכ"ל משום דבני לעיל (קי"ד) בחמה הביאו לפניו כו' ושני מבשילין (הם זבח לפסח ולתגיגה) ובמקדש היו מביאין לפניו גופו של פסח וזה ל"ש דגם התגיגה היו מביאין אמו (והא דל"ת לא משום לרבנן דב"ת אינה באה בשבת ובמרוזה ובשומתה לכן לא פסיקא ליה למיתנא ואפ"ב דכאן סתם כב"ת ל"ק דשא גם לעיל (ס"ע ב') סתם דלא כותיה וכש"כ לפי' התוס' לעיל (כ"ע ב') ד"ה בי"ד בשופו דגם לב"ת אינה דומה עצת א"ש אף לדידיה) אבל אחר לרבי שמעון לא היו מביאין. בד זמן האכילה עצמה לכן לב"ת שפיר שואל הבן הלילה הזה כולו אלי אינו דומה לפניו הס"ש רק הפסח והתגיגה שהמה בלוים אבל לרבנן הרי גם התגיגה לפניו שהיא יכולה להיות מבושלת ובזה א"ש מי אמר מה מדקדק קלת מפרבי הגדה מדוע אינו שואל על ד' כוסות כיון שאינו דומה כולה לפניו: מ"ו בחמה מן הפסחים ומן הזבחים. עי' הגהת הגרי"ש דל"ל בהיפך ולפלא שהעלים עין מהתוס' בפל"ה ס"ב ונאמר:

השמטות

מהגהות הג"מ מתתיהו שטראשון ז"ל על שבת ועירובין

(מן פסחים והלאה באו בתוך הגהות וחידושי אביו הגרש"ש)

מסכת שבת

פרק ב מ"ז בתוס' חדשים. מהמגיה בד"ה ולי המגיה נראה דכוונתו לגבי הבהמ"ת כו'. ל"ב ראיתי בס' אמיג מיים להגאון בעל קרבן נתנאל או"ח סי' שמ"ב על

מש"כ המג"א ס"ע אם בחמ"ש ב"ה כו' וז"ל וכ"כ מדקתני בחמני' ספק מבשה ספק אינה תבשה הכפל אחי לאורות בה"ש של מולאי שבת מכ"ל ועי' מש"כ בתוס' רש"ק אות מ"ד: **פרק ה מ"א** בתוס' רש"ל (על דברי הרע"ב ד"ה בחמה יולאה) אות ע"ד ד"ה דכתיב לחמן יצות כו' (אחר י"מ סתלמיד כו' כן מלאתי שמקשה בזה הפרי מגדים (מועד ה"א) בא"ם

גאו"ם סי' רמ"ס ונסמכו מיבת גמא פ' בשנה כו' כ"ב בסי' רמ"ה ליתא. אך נפ"ל מהר מס"כ בס"ג בשלא. יש לאסמכא מי מאה מלוה על שביתת בהמתה דמ"ע שהז"ג הוה ובפרוי לאו"ח רמ"ס כתבנו מזה פכ"ל. אמנם זה כתב הגאון המחבר קודם שהדפיס את סבר פמ"ג לאו"ח. וכלפה שהיה נדפתו לכהוג זה בסי' רמ"ס ואח"ז לא כתב זה בס וכתב בסי' ש"ה בשמ"ז אות ג' ע"ש. אמנם מ"ש הרב המגיה מעתתו מל רא"ש כבר קדמו בזה הה"ג מוהרש"ז אשכנזי האב"ד דלונדון ז"ל בחידושיו שנדפסו במסכיות דפוס ווילנא (תקל"ב) על שבת פ"ס מ"ד (ומה שהעיר שם מן הש"ך גם זה הביא הפמ"ג שם). ומ"ש הגרע"א מן הר"ן יש להעיר כי בר"ן לשיטתיה דסבר דשביתת בהמתו הוא לאו כדמשמע מדבריו בפ"ק דפ"ז (והביאו הכ"מ בפ"ב מהלכות שבת ה"ג) ע"ש בפמ"ג. ובשו"ת מהרל"ח ז"ל שנשם אמרי בינה סי' ע' כתב הטאמל הלשון: "לשיטת הרב פמ"ג בהקדמה כוללת לא"ח דנשים א"ת על שביתת בהמה דא"כ איך יפרנס האי דפרחו על רא"ש כו' פ"כ" ולא הזכיר מי שקדמוהו ובהקדמה כוללת ליתא כלל. ושמה נדפס ס' שו"ת מהרי"א (יהודה יעלה) ולחיתי בסי' ל"ב שבאמל מתלמידו לשיטת הפמ"ג בחו"ח בהקדמה כוללת דנשים א"ת על שביתת בהמתן מה יענה למחני' פרחו על רא"ש כו' והשיב שהפש ולא תלה אפי' רמז מזה בהקדמה כוללת ובחבורו סי' ש"ה כו' כו' ע"כ והתלמיד לקח זה מבו"ת מהרל"ח:

פרק ז מ"ד בתוס' רפ"ח אות ל"ע ד"ה בחליה דבא כו' מש"ה הביא הרע"ב ג"כ פי' רש"י. כ"ב מי' גמת ורדיש יו"ד (כלל ד' סי' ו'):

פרק כב מ"א בתחנתין. ול' אליעזר תמיר. ע"ב ע"י בתוס' כ"ע וכבר קדמו בזה בס' בנין הריאל בדף האחרון:

מסכת עירובין

פרק ג מ"ב ברע"ב ד"ה ביד מי שאינו מודה בערוב כגון כותי או לדוקי. נ"ב כ"כ הרמב"ם אבל בגמ' (נ"א ב') לא אמרו כ"ל "כותאי" ופי' לקמן (פ"ו מ"ב) אר"ב מפשה בלדוקי אחד כו'. כתב הרע"ב מכורי מחכרא והוא מהגמ' (ס"מ כ') דמקשה לדוקי מאן דכר שמיה. חכורי מחכרא והכי קאני כו' ואם איתא לדוקי אינו מודה בערוב מאי קושיא דהא נזכר בדברי ר"מ מי שאינו מודה בערוב ע"ש. וכן לאיתי בריטב"א שכתב כן בסדיא לקמן רפ"ו אבל באמת יוקשה מאד איך אפשר שיהיו הלדוקים מודים בערוב הא איתו כתוב בתורה (ולכן הקראים כתו הכותיים אינם מודים בו) ופי' תוס' (ס"ע א') ד"ה כאן במותר: שם בתוס' רע"ח אות כ"ב בסוף ד"ה אין זה מספיק וכו' ובמ"ש הטוי"מ בשם הרא"ש כו' קשה לי דמה יו לראיה ט'. נ"ב קדמו בזה המוספת שבת סי' שפ"ו אות כ"ב. ועי' בס' עני אלמוגים שם אות כ' יעוב על זה:

פרק ח מ"ז בתוי"ע ד"ה אלא א"כ עבו לה מחיצה לענין אם הלכה כר' שמעון בן גמליאל. נ"ב פ"ע מהלכות מעשר הי"א. פ"ז מהלכות חובל ומזיק. פ"ח מהלכות גניבה: שם בתוספת הדשים ד"ה בא"ד כמ"ש הרב וכו' גם הרא"ש העתיק שם דבריו. נ"ב הביאו הטוי"ע פ"ד דפסחים מ"ה:

פרק י מי"ג בתוי"ע ד"ה אבל לא בתדיבה וכו' ומיהו רש"י בביצה מפרש כו'. נ"ב וגם בביצה שם בתחלת הסוגיא כתב רש"י "חזרת רעיה. בשבת פ' כ"ג אמרו המחבת רעי' בשבת חייב משום ממחק עכ"ל:

מסכת עירובין

פרק ג מ"ב ברע"ב ד"ה ביד מי שאינו מודה בערוב כגון כותי או לדוקי. נ"ב כ"כ הרמב"ם אבל בגמ' (נ"א ב') לא אמרו כ"ל "כותאי" ופי' לקמן (פ"ו מ"ב) אר"ב מפשה בלדוקי אחד כו'. כתב הרע"ב מכורי מחכרא והוא מהגמ' (ס"מ כ') דמקשה לדוקי מאן דכר שמיה. חכורי מחכרא והכי קאני כו' ואם איתא לדוקי אינו מודה בערוב מאי קושיא דהא נזכר בדברי ר"מ מי שאינו מודה בערוב ע"ש. וכן לאיתי בריטב"א שכתב כן בסדיא לקמן רפ"ו אבל באמת יוקשה מאד איך אפשר שיהיו הלדוקים מודים בערוב הא איתו כתוב בתורה (ולכן הקראים כתו הכותיים אינם מודים בו) ופי' תוס' (ס"ע א') ד"ה כאן במותר: שם בתוס' רע"ח אות כ"ב בסוף ד"ה אין זה מספיק וכו' ובמ"ש הטוי"מ בשם הרא"ש כו' קשה לי דמה זו לראיה ט'. נ"ב קדמו בזה המוספת שבת סי' שפ"ו אות כ"ב. ועי' בס' עני אלמוגים שם אות כ' יעוב על זה:

פרק ח מ"ז בתוי"ע ד"ה אלא א"כ עבו לה מחיצה לענין אם הלכה כר' שמעון בן גמליאל. נ"ב פ"ע מהלכות מעשר הי"א. פ"ז מהלכות חובל ומזיק. פ"ח מהלכות גניבה: שם בתוספת הדשים ד"ה בא"ד כמ"ש הרב וכו' גם הרא"ש העתיק שם דבריו. נ"ב הביאו הטוי"ע פ"ד דפסחים מ"ה:

פרק י מי"ג בתוי"ע ד"ה אבל לא בתדיבה וכו' ומיהו רש"י בביצה מפרש כו'. נ"ב וגם בביצה שם בתחלת הסוגיא כתב רש"י "חזרת רעיה. בשבת פ' כ"ג אמרו המחבת רעי' בשבת חייב משום ממחק עכ"ל:

סדר מלא הרועים מועד

מהג"מ יעקב צבי יאליש ז"ל מדינוב.

מסכת שבת

פרק א מ"ג ולא יפלה את כליו. עכ"ל המשנה ופי' הר"ב הוא ל' ביאור ואין הלשון נופל על הכלי שאינו מבער הכלי רק הכנים מן הכלי וכתוב אומר בערתי הקדש מן הבית קאי הביאור על הקדש והכא הול"ל לא יפלה הכנים מכליו. ויותר הול"ל לפרש לשון בדיקה כמו לא תפאר אחריך ופירוש המתרגם לא תפלי בתרה פי' לא תבדוק אחר הזיתים שנופלים בשעת החביטה וכ"פ הערוך ערך פ' ואולי שמפרש את הפעל לכליו ושייך לשון ביאור שמבער הפעל לכליו: [מ"ד בברטנורא וה"ה תרומה טמאה עכ"ל. ע' בפ"ש דתרומות משנה ז' ובפי' הר"ב שם]:

[**פרק ד** מ"ה בברטנורא אבנים כו' ערש"י בשמעתין ומש"ש בגליון]:

[**פרק ו** מ"ג בברטנורא שהוא דרך לומנתו עי' בתוס' בשבת די"א ב' ד"ה אם יצא]:

מסכת עירובין

פרק א מ"א בברטנורא אלא משום מחיצה עכ"ל כ"כ גם הר"ר יהונתן דטעמא דר"י משום דס"ל קורה משום מחיצה וק' דלפ"ז מאי מקשה בש"ס ד"ע ג' כיון דמבוי טעמא משום הכירא ובסוכה נ"כ משום הכירא ליפלינו בתרתי למה לי הא לא למי כלל דאי הנא מבוי ה"א דהכא מכשיר ר"י משום דס"ל קורה משום מחיצה אבל סוכה דטעמא משום היכר מודה ול"ע ועמ"ש בגליון ש"ס שם:

מסכת פסחים

פרק ז מ"ז בברטנורא אחר שהקריב פסחו כו' ר"ל אחר שחיטה קודם זריקה כמבואר בש"ס דפ"א ב': מ"י והמותר כו' ק"ל למה הוצרך לומר מותר דהא כבר תני עלמות מעשה מוה המותר בהן כ"ם מותר נופיה וי"ל דה"א דוקא עצמות אין שורפין בי"ע משום דבריפת עצם לבד המוה אינו מן המצוה אבל נותר בכל הבריפה הוא מ"ע ליהי עשה ולידחי ל"ת ולישרפי' בי"ע קמ"ל דאף זה אין שורפין וכן מהך דנידון ס"א דוקא נידון כיון שכבר אסרוהו חכמים ואינו ראוי לאכילה ל"ת מותר כ"כ ואינו דוחה שריפתו יו"ע אבל מותר גמור דיש בו עשה גמורה ידחה יו"ע קמ"ל:

פרק ח מ"ו בברטנורא ויכול לאכול כזית כו' הכה הר"ב מזכי בסרא לבי תרי דהנה שיטת רש"י בשמעתין היא. יחיד ויכול לאכול כזית שוחטין עליו מאה ואין יכולין לאכול כזית בין כולן אין שוחטין עליהן. והרמב"ם בפ"ב מהק"פ דין ב' ג' ס"ל דיחיד אין שוחטין עליו אא"כ יכול לאכול כולו מאה ואין כ"א מהם יכול לאכול כזית אין שוחטין עליהם והר"ב תפס שיטת רש"י ביחיד דא"י לאכול כזית שוחטין עליו ולא כהר"מ דלריך שיהי' יכול לאכול כולו ובק' תפס שיטת הר"מ שיהא כ"א מהם יכול לאכול כזית ודע דלדעת הר"מ בעי תרתי א' שיהיו יכולים לאכול כ"א כזית וגם שיכולים בין כולם לאכול כל הפסח כמ"ש בגליון הרמב"ם שלי באורך ע"ש. ודעת הרע"ב דלא כמלן. עוד לא ביאר הרב במה שפסק כר' יוסי והו"ל לבאר וא"ל עכ"ל לא יאחסי לכתחלה על היחיד כמ"ש הר"מ שם וכמ"ש הכ"מ דאפילו ר"י מודה לכתחלה דאין נשחוט על היחיד:

[**פרק י** מ"ח בתוי"ע הכי מוכח בגמרא עכ"ל מהך עובדא דאביי הוה יתיב קמי' דרבה שם דק"כ ע"ב. ולפמ"ש התוס' דקי"ע ב' ד"ה אמר רב דהך עובדא דרבה לאו בפסח הוה רק בגיל תענית א"כ אין ראי' דהלכה כר' יוסי ולדעת התוס' שם בגיל זה לענין מצה אין איסור אפי' יצו כולם דמצה נאכל בשני מקומות ובגליון ש"ס שלי ד' ק"כ ב' סתרתי דברי רשב"ם שב' שם דרבה קאי כר' יוסי והלקתי שם בין מצה בזמן הזה לליכא חבורה אף רבנן מודו דבשן א' לא יאכל שוב ע"ש עשה נכון]:

מסכת שקלים

פרק ד מ"ה בברטנורא ד"ה שכר האומנין. מפסמי הקטורת כו' ע' רש"י כריתות דף ו' שפי' האומנין המחזקים את בדק הבית ונס' בתר שבע שם הביא על רש"י וס"ל כפי' הר"ב דהיינו מבסמי הקטרת ונוף הס' ב"ש אינו ת"י ולא ראיתי ראיתו אך בירושלמי בפירקין הלכ' ז' מצאתי א"ר אושעיה תפהר באומן של בית אבטינס שהי' מעל בשכרו קטרת אך בש"ס דמעילה די"ד ב' מבואר דס"ל כפירש"י דמקשה שם על הא דמשני דליכא בין ומקשה והלא לאומנין קתני אלמא דס"ל דבאומנין המחזיקין את בדק הבית מיירי מתני' וסוא ראי' מותבת לפירש"י מש"ס דילן. שוב ראיתי בגס מירושלמי אין ראי' דקאי על הברייתא המקדים נכסין וכו' יתנו לאומנין וכן הביא רש"י בבריתות שם ירושלמי זה:

מסכת שבת

פרק א מ"ג ולא יפלה את כליו. עכ"ל המשנה ופי' הר"ב הוא ל' ביאור ואין הלשון נופל על הכלי שאינו מבער הכלי רק הכנים מן הכלי וכתוב אומר בערתי הקדש מן הבית קאי הביאור על הקדש והכא הול"ל לא יפלה הכנים מכליו. ויותר הול"ל לפרש לשון בדיקה כמו לא תפאר אחריך ופירוש המתרגם לא תפלי בתרה פי' לא תבדוק אחר הזיתים שנופלים בשעת החביטה וכ"פ הערוך ערך פ' ואולי שמפרש את הפעל לכליו ושייך לשון ביאור שמבער הפעל לכליו: [מ"ד בברטנורא וה"ה תרומה טמאה עכ"ל. ע' בפ"ש דתרומות משנה ז' ובפי' הר"ב שם]:

[**פרק ד** מ"ה בברטנורא אבנים כו' ערש"י בשמעתין ומש"ש בגליון]:

[**פרק ו** מ"ג בברטנורא שהוא דרך לומנתו עי' בתוס' בשבת די"א ב' ד"ה אם יצא]:

מסכת עירובין

פרק א מ"א בברטנורא אלא משום מחיצה עכ"ל כ"כ גם הר"ר יהונתן דטעמא דר"י משום דס"ל קורה משום מחיצה וק' דלפ"ז מאי מקשה בש"ס ד"ע ג' כיון דמבוי טעמא משום הכירא ובסוכה נ"כ משום הכירא ליפלינו בתרתי למה לי הא לא למי כלל דאי הנא מבוי ה"א דהכא מכשיר ר"י משום דס"ל קורה משום מחיצה אבל סוכה דטעמא משום היכר מודה ול"ע ועמ"ש בגליון ש"ס שם:

מסכת פסחים

פרק ז מ"ז בברטנורא אחר שהקריב פסחו כו' ר"ל אחר שחיטה קודם זריקה כמבואר בש"ס דפ"א ב': מ"י והמותר כו' ק"ל למה הוצרך לומר מותר דהא כבר תני עלמות מעשה מוה המותר בהן כ"ם מותר נופיה וי"ל דה"א דוקא עצמות אין שורפין בי"ע משום דבריפת עצם לבד המוה אינו מן המצוה אבל נותר בכל הבריפה הוא מ"ע ליהי עשה ולידחי ל"ת ולישרפי' בי"ע קמ"ל דאף זה אין שורפין וכן מהך דנידון ס"א דוקא נידון כיון שכבר אסרוהו חכמים ואינו ראוי לאכילה ל"ת

מהרב הגאון וכו' מוה"ר **אברהם אבלי** ז"ל אבד"ק ווערזאן.

מסכת שבת

פרק א מ"א הוס' מדברים כתב דאפשר מתני' הוא לזמן מועט דלא חיישא כו' אין האמת כדבריו דבשב"ב מתן לעני בלא חבלי שיאכל מיד כי דרכו של עני לקבץ על יד מהרבה בע"ב ולהניח לביתו ואם יאכל עם ב"ב הכל ביחד לשובע נשבו גם מש"כ דבמשכן היו הולא לזמן מרובה ליתא דלא כמ"ש פי הוא כלו כלן מהירושלמי כי בתחלה לו' ישבים גיזברים ומיד שבביתו אים אים לת נדבתו היו הגזברים מקבלים מהם ומחיתים אותם בלישבה מיוחדת לזה כו' ע"ש הרי דקרא דמשכן דילפי' מינה' שלא יוציאו הנדבות מבתיהם לתתה לו' כו' רק לזמן מועט. ולפי הירושלמי מהלא קרא גופי' ילפי' נמי הכנסה דהיינו מה שהגזברים נוטלין הנדבות מתחה לו' ומותרים בלישבה עיי"ש וגם בזה לא ראה היעב"ן הדברים שכתב דאי מקרא דאל יצא הוי אמינא עד דאיכא הולאה והכנסה דהיינו הכנסת המן לבית כו' שהרי מעלה רבינו כשהזהירם ידע שלא ימצאו מלאומה ומה יכניסו אל כלים ריקים ח"ל להכנים כי לא כו' אם גמיבה. ומה שהקשה הח"מ על רש"י ורע"ב לומה לי מתת חפץ בר"ה בני עמי הא הנתת ידו כהנתת חפץ הוים קונים כי רש"י גרים בגמ' ד' ג' גופו נייח ידו לא נייח ולא גרים ידו בתר גופו גרירא כגי' הוס' ע"ש. וב"ה שמלאתי לדברי בפני יהושע ע"ש: מ"ב לא יצא כו' הקשה הפר"י מ"ט לא מפרש טעמא דלא יקרא לאוה"ב שמא יפה כדמפרש טעמא דלא יצא ולא יקרא כו'. עוד הקשה הוס' רע"ק אות י"ד כיון דטעמא דלא יפלה מעוש שמא יפה לאה מתי כלים וכן קשה למאי דבעי הגמ' לאומר טעמא מעוש שמא יהרוג ח"ל היא דאחר כיון בגמל לאה מתי כלים הא אפי' דאמר שאין שם פרעונים אסור לר"א ע"ש בתו' רע"ק. עוד קשה לאה לי' לגמ' לאומר ר"א היא כיון דתני כלים אשם מאי פרעונים מאי אתי ממי כרבנן וב"ה שמלאתי קושיא זו במהרש"א. לפי"ד הכל מוכנים לאלו דמסק' טעמא שמיט"ש הא' לא יפלה פירוש בישוב כפרים" תרגום בערבי פליתי ופירושו נמי הפרשה והבאתה כמו אים כי יפלה. ובדברי מז"ל מובלה סמוך לאים ויביאו מה דאמר רבא בגמ' ד' ל"ב אפי' להאתין בין בגדיו לבגדי לשתו לו בגדיו ובגדי הבירו כמ"ש הוס' שם ד"ה אפי' מש"ה תני לת כלים פי' להפרים שלו מכל זולתו ולהפ"ד ג"כ ח"ש לפ"מ דהיינו מהרש"א דמשמע לה מתני' אפי' מפלה מכנים לאוד לאסור מש"ה מוקי לה כר"א כו' ע"ש לפ"ז ל"ל מה דאמרי' ר"א היא פי' דר"א נמי היא ומתני' תני לדדין במפלה גם מפרעונים גם לרבנן אסור ואם מכנים לאוד רק לר"א לאסור מש"ה תני כלים לכולל בשיהם ובאמת אין הריגה קרובה לפלאה שים מלאה ביניהם כדאי' בברייי' פלוגתא דרבנן ואבא שאול דתיק שרי למגול ולא"ם לאסור ע"ש רש"י ותוס' לפ"ז לא מצי לאיתני שמא יהרוג אלא שמא יגול ומלילה אמו שמא יהרוג וגם בזה אין הפירוש שוה לרבנן האיסור מפרעונים ולר"א מפנו כנים מש"כ לא הוכיר הטעם כלל. ובאמת גם לאסקנא דלאור הנר אחרוייהו קלי אפ"ה לאסור לפנות גם ביום את בגדיו במצויין שם פרעונים אם מכוון לזה לבלות מפרעונים אפי' אם לא יהרוג ולא יגול כי הלידה בדבר שאין בגמינו מיד לאסור מדרבנן כדאי' באו"ח סי' שע"ז ס"ע שאוסר בפרעון לידה ומלילה והריגה אם לא במקום לעבוה ע"ש בט"ז סק"ח וסק"ט ובמג"א שם ואפי' הריגה דבמה לאסור בבגדיו אמו. הריגה דפרעון ח"ש לא מצי לאיתני שמא יפה אבל נמי לא יצא האיש כו' הגם דבמתלוקת שמיי' ר"מ ור"י די"ח ע"ב דפליגי באומן דרך אומנותו אי חייב אי לא ולר"מ מותר אם תחובה בבגדו אפשר בשבת גופא הוי שבות ועם תביבה הוי גזירה ולר"י אפי' תחובה בבגדו אסור זהו לרבא אבל לרבי דמתמיר בהולאה דשבת לפי שמלאכה גרועה היא כמ"ש הטור בריש מבולין וכמ"ש הוס' ח"ל כ' ד"ה אמר לרבי ע"ש אפי' לר"מ אסור אפי' עם תביבה אפי' תחובה בבגדו אם לפ"ש מוכרח לאיתני הטעם עפמ"ש בריש מבולין דהולאה בסדר ח"מ היא לתהונה ואתא הכא הקדימה בשביל הסדר בל ע"ש ובשבת דתני לא יצא החייב כו' ע"ש. ח"כ מוכרח לזכור הטעם דאיסור הולאה ושוד מבוש תידוש שכתבו הוס' ד' י"ח ל' ד"ה שמא דלפי' לא לא גזרי' גל"ג ובאה ס"ל בספ"ב דב"ק הכיר בה ושבתה לענין שבת פטור אפ"ה חייבי' שמא יבשה המתנו כו' ע"ש וגבי לא יאכל הוב כו' נמי אמרינ' דחייבי' להבל עבירה לע"ג דאיכא דיעות כיון דליכא שיטי וזהו לבון הרגל אי' בהרגיל בלי שיטי ולמסקנא לפי' אוכא גם שיטי לאסור. עוד לשמעי' מה דאי' בברייי' אמר ר"ש ל"ח בוא וראה עד היכן פלאה טהרה בישראל כו' וזהו מפני הרגל עבירה אבל עוכר עם עמאה לא רגילי בהדדי שכולן מולכי' מולין בטהרה ומה נעמו בזה דברי הגר"א ז"ל בפי' מה דאי' בגמ' י"ב כי כמה גדולים ר"ח שתמרו לא יקרא לאוה"ב כו' אי' אלא גילו בטעם אלא יאמר כל אחד לחי אקרא ולא אמה כאמר אני לאמרתי וכמו שבאי בשלאה המע"ה אמר אני אראה כו' ומפני לא נתגלו טעמי תורה כדאי' בגמרה. ובזה אתרתי לפרש מימרא דרב יוסף הילכתא רבתי לבשתא אמר זה על מה דתני ר"ח חייב אדם לשמחם בבגדיו ע"ש ע"ה ולא תילי תילי הלכות ים בשולקא וכמו כן בהשמנה וכמ"ש המאירי רים בילא שים תמשים מיני מוקנה כו' ע"ש אלא דלמשמש שייך רק בדבר קטן ומשמו הכרוך ומומת בקי"ז בבגדו וכמ"ש רש"י שם (ויש שם ט"ש שבתוב כרוך בשום ול"ל כרוך בו שום דבר כו') ואפי' אם יוציא בשבת ליבה מיובא מדלא חייב ואפ"ה חייב לאשמש ע"ש ח"ה הרי דבגדי' גל"ג גבי שבת וזה לא מצינו בשאר איסורי תורה ואפי' לדידן לן רש"ל כמ"ש המחבר סי' ש"ג סי"ח אפ"ה חייב לאשמש שמא יש שם דבר מוקנה כמ"ש בהו"ח סי' רכ"ב סי"ז בתג"מ סק"ו ע"ש ויש לומר בגם זה בכלל בשה שאמר אלכתא רבתי לבשתא כיון שנוגע לדיני מוקנה. הרי כאן ג' קולות. עם הבינה. אחות מבינור. כרמלית. מוקנה דרבנן ואפ"ה הזהירו מע"ש אלא יהי' אלו בשבת. ומ"ש ת"י בחידושים לקשמן מ"ש תני בתתין חייב ולבלר לרמב"ן דמפרש נגקוט לי' בידי' כו' וכ"כ לו"ח סי' רכ"ב ס"ו ושם כתב אדם. יש לומר כמ"ש הוס' ריש מגילתי' שמתחיל בהולאה שהוא דבר הוה וגיל כו' ע"ש. ס"ל נקטה מתני' דבר הוה. עוד י"ל דאשמעי' אפי' חייב שדרכו תמיד לבוות המתנו תחובה בבגדו והשתא נקיט לה בידי' אפ"ה חייב' שמא יבשה ויצא ומ"ש הה"י שם לבוכית מהפילין דכל מילי לאסור רק תפילין שרי מדחייב לאשמש בהם ס"ש אינה רחי' דחידוש גדול יש בהפילין בלאשו ובזרועו לרמב"ם דפסק כרבא בשאר דברים שרי דהוי גזל"ג אפ"ה בהפילין כי אסור לי לאו דחייב לשמש מעשמא דהפי' שם סק"ח דלא הוי גזל"ג דעשיית לרבון בל אדם זה דרכו תמיד ולרך לאלבש ולתי לאחוויי דא"ח בהה"ר גם מ"ש שם מ"י בשם בעו לתשיג על הו' רע"ק אות יו"ד שבב"ח לא אסר בדבר רשות רק אם ב' שלון ביחד אבל לא אם אחד מפלה תבינו וכמ"ש ט"ז סי' ער"ש סק"ג כו' ע"ש. לא ראה אם"ש הפרמ"ג ומחה"ש שם שמא"ש שם סק"ד וסק"ה חולק על הט"ז וכותב דהבית אוסר בכל ענין ע"ש. גם מ"ש נמ"ז לתשיג על רע"ב שבתב לרבותא נקט זב ונדה שהשמשים קשה להם כו' מהבריי' דרבא"ש הא"ל שהיו אוכלין תולין בטהרה ולא מצי לאיתני טהור כו' אינה הגמה דעכ"פ הא"ל עמלה לו מידה מ"ש דנקט זב ונדה וכ"כ מ"ש שם. גם מ"ש הא"ל לאסור בלא בדיות שלא לבטל בטהרה ולא מצי לאיתני טמא בכמה דברים אם לא דהוי מותר במותק מבבוהב ובזה אתרתי דלא שרי' משום כבוד הבריות כו' משמע מזה שיותר יש היתר בשבת מלעבוד ולא ליתא כמ"ש הט"ז כו' בס"ז סק"ח בשם הרמ"ש ושור. דעל סרבנו מבחון לאסור לפי' לשבליכו לאלון כו' עיי"ש

ולענין קושית הוס' רע"ק על רמ"ל ריש סי' ער"ה למה הכיר בגדיה הא שמא יצה בגיל ב"ש שיין גם בלאשו. לפ"ד יש לומר דלבוהה כתב זה דבלאשו הם שמושים בתוך הציער מיישי ודלמי שמא יצה לא אפי' בגדים שהם מלמעלה אפ"ה מיישי' שמי"ע גם בלאשו. יש תשב הלשת שיער וכמ"ש מג"ל סי' שע"ז ס"ק כ"ל גבי עזרות שוגלים בתשב ממתק עיי"ש הגם דהוי לין מתכוין ומלאכה שא"ל לגופה עכ"ש מידי שבות לא נפיק אם יהנום כי שערות עיי' לו"ח סי' ש"מ ס"ל וכמ"ל ס. עוד יש לבוהה בבגדים אפי' ע"י אחר שהמפלה יבלה אם יבלה המפלה לבעות אפ"ה אסור להכי"ח כפי הבנת המג"ל בו מכ"ש לאשו אבל יבלה רק יבגים נשלוק ויבלה ולא אפשר לא לבעיי' סילק ידו וכמ"ש ת"י שם. עוד יש לומר במה שפי' מתני' שמא ישבה ולא אם מפני הרגל עבירה ולא פי' שמא יצה דגבי מתם לשמעי' בגמ' סיתר לתפילין דלא שייך בהו שמא ישבה כדאי' בברייי' דריש י"ב ל' וגבי זב ובה לשמעי' הגם שהם לים ולשתו לולא חשב הרגל עבירה כי מותר לאכול ביחד חבר זב עם אשתו זבה ולא חיישי' שמא אחילנו בימי טהרתו כדחיישי' בברייי' ד' י"ג ע"ל דאמרי' כיולה בו לא יאכל זב פרוש בס זב ע"ש שמא יבגיעו אלו ויאכילנו דברים טמאים בימי טהרתו ע"ש ובאמת חבר לא חיישי' לזה. ובגמ' ד' י"ג כ' ליבעי לי' אלו תנן או אלו תנן לי' אלו תנן קלי על הא דלקיון לי' אלו תנן קלי על לא יפלה ולא יקרא לאוה"ב. בתבו הוס' שם ד"ה רש"י גרים וז"ל על המדרש קשה לר"י דאלה דברי הברית (דברים סי' כ"ח) בסוגיא קלי אמה שבתוב למעל: ע"כ. והקשה רמ"ל דעובדא לשבתן הלה דמותה הוו רק דלא אמרי' כלל בה אלא היכא שמוכיר עניינים תחילה ואח"כ מזכיר אחריהם כו' אבל אלה שהוא ביומא דמילתא ודאי קלי אלדעיל ע"כ. לפ"ד יפה הקשה הר"י שהרי אח"כ כתיב שם ויקרא משה אל כל ישראל כו' ופי' רבינו אבן עזרא שהי' הקריאה לברות הברית וכמ"ש אח"כ אתם עמדים כו' לעברך בברית כו' ע"ש בתו' רע"ק. ח"כ לפי המדרש דכ"ש בעאמר ולא קלי אלדעיל הי' לו לכתוב כאן ולא אבל הפתח דכתיב אלה דברי הברית כו' משמע דקלי על ברית דכתיב בתר הבי וז"ב כשמש לפע"ד בכ"ד. ומ"ש עוד הרמ"ל שם שהתנא הקדים פלוגו לקריאה הגם שבתוא מלותר סמוך לבריבה לפי דקריאה לא בעי כ"ב אור כפ לוי והוי מתני' לא זו ז"ל [ומ"ש שם זו ואל"ל זו הוא ט"ס] ועיי' לקמן כו' ע"ש לפע"ד לומו כן אלא דאשמעי' לא מיבעי פילוי דהוי כשות דאסור אלא לפי' קריאה ג"כ אסור שרי בפילוי לא מסני בעים הגם שבעיבה עסוקי' בענין אחר ובקריאה כה"ג שרי ומכ"ש לעיל ע"ש ומבוש דאיסור פילוי טולל יותר מש"ה הקדימו. ובל"ז דבריו לא הבינה לפמ"ש לעיל שהתנא שמן תחת לשונו הוכב גם בדיקת כוסות וקערות והבאתם בגדים כי פילוי לשון הפרשה דתרגום כי יפלא אדי יפרש וזה לומו שמוך לשביבה דוקא. ומה שהקשה הרמ"ז על הרע"ב נבי לא ר"ש בתחבה לו בבגדו בזה לומו לפי הבלבה דפסקי' כר"ש בתו"ת סי' ש"ל ס"ב ופסקי' כרבא דלא גזרי' גזל"ג מ"ב דוקא נידו אסור יש לתרץ לפמ"ש מג"ל שם ס"ק ע"ו וס"ק י"ט דגם לר"מ בתקוס שדרך לתחוב בו בחול חייב והבלל הכל לפי הזמן הם דרכן לאלת כך בחול כו' עיי"ש וזה שבתי מה שהפסיק הרמ"ל בין חייב לבבלב בעשמא שמא יבבה ויצא לרבות שאין דינם בזה דבשחבו בבגדו גופו' יש חילוק בהיה מקום בבגד ל"ד מ"ל שם סק"ט וגם ממנהג מקומות מה ש"ל בלבלר:

פרק ב מ"א הוס' רע"ק לזה כ"ו הקשה על רע"ב אם הטעם מקום שמא יחתכו ולא ל"ש למה אין מדליקי' בהם בחמוצה כו' ובתב הת"י בחידושים אם מקום שמא יש לחם לאסור **בחנוכה** בשמים שריתן רק הלא מקום דמותר להשתמש לתורה ול"ל מ' לאחר כו' הא ליבת דמיומה זו היא ר"ל על מהני' קטייהה בלא בוחכר בה שמן שריתו רע ומזכיר ממי פחילות בלא הוחכרו בשמחי' בתריתה ולדבריו נומא דמייבי ממי בכמן שריפה דמהני' כ' לאסור בחמוכה וזה ודלי שרי בחמוכה אפי' לי אסור בכל עולם והמלה של בב"ח שבובא בלו"ת סי' תרע"ג ס"ל בבא"ע בבא"ע ס"ק ל' בשם ש"ת ס"ל עשה הייו מבוש דאיה"ר: ניכו לבל שמן שריפה מותר בהמלה. גם מש"כ לי"ל מותר לשתמש לתורה ל"ל גר לאחר בשבת כו' לא יתכן זה להשקיעה דמעות ל"ה היא על פתח המלר מבחון עיי' הוס' כ"ל כ' ד"ה מלוה ובלו"ח סי' תרע"ח ס"ה ומ"ל שם ויש ל"מ למהדרין מן המהדרין לי מעשים שמא יחתכו ולא לאסור אפי' רק בר לי' משמן בשול לו פתילה אבל לי מבוש שמא יפה אין לאיסור רק בבולם בבולים כמ"ש לו"ח סי' רס"ד ס"ל בהג"ה ע"ש. גם הפרמ"ג לו"ח בס קבקה קושיה רע"ק הל"ל גם הוא כתב כדברי שאין ל"ה הדולק בתוך עולה לגר שבת וגם כדברי דאחתבי' קלי ושם לא הזוכר תיה"ב כו' ע"ש: מ"ה הוס' רע"ק אות ל"ה הקשה על הש"ו ורע"ב שבתבו שבוא מתכוון לשמותה פתם עכשיו כו' ע"ש. לפע"ד אינו הי' בונת רש"ל דלא מהני מה דיחתא לי' רק בונה דוקא הי' לו לכתוב זה בדיבור הקודם ד"ה כי"ל אלא ודאי דבא רק לאפוקי מפירוש המעיקרא כד מוקמי' לר' יהודה ספי' הוא מפני בהם עוני' פתם מתחלתה ושומדת לתוכיר בה לור ולילה בגון במ"ש כו' אבל השתא דמוקמי' כר"ש הפי' הוא שהוא עושה עכשיו פתם ושיקר בונת רש"י לפי' עכשיו ומשלה כיון שחם על פתילה אלא הובהבה מהמת רוחה להדליקה עוד הפעם הוי כמתכוון לעשותה פתם. רק על לבון רע"ב תפול יותר קושיתו שהרע"ב כתב זה על ליבת דמתני' ושדינו לא מוכר דמיירי בגרוע להבהבה וכן רמב"ם בפי"מ שם מבואר יותר דבעי' בונה ממנו

פרק ד מ"ב עומנין בשלחן ומטלטלין לוכן בגוי אמר ולין מטלטלין לוכן כיצד הוא עושה נוטל כו'. עיין ב"ד ד' י"ב ע"ל אמר רב יוסף לפי שאין דרכן של בני אדם להטמין בסלעים אילך לא תני הא סלעים אמר לי' אביי וכי דרכן של בע"ה להטמין בגזי אמר ולבעות של תרגומן דתניא עומנין בגזי אמר כו' קשה למה לא מייתי ממתני' גם קשה למה מסיים אביי כל הבריתא דהיינו ולין מטלטלין לוכן וזתק לומר משום דתי' עומנין במתני' הוכרח רק אל שאין דבא ודאי קלי גם על גזי אמר. מיהו יש לישב משום דהני במתני' כיצד הוא עושה כו' מטלטלין הלר"ע ותכמים ולבב דקתני עומנין בשלחן הני' אמי דיצא אמר לבעות לין דבר אמר לבעות לין דבר הבה. עוד י"ל דאשמעי' אפי' חייב שדרכו תמיד לבות המתנו תחובה בבגדו והשתא נקיט לה בידי' אפ"ה חייב' שמא יבבה ויצא ומ"ש הה"י שם לבוכית מהפילין דכל מילי לאסור רק תפילין שרי מדחייב לאשמש בהם ס"ש אינה רחי' דחידוש גדול יש בהפילין בלאשו ובזרועו לרמב"ם דפסק כרבא בשאר דברים שרי דהוי גזל"ג אפ"ה בהפילין כי אסור לי לאו דחייב לשמש מעשמא דהפי' שם סק"ח דלא הוי גזל"ג דעשיית לרבון בל אדם זה דרכו תמיד ולרך לאלבש ולתי לאחוויי דא"ח בהה"ר גם מ"ש שם מ"י בשם בעו לתשיג על הו' רע"ק אות יו"ד שבב"ח לא אסר בדבר רשות רק אם ב' שלון ביחד אבל לא אם אחד מפלה תבינו וכמ"ש ט"ז סי' ער"ש סק"ג כו' ע"ש. לא ראה אם"ש הפרמ"ג ומחה"ש שם שמא"ש שם סק"ד וסק"ה חולק על הט"ז וכותב דהבית אוסר בכל ענין ע"ש. גם מ"ש נמ"ז לתשיג על רע"ב שבתב לרבותא נקט זב ונדה שהשמשים קשה להם כו' מהבריי' דרבא"ש הא"ל שהיו אוכלין תולין בטהרה ולא מצי לאיתני טהור כו' אינה הגמה דעכ"פ הא"ל עמלה לו מידה מ"ש דנקט זב ונדה וכ"כ מ"ש שם. גם מ"ש הא"ל לאסור בלא בדיות שלא לבטל בטהרה ולא מצי לאיתני טמא בכמה דברים אם לא דהוי

פרק ט מ"ז תוס"ד הקשה על רע"ב שפי' לשורת כרמים שוף שמשי כו' דהא מין תגב הוא לין ז ק"ש"ת דבסי שמיני סי' י"א פ' כ' כ"ש נתמי עוף גס על תגב ע"ש וכן בכבוכות ד' ז' ע"ב אתה אוכל מה שעוף שמא מכרין יכול לף דבש הגזין והלעדין ופי' רש"י שם שהוא מין תרבס ע"ש ולקמן ד' ק"ו ע"ב פי' רש"י שהוא מין תגב ע"ש ועי' מש"ל כי מ"ת פ"ת

הכ"ת מ"ש בזה ועי' בכוכות שם הוס' ד"ה הגזין שם מוכח לף כתר"ד עי"ש:

פרק י מ"ה הוי"ש ד"ה וכן הקשה דרע"ב אדרע"ב דבפ"ט מ"ז פסק דלא כר' יהודה ע"ש. לפע"ד יש לישב ע"פ הברי' דלעיל ד' פ"ג ע"ב שלין עומתה בע"ז שהא פחות מכזית משום דאיתקש לחמה ע"ש יש לומר בזה שהו פסקו רע"ב דמה דאמר ליכא תרתי תרומות טומאה ותרומות קבוהה כ"ש ע"ש ומבמ"ל ויש לומר הה"ע דלא פליג כ"ש בפ"ט גבי מקק ספר' ומטפחותיו היינו דתרומה לחייב עליהם בכ"ש משום קדושה דיהו ודומה: לקדושת המקדש לפפ"ט הוס' לקמן ד' כ"ד ע"ש דשיקר טעמי' דר"ש דפטר מלוקה שלא לגופה משום דלא מיזי זה במבכן ע"ש שלין כן שיטת רש"י כלן אבל משמעי ע"ז מליסי כמ"ש רש"י ד' ע"ב ע"ב ע"ש ומה יש לישב גם מה שמקשה תוי"ש דברי רמב"ם אדהדי והכ"מ כתב לרמב"ם במשמעי ע"ז אפי' בשיטת הכא לא מיתייב ע"ש בפרק"י מ"ש הכ"מ ולא סבי בתירוצי דלעיל ובסברת רש"י הכ"ל מיושב דמשמעי ע"ז משום דמליסי שפי מיקרי לוט כשר לגבע ולא משום לחולי מזוה"ה דהא מ"ע מחייב בכזית ממש לא אפי' מ"ז מזית לפי' גמ' הכ"ל. שלמי מת ובכן ובגילה דטומאתן מדאורייתא משמ"ה ע"ז מדברבן כדאמי' לעיל ס"ג ע"ב הכ"ל ע"ש ומאלתי הכ"ל סברת זו בת"י בחידושים בשם בנו הרא"ש ע"ש: שם מ"ן הוי"ש ד"ה ר"ש הקשה על ר"ב ומב"ם שפי' דלא כמסקנת דכולהא משום טבעת כו'. לפע"ד יש לישב דבגמ' ד' מ"ם ע"ש לתמה דרבינא אמר משום ר"ל אמר לה תעביר סדק על פני מפני טבעת ממש דכולהא לא משום טבעת ר"ל דמהני אלא משום כותבת וטפי יש לנו לתמוה דברי הרמב"ם לעיל דר"ל מדברי המורה ריש"ת אליבא דר"ל וכ"ב בתלמידי שבבר קדמני הרמ"ן בזה ע"ש וריש דבריהם שם אמר רבינא אליבא דרבי' גזלת כותלת כו' לעצמה פטורה להבריחה חייבת וכיון דעת שלישית דר"ל מחייב אפי' לעצמה כפי' רש"י ורב"ם מתני' גזלת שיבר לחסה כו' ע"ש ולבכן אפי' להבריחה פטורה לפי הטעם שלין דרך בכין ובחיבה בכך ודפריך בגמ' ד' ל"ד ע"ב וכי דרך לריבה בכך הוא לעצמה כיון שחיבה דוחה מה לעשות כי אין ידי' בין עיני'. אבל לי משום טובה מ"ש מה דמחייב רי"ת אליבא דר"ל לעצמה מדבריהם ויבן מ' אמ"ל כו' שקילנא הש"ת לחוה כו' ע"ש ל' לא אים מ' ולא תלו בם יזיס בקלינתה ואמ"ש קרי לי' בגין ומחוכן קוביות הוס' שם ד"ה וכי דרך ע"ש שבקשו מקלינתא ג' מימין דעני ולפי' רש"י שם גבי קלינת מימין שבבר דוחי אריגתו מאחר שהוא עוזר כו' ע"ש בלא"ה לקמ"ע ע"ש

ולפשר שאנו ג"כ פי' מ' שלא לחוך הקשה על רע"ב ומב"ם שלא בתבו דלית הלכתא הכי כו' עי' רמ"ן שבבר דבר חדש דהחוך מבוי לי' מלאכה לפי' אין במינו ליחוד כמו בהולאה דמתבתבו מחייבו בשיעורא אחת כו' ע"ש. אין זה מספיק דלא"כ כל פטור אבל אסור דשבת מימה שלא נחיך לי חייב המלאה ומה שהביא מהולאה אדרבה מינו לגיל ד' מ"ב גבי מוליא על הלבן לפי' לי מלאכה הוא לגל פטור דבלאה דעתו כו' וגבי כתה ע"ש מקום ד' הוא דלמ"ל לעיל ד' ו' וד' ק"ב ע"ש מתבתבו מבוי לי' מקם ע"ש ומה דמחייב מלינע בכ"ש היינו משום דבבר אתבבי בטרם שהוליא וגם בזה ר"ש חולק ואמר דגם מלינע בעי שיעורא עי' ס"ה מ"ש ודגמ' ד' ע"ב ע"ב ע"ש ע"ש ובן לרבן אוכא מילי אחרת דמחייבי בהולאה בכ"ש עי' פ"ש מ"ו פלבלת ר"ש כו' ע"ש ומ"ש עוד לתרן קוביות הוי"ש דאמר עי' פ"ש מ"ו אם הוי ניחא לי הוי כהוב בדבריהם טעמא דפטור אבל לשורת משום מלאכה שלא לגופה אבל כיון שבתבו משום לין במינו ליחוד לא"ל לא סבי לן במ"ש בפ"ב ומ"ש דהלבה כר"י. גם מ"ש ר"י בחידושים דלא"ש לא בעי לריך לשם ומחייב מקלקל בתבורה לפי' ל"ל לדם כו' גם הא ליתא בקוביות בהוס' ד' ק"ו ע"ש לתמן וכ"ב בב"ק ד' ל"ו ע"ב ד"ה חוכל והביאו לראי' לזה מגמ' דלעיל ד' ע"ש ע"ש ומסברדין ד' פ"ח ע"ש. עוד סברת ר' יוחנן אליבא דר"ש ודבריו הת"ש כם סברת כי אבהו אליבא דר"ש ע"ש. ולפ"ז שמעי' עפי מל"ש דהוי הלמידו. מיהו על רמב"ם יש לישב כיון בפיר"מ לא מוכר לידה כלל בדברין ומבה לא מבר ל"ב פסק הלבה ועל הכ"ב יש לישב כיון דלידה פטורא דמהני לא מבוש מלאכה שאלא"ג מב"ה לא כתב שלינה הלבה. ומה שתירץ הת"י קוביות הוס' ר' עקיבא לגם ק"ל ע"ש פגמי תולין דר' ק"ב ע"ש ע"ש. זה לא יתכן רק בבותם למכור לאחרים אבל לידה אדרבה עפי ניחא לי' בלאתה הדם שבבר אפי' דם הנשאר באחרים יוצא לבסוף ע"י מליחה וגם מה שיין כאן לא ניחא לי' הרי בע"ש יוצא דם עי' ד' ק"ב ע"ש ל"ל דעביד דאחרי' רק לרש"י יש לומר הכי ע"ש ופ' הוס' שם דפטור מבוש מלאכה שלא לגופה ע"ש והרי הן בשתא קיימי לי' יהודה דמחייב בזה ומקלקל ליכא הכא. מיהו יש לישב קוביות דעדיף ע"ש ע"ש הוס' ד' קיז ע"ב ל"ל דלא"ל לא מבוש תיקון לריך לבלבו ולאפרו לאין דרך לחבול ולבעיר בשבת דם ואפר כו' ע"ש הגם דבבת אמרי' דמבוש מתוכל דוקא בלריך לבלבו וכמ"ש מיימוני הכא בפיר"מ. מיהו בלריך הגמ' תולין ד' מ' ע"ש דבותם מקלקל הוא ע"ש בא"ש הגם שבתוס' שם כתבו שהו רק לגבי איסור הלאה מע"ז כו' ע"ש ע"ש בלריך שהי אלה לא מלי לחייב בוהבו מבוש מפרק רק בתוכל דהוי מתקן אבל יהנו ובי קוביות של הוי"ש מתוכן תלת בתב"ה דמה"ע בו' רע"ב עטמה מבוש לאין במינו ליחוד לי' הכי דתיתי מהני' לא"ל בלבד כ"ל דלא כליפת קמח דר"ש ל"ר בגמ' ד' ק"ז ע"ב דמוקי לה כר"ש ל"ר בזה גבי רע"ב דעבלה בר"ש ועי' ל"ר לא"ת פי' ש"ז סקמ"ל בשם ירלוים ומקנאי דבל לידה לבריה הוה ממנו מודה ר"ש דלא מיקרי לידה כו' ע"ש. מיהו רמב"ם סובר כל"ל דר"ש ל"ר כמ"ש כמ"מ פיו"ד מה"ש פ"ו ע"ש ולבידי' התירון כמ"ש לעיל. ויש' הפי' שלא לחוך שלא יזיקו כמ"ש הוי"ש בשם ר"ן ולבתר בהם מיקרי לחוך וכ"ש לבשולה ול"ש לבשולה מיקרי ל"ל לבוסה עי' הוי"ש פע"ז מ"ז ד"ה ועל עקבו. ומ"ש הוי"ש דרמב"ם בתיבורו דתה מהני' מלבה כו' הרמב"ם שם דייק לבתוב שאר שקלים ורמבים שם לחיבן לידה וכ"ש שם שלא לחוך לו לשתה בשם כו' וכ"ב שם הוליל ונתכוון לחוד כו' ע"ש. יש לומר דמשמיהו מיירי שלא"ל כלל ובכה"ג גם לר"ש פטור אם לין במינו ליחוד:

פרק טז מ"ח בהרע"ב סוף מתני' ומשום מעשה דר"ג כו' דמעשה רב ע"ש. בגמ' ד' קכ"ב ע"ש אי' ובכם לשה לי מעשה בר"ג והקנים קמ"ל. ולא הזכיר מעשה רב. ולפע"ד עפ"מ דאמרי' שם דבמכיהו אסור בכל גוונא ופריך הה ר"ג מכיהו הוי ומשני הכי שלא בפיון הוי רבא אמר בפיון הוה כגם לאחד כל"מ וכתבו הוס' ד"ה אמר אביי דאביי מודה דגר לה' גל"מ ובגי ר"ש שלא שיו; בפיון ובפ ובלם בספיקה מש"ה עיקר עבייתו כי' לשרף ר"ש כו' ע"ש וזהו כונת הגמ' מעשה דר"ג קמ"ל פי' לגבי אמרי' אסור לבשל גבי ר"ש ולא אמרי' בכה"ג בגם לה' כו' ולבתר אמרי' דאפי' בפיון שרי לפי' בבשיל אבל מרוכתא רק לאיש בד"ש לוח ר"ש ע"ש ובאמת כיון דגר שרי לפי' מבירו אפי' לגבי לפי' הוס' מ"ב מוכרח לאיסור ר' משום בלי ע"ש. מיהו מ"ש הר"י בבלבלת שבת דין ע"ש ד"ה ובעשה לבשיל מג"ל

מדרש הגדול

מדלא הני ולא גם בשביל ישראל כו' ש"מ לעוקר ישראל וגוי שרי גבי נר ובכם כו' תמוה שהרי גם בפיס דמודה לי' לא"ש ר"ש לא הני גם. גם הרלוי' שהביא מדלקמן ד' קי"ח ע"ש דמה רלוי' מייתי לבב מתלה עמ"ה דלמא לאו משום ספיקא אסור כו' ע"ש ליתא. תדא דבמה מבריח נמו שם בכה"ג דבכולהו עמה דמע"מ משום ספיקא מסתמא ה"ב משום ספיקא ועוד למה לי לאיתני תרתי רוב ישראל וגם מע"מ ליתני מע"מ ובל"ש רוב ישראל אלא ודאי תד עמא לתרוייהו וב"מ דמע"מ משום ספיקא אסור. אח"ב מלאתי בקול הרמ"ן שהבה ג"כ כמ"ש בתעשה דר"ג אלא שלא הזכיר הגמרא גם לא הזכיר דעת הרבי ע"ש:

פרק יט מ"ו תוי"ש ד"ה מל ול"ש. הביא קושית התוס' ד' קל"ד ע"ב ד"ה מל ול"ש שהקשו הא מרבעת ידעי' לה כו' לפע"ד יש לישב עפ"מ דאי' ביו"ד סי' רס"ד סי"ז שם חילוק בין אם גמול פ"ת בהלבתו לו לא אלא נימול בהלבתו לאפי' מתכסה אח"כ רוב עורה מדאורייתא מ"ל היקון רק מדרבנן ומ"ה אם בעת קישוי נראה מהול מ"ל היחוך רק דחיקה וקבירה ע"ש בהגר"א בשם תפ"ד ובכ"ד ס' קי"ב ובפ"ז סי' ק"ע ובפ"ח שם ש"ש דאפי' נראה רק שלים עערה מ"ל היחוך ומתני' דלינן הטעבי' אכ"מ מייני שנדיון לא נימול אפי' מ"ש בהלבו. וכיון דתני בתחי' ואם הי' בעל בשר מתקנו מפני מכ"ע ובגמ' מייני עלה מימרא דשמואל ובריי' דרבינא דבלגי בנראה ולינו נראה ע"ש. משמע רק מפני מה"ע ולא מדינא והיקון יכול ל יות ע"י קבירה אם נראה קצת עערה בקישוי ומ"ל היחוך רק אם אין נראה בלל אפי' בקישוי ע"ש אמר שהו רק אם נימול ס"ל בראוי אבל מל אפי' תקן בל עור הערלה רק בלה פרע הוי בלילו לא מל והוי הבתא עבל דאוריי' אם ינכסה מהמת שפשבו בך ומדובל לו שהוא בעל בשר והבמ"ן שם קיבה בזה וכתב כי לפעמים יזמה לנוכל בפרע ובלמת ל"ש כי יש עור דק במו שליימל ופרע לוהו ועיקר הפרישה קיימת כו' ע"ש. ויש לפעמים זה במהני' שבל זמן בלא ידע בבירור שפרע בראוי הוי בלילו לא מל ו"מ לאם הוה ונתבסה אח"כ במ"ש בס"ה. ועי' ה"י לות כי מ"ש על בשר בתופה שהקשה הא עור הוא ותיקן דמיירי בעור הערלה שם לפמנים שיש אחר דבון לעטרה עד שנראה בבשר עטרה כו' ומה מתו דברי תמ"ד בתיבולו על קושית תוס' הכ"ל דיבא מיירי בעור הערלה מש"ה אמתני' כו' ועי' יבמות ד' ע"ח ע"ב תוס' ד"ה סוף מלה בשם ר"ת דביבמות מיירי בלילו של פרישה ובשבת מיירי בלילו דערלה כו' ע"ש ומה נדחה מה שהביא רע"ז על הוי"ש שהבא דה"א בין אלא מיתה פרישה לאחרבם אע"ה לא לישבה קמ"ל והקשה דמ"ל לומר בשבת אם לילו המעבבי' כו' ולקמ"ל לפי הכ"ל ובלמת מ"ל שבה הוי"ש בין לחי' בל ת"ה דמ"ל דוקא עור הערלה מעבב אלא אלא כתב זה בפי' ועי' מזה שו"ת מ"ש יו"ד ח' רמ"ש בלוקן:

פרק כ"ב מ"ד קול הרמ"ן כתב דטעם הר"ן אינו מספיק רק על היחר סיפוא אבל לא היחר הבאתה כו' עוד כתב דהלונטית אינו חוטם לבריאה בנים כמו הך דלעיל מ"ח ע"ח עי' מג"ח סי' ש"ס ס"ק י"ב כתב טעם הר"ן גם ליחר הבאה ומייבב בזה דברי המרדכי שאוסר לנגעל בגד מוכל עליו מים כו' ע"ש. גם מש"כ הלונטית אינו חוטם לבריי' לחא כי עומד הוא לסיפוג פעם אחרת ולהדם אחר ולאי לריך סיכוי עגול היעב ולא דמי לזה לעיל מ"ח ע"ח דמיירי בבגד המיוחד לנוחת מוחא לפומא דבוכא תמיד כמ"ש רש"י שם ע"ש:

פרק כ"ג מ"ב על הוי"ש ד"ה בלל כתב רמ"ן כדי נסבה דאפי' במלאכה דאוריי' שרי כו' ידענא מ"ק אמו אחשבה מלאכה כיון דק שהוא מתבין בשביל מלאכה דאוריי' ובידוק תיבוקות יש בו ליסור דיבור ואמתני' דברי בשבל שהוא הפיי בסיס ועוד כי לבא שלא לאמר בל שאני זכאי בלמירהו דשלי אני לבתבין עלין ע"ש ל"ב מוכרח הוי"ש לבניא בתיב דיבור בחפצי סמים: שם כ"ד הקשה רמ"ן מ"ש דמפרש מילי דמת ולא דבלה כו' ע"ש יש לומר דשסק בלה הייט למיגז לא חסא לגמרא בדאי' בגמ' ד' קיב ע"ב דאל"ל אפי' בשבל אמר שרי אלא יש בורגני כו' ע"ש וכן תלינ"ה הוי עסקי בלה ומת בדאי' בר"פ"ז דכ"מ ע"ש והם לאוייס לברבם תתיים וכלות משל"ל אחרן והבריבי' שבשבו. בחדהו ולין לאוי' לאת אחר והייט דתני לבניא לי לו דיוקא לחמתי' דאפ"ה שרי לחבתין בשבל אחר ומה דתני לבניא ובגמ' מוקי לה למינז לי' בגימת ע"ש עי' רמ"ז מ"ש בזה. עוד יש לומר עפ"מ דאי' בס"ק פ"ח מ"ו הוי"ש ד"ה ולחון בשם הר"ן אמרי' דבר לעשות אחרונה לחוב מבים כו' ע"ש. וגם בזה מדוייק לבניא לו אחרן לי דיוקא לחמתי' דאפ"ה שרי לחבתין בשבל זה כי בל הממהר לוחא אמת ה"ז משובח בשבל אסור להשהותו אם לא לבבודו, לבבי אמתי' אפי' אחרן בבר עבוו ולא מוחסר רק הבאה. והבינו רק עתן מועבן אפ"ה שרי הבבה בשבל זה. מיהו בבבריבי' מייבי בעביית כי הבי דבתיבי דיוקא שפיר הא לאחר לסור בדאי' בגמ' בס ע"ש. אבל לומרא אמתי' אפי' אם אמת אדם הטוב בטוחי' לו אחרן ובולדלי ילינו לאחרו לבבודו אפ"ה שרי להבתין לחבר עבקי קבוחתו:

פרק כד מ"ה הוי"ש ד"ה ופקקי' אמה על פיה"מ לגמב"ם דמשמע דאפי' דאפי' ר"ש דפי"ש. מודה כו' לפע"ד יש לומר הבי' קבה לבמב"ם מה שייך מדבריהם לחדון הא פליגי בי' ר"ש ורבנן לעיל פ"ו הלבה בהבמים דלא כר"ש אפילו אפילו ר"ש ע"ב דפסק כר"ש ובן בעיבוני' פ"ו מ"ל הלבה כר' יהודה דמחיר עגרר בחדיבה לזה כתב בזה"ל ופוקקי' לה המלוה הוא בישמתו לא בחלון שמתבו תיכנס לחוהב בבלי מן הבלים אבל לבתמו בנגד הלוי בחמן מסר בבר נתפרש דיון בבמ"ן כו' ע"ב כי' דשם אפי' לחבמים לבכ"ם בע' קבור לחד מ"ד לעיל קמ"ו ע"ל ולהד מ"ד קבור לא בעי אבל מתוקן לבך בעי בבדי שיבו' עלין תורת בלי בר"ש הוס' שם ד"ה ובמונה דבתבתי בלינו ר"ל ובבן בחיסור טילטול ובתוספת אבל בחמן בגגרר הנגרר דאסר ר"ל מבוש טילטול כו' אבל טפח שהוא בלי שרי לבחמים דלית בי' לא איסור אהל מבטל לי' ולא איסור טילטול וכ"ב רמב"ן בחלתות בשם אפי' מ"ד דבעי' קבור בר לחבמים לא משום אהל אלא בבדי לשוויי' עלי' תורת בלי כו' ע"ש ואח"ל דמודה רמב"ם דר"ל אסר אפי' בטפח משום אהל בגם דלא מבטל לי' הא מימו בבוכה כ"ש בי אלא הא לפרוס סדין בבוכה מפני הבחמה הגם דודאי לא מבטל לי' בבוכה עפי מעשית בחלון בחמן בגמ"ש הוס' לעיל קבין ע"ב ד"ה ומדבריהם ע"ש:

מסכת עירובין

פרק א מ"א מחלוקת ר"י ורבנן אמרי' בגמ' אר"י אר' חכמים לא לחדוה אלא מפחתו של היכל וכו' לא לחדה אלא מפחתו של אולם כו' קבה מ"ש דאמר לבנון בלילה היה ע' לומר חכמים לחדוה כו' ומ"ש לחדה כו' ע"ק דפריך בבמוך והא כי כתיב הלי במבבן כתיב פי' רש"י ובם לא הי' אולם ומשני אחבתא במבבן דאוקי מקדש כו' דאלה"ה הא דאר"י אר"ש שלמים בשחטן קודם כו' והא כי כתיב ההוא במבבן כתיב ופי' רב"ש ובבית שולמים מ"ל אלא אחבתא כו' קבה טובת מלי אולמי' דמיפרא דר"י אר"ש מדמתני' דמקבי' עלה ג"כ הן קוביא ובד מבבת קבה דמבבן היקרי מקדש ומקדש ליקרי מבבן הו"ל לאוכתה מדר"י אר"ש. ותמהתי לפרש בס"ד כי היכי דלא נימא דר"י נמר מפתח מלבים בהלי' בגמ' ע"ב מ"ל פליג ברוחב שהם גבוהים הרבה ואין הרבים הרבה ורבנן ולבי מפתח לאו"מ ברוחב שהי' רוחב עבר ולא הי' לו ניפוחי אמ"ש הוס' ע"ב ד"ה ליבעי ע"ב ומה שלינו יותר מעבר פתח הוא לפי' אם הוא פרון במילולו ולגיבה ולפי רבנן מפתח שער הלר שהי' גובהו עשרים לפי שיעוית בהרא ולפי הגיבה הוא משפת קנים ולמטה אם כן הי' גובהו עשרים כמ"ש רש"י שם דה"ה משפת ע"ש לזה לא ר"י אר"ר לומר לא כן הוא אלא רבנן ולפי מהיבל ור"י ולפי מאולם בהלמוד הגמ' ע"ב פתח שם"ש אחקי פתח סתמא לא אחקי ור"י לא ולפי מדמלינים שלין בעשות לגובהו ובדאי' בבריתא ע"ב עד מלה לחמה לזה אמרי' ר"י

אי"ר דגומת פי' כ.לי' סב מתוגה ילפי' ל"י וטיעור גבהו לרבעים. ע"ז פריך הא במסכן ב.יב מגבר פי' רב"י שלא היה שם לולב ר"ב הקובעת רק ל"י יש להוסיף שהני לא הי' לו גיפופי ולא נקרא פתח ס"ש הוסי' הקובעת גם ל"ק ומאני תסכתן מקדם כו' פי' דכתיב לן קרא לעתיד דלתים הה דאמר רב"ל מ"ש בלמ"ד מהני' יש לנו לוקן להעמיד כמ"ל דר"ש גמר מדלכים ובגן יפי מפתח שה"ח לגובה ומפתח חוה"מ לרוחב וכו' לגעיל לבל מימרא דר"ש ל"ש לא מיהוקמא אלא לי מימא דכתב קרא לעתיד ואתני לן מימרא דר"ש ר"ש לדורוי דפתח היכל ולולם דבית עולמים קרוי פתח ס"ג דכתיב גבי מכסן פתח לוה"מ מדמסכתן מכסן דאיקרי מקדש דבלוות דמסכן קאמר ושבו לי מקדש כו' וע"כ מוכח דכתי' קרא לעתיד שכמו לו שיבנו עוד מקדש ויהי' אולם ויהי' גיפופי לרוה"מ ולהן הלהי' מקדש ולפמ"ש הוס' ד"ה לאכתן ומתני מסכני כו' כמלה מסכנותו אלא הכלהי' היא מתכן דאיקרי מקדש ולפמ"ש הוס' ד"ה לאכתן דמסכן לא הי' דלתות יש לפרש קוביות גמ' בדר"ש ר"ש והא כי כתיב הלי במסכן כתיב וכרי סב לא הי' דלתות וכדפי' רב"י לעיל בקושית לתשובה שבני לא הי' סב לולב ור"ל לא בעלים ר"ש ולא לאחרי' דהנא לאחרים כמה מילי מילי כו' המוה דבשבת פי"ח מ"כהני תו"ב והכלע לאדי' ולפ"ה פריך סב בגמי' ר"ש לא לא לי לאחרים הולית הבור ליהני בור לעשות ולכלע לגובה כפי' רב"ל סב ולא לאחרי' לאחרים דהנא לאחרים כמה מילי ותרוייהו לגובה ולאוקימתא דגמי' רב"ל בפירות עבל מפ"ש הולית הבור שריך שיהי' הבור מלא עד הולית לכל השבת ולא יתכרו ממנו עד שבת כמו הולית שלון לדם מסכר ממנה: **עים** כ"ה הוס' ר' עק"ל לות ר"ש הקשה על רש"ר ורע"ב וכרי' יהונתן אין כתבו נגד מסקנת הגמרא ד' מ"ב ע"ב דסבר ר"מ דיהה בלא בעלים ר"ש דיהה רק דגזרו כי ליהי' לטו כי ליהי' כו' ע"ש: **והרמ"ש** בתוספות התכסה לתרן דמלי דלמרי' סב גבי יבמלל כי ליהי' גזרו בי' בבן לין הפי' דגזרו' כי ליהי' לטו כי ליהי' לגלה הפי' הוא דרבנן גזרו שיהי' שהה דיהה בלא בעלים כו' ע"ש מ.שתבת עלמו בזה מאוד אבל לא הוגיל מלומה לגיבה דש"ש ד.ש"ר גופי' פירש סב דגזרו' ליהי' לטו ליהי' כו' ע"ש: ומ"ש כלן בהגבה בקול ר"מ' לפ.ם מתני' מילי מילי המנית לה ביהו פי' שלון מביהו לבית אחר בעירו והלך לבבות בעיר אחרת כו' פי' לא שלון לבבות בעיר אחרת כו' חדא לבבותה דר"מ ותר לבבותה דר"ש לפ"ש המוה מה דאמר ר"ש אפילו הנית ביהו הלך לבבות אבל בהו בלותה העיר כו' ע"ש קשה הא ר"ש ומי בהני מיילי ולא מבוס הידוסא דזוקה בהו לא הוי לי' ר"ש למימר אפילו הנית כו' והלמה יש לפרש המנית ר"ב כו' פי' דלא מהני הסיע מלבו כדברי ר"ש אלא אפילו המנית ר"ב פיזום שהנית לגמרי ולפ"ה אוסר לר"מ ובזיתר אתי שפיר לפמ"ש רבי יהונתן דר"ש לא מהיר אלא בישראל כי כיון שהסיע מלבו שלנית ישראל כו' לא ידברו כזב ולא יחזור כו' אבל גוי אחר פיסם ר"ש ולא יעמוד בזה יש לפרש מה דתני המנית ר"ב כו' אחר גוי ואחר ישראל לוסר פי' אחר. אחר גוי מנית ואחר ישראל מנית. אלינן דומים בעיון זה ואפילו ישראל מנית אלא יחזור בו ר"ה לוסר:

פרק ט מ"ב הוי"ש ר"ה וחכמים מרה למוה טעם על הבית המהוכה ועל מיטוי לבון על הכמים מדר"ש ע"ש. לפע"ד יש לומר דגמרא ר"ל לא לוכה הני לוקמיתי ליטבא קמלי מוקי בלבדה לבם לבנים דרך בלותה הגר ול א לטעמי' דאמר רבים בעירנו לבם דרך כו' ע"ש מ.ש"ה סבר ר"ש דהוי הר"ה דמקום המתיה שלינו מכר הוי שלבם שלוחים עד כלן שיך לבם מ.ש"ה נקט ר"ש בלשני' מהוכה לרה"ר לו מרה"ר לוהה פי' כי זה המקום הר"ר הוא והוא הר"ר דלא שיך לבעל הבור אלא לבנים שיך כי מה שעירנו בירנו ובבנן נקטי הר"ר כטעמייהו לבורות שה הוו שיך לבנים מ.ש"ה לאמרי מהוכה לר"ש לבורות שה לוו על בנים עוד לוקמתא דפליגי לי לידי הר"ר כ.ש"ה לי לא לר"ש הוי כ.ש"ה אפילו ליכא חיפוי ולא ניחא השמיטי שם לבני הר"ר בשביל הלבנים ויחידות הבתולים שם מ.ש"ה נקט בלשני' הר"ת לבורות דמייני אפילו ליכא דלא ניחא השמיטי לבורות משם לרה"ר לו בחיפוי ובבנן אפילו ליכא חיפוי לא הוי בהר"ר מ.ש"ה נקטי הר"ר לבורות דאפילו ליכא דניחא השמיטי לבני הר"ר לא הוי בהר"ר:

פרק י מ"א הוי"ש ר"ה ובסכנה כתב שהוכרח ליסתיר ביתר הולכה פחות פחות מד"ח שלא הלו חכמים לבלותה משום כבוד לי הסתר דבר כדלו' בשבת ד' קל"ב ע"ב ע"ש.

ובשמה ב' הוי"ש ר"ה הקשה דר"ב ובמ"ש חבי שעני לבר"ח בשבת ל.תיהו ס"פ מד"ח ומם ותתן לחבירו כו' והקשה על רמב"ם שלא כתב גבי כיסו ביתר דמתנו לחבירו כו' ר"ב ע"ש. לפע"ד יש לומר דהלי מסורי מיהסרת הוא אלא הכרת כמו בכל הש"ס ובאיזו לפי מה שכתב רב"ש מ"ה סימן רס"ו דהלי לא לבו הכמים לבלותה לוהו אלא כשים שמו גוי לו המור לו הטו"ק לבל בדליכה כל בני מזה לבלותה שלא יבוא להעבור ד"ח בהר"ר כו' ע"ש ובא"ר הכא משום בזיון הפילון ודלי דברי הולכה פחות פחות מד' אמות ויותר יש להיתר פחות פחות מד"ח מלבתיר מהנו לחבירו והל"ה כו' כמ"ש הרה"מ ה' שבת פ"ב ה"ז והכ"מ ר"ש פ"ו הכ"ב וזה ת' דבריהם שבאמת הרמב"ם על שהיתר בבליה פחות פחות מד' אמות ובגמי' שבת שם אמרינן דוקא כיסו כו' ע"ש ובשיב הולכה זו ליעגה גדולה יש בה ולא הוצא מלבתי כו' ובא"ר דבר אחר ולא נים אחר לבעבו ולא יכיר בו אדם ולא יבי' נהפו ולפיכך לא נהוש לו אלא יעביר ד"ל כו' לפ"ו מה דאמרי' שם דוקא אלא הפירות הוא אלא לא. קלי על הולכת פחות פחות מד"ח ומסתברא הכי שהיר על מהני' דשם המרו זה אלא הוכר שם ביתר פחות פחות מד' אמות לפ"ו ר"ש מה דפסקינן הכא כר"ש בהפילון וכר' יהודה בהנית דומנו לחבירו כו' ובכיסו ומלאה לא הכיר זה הייו משום דבבר שאינו נהפו ובהול עלינו לא הייני' שע"ש שריך סעד מלהרים ויכיר בו אדם ובלבל דעתו ויהי' נהפו ויעביר ד"ח בר"ש והייו דוקא הנית וכ"ש הפילון כשום דמצה לבליה מבזיון לבל כיסו ומלאה שאדם בבול ע"מ אפילו ממלאה לי אחי לי.ו' לו בכל הבלבון שעבה שרי' פחות פחות מד' אמות מהיהר דעתנו לחבירו כו' והכא בתני' ר"ק אוסר בחל"ח משום דלמוטה מלבתי ומהיר רק פחות פחות מד' אמות ור"ש סבר ביפוך ובסקו בר"ש בתה שהיר בהל"ח לבל לא בתה שאוסר פחות פחות מד' אמות שהרי התיר זה אפילו בבלבלה ולסברת הוי"ש דהל"ח עדיף לא הוי אבל חבריה רק בדליכה הבריה לו שרי פחות פחות מד"ח קשה על הטור ר"ש סימן רס"ו שהקדים ביתר פחות פחות מד"ח מהיתר דהל"ח ועיין ר' ר"ו ר' הוס' ד"ה ר"ש כתבו דגבי כיסו נמי ניקל ר"ש אם הוי בו הכיס ו.ו כולם שותפין בו שרי ע"י נותנו לחבירו כו' ע"ש ומשום דבלבלה לא שיך כ"ב שיהו כולם שותפין ובם בכיסו לא בכיס שלבים הרבה יקרם לבם שיקרם עליהם הוסם והם בדרך עם בספיהם מ.ש"ה לא הזכירו ביתר זה בכיסו ולא בבלבלה רק ביתר ב"ש מד"ח ודע כי ברמב"ם ה' שבת פ"ב ה"ב אל מתיה בבלבלה בשבת שכתב ה"ל ואם הי' בימי הגזירה בבלבלה לעשו ולשומרן עד הערב מפני העכו"ם מכסן בבקומן ומניחן כו' ע"ש ההגל בגזירה וסיים בעכו"ם ועוד דבימי גזירה אפילו דרך מלבנים יבא לבנים וכמ"ש הרמב"ם בפי"ו הבא ע"ש ומבו זה שבתב ומהיירא ליבר כו' אלא ע"ב שכן ל"ל בימי הגזירה לא שמהיירא כו' ומיהו כמו בתני' דקתני ובסכנה כו' פי' רב"ו ומי דקלי אבולה מהני' בין אבנים בין בתשבה: **עים** כ"ה לא יעמוד אדם ברב"ו ושבתן ברב"ר כו' וכן לא יבוק וכו' ע"ש עוד שם מ"ו לא יעמוד אדם ברב"ו ושבתה ברב"ר כו' הקשה רש"ו מ"ש הקדים השנה לשתיי' אלא בסדר ותירן דוחה מלון הבשנה ברב"ר מן השתיי'. קשה הני לגבי רה"י יותר מלוי שהי' מבשתנה לפע"ד לק"מ אלא מבפנ הקדימה לאוסר דמוריתא ואמרינן בגמי' ל"ש לי' הבתין דוק חיב הטלת לבל מ"ו גבי שתיה הלאסר הוא דוקא בהפלים הלילים אלא מדרבנן שמא יבילה אלא: **עים** בו"ג מהיירי רבוי' במקדם עשה ה"ה מהלוקת חדשה בגמי' ד' ק"ב ע"ב בין רב לשי לעולה ביאה ר"ח ר' אלבר אשי לא הוי עשמה מבוס הילו סופן מבוס תהילון בבולה אלא מבוס אין שבות במקדש בהרמב"ם דמה שייך לתחיר מבוס הילון הרי יבול להיתה ל"ג כלי כו' ע"ש, תבוה דהא יש לבקשות דמהני' אסרה במדינה ובריאה שרי

ודוחק לומר דמתני' ר"י היא דאסר אלא דמתני' מיירי בגמלא ובבריחתא בנפלה וע"ג כלי אי נפלה יש להתיר יותר מכום דהוי כהוצאלקה וכמ"ש רבי' יהונתן ע"ש וכבר רב אבי דוה גם לר"י מותר ופליגי רק בנפלה ע"ג קרקע ורב הסדא סבר ע"ג קרקע לכו"ע אסור ופליגי בע"ג כלי ע"ש ויותר סיפו מכום תחילתו לא שייך רק בגמל בידים לעבודה כמ"ש רש"י ביצה שם אי לא סרי לי' להתיר אף הוא לא יטול וכזה לא שייך לומר בגמל שיהי' מותר להניח ע"ג כלי שזה לא שייך רק בנפלה מכום דכהוצאלקה דמיא וכמ"ש מג"א סי' שכ"ח ס"ק כ"ז ע"ש בשם ב"ל. וכזה סיו מהר דברי הר"ת שסרי היכא דמתירי' מכום תחילתו ליכא דיתר דע"ג כלי וכזה מהורן גם קושית הוי"ש על רמב"ם הי שכת פכ"א דהרמב"ם שם מייירי בנפלה ע"ג קרקע דל"ש מכום תחילתו מש"ה כתב טעמא דהר"ש ממקדש אבל לא בא לבטל עבודה ולכוסיף ולהוסיף אחרי' כהן דלאו בר עבודה שרי הו הם לא סלקה לגוף עבודה. וג"ה כי מלתי' בגם רבי' יהונתן כי היקוף זה דמתני' מיירי בהסירה ובריי' בנפלה ובי"כ רש"י שם ל"ק דהוי מילתא דל"ש וסייעו לרב הסי דפליגי בע"ג קרקע ושרי לה"ק ל"ל מכום מילתא דלא"ש אבל לר"ח טעמא דמ"ק מכום דמתי' לחולקה: שם בר"ג הוי"ש ד"ש קוסרי' הקשה לי סבר כר"מ דאולה דשלו קשר בל קיימא ליתרוי כו' ע"ש לפש"ר יש לומר לפ"מ דאיתא בגמ' דק"ב ע"ב דלרבנן דאמרי עיניכם לאו קבירה היא לא מהלגינן שבת כו' מ"ל הרי גם ר"מ מודה שאסור להגל שבת בגמם רק דמיקל במכשירי' שרי' אפשר לשאוחן מע"ש כי אתרי שלא עשה מע"ש מוכרח להגל שבת אבל לא יהניה על הכלל כ"מ שאתה מוצא עשה וא"ת אם אתה יכול לקיים שניהם מוטב כו' מ"ל לומר יהגל שבת בקשר בל קיימא הרי לאפשר בחיוו בל קיימא. גם מ"ש הוי"ש שגם רמב"ם מפרש לתהרי בלוגו ס"ק מדהסמיך דינא דמתני' לדן דינא דשילהי שבת כו' הנה ז"ל מיי' כיו"ד מה"ש ה"ו מותר לקבור קבר בחיוו ס"ק לדבר מוה כגון למדוד ציעור משעורי כו' מתת כוור שעפסקה קוברי' לוחה במקדש אבל לא במדינה ולא יקבור וימא לכתחלה אפי' במקדש כו' ע"כ. ולהו"ש לין הילוק בין מקדש למדינה לתתיר לוש"ק לגמלה ושוש ג"כ באיסור ס"ק אפי' לגמלה גם לשה כתב ולא יקבור וימא לכתחלה כו' הא אפי' בפסק אסור ס"ק דמ"ש לבלוגי בדידה גם הי' לו לכתוב מוהר לקבור קבר בחיוו ס"ק דמ"ש כגון למדוד כו' אז לגבן בכבוד בשיר על הקרבן כו' וכל הלין מוכח דמפרש למתני' אפי' בקבר ס"ק וכן כלן בפוסקים לא התנה ביהי' קבר בחיוו ס"ק וסייעו מכום דקיי"ל כרע"ק שבת פי"ט מ"ח דמכשירי' שא"א לעבות מע"ש דוחה שבת אפילו במדינה ומ"ש הוי"ש דמיי' אזיל לשיטתי' דסבר עיקר שיהא בפה עיי' סוכה ד' ל"א לי' אמרי' בלגיגי רק בשיר בל שולחה אבל דקרבן ד"ש עבודה היא והוחה בבת ומדקני לי' עבודה מבמע בדוחה אפי' במלאכה דאורייי' ומבמע אפי' למ"ד עיקר שיהא בפה ע"ש ד' כ' ע"ב רש"י ד"ה בשיר של קרבן ומ"ש שם עדוך לגר לתקן קושית הלח"מ על הרמב"ם דפסק עיקר שיר בפה ואפ"ה פסק דשיר ס"ק דוחה שבת. ע"ש שכתב לתלק בין שאר ימים לאותן ר"ב יום שהתלוי מבה לפני המזבח דבהיכו גם לרמב"ם עיקר שיר בכלי עיי' ערוכין ד' י' ע"א במשנה וגמ' ל"ב מתני' דקוסרין ביתא מייירי בהני ר"ב יום ובעי' כלי ואותר אפי' קבר ס"ק הגם שהלח"מ בפ"ח מה' לולב פ' י"ז בתב דמיי' שהיר רק דבר שהוא שבות גבי שיר מכום לין שבות במקדש לבל המתבר הל"ל הביג עליו ע"ש:

מסכת פסחים

פרק א מ"א בס כ"מ שאין מכניסי' בו חמץ ל"ל בדיקה הקשה רמ"ז מ"ש דתני הבילה ולא תני הייב דמקום שמכניסי' כו' ע"ש. לפש"ד יש ליישב דלשמעי' דוקא מקום שאין מכניסי' ל"ל בדיקה לבל מקום שמכניסי' מ"ש אפילו נפלה עליו מפולת אם הכלב יכול להפש אחריו ואפילו ליכא סכנת עקרב וכמ"ש הוס' לקמן ד' ה' ל' ד"ה בכה מיהו בתורים וסדקי ל"ל בדיקה מפני סכנת עקרב ושמא תאבד לו מתנו בהאמרי' שם ע"ש וכמ"ש הוס' כ"ל דאי ליכא ודאי חמץ מהייבי' לי' לבכור פוגלים בארה אחינא אבל היכא שאין החמץ ידוע אפילו הכלב יכול להפש אחריו אל"כ היכא דליכא תבש סכנה לפ"ז מלבד כל הני דמרבי' בהאי כל מקום לבהוי כל הני דהני בבריחתא שם עוד שמעי' מזה אחת דיבר שיש ו שמעינו וכבל בהאי ל"ש אפילו ים לומר שהשתמשו שם חמץ אבל כיון שאינו ודאי שהכניסו שם חמץ ל"ל בדיקה אי ליכא תבש סכנה מכלל דאי יש כאן ודאי חמץ לא מהני תבש זה: שם מ"ה ושוד אמר ר"י כי הלות בל הודה פסולות מוצאות כו' עיי' תה"ד מ"ש עשה לאה הניתא בל תודה וגמרא יד לי' מייבי בבריחתא אבא שאול אומר כי פרות היו תורות בהמ"מ כו' ע"ש בהוס' ד"ה כי פרות יש לתקשות לאה מאלן בדברי ר"י ובאר לו סימן דפרות והנה בגמרא ל"ג כי אמרינן אין מבטלי' הודה בי"ד אפי' חמץ שבה הקשה הלח"מ לאה לא אמר אפי' מאה שבה הא אסור לאכול מאה בע"פ ותיכן דהא דאמרי' אין מבטלי' קדשים לגיא הפסול הוא רק לתחלה אבל הקרבן בבר ואיסור מאה בע"ש הוא מדרבנן ובחה אפי' עשה דאכילת קדשים וכן חמץ שבתודה שבשה ואחר שם אכור ואשמעי' בבריחתא אלא הגיא הודה בי"ד לא מיעט רק זמן מתן שבה ולא מיעט המאה ומ"ויש לגון הש"ר שבתב עד שם כו' ע"ב. והנה לקמן ד' כ"ה פליגי ר"י ור"ש בחמץ לפי זמנו לר"ש לית בי לה אחר שם ואפילו בל ירחה לר"ש לית בי' לה אפילו איסור דאורייתא לית בי' עד הלילה רק מדרבנן ואיתא בירושלמי דר"מ סבר בר"ש והא"ש סבר שוכפי' בתחילה שם אלמא דגזרינן אטו שבע הודות גופי' רק מדרבנן ממילא לר"י אסור גם בחמץ אטו שם הגם דבשם גופי' מדרבנן ואכו שהגיא ר"י ר"מ' לדבריו מב' הלות הודה פסולות מב' דב"ע מייתו ר"ג ומדבה מרובות נפסלי' בלינה ולאה הגיאו של חמץ ולא בל מלה דעבכו שנפסלו בלינה גם המלה לבריאה קלי מדאורייתא אבל הם רצו להראות החילוק בבין חמץ בע"פ לחלה בע"פ דמלה מדרבנן וחמץ מדאורייתא ומש"ה אפילו בחמש אחרות אלא בר"מ דסבר בר"ש דליכא איסור דאורייתא עד הלילה ומש"ה מוכרח להגיא בל הודה שים בה חמץ ומלה גם לאפוקי מדעת ר"ג דאמר אולי' תרומה בל חמץ דהא חלות הודה קדשים ניכו ואפ"ה הגיאה לאיסור אפילה בחמש מב"ש תרומה ובזה יש לפרש טעמא דאמרא שאל דפליג על מה שר' יהודה הי' עוקר סמנים בשבי חלות אלא בי' פרות דסבר בר"ש בחמץ לפי זמנו דאסור רק מדרבנן ס"ב בך לי' חמץ בחמו מלה ואפשר דסבר בר"ש גם בחמ דסבר מבילו' קדשי' לגיה"ב עיין שבתים ד' ע"ש ע"ו ולדידי' מבילו' הודה ב"ד ולכה חלות פסולות בי"ד. עוד יש לומר עפמ"ש הוס' י"ג ע"ב ד"ה אלא מהיבולמי לפי שבין הכל ומבכרים לבגיא הודהיכון בי"ג מפני איסור חמץ ומתוך שמרובי' הם לי אפשר שלא יעסוך דמה של לי מהם כו' ע"ש ור"ש דסבר הטומר לרוק בזרוק דמי לא מיפסל בזה בדאיתא הכא דר"ג ס"ל לפ"ז יש לומר דהיינו דמייתי לי' ר"ר' לשיטתי' דסבר לאו בזרוק דמי דסתם רבנן דר"ש אות ל"י מ"ל מוכח דאיסור חמץ בע"פ הוא מדאורייתא ומש"ה ר"ג דלי הוי אסור מדרבנן אי' נתמה איסור זה מפני שהה דאכילת קדשים הגם תרומה בכלל בדאיתא לקמן ד' ע"ב ע"ב גבי ר' שרפון שלא בא לביהמ"ד כו' ע"ש:

פרק ב מ"א הוא"ד בקשה על הוי"ש וכן הקשה הרמ"ז שלא הי' לו לבניא פי' רש"י דלפי דמוקמי' מתני' בר"ג לריך לפי' רש"י ול"ל לגופי' דמסברא לא גרע בחמת ישראל דהוי רק הנאה מלבילת בהן וסקשו על רש"י דלמא דאמרא המעיגן לגופה דלא מימא דאסור לאכול לבהמה והי' מבוה דמשיירא בהאיתא בגמרא ד' כ"ח א' בהאריבותא ע"ש. גם מ"ש הה"מ דלי לריך לגופי' לא הוי סתמא רק אי אמשיגן בר"ג לאפוקי מדר"מ ור"ש מז הוי סתמא וכזה מייבש הגמ' דלעיל ד' י"ג א' כו' ע"ש. לא ידענא למה לא יהי' תביב סתמא בין דדייק לישנו' דמתני' דמיירי בחרי נברי מדתני מותר בהאיתא בגמרא וכ"ש אם ומדהיבפל למיתני מותר ולא תני מאכיל הרי לך ראי' דאתי לאיסתם בר"ג וכו' גז"ש היא דאמרינן בה דאי לריך לגופי' לא דייני' גז"ש ומה שהבריח זה מהגמ' ד' י"ג דגבי ר"מ אמר וימא הלבה בר"מ דסתם לן בוקי' וגבי ר"ג אמר מבוה דהוי מבריא ולא אמר מבוה דסתם בוקי' כו' לאו ראי' היא דאמר בבל חד מה דשייך בי' דאמרי' בבל דוכתא סתם מבנה ר"מ מב"ש אמר על ר"מ מבוה סתם ור"ג מיתו לו בברכות מ"ג ע"ב בפוסק בכ"ש עד ב"ה וקרי ליפבי' מבריא בדאי' אם אר"ג אמי מבריא שמן שיהו לריתו ולסיכתו כו' ע"ש הגם דלא הוי הבריאה ממ"ש תוס' בלן כ"מ ע"ש ד"ה לין ב"ק קט"ז ע"א ד"ה הבריאה ואפ"ה א"ר יוחנן אם בלבה בדברי המבריא ורבא אם הולך על כ' יוחנן ופסק בכ"ש והבא ה"ל רבא לרב נחמן וימא מר בלבה בר"ג דהוי מבריא היינו דאם באתת ליבא הבריאה בלל רק מפרש טעמא דב"ש דמבוה ה"ש לאוי לפסוק הלבה בחומה אבל הבא ר"מ מיקל בין בתחומה בין בחולין ור' יהודה מחמיר בבחמה ור"ג סבר בר"מ בחדא ובר"ש בחדא ספיר הוי מבריא ור"ש הידם לבבא בין דר"מ ור"ש לא הזכירו בדבריהם תחומה וחולין לא הוי מבריא ובזה מיושב מה בלייטו התוס' ד' י"ג על הירושלמי דר"ג ר"ש לאו מבריא הוא והקבו דמ"ש לפסוק בר"ג מבח סתמא וקשה למה לא הקבו זה ע"ד בבא בשקשה לר"ש ולימא מר הלבה בר"ג מבוה מבריא והירושלמי לא שייך ע"ד המקשה. הוא הדבר אבר לאיתו דבבא ידע בבריאה דבבות אגיל דר"ג קרי ליפבי' מבריא אפילו במקום שאינו מבריא ובבי דלמא פליגא שם לבבל הבא מבריא ממש הוא ולפי סברת מהרש"א הנ"ל וכ"כ הפמ"ג ביחס בזה בופי' מידום בוה מה במותר לבאכול לבהמה ולא יימא דאסור מבוה דמבריא מה מבוה דיבבו לי' רבנן שבת לי' לבקום עליה בראיה' בעל"ב כ' לגיבא דר' יהודה ע"ש קמ"ל דמותר ה"ב כמו דלא הביג סתמא לדברי הת"ח אי אתי בר"ג מבוה דאריך לבמיעבו היתר לבאכיל לבהמה דאתי לא שמעינו זה מדר"ג ה"ל לא תביג סתמא אי אתי בר"מ מבא דאריך לגופי' לאמעמי' הידום המ"ל ומדתניק דהגמ' תביג לה סתמא אי אתי בר"מ ה"ל תביג סתמא אי אתי בר"ג ושיין שבת ד' ל' ע"ב הוס' ד"ה אמר רבה בבתבו ולא יימא דבבא דעדיפא מבבריאה ע"ש וזה היה בהעלם מהוספת הדבים בשבתב בלן בר"מ ולין לומר דמבריא יותר עובה מסתמא ל"ב הילך הקשה התלה לימא הלבה בר"מ כו' ע"ש ולא זבר דברי הוס' הנ"ל:

פרק ה מ"ח תוי"ט ד"ה שלא בר"ח בתוב עליו הוס' רע"ק אות כ' דאיתמיטתי' גמרא מפורבת ופי' רש"ש שבת ד' קמ"ח ע"ב דאמרי' עלה דבך קרקע בקרקע מיהלף פירש"י אע"ג דמרבן לבפת לבנים היא ולי עוד קוביא על התוי"ט שבתב מקור לדעת המב"ם ממבתיבו שלינה כ"ב ראי' כי גם הבנים שבין מדיתים העזבה לא קעלי קמי הוו הלא מקור לאמן יש לדעת הרמב"ם מהוספתא שבת פי"ז הביאה שם הרב"מ פכ"ח מה"ש שאין לבביב עלי' כמו שבביב הוי"ש על ראיית הרב"מ מפ' בירה ע"ש. גם לבון המב"ם שבתוי"ט מגומגם שבתב לין מיחין הקרקע אפי' הי' לוף בתבנים כו' וסייס בזה"ל ויבוה להבטות גומות בזמן שבות עושה כן במקום שאינו לוף ולמה לא יספיק הקיאור לחבם ממוהו והי' לו לבתוב דגזרי' אטו מקום שאינו לוף. ע"ק דתחילה כתב הטעם שלא יעשה בבתול ואח"כ כתב מטעם גזירה אטו שלימ"ל ובבר עתה לייבב דבריו הרב"מ וכ"מ והלח"מ עיי"ש ובעולה מדבריהם דלהרמב"ם יש בלבה דיעם חלוקים אלף שבי אפי' במרוקף דלא בלאיתר אלא שבי זולבה לגא ליבא דליבא גומות עיי' שבת מ"ב ע"א ובהוס' שם ד"ה שבת זולבה כיבוד במרוקף שבי ובאינו מרוקף אסור בדתם וסיבה לאוזר' לפי' במרוקף ע"ש ומדוייק מה דסייס הרמב"ם ויבוה לר"ג במקום שלאיתר לאה שיבה שהתחיל בקרקע וסייס במקום. אלא בכיון לאמ"כ הוס' בסמוכ' ד' ס"ה ע"א דא"ה המבבר שהקשו היכי ביין לבוויי גומות בעזרה בשבת אי' לא לבפת לבנים ואפי' לבתחילה שבי דהא לאיתר שבי זולבה בבמחוה כו' ע"ש אבבבת ד' כ"ש ע"ב גזרינן עליהה דבינה אטו עליהה דעלמא מחוה היתה לוקה בלבנים ולא גזרינן אטו עיר דעלמא כו' משמע מדבריהם דבזרה דין מחוה יש לה הבם שלינו אלא בית ולא עיר אבל מלד שהיא הלוק בבמה דבריה מבעיר לחבילה קדשי קדשים ולבתיעת קדשים ולהתיר בבוהין דמיא לעיר בבני עמה וע"ש במהרש"א שבתב דיבולים לא הי' כולה לאפה כו' ע"ש ובזה מבולק הבבת הוס' רע"ק על הוי"ש דמ"ש הוס' יוס בוב דלמא קרקע עולם הייתה ולא לוקה בלא"ה לא"ה' על המדהן אלא על המקום והעיר שבמדהן בו לאסור מבוה דקרקע בקרקע מיהלפא בגמ' שבת הל"ל ומבה לן לאסור לאילו במרוקף לפילו אם בל העיר מרוקף כי הרמב"ם נתן ב' טעמים אחד מבוה עובדין דחול ולבי עשה זה לאסור אפילו אם בל העיר לוקה ועשה ב' מבוה מיהלפא בשאינו מרוקף ובזה מה בסייס ויבוה לבבוות גומות בזמן שבות עושה בן במקום שאינו לוף פי' מה שלמרתי לאסור אפילו במרוקפת שיהו בזמן שבות עושה בן במקום בבל אמר קרקע אלו אינה לוקה ובתב הרב"מ שם דלבבי הדהה המיבלא מיבוה לפי שלין עוקר בהדהה וסיבה כמו בביבוד ובזה מ"ש מה דלא סבי לבהוי"ט בר הראי' הבעיי' מהוספתא כי לוקה לבבית ראי' מעזרה שהיא כמו מחוה ואפ"ה הי' בלא בדלון תבמים ושמעת אמרי' בגמ' ס"ש ע"א מבמי' דר' נתן שבות אליבה הבינו שלא"ל לא הבינו כו' ע"ש וגם מבר במתני' כמעשהו בחול בך מעשהו בשבת אלא שבבבמה מדיתי' עזרה אלא בגר"ח כו' מזה ג"כ יש ראי' לעשה לי' מעשה בחול עובדין דחול ואפי' במחוה אסור ובזה מיושב הבל בס"ד. ומה שהקשה הי"ש אות ל"ס על הוס' שאב הי' גומות בין בבובדין ל"ב הוי לאיסור דאורייתא ולמה לא מיהו כו' לא מיהו' בל העיר כי הוס' בתבו זה בחמת אליבה דר' אלעזר דסבר לאסור מדאורי' וכמ"ש הוס' רע"ק אות כ' המ"ל דקושיית הוס' הוא על מה דאמרי' מתני' ר"ח הוא דאמר מרבן ומבבד הייב הטלת אבל לרבנן ליבא אלא שבות משום דמיהלפא בקרקע אחר אלו מבוה עובדין דחול ע"ש. ומה דפשיטא לי' לה"ר דאסור מדאורי' והבינו ראי' מבבת ד' ע"ג ב' דיתה לו גומא ועמבה בבית הייב משום בונה כו' לאו ראי' הוא לפי מבאר הגמרא שבת מ"ו ב' בגי גרירת בלים דאסור משום חורם אמרי' שם לאפי' מבין לא אסור מדאורי' דהוי חורם בלאחר יד מ"ש כי לא מבין שרי ר"ש לבתחלה ע"ש. כ"ג הוי בין בלאח"ש ואפי' יהי' ס"ר דיתה לי' אסור רק מדרבנן רק לר"ח אסור מדאורי' ועיי' רמ"ז שבביג הבבה על התוי"ט יותר מהוס' רע"ק ובמ"ש מיובב בס"ד כ"ש יש מקור לאמן לבהמב"ש ממתני' לדעלמא לאסור אפילו מרוקפה:

מהרב הגאון הגדול וכו' מוהר"ר ירוחם יהודא ליב פערלמאן ז"ל נודע בשם „הגדול דמינסק".

מסכת שבת

פרק יד מ"א שמונה שרצים כו'. בחולין (מ"ז ב') איתא אמר רבא ראיה שבאדמה מקצתה כשרה כולה טרפה מ"ל רבינא לרבא מקצתה מ"ט דהדרא ברייה כולה נמי הדרא בריה מי לא תניא ושאר שקצים ורמשים עד שיגיע מהם דם וכי תימא לשמונה שרצים מדמיק לה דהניא אלא הדם תעמי"ו שלא יצא לי הכי תיפוי מקצתה נמי אלא ש"מ. ולכאורה נראה פשטות הגמ' דהא דמייתי רבא' משמונה שרצים ומשאר שקצים ורמשים איינו דאין שום חילוק בין מקצתה לכולה דבשמונה שרצים בכ"ע חייב אף במקצתה ובשאר שקצים ורמשים בכ"ע פטור אף בכולה וא"כ מוכח דאין לחלק בין מקצתה לכולה בממ"נ בין לי נדמי' לשמונה שרצים בין לי נדמי' לשאר שקצים ורמשים. [וכ"נ שכבר המהר"מ בוף שם על תוד"ה לוכמי שי"ש]. אמנם לפי"ז יש לדקדק על רש"י דמתק שם הגי' ה"נ ל"ש הא שפיר יש לקיים הגירסא הכנמי שם לא הכריע שם כלל אם להכשיר אם לפסול רק זאת הכריע דלא כדברי רבא דמחלק בין מקצתה לכולה רק דאין שום חילוק בין מקצתה לכולה דבין מקצתה ובין כולה חד דינא אית לה דתרוייהו כשרים לו נדמי' לשאר שקצים ורמשים לו דתרוייהו פסולים לי נדמי' לשמונה שרצים. וזהו שאמר בגמ' אלא ל"ש בשרצים בין מקצתה לכולה וה"נ ל"ש בין מקצתה לכולה. ובגוף הדין אם להכשיר אם לפסול לא הכריע שם כלל עד להלן (שם מ"ז ב') דקאמר אדומה כשרה מדר"נ. ובזיבור יש לתמוה על הרשב"א בחוריבה"ש (בית ב' שער ג'. בד' בחלין דף ל"ב) דכתב דהא' גדולה דאין לחלק בתרלות בין כולה למקצתה דלא סברלב"ד דמחלק מסא דרבינא דמכרית בסחדימה דאין לחלק בין כולה למקצתה. וסוא המוה מאוד דהא בהחדימה הכרית ברלות ממשנה ובריתה דאין לחלק וא"כ אדרבא מבואר בהיפוך דמסברא בעלמא אין להכרית. [וכמו שדקדק המהר"מ שיף הכ"ל על התוס' הנ"ל]. ע"כ נראה דס"ל להרא"שים הנ"ל דע"כ אין כוונת הגמ' להכרית דאין לחלק בין כולה למקצתה מכח המשנה ובריתא דא"כ שפיר הוא"ל דלעולם דמיא לשמונה שרצים ולא בשמונה שרצים לא במקצתה איינו משום דנפרן בטלותו וכנ"ל אך דהאיסור הוא משום דעשה אחר אחת ואיתוסבו דיורין בחלר אלא שרבו עשהם לכך פירש"י ותע"ב דכשהא הוי להו אחר אחת. וכזה מיושב דברי רש"י (בדף כ"ג ב') ד"ה אבל בית סאתים הנ"ל דמשמע לי' לרש"י דבנית סאתים מותר אף מן החלר לבית וכהשוט"ש הנ"ל דלעולם כל הבתים כלי הבתים ל"ת עפרן למקוש אסור. וזה שכ' אח"ש לא אסרי אהדדי [הייגו דלא אסרינן כלל אפילו לענין כלי הבית] סוחיל ודחד נברא הוא [וסיינו דלא דמי לחלר שבפלה דההם הוחיל ודבר גברי הן הדיורין לוסרין וכנ"ל]. וסיינו דהא ליכא עוד דיורין בגיגה לו בחלר דליסרו עלי' דאי הוי בית פרוח גיגה הוי אסר עלי' אף דעדרבו דעדרבו לא מהני כיון דאין יכול לחוליא מן הבית לגיגה. ואפשר שו היא כוונת מהרש"ל וכוונת הריטב"א ל"ב אלא שמדפס דברין בעשות ויש בו ע"ם אבל כוונת מהרש"א ל"ל לענין לוה. וגזה מיושב מה דברי התוס' (בדף ס"ע) הנ"ל דאף דמוכח ממתניתין דגג ותלר דכלי הבית אסור אף לשמואל מ"מ איינו מוכח דהוא מעשה נפרן בטלותו לאסור אלא ד"ל דהוא מעשה דעשה בחלר אחת אלא שרבו ואף דסוף סוף מוכח דבנפרן אסור כלי הבתים מ"מ סבירא להו להתוס' דאם מעשה דעשו בחלר אחת אלא שרבו ואיתוסבו דיורין ל"ל עוד לסיק אף לשמואל כיון דסאיסור הוא משום דעשה בחדא רשותא ולא מעשה דנפרן כמו דל"ל בענין הבוין ביותר מבית בבית לשמואל (דף ל' ב') וע"ש ברש"י ואף דיש לתלק לא משמע להו להלק בזה לפ"ז הכיולו רלי' דאף בזה שייך נפרלה לאסור לאסור ואל"כ אמרינן דאחר מעשה נפרלה ובפיר אמרינן גוד אסיק לשמואל וא"ש. [וכסוף דברי התוס' התמוהין מלוד בחלר חמה עליהן המהרש"א וגם דברי המהרש"ל הנ"ל ויש לי ביאור בדברי התוס' ולא"ל לכן לא כתבתי]. ומיושב ג"כ מ' הטוש"ע ולא"ל מסי' בע"ד כנ"ל וגם מסי' שם"ה ל"ל ג"כ כנ"ל אף דאינו רגיל במבוי מ"מ בנפרן במלותו הוי דיורי חלר במבוי דהא אף בב' הצורות שנפרנו בטלותה נעשו דיורי זה בזה. וסוי בחלר אחד אלא שרבו. ומיושב הכל היטב והכל ברור בס"ד. והייט דפיכ"ו ג"כ (בדף צ"ג ב') ד"ה דיורין הבאין בשבת בגון כותל שבין ב' הצורות שנפל כו' הייטו ממש מיתוסבו דיורין. ובהשובות רע"א (סי' ל"ו) כ' לתמה לקובעתא דעלתא ל"ל דנפרלה החלר אינו אסור אלא משום דנפרלה בטלותה לרשות האסור לא דהא מ"מ אין דרים ביחד ואין לבני חלר זו רשות לבני חלר זו אם אמנם בחלרת אלא מיקרי איתוסבו דיורין ושא דפי' רש"י בשאינבי' איינו כדי דליסרו מעין הפשטות עי"ש. וכבר נתבאר דשי' הטוש"ע וכש"ו [ובתוס' ג"כ נסתפקו]. דזה מיקרי איתוסבו דיורין ממש. וסנה לבי' רש"י מיושב היטב מה דתתקשה הרא"ש פ"ק דעירובין (סי' ס"ג) וז"ל ותע"ב דהנה דלבני בנפרלה וקאמר שבת הוליל ואותרה כו' לא דמיא כו' ביי"ש ולשי' רש"י הא הא דנפרלה לאסור לא הוכפת לן אלא משום דעשו דיורין של זה בזה והוי איתוסבו דיורין ממש. והרא"ש דתקשה דזה מוכח דש"ל בבי' התוס' דאף לענין כלי הבתים אמרינן נפרלה בטלותה לאסור לא [ומזה מוכח כדעת המג"א בסעי' ל"ע דמשמתת לא יהלוק בשור על הרא"ש וע"ע.] ומ"ת כיון דאמרת דיורין שבחלר אחרת לאוסרין הוי כמו איתוסבו דיורין בין לי נמנא דדיורין קולי עין לי נימא דדיורין מבוי. ולאי' בדוחה לזה נראה דלי"ל הוא"ל דיורין דאינו קבה הא שמואל אית ליה הלכה כב"ש בנפרלה לכמולות (בדף ל"ד א') וא"כ ליל לאומר בשואל בבין ב' הצורות זה מטולטל כו' דהא ידעינן במב"ש מכולל שנפרלה בטלותה לכמולות דמותר ב"ש בנפרלה בטלותה לחלר אחרת דמותר. וא"ל דהו"א בנפרלה בטלותה לחלר גרע מנפרלה לכמולות דהכמוש עשו חיוק לדבריהם כמו דאית לה לשמואל (בד"ה ב') ובכל"ל ל"ל הכי כמ"ש התוס' (ע"ז א') ד"ה הכא עוי"ש. ז"ל דבכר הוכיח המהרש"ל שם על הוס' ד"ה בבשוות דבדבר דבהמ"ר אית ביה התיחסה ובכמולות לא. כ"ש בחלר אלא. ע"ש דדברי מוכרחים וא"כ הכא בנפרלה ל"ה אסור ולכמולות מותר ב"ש בנפרלה לחלר מותר. מ"ו דאית ליה הוחרא דדיורין ולכך תרוויהו לדיבי כמתלר בגמ' (דף י"ז א'). והא הוכיח הע"א מתוס' ד"ה לא תיחמ (ל"ב ב') לחו דאי' הוא כלל לחמעיין בתוס' (י"ז א') ובמהרש"ל שם וא"ל אפשר דאלוי כאן בבי' ריצב"ל שם עכ"מ. [ובדיון ל"ע בזה]. מחוד לחמ"ל לפסי הלר לי בשיון סמכו עליהם מתחיל לשיעת רש"י הנ"ל אין ראיה כלל דהא מותל חלר שנפרלה אין אסור אלא משום דעשו דיורי זה בזה ואיתוסבו דיורין אבל לנפרלה בטלותה לענין כלי הבתים אין תוספין וא"כ בבתיירו גיפופין דבוי פתח ותעבב הדיורין אבל יכולו בחלר זו וא"כ לא איתוסבו דיורין בחלר זו אף הפסין לא סמכו מתמוה ולא הוי כבירה אלא שלעולם תולה לא הוי בנפרלה בטלותה לענין משום דליכא בבירה הא בנפרלה בטלותה לא חיבפה לן אלא משום דיתוסבו דיורין ויכון דלא נפרלה בטלותה והגיפופין מעכבין אלא יכולו הדיורין בחלר אחרת לחלר זו שפיר מהני אף דליכא בבירה. אבל בחלר שנפרלה ל"ה אף בבשהיינו גיפופים כיון דלא סמכו עליה אפשר דאסור. והנה אם נניח זה אפשר לייבב מה דבדמק רש"י לפרש שם (ל"ג ב') ד"ה רב אמר אף לענין כלי בבתיו בחלר. ע"ש ביעוב"ל דבקשה לפירושו ואי' ע"ר אלאו קנס דמייר דבבר מאקו אל"ל ולכך אף דבבתא בטל הערוב הוי כבירה ולאסור אף כלי החלר. והוס' ד"ה אין פירשו בחלמת

לענין

במהרש"א ובמהרש"ל מה שכתבו בזה [ולדבריהם הי' לאפשר לייבב קנה מה שק' על בש"ע ברל]. ודבריהם נפלאים ממני לא זכיתי לבינם. דוגלאי ר"ש מפיר אף בתין ממילם זבבי גבוי. ועיין בגמ' (ל' ל') בגין הבוין לר"מ רב אמר וכו' אף דתין ממילם ביניהם ומפתמת ה"ל בתיירות לר"ש. וכן מבואר ברש"י בתמיתין הכא (מ"ב ל') עוי"ש וברש"י (ל"ג ב') ד"ה רב אמר כו' אע"ג דקי"ל כו' עוי"ש. ובריטב"א שם (כ"ב ב') כתב דתין כוונת רש"י שיהא התנר וסקיפה לאדם לי אלא דכוונתו שיהא התנר של אדם ל' וכן הקיפה שלם הוא של בי' בני אדם ויש בו דיורין שאוסרין זע"ז כ"ש שהוא אסור לחוליא ממנו לגג לו לקיפה עכ"ל. ומה מאוד הדברים תמוהים דהא ר"ש לא אמר רבות אחת אלא לבלים בשבתו בתוכן וא"כ אפילו התנר של בי' אדם הא תנר אלא שירבה מותר לעולל בכולה. ולרב שם (ל"ש ל') תיירי ר"ש דוקא בתנר שיש בו דיורין ולא שירבו. [ובע"ז (כי' שבת) עשה ע"ש ברש"י. ע"ש]. ע"כ נראה לפענ"ד שי' דלענין איסור כלי הבתים לבד לא אמרינן נפרלה בטלותה לאסור בהקוש לאסור בי' הבתים' ונם שם ריש מי שהוליאוהו (מ"ב ב') לא נרש רש"י לא ע"י משיכה והתוס' מדמה זה לנפרלה בטלותה לענין כלי הבתים. והא דגג ותנר שנפרנו אסורין עצמה אמרינן דלא הוא משום דנפרלה בטלותה לאסור לה. אלא דכיון דנפרנו בטלותה נעשו ב' הצורות תנר אחת והוי כאיתוסבו דיורין בחנר ולכך לרב פי' דהוי נפרלה בטלותה לאסור ול"ה דנעשה חד הנר אלא דהא בחמת ב' הצורות הן הבל לשמואל דלי הוי ב' הצורות לך דנפרנו בטלותה אל"ה מותר אף בנפרנו בחיל דהא משום דנפרן בטלותו אסור כיון דלשמואל אינו אלא לענין כלי הבתים לבד לא אסרינן משום דנפרן בטלותו וכנ"ל אך דהאיסור הוא משום דעשה חנר אחת ואיתוסבו דיורין בחנר אלא שרבו עשהם לכך פירש"י ותע"ב דבשהא הוי להו חנר אחת. וכזה מיושב דברי רש"י (בדף כ"ג ב') ד"ה אבל בית סאתים הנ"ל דמשמע לי' לרש"י דבנית סאתים מותר אף מן החלר לבית ובהשוט"ש הנ"ל דלענין כלי הבתים ל"ת עפרן למקוש אסור. וזה שכ' אח"ש לא אסרי אהדדי [הייגו דלא אסרינן כלל אפילו לענין כלי הבית]. סוחיל ודחד נברא הוא [וסיינו דלא דמי לחלר שבפלה דההם הוחיל ודבר גברי הן הדיורין לוסרין וכנ"ל]. וסיינו דהא ליכא עוד דיורין בגיגה לו בחלר דליסרו עלי' דאי הוי בית פרוח גיגה הוי אסר עלי' אף דעדרבו דעדרבו לא מהני כיון דאין יכול לחוליא מן הבית לגיגה. ואפשר שו היא כוונת מהרש"ל וכוונת הריטב"א ל"ב אלא שמדפס דברין בעשות ויש בו ע"ם אבל כוונת מהרש"א ל"ל לענין לוה. וגזה מיושב מה דברי התוס' (בדף ס"ע) הנ"ל דאף דמוכח ממתניתין דגג ותלר דכלי הבית אסור אף לשמואל מ"מ איינו מוכח דהוא מעשה נפרן בטלותה לאסור אלא ד"ל דהוא מעשה דעשה בחלר אחת אלא שרבו ואף דסוף סוף מוכח דבנפרן אסור כלי הבתים מ"מ סבירא להו להתוס' דאם מעשה דעשו בחלר אחת אלא שרבו ואיתוסבו דיורין ל"ל עוד לסיק אף לשמואל כיון דאסאיסור הוא משום דעשה בחדא רשותא ולא מעשה דנפרן כמו דל"ל בענין הבוין ביותר מבית בבית לשמואל (דף ל' ב') וע"ש ברש"י ואף דיש לתלק לא משמע להו להלק בזה לפ"ז הכיולו רלי' דאף בזה שייך נפרלה לאסור לאסור ואל"כ אמרינן דאחר מעשה נפרלה ובפיר אמרינן גוד אסיק לשמואל וא"ש. [וכסוף דברי התוס' התמוהין מלוד בחלר חמה עליהן המהרש"א וגם דברי המהרש"ל הנ"ל ויש לי ביאור בדברי התוס' ולא"ל לכן לא כתבתי]. ומיושב ג"כ מ' הטוש"ע ולא"ל מסי' בע"ד כנ"ל וגם מסי' שם"ה ל"ל ג"כ כנ"ל אף דאינו רגיל במבוי מ"מ בנפרן במלותו הוי דיורי חלר במבוי דהא אף בב' הצורות שנפרנו בטלותה נעשו דיורי זה בזה. וסוי בחלר אחד אלא שרבו. ומיושב הכל היטב והכל ברור בס"ד. והייט דפיכ"ו ג"כ (בדף צ"ג ב') ד"ה דיורין הבאין בשבת בגון כותל שבין ב' הצורות שנפל כו' הייטו ממש איתוסבו דיורין. ובהשובות רע"א (סי' ל"ו) כ' לתמה לקובעתא דעלתא ל"ל דנפרלה בטלותה לאסור אלא משום דנפרלה בטלותה לרשות האסור לא דהא מ"מ אין דרים ביחד ואין לבני חלר זו רשות לבני חלר אחרת ולא מיקרי איתוסבו דיורין ושא דפי' רש"י בשאינבי' איינו כדי דליסרו מעין הפשטות עי"ש. וכבר נתבאר דשי' הטוש"ע וכש"ו [ובתוס' ג"כ נסתפקו]. דזה מיקרי איתוסבו דיורין ממש. וסנה לבי' רש"י מיושב היטב מה דתתקשה הרא"ש פ"ק דעירובין (סי' ס"ג) וז"ל ותע"ב דהנה דלבני בנפרלה וקאמר שבת הוליל ואותרה כו' לא דמיא כו' ביי"ש ולשי' רש"י הא הא דנפרלה לאסור לא הוכפת לן אלא משום דעשו דיורין של זה בזה והוי איתוסבו דיורין ממש. והרא"ש דתקשה דזה מוכח דש"ל בבי' התוס' דאף לענין כלי הבתים אמרינן נפרלה בטלותה לאסור לא [ומזה מוכח כדעת המג"א בסעי' ל"ע דמשמתת לא יהלוק בשור על הרא"ש וע"ע.] ומ"ת כיון דאמרת דיורין שבחלר אחרת לאוסרין הוי כמו איתוסבו דיורין בין לי נמנא דדיורין קולי עין לי נימא דדיורין מבוי. ולאי' בדוחה לזה נראה דלי"ל הוא"ל דיורין דאינו קבה הא שמואל אית ליה הלכה כב"ש בנפרלה לכמולות (בדף ל"ד א') וא"כ ליל לאומר בשואל בבין ב' הצורות זה מטולטל כו' דהא ידעינן במב"ש מכולל שנפרלה בטלותה לכמולות דמותר ב"ש בנפרלה בטלותה לחלר אחרת דמותר. וא"ל דהו"א בנפרלה בטלותה לחלר גרע מנפרלה לכמולות דהכמוש עשו חיוק לדבריהם כמו דאית לה לשמואל (בד"ה ב') ובכל"ל ל"ל הכי כמ"ש התוס' (ע"ז א') ד"ה הכא עוי"ש. ז"ל דבכר הוכיח המהרש"ל שם על הוס' ד"ה בבשוות דבדבר דבהמ"ר אית ביה התיחסה ובכמולות לא. כ"ש בחלר אלא. ע"ש דדברי מוכרחים וא"כ הכא בנפרלה ל"ה אסור ולכמולות מותר ב"ש בנפרלה לחלר מותר. מ"ו דאית ליה הוחרא דדיורין ולכך תרוויהו לדיבי כמתלר בגמ' (דף י"ז א'). והא הוכיח הע"א מתוס' ד"ה לא תיחמ (ל"ב ב') לחו דאי' הוא כלל לחמעיין בתוס' (י"ז א') ובמהרש"ל שם וא"ל אפשר דאלוי כאן בבי' ריצב"ל שם עכ"מ. [ובדיון ל"ע בזה]. מחוד לחמ"ל לפסי הלר לי בשיון סמכו עליהם מתחיל לשיעת רש"י הנ"ל אין ראיה כלל דהא מותל חלר שנפרלה אין אסור אלא משום דעשו דיורי זה בזה ואיתוסבו דיורין אבל לנפרלה בטלותה לענין כלי הבתים אין תוספין וא"כ בבתיירו גיפופין דבוי פתח ותעבב הדיורין אבל יכולו בחלר זו וא"כ לא איתוסבו דיורין בחלר זו אף הפסין לא סמכו מתמוה ולא הוי כבירה אלא שלעולם תולה לא הוי בנפרלה בטלותה לענין משום דליכא בבירה הא בנפרלה בטלותה לא חיבפה לן אלא משום דיתוסבו דיורין ויכון דלא נפרלה בטלותה והגיפופין מעכבין אלא יכולו הדיורין בחלר אחרת לחלר זו שפיר מהני אף דליכא בבירה. אבל בחלר שנפרלה ל"ה אף בבשהיינו גיפופים כיון דלא סמכו עליה אפשר דאסור. והנה אם נניח זה אפשר לייבב מה דבדמק רש"י לפרש שם (ל"ג ב') ד"ה רב אמר אף לענין כלי בבתיו בחלר. ע"ש ביעוב"ל דבקשה לפירושו ואי' ע"ר אלאו קנס דמייר דבבר מאקו אל"ל ולכך אף דבבתא בטל הערוב הוי כבירה ולאסור אף כלי החלר. והוס' ד"ה אין פירשו בחלמת

מסכת עירובין

פרק ט מ"ב חלר גדולה שנפרלה לקטנה כו'. עיין ברע"ב דמייירי שנפרלה קודם השבת דנפרלה בשבת גם הקטנה מותרת משום כיון דהותרה הותרה. וזהו מסקנת הגמ' (ל"ג ב') אבל בס"ד שם סבר רב חסדא דמתני' מייירי בנפרלה בשבת וכתב ה"ל לאמור מבעוד יום נפרלה ומשמע דבלא הטעם דשבת כיון שהותרה הותרה אין הולכה דמתני' מייירי בנפרלה קודם השבת. והנה בטו"מ רע"א (בסוי' ל"ס ולי"ן) הביא מזה לאי' דבעבי חלר לא בעיון סמכו עליהם מלחמול דאי נימא דגם בעבי חלר בעיון סמכו עליהם מלחמול הא בוודאי מייירי בנפרלה מבעוד יום דבנפרלה בשבת אף הגדולה אסורה דהא לא יסמכו על הגישופים. ע"ש שכתב דהיא לאי' ברורה. ולפענ"ד דין זה ע"ג דלאיתו לינה מוכרחת ולהדבה לבי' רש"י לכאורה יש להביא קצת לאי' מכבת לאיסף ובמו שיבואר. ומקודם נבאר מי' הטור ומו"ע (סי' שנ"ח סעי' י') בחלר שנתרע מעשהו אם יש בה סתחים לו פתוח אסור לאוליא ממנה לבית ודקדק בש הר"מ ובהגהות מהרל"ח דוקא מן הזרוע אסור לאוליא לבית אבל משאר אחלר אחר אחר לאסורין הוי כמו מ"מ מותר לאוליא לבית ול"ל לענין זה נפרלה בטלותה לאסור אם אלא בטעמא בהגהת מהרל"ח ובמ"ז שם וב"כ שם הנ"ת. [ובמג"א לא ב"כ בדעת הטור אבל בדעת הבע"ע מודה]. ולכאורה הדברים תמוהים מאוד דמוכח בכמה דוכחי דאמרינן בבעין זה נפרלה בטלותה לאסור אם לא בעין (ל' מ' ב') והוא בטעמ"ע (סי' שס"ב) דהא התם אחר לא אסר מעשה דפתוח לחבי' משום דהו"ל אינו רגיל לבבוא אל"ל הבבוי נפרלה בטלותה לאסור אף דלא הוי רק לענין כלי הבית. [ואף דבגמ' יש לייסב לרב לפי' אבל ממאי דפסקו כן להלכה קשה]. וכן קשה ממשנתנו הכא דגב קטן כו' וכן אחר כו' ועי' בע"ב וכן הוא ברש"י והוא בטו"ע (סי' שע"ד) אלמא דאמרינן נפרלה בטלותה לאסור אם לענין כלי הבתים לבד. וכן מוכח עוד בבמ"ד. [ועי"ש בחו"מ (סי' שנ"ח) בביאורי הגר"א שם דלפי ביאורו שם מיושב הכל דבתב דהא דמחלר אחר הייגו דוקא בחית מבית סאתים אבל בבי"ם אסור. אבל מהרי"ש ומהרל"ח וש"ח ומ"ש מבואר דלא פירשו כן]. והנה כל הקושיות שהקשינו על הטו"ע קשה ג"כ למה לו להוכיח מהגי' התוס' (דף ס"ע א') ד"ה רב אמר כו' אל"ג מ"מ מעשה שפיר כו' עוי"ש וקשה ג"כ למה לו להוכיח מהגי' רש"י שהביא הרש"ל שם אשר רש"י לעצמו לא נראה לא הוכיחו בחוזק ממה דפי' רש"י בשבתו (ל"ב ב') בהדיא ע"ש. וגם הא מוכרח הוא בחתיתין דבא חלרות לבי"ע רשות אחת וע"ז לענין כלי הבית בדמבדר הר"ש. ואין לומר דמחתיתין אין מוכרח דהוי אפ"ל דאחתיא כרבא ובעיבו דאו לרבא אסור לעצמו אחר אף כלי אחר כמבואר בגמ' (ל"ח ב') ואל"כ נפרלה אל"ל הוי שפיר נפרלה בטלותה לאסור לא כיון דאף כלי אחר לאסור. אל"ל דא"כ יקשה על רש"י מהתיתין זו דאיך פסק כר"ש אחלי עיבו הא אמר הלכה כסתם משנה כמו שהקשה (ל"ב ב') מהתיתין דחלון. וע"ש מוכח דאמרינן נפרלה בטלותה לאסור אף לענין כלי הבתים לבד. ונראה לפענ"ד לבאר ומקודם נבאר שי' רש"י בעירובין (כ"ב ב') ד"ה אבל בית סאתים כו' הוא"ל ודחד נברא הוא. ע"ש דתמוה דהא ר"ש מתיר אף בנ' בעלים. וע"ש

לענין כלים שבבתו בבית ע"ש. ולפי הנ"ל אפשר לישב דברי"ש כיון לתרץ קו' התוס' ד"ה לא פימא. דהנה מבואר לעיל דבסי' רפ"ו מתורץ היטב מה דבתקצה הרמ"ם בס"ק (סי' כ"ג) הא כותל מגר שנפרצה ליתנייהו למחיצות. ומ"ב כרב דמייני בעירבו ואסור לף כלי תחתר לעירבו"ש שיר הוי ליתנייהו למחיצות ולאפשר בחיוספו דיורין לף לרב דמרינן שבת כותל והוותרה הותרה לף בכותל מגר שנפרצה שתי דליתנייהו למחיצות. ובכה לפי"ז הא דפשיט מתחיתין על דיורין הכלין בשבת דאסור הא בתחיתין ליתנייהו למחיצות ע"כ דאסר בשמואל וי"ל דלף בעירבו שרי כלי תחתר לעולם מה לה ומ"ב הוי האיסור רק לענין כלי הבית ומ"ב הוי בחיוספו דיורין וכמ"ל. ונגמי' איתא אמר רב חסדא ה"ש ורב חבדא גופ' לית לי' לעיל כרב ע"ש דמתקיף לה בשמואל וי"ל ומ"ב נסתר דברינו בזה. אמנם בגי' הרי"ף ורא"ש ליתא רב חנינא ומ"ב אמ"ל כן. ומ"ב אפשר דאם נימא דמייני דנפרצה בשבת יהי' מוכרח כ' הדיעה ר' בשמואל וי"ל דלף בעירבו מ"מ כלי תחתר מותר לעולם מה לה ומ"ב הוי בחיוספו דיורין כמ"ל דאם נימא כרב ה"ש הוי ליתנייהו למחיצות כמ"ל ומ"ב בענין סמכו כמ"ל דהיכא דהאיסור הוא משום נפרצה במלותה וליכא היכרא בענין סמכו כדי דלהוי סכיכה ומ"ב אמרי הגדולה מותרת אלא ע"כ בשמואל וי"ל. וכ' דמוכח דיחוספו דיורין בשבת אסור. ולכן דמי רבה לימוד מבשוד יום נפרצה ובנפרצה בשבת לא מוכח מדי. אבל לא הי' יכול לאסור דשתי התם דליתנייהו למחיצות וכמ"ל לפי שי' רב ז"ל דאם נימא דמייני דנפרצה בשבת יהי' מוכח בזה ג"כ דלא כרב דאי כרב הגדולה אמרי מותרת וכמ"ל. אבל לאמרי דדמי אפשר דסבר כרב ויחוספו דיורין בשבת אפשר דרב מתי מודה הכל כמ"ל. וקאמר לי' תרוי שפיר לא תימא מר לימוד כו' אף דלפי הלמת אפשר דסבר בכותל שבין כ' תחיות דאסור הייגו משום דסבר כרב ודהוי ליתנייהו למחיצות משבת לי נוקי המתחיתין בהא יהי' מוכח דיורין לבד אסור ודה ודאי לימו דהא מר הוא דאמר כו' ולבך הוכרח רש"י לפרש בהא דרב דאף כלי תחתר אסור לעולם. ומ"ב ליכא קשי' לי' ליפך. וזהו דרך פלגול קשי. אמנם לקושטא דמלתא לפי הנ"ל מיושב היטב דלא מצי לעשות כהתוס' דהא דאמר רב אין מעלגלין הייגו אכלים שבבתו בבית דרש"י לשי' בשבת (ק"ל ב') ד"ה מותר דבתחתר אלא עירבו מותר לעולם אלא לענין כלי הבית ומ"ב אין לאסור משום דנפרץ במלותו רק משום ניחוספו דיורין והוי בתחתר אלא עירבו וכמ"ל. ומ"ב אמתי אמר רב אין מעלגלין בה אלא בדי הו"ל לתחיר לעולם בכולה עד משום מחיצה רק לאסור לרוחה מן הבתים לתחר כדין תחתר אלא עירבו אלא ע"כ דלף כלים שבבתו בתחתר אסור לעולם ומ"ב הוי נפרצה למקום האסור לה ולבך אין מעלגלין בו אלא בדי. והתוס' לפי' דהוי נפרצה למקום האסור אף לענין כלי הבתים ולבך אין מעלגלין בו אלא בדי. אם דסברי בנ"ו בהרבב"ם דלף בתחתר אלא עירבו אין מעלגלין כלי הבתים אלא בדי. זה נכון וברור. והנה לפי שי' רש"י דבר מהבלה לאסור לחיות רעיא. אמנם בלתמת אף לפי' התוס' דהוי נפרצה במלותה למקום האסור לה אף לענין כלי הבתים. לא ידעתי דלפי' כלל דהא לתלק דיורין קיל מנפרצה במלותה לגרמלית אם לא"ה. עיין בתו"ת (סי' שס"ד סעי' ח') דמבוי המפולש לר"ה אם לגרמלית בעי נוה"פ אבל משולש לתחר שתיה מעורבת די בלחי אם קורה בב' לחיין אלמא דלא המיר כולי האי בנפרצה לגרמלית. והכיתה כן מעירובין (דף ו') [ומ"ע בזה בתשובת הר"ן שהביא ב"י דלא נראה כן]. ומ"ב אף דמוכח מזה דבנפרצה לתחר לא בענין סמכו מ"מ אפשר דבנפרצה לגרמלית אם לר"ה בענין סמכו דחמיר טפי וכ"ש לשי' הר"ח ומג"א (שם ס"ק ח') דלא סבי בקורה עד שיעשה לחי דהוא משום מחיצה אף דבנפרצה לר"ה אם לגרמלית סבי בקורה הייגו דהתם הלא בהיכר מש"ה הכא דבענין מחיצה ולא הלא בהיכר. [ולבאורה יש לחלות זה בשי' רש"י ותוס' לפי הנ"ל]. ומ"ב הנ"ל דבנפרצה לתחר לא הלא בהיכר רק במחיצה משה"כ בנפרצה לר"ה אם לגרמלית. והנה הרא"ש (פ"ק סי' כ') כתב וירלה דבמחיצה לא בענין סמכו וכ"כ מסכרא ולא הבית לחי. ובק"ש שם לחיתי הבית הדבית דרבינו יהודה הבית כ' דיעות בזה אי במחיצה בענין סמכו ולפי דבריו יש לחי' מכרעת מכלן דבפסין לא בענין סמכו כ"ש במחיצה גמורה ר"ל דאין מכלן הכרע. והנה לבאורה עדיין יש לבית מתוס' דלא בענין סמכו (בדף ג"ד ע"ב) ד"ה מ"ש דאם נימא דבענין סמכו ר"ל לחלי מרות אחת פתחה הוא אף דבמחיירי גיפופי אם ע"כ דבמחיר שומד מרוחה על הפרון הוי מחיצה מעליתא וה"ל שפיר פריך הגמ' ולק"מ קו' התוס' אלא ע"כ מוכח דס"ל לתוס' דלא בענין סמכו אפילו בנפרצה ל"ה דהא אכתי לא אסקי התוס' דמיירי בנפרצה לתחר אם לא לחלי עד לבסוף הדיבור. ומ"ב אפילו בחמיר בעלמא פתחא הוא ושפיר מקשי התוס' ומ"ב מוכח לבאורה דמבני. אמנם בחמת גם זה לא לחי' היא כלל דאף דאכתי לא אסקי עד סוף הדיבור הייגו לומר דפריך הגמ' מבת זה דמיירי דוקא בענין זה אבל לא אלא לתרץ קושייתם כמ"ל דאכתי קשה מנ"ל להגמ' לאפרך דלמא מיירי בנפרצה לתחר אם לא לחלי ולבך מקבא שפיר. ולבסוף הדיבור קשיא לבן לריפך דלמא מיירי בנפרצה לר"ה ומ"ל לגמ' לאפרך. והנה מ"ש שם רע"ק (סי' ל"ה) לשיטת דבפסין לא בענין סמכו דמבוי בים לו לחי אחד ד' מהני אפילו לא סמכו לשי' רש"י לא הבנתי הא כמו דרש"י כתב שם לענין פס ד' אמות דמ"ש ל"מ משום דכי היכי דיש מחיצה לחי בשביל רוחב ד"ה ה"ל יצא מחיצת פס. [הייגו אף דבפס מהני אף ברוחב ד"ה כן נראה מוכרח שם בדברי רש"י ע"ש]. ומ"ב ה"ג בלא סמכו אפשר ממי לומר כן כי היכי דיש מחיצה לחי בשביל בלא סמכו עליו לפס לחי ה"ל יצא מחיצת פס בשביל בלא סמכו עליו לפס כי היכי דקאמר רש"י ארוחב. ולפי"ז נראה קשי רלפי' ממרדכי דבנפרצה לתחר שתי אמי ומ"ל. דהנה בהגהת אשרי (פ"ק דעירובין) בשם המרדכי על הא דמבוי בפרץ במלותו לתחר כ' וכגון שפרץ מבעוד יום ה"ל נפרצה בשבת ומבוי ותחר ה"ל כותל והותרה הותרה. והביאו הב"י והמג"א (בסי' שס"ה ס"ק י"ג) ומ"ב קשה לאי מוקי דמיירי בנפרצה בשבת ומ"ב מלי מיירי דנפרץ במלותו לפיו נתייבו גיפופי ממי דהא לא סמכו ומ"ל יבפסין לא בענין סמכו ה"ל דהא הכא במבוי המפולש לתחר סני בלחי לו קורה ושוב ה"ל יצא מחיצת

יתרון

פסין בין לרש"י ובין לתוס' ומ"ל אלא ע"כ דבנפרצה לתחר שתי אמי ומהני לפיו בלא סמכו ומ"ל. כן אמת דלפי מ"ש (בסי' שס"ד ס"ק כ') בביאורי הגר"א דדוקא לתחר שתיה מעורבת סני בלחי לו קורה אבל לתחר המעורבת בעי ב' פסין והוצרת זה מסי' שס"ג סעיף ג"ח וכן רמז לה המג"א (ס"ק ח') ועיין פמ"ג דבתחר הכי לחי' ר"ל ממרדכי דבכלא בתחר שיבמה ובעי ב' פסין דוקא ושוב מהני אף בלא סמכו. אמנם דבריהם המוסים אלו מאוד ולא זכיתי להבינם. דלפי דבריהם גם בהא דסעיף ג"ח ממי אף בעבו ממי המיעוים לחי לו קורה לחמוני מ"מ אם לא שיבמו המיעוים לעצמן ואפילו שיבמו הכי תחירות כ"ל לעצמן אף לא זה ע"ז ולא נתחפשו יחד במבוי אין אוסרין לפנימית. וזה וודאי ליתו לחמעיין בטוש"ע (שם סעיף ל"ח) ובמקור הדבריה ברא"ש (פ' כיצד מעבירין סי' ע') עייש"ע. והעיקר אלו אתם יכולין לערב יחד כגון בעבו המיעוים לחי לו קורה אף בלא שיבמו המיעוים לעצמן ממי בעי ב' פסין ובלא עבו המיעוים לחי לו קורה כיון דלא יכלו לערב יחד אלא שיבמו בני חצר אם בני מבוי. והא דהכא סני בלחי לו קורה עיין בסי' שס"ב מג"א ס"ק ד' ובמ"א שם סעיף ו'. וה"ג כיון דאינו רגיל ויש לה פתח אחר סני בלחי לו קורה לחוד. ונע"ע בכ"ז בלן ובש' שס"ב. עוד יש קצת לחי' מתוס' (י"ב מ') ד"ה חיפצא דהקבו חיפוק לי' משום לחי ולחי ניחמא דפסין לא בעי סמכו כ"ש בעה"ש ומלי מקבו. ומ"ל דחיפוק לי' משום פסין הא במבוי ל"מ פסין. ולומר בבי עה"ש ממי סברא זו דבמבוי יצא מעה"ש אין נראה מכמה כוכחות פבוטות. ולריתי בתשובת רע"ק (סי' י"ח) שביאר בשם הרמ"ם שבוכחת מהוס' כן על דין אחר ודחה שם דלי"ה לבל לזה תשאר הרלחי' דבעינן סמכו לף בעה"ש וכ"ש בפסין. אמנם נראה לדחות דאין לחמיר יכוד ע"ז וכן כ' שם בתשובת רע"ק ויש לי עוד פנים ומ"מ לחרץ קו' התוס' ואין לחמיר יסוד ע"ז. עוד נראה לבאורה דלחי' מדף י' ו"ב וכ' סבר לה כר' יוסי ולא איתא דיש לחלק בין לחי לפסין ולא"כ מ"ל מדל"י דליבעי ג' עופתים א"ו דאין לחלק. אמנם י"ל דהא ר"י הבי לחיין דר"ז ממי קלי כמבואר בדף י"ד ב' ובפיר מוכח. עכ"פ אין לדין הנ"ל דלחי' לא לאיסור ולא לחיתר. וע"ע בכ"ז:

מסכת פסחים

פרק ה מ"ג לאוכלין ושלא לאוכלין כו'. בגמ' (ס' מ') איכי דמי לי' ניעת בשתי עבודות ובעמת דאשיב בזריקה דאין מתחבת לאוכלין בזריקה הא בעבודה אחת כגון בשחיטה דמהניא בי' מתחבת לאוכלין בסול והא קיימא לן מקצת לאוכלין לאו פסלא הוא אלא בעבודה אחת. עי"ש. ולבאורה מלי דוקא הוא. דהמשנה המשוענין דכולה זריקה לא פסלה אבל כולה שחיטה פסלה. אבל מקצת אפשר דלא פסלה. ודוחק דדייקו ממלי דלא אמשוענין זה דאין. אלא מבמע דדייקו ממלי דהני בזריקה מכלל דבה"ג בשחיטה פסלה וזה קשה כמ"ל. והכה יש בזו הסוגיא קו' עצומה. קו' הוס' ד"ה אילימא בשתי עבודות ושם (בדף ס"ב מ') תוד"ה כי בסוה"ד וע"ש במסרש"ת ובדו"ת שם. ולגע"ג בזה כי לבאורה הי' אפשר ברוחת. והוא הכנה בגמ' (ס' ב') איתא דסתמת לאוכל דאמר רק משום דלמא ממשכי אמי עי"ש. ומ"ב איך משכתת בזריקה כולה עולה. הא לאחר שחיטה שוב הסתם ג"כ מהני. רק הא מתחב בשחיטה על הזריקה ואז לא שייך סתם ובדיין שייך ממשיך. [עיין (ס"ל ב') תוד"ה כ"ח]. אמנם נראה דזה לאינו שייך רק בשוחט סתם אבל בשוחט בפירוש לאוכלין אף דמתחב על הזריקה רק שלא לאוכלין שוב הסתם אלים ולא שייך ממשיך הא תחב בפירוש שלא ימשכו ושוחט עליהם. ודוק כי נראה ברור וכמו מאוד מסכרא. אך בשוחט סתם ע"מ לרוק שלא לאוכלין אז הוי כולה שלא לאוכלין הא בשעת שחיטה הוי עדיין כולה שלא לאוכלין דעדיין אפשר דממשיך ודוק. ומ"ב מיושב היטב קו' הוס' ד"ה אילימא הא הוי מקצת בזריקה. אך מזה לא נלע מקצת בשחיטה דאפשר כל כל הא ולא ממעט זריקה. וקולא דזריקה דאין מתחבת לאוכלין בזריקה. עיין היטב לקמן (ס"ח ב'). וזה קאמר טעמא דאשיב בזריקה [והייגו דלא פסלה משום מקצת דקולא] דאין מתחבת לאוכלין בזריקה [והייגו דקאמר הגמ' (ס"ל ב') ד"ה מלי קולא דזריקה כו' עי"ש]. ומיושב גמי היטב קו' הוס' לקמן (ס"ב מ') וקי' הדו"ת שם דהא משום לאוכלין ומעיין לא פסלי הוי רק מקצת כיון דשחטו לאוכלין רק משום שיבוי בעלים בזריקה פסול דבסול זה הוי בכל הזבחים ולזה לא מהני הסתם. ועפה"מ ודוק. וקו' הוס' (ס"ל ב') ד"ה ר"ח ע"ש במהרש"ת ולא הבנתי קושייתם אף לאמקצת דהא הבסול דשיבי בעלים ליתו רק בזריקה. ודוק היטב כי לבאורה ל"ש בכל ברוחת. אבל מה תעשה דמרש"י והוס' מבואר בהיפך. עיין רש"י (ס' ב') ד"ה לא לאו (ס"ב מ') ד"ה בהלי קרא ובהוס' (ס"ל ב') ד"ה ר"ח. והדבר תמוה דהא לא הוי כולה שלא לאוכלין בזריקה כמ"ל כיון דסתם הוי כלאמיה אף משום דלמא ממשכי ול"ה בשוחט (לאוכלין) אבי לומר שלא ימשכו ויהי' הסתם זריקה לאוכלין וזהי כלומר דזריקה לאוכלין ושלא לאוכלין דהא הסתם הוי כלאמיה והוא מחזק הסתם אמה בשוחט לאוכלין. והסברא נראה נכונה מאוד ועע"ג על מה דכתבו לאיפך דבזה הוי רוחת שמעתתא. והוא ממש קו' הוס' (ס"ל ב') ד"ה ר"ח דשחטו לאוליס ע"מ לזרוק לעליס הוי כמו לאולין ולעליס ומודאי בשוחט סתם ע"מ לזרוק לעליס ל"ש קו' הוס'. והוא ממש הסברתי דלא שהסברתי ביותר דל"ש היכון הוס'. ונראה בזה מסכרא הנ"ל וקו' הוס' לא הבנתי כמ"ל. ועע"ג בכ"ז:

סליק מסכת פסחים

חידושים והגהות על משניות סדר מועד מכי"ק זקני הגאון רשכבה"ג מופת דורו רבינו צבי הירש זצ"ל אבד"ק ברלין וחמדינות.
בן בתו של רבינו הרבם צבי ז"ל (בעהטח"ם צבי לצדיק וש"ם).

חתחקתי מכתי"ק נכדו צבי יחזקאל מיכלזאהן אבדפ"ק פלונסק וחגליל.

מסכת שבת

פרק א מ"א בחוי"ע ד"ה פשט העני כו' מבה"כ במילה ונוגע שייכן לדחות כו', תמיהני מלי מיכן לדחות שייך גבי נוגע בהאי דהא לא מיתה שבת לדחות אבל נוגע בכל מה"ת. הלא הטעם הוא מפני שמצות היום הוא וזמנו בהול ובלתת הייבו מי טעמא דהמוקות כמ"ש התוס' ביבמות דף ל"ד ע"א בד"ה טעה בדבר מצוה. ועי' בהרומות פ"מ א"ו ע"ש בפסחים דף ע"ב ע"ב דלפי"ז תקשה מהכא אחרינ"ת. ונראה דהכא לא קאי הכא כלל לענין חיוב הטלת דוקא אלא דרמי חיוב כרת עלי', וגם זה דמוק. וגוף הענין ארוך וארוך עיין בדברי הרמב"ם וזעלנה"ם בפ"ב מה' שגגות. שוב מצאתי שהרגיש בד' הרמב"ם כפ' ל"מ שם:

מסכת עירובין

פרק א מ"ז בריע"ב ד"ה ומטמא מקום גולל כו' אם נגע בו אדם וכלים כאהל המת אפי' מיטל מקום כו'. הדבר תמוה לכאורה מלד. וכ"כ הרמב"ם להדיא בפ"ו מה' טומאת מת ס"ד עיי"ש, שוב עייתי במה' אהלות פנ"ו מ"ט שכ' הרב להדיא כ"ז שהם גולל, אח"ז ראיתי בחוי"ע שם בגי חבית בד"ה הטנע בה הרגיש בסתירת הדברים אבל לא פירש דעת הרמ"ז

והר"ב ומה יענו בהסיא דחבית ומ"ע ומה שיש עוד לעיין בזה אין להאריך כאן:

שם פ"ג מ"ב בחוי"ע ד"ה והכהנים. ונראה לתרץ כו' תמיהני איך נתפיים בתירוצו זה דהא המטמא מכל הפוסקים שסתמו דבריהם לדינראל נמי אפי' בתרומה ביד כהן חרי, אע"ג דלא אפשר לאתחיל אלא מקום דחזי לאתריני, וכדאיתא שם דף י'. המעריבין לגדול ביום"כ דטעמא מקום דחזי לקנן לב"ה אלא מקום דלסומכום מוקמינן לי' בגמי שם דאפי' בתרומה ביד ישראל אסור, ועיין בחוס' דף לי ע"ב ד"ה תרומה ומבואר שם בהרמב"ם פ"א מה' עירובין הי"ד:

מסכת פסחים

פרק ד מ"ה בחוי"ע ד"ה רשב"ג אומר כו' וא"כ קמה לה סברת ת"ק כו'. הנה יפה הציג עליו המחבר ז"ל ודבריו פטועים ועי' בפ' המאור ובפ' המלחמות על סברת דסכה דף ע"ז. תתן ושתביניו כו':

חידושי הגאון רבינו אליהו מגריידיץ זצ"ל.

מסכת שבת

פרק א מ"א תוי"ע סד"ה פשט, ומיהו בכאן כו' ר"ל דהרמב"ם לא רצה לומר הרבותא כמ"ש בשבת שמיתן שבת גם לדחות אלו ואפ"ה חייב על מה שמל של ערב שבת בשבת א"כ ליתי לי' כלל הא סברת דעבה בדבר מצוה ועבה מצוה דפטור. ולא"כ מהיכ"ת נאמר שהתנא סתם כאן דלא כבו"ע. לכן עדיף להרמב"ם מאילות טעם שהוא לבו"ע. והתוי"ע סבר דהתנא קאמר רבותא אפי' למאן דסבר כן [דעבה בדבר מצוה ועבה מצוה דפטור] הכא חייב וכמו שהתמיל התוי"ע ואפי' כו', ולכן א"ל גם מ"ש לעיל בגוף למאן דסבר כן דהיינו ב"ה וחליבי מאן דמוקי פלוגתא דר"א וב' יהושע לקמן קל"ז דר"א סבר טעה בדבר מצוה ועבה מצוה דפטור: שם בתורע"א אות א' ד"ה וכ"כ וכו' ובלתת דברי הר"י כו' פירוש דיש לידע דיב דלינעיא לרבי לא הי' רק לידע הדין דהא ר' חייא אמר לרב דלי לאו כו'. דמפני לך וכו' [ולכאורה מה אמר דמצני לך] הלא לא הקשה מידי רק שאל הדין ומה שהי' אומר לו ה"ל מקבל, אלא ע"כ דבונת רב הי' לידע אם [עקירת גופו] הוי כעקירת תפן ויקשה מיד [דבמשנה וע"ז אמר לו רבי [דגופו הוי כמו ותיבו דומה לידו]. מעתה אם על המתנה לא שאל [כמ"ש הרשב"א] דידע הדין וגם התירון [דתיבו דומה המתה גופו בתפן אשר על גופו להנתת ידו בתפן אשר בידו משום דידו לא ניתן]. א"כ קשה מה הי' יכול להקשות על עקירת גופו [אם רבי יוחנן לו דחייב לענין עקירה] אבל ניחא דהא התוס' כתבו דהי' יכול לבאול על המתנה גופו בעמוד לפום מעתה מה שהוצרא ידו לתון לא שייך בהיד לפום ובלעדי הסברא דידו לא ניתן ומי ניחא כיון דגם בגוף אם הי' באופן זה (הייבו דלא עמוד לפום) לא הוי המתה ולכן להרשב"א דפטיעא לי' על המתנה אין כאן קושיא מהיד, והתוס' סבור הקבו דמעתה לבטול מהא דהוצרא ידו כיון שעמוד במון וידו אם דבזה הוי היד עם הגוף יחד. והנה ודאי דבקל יש לדחות דברי דבלא גם בעקירה כן הוא דבעינן שעמוד לפום ובפירש"י לקמן דף ה' ע"ב ד"ה והא שעמוד לפום, וכן הוא בחידושי הרשב"א כאן, וא"כ קשה ומי מה הקשה מיד ועל כרחך צריך לומר שזה עצמה מפני ידו לא ניתן כיון דלא שייך בזה לפום, אע"ג דהגוף נח לפום אבל הוצאת היד אינה בגדר זה, א"כ הדרת הקושיא לדוכתא על התוס' יעיש בשם הרשב"א. אבל נראה דמ"ש הר"י בשם הרשב"א אינו כ' שלמה בן אחדת [הנודע דבלא לא ממצא זה התילוק לא בחידושי הרשב"א ולא בחיבה תשובה רק הוא ממצא בחיבה חיבור בשם רשב"א אחר]. ויש לחקור מה סברא יותר לומר דעקירת הגוף הי' ספק והנחת הגוף לא [הוי ספק] ועי' בהרמב"ם כאן ד"ה עקירת שיש [סברא] להיפך, ואע"ג דלקמן דף ד' ע"ב איתא לענין הנחה דיוחר גמר החיוב גם בפחות מד' טפחוס בהנחה מעקירה, זה שאני כיון דאתחיב המקום להיות שם גמר המעשה, וזה לא שייך בעודו עומד והוא בידו דודאי לא נקרא אתחיב כך רק משאמת דעתו להניח מידו אלא יושאר עומד עם התפן, אך [הרשב"א שהובא בתי' שהוא לדעתו הרשב"א אחר וכל"ל] סובר דלא סברא"ל הרשב"א בחידושיו דלגבי שאמר לקמן דף ה' ע"ב והוא שעמוד לפום דקאי גם על העקירה, אלא רק על הנחה וכ"ה דעת הרמב"ם פ"ג מהבה"ש, וגם לא מחוק שם מבואר לדבריו שם ה' י"ב דלא אלא בעמוד אלא גם אם ניתן עליו דרך הגוף ונעל הנידו עדיו שהיות קורא מרמ"ם עקירה

בלא הנחה, והסברא עתתת כן דלעניין עקירה בלא נעשה רצונו שזה התפן ממקומו, [וזה] ודאי בלא הי' [התפן] על מקום ד' ושקר [לא הוי עקירה] דהא לא נח [על מקום ד'] אבל אם ניתן דרך הילוכו [כל"ל] הוי שפיר עקירה, משא"כ הנחה הא לא ישאר בידו ונם מוכח מהגמ' כן, דמדוע לא אמר אחרי דבריו כאן על רבי אבל כאן בעקירה לא אייך ומם רק על הנחה אמר, וגם בהשאלה [אל רב] לא מוכר שעמוד רק הטעיו ואפשר גם בדרך הילוכו, והי' שיקר בהשאלה בהלך לו עמוד שתם ושקר ועל הנחה הי' ברב פטיעות דבלא עמוד לפום דלא מהני, ואם עמוד לפום ולא הניח מידו מבואר שרצונו להשאיר עליו עד שיכולה למקום שילם ובכ"ם הוי עתה הנחה שפיר כיון שעמוד לפום, והספק דרב הי' רק לענין עקירה אם בהילוך לו בעמידה פטורה נקרא עקירת גופו עקירת תפן, ופשט לי' דלענין עקירה הוי בכל אופן עקירה משא"כ בהנחה, ומעתה הי' קשה כיון דלא בעי עמוד לפום ל"ה מידו, ומשני שפיר כפירש"י לו כתוס': **בתוס' רע"א שם** בא"ד הקשה על הר"ב ע"ש, ו"ל דהא ביעת הר"י גם לפי הנחת דהנחת גוף מהני וכן עקירת הגוף הגוף סובר רש"י דגם אם ביד עם הגוף במקום אחד לא הוי כהגוף כמו שהוכיחו התוס' מלשון רש"י בד"ה מלי, אך התוס' הקבו על רש"י, ולפי מה שמחלק המרכ"ח בד"ה עקירת אם [עקירת גופו] הוי כעקירת תפן ויקשה מיד [דבמשנה וע"ז אמר לו רבי [דגופו הוי כמו ותיבו דומה לידו]. מעתה אם על המתנה לא שאל [כמ"ש הרשב"א] דידע הדין וגם התירון [דתיבו דומה המתה גופו בתפן אשר על גופו להנתת ידו בתפן אשר בידו משום דידו לא ניתן]. א"כ קשה מה הי' יכול להקשות על עקירת גופו [אם רבי יוחנן לו דחייב לענין עקירה] אבל ניחא דהא התוס' כתבו דהי' יכול לבאול על המתנה גופו בעמוד לפום מעתה מה שהוצרא ידו לתון לא שייך בהיד לפום ובלעדי הסברא דידו לא ניתן ומי ניחא כיון דגם בגוף אם הי' באופן זה (הייבו דלא עמוד לפום) לא הוי המתה ולכן להרשב"א דפטיעא לי' על המתנה אין כאן קושיא מהיד, והתוס' סבור הקבו דמעתה לבטול מהא דהוצרא ידו כיון שעמוד במון וידו אם דבזה הוי היד עם הגוף יחד. והנה ודאי דבקל יש לדחות דברי דבלא גם בעקירה כן הוא דבעינן שעמוד לפום ובפירש"י לקמן דף ה' ע"ב ד"ה והא שעמוד לפום, וכן הוא בחידושי הרשב"א כאן, וא"כ קשה ומי מה הקשה מיד ועל כרחך צריך לומר שזה עצמה מפני ידו לא ניתן כיון דלא שייך בזה לפום, אע"ג דהגוף נח לפום אבל הוצאת היד אינה בגדר זה, א"כ הדרת הקושיא לדוכתא על התוס' יעיש בשם הרשב"א. אבל נראה דמ"ש הר"י בשם הרשב"א אינו כ' שלמה בן אחדת [הנודע דבלא לא ממצא זה התילוק לא בחידושי הרשב"א ולא בחיבה תשובה רק הוא ממצא בחיבה חיבור בשם רשב"א אחר]. ויש לחקור מה סברא יותר לומר דעקירת הגוף הי' ספק והנחת הגוף לא [הוי ספק] ועי' בהרמב"ם כאן ד"ה עקירת שיש [סברא] להיפך, ואע"ג דלקמן דף ד' ע"ב איתא לענין הנחה דיוחר גמר החיוב גם בפחות מד' טפחוס בהנחה מעקירה, זה שאני כיון דאתחיב המקום להיות שם גמר המעשה, וזה לא שייך בעודו עומד והוא בידו דודאי לא נקרא אתחיב כך רק משאמת דעתו להניח מידו אלא יושאר עומד עם התפן, אך [הרשב"א שהובא בתי' שהוא לדעתו הרשב"א אחר וכל"ל] סובר דלא סברא"ל הרשב"א בחידושי דלגבי שאמר לקמן דף ה' ע"ב והוא שעמוד לפום דקאי גם על העקירה, אלא רק על ההנחה וכ"ה דעת הרמב"ם פ"ג מהבה"ש, וגם לא מחוק שם מבואר לדבריו שם ה' י"ב דלא אלא בעמוד אלא גם אם ניתן עליו דרך הגוף ונעל הנידו עדיו שהיות קורא מרמ"ם עקירה

דאה אינו דהא עכ"פ איסור עושה רק שהוא פטור: מ"ד כרע"ב ד"ה וי"ת דבר. בגזירה שו' דזב וזבה וכו' הכא בכלי חרס גם משקה זו [דזב ו כה] אינו מטמא מגבו משמע דגזרו רק בשאר כלים וגם מדסיים הגמ' י"ד ע"ב אינימא במשקה דזב דאוריתא מיהו. ובכלי חרס אינו כן [דגזיירו ליכא עוותא מגבו מדאורייתא וכמ"ל] משמע דלא מיירי בכלי חרס וע' בראב"ד פי"ב ה"ד מה' כלים שעל מה שכתב הרמב"ם דכלי חרס טמאה מאחוריהן וחייבו מגבן להרמב"ם בפירושו דהמשנה דפ"ב מ"ח דכלים. הגיג עליו וי"ל כבר כתבתי במקום אחר [והוא בפ"ז מה' תנות העומדות ה"ג] מה שראה לגו על זה. והכ"מ לא הראה מקומו וכפי המראה הוי זה הגגה הראב"ד ואיני יודע מ"ל להרב"ב לפרש בפ"ב דכלים משנה ג' במה שבאו לא משמע כן מדבריו, גם בתוס"ש קשה כן, ומאתי כתוס' דרש"א שם שמביא מקום המשנה הראב"ד בה' תנות העומדה פ"ז ה"ג וכ"ל והובא שמי שם בתוס"ש, ויש לראות פרש"י בבכורות ל"ח ע"א ד"ה ולא וכתוס' שבת דף י"ז ע"א ד"ה ה"ג רש"י ובמ"ל פ"א דכלים ה"ג ויתבאר בכל: מ"ו תוי"ט ד"ה ה"ג וכו' כתב הר"ן, קשה לקבל [תירוץ הר"ן]. יען בסוגי לאוקי הידום במה שבייך לעשם הפלוגתא דבביתה כלים דלרבותא אחרת אין מקום הכא לעקוע בבא יחידה. דזה בייך לבי אין עומדין לו בסוף פרק זה. אך מלאה דבר סובב כמשנה לאסקא [דגמ' ד' יח' ע"א] דבליני בביתה כלים ולא בגזירה דאוקי דבה מתחילה שהתיר ב"ה. בלתי מורין דב"ה מיקל. אך שם לא עשה הכלי כלים רק מונח בה שני ב"ה אבל בהאין שהמיתת הדפות פועלים ג"כ [ליתה פעולה ומיכר המלאכה בהכלי הייט בהתמנה] [לא שני ב"ה] קמ"ל דגם בזה ב"ה מתירין, והדר הני בסיפא [רבותא] כמו שכ' הר"ן ע"ז הובא ברא"ש ד"ה ב"ש דשניד הכלי מעשה גמור גם בזה התירו ב"ה, ואין לדקשות על דברי [דמ"כ] דבאלוין הוי התנור עניד מעשה [ומ"ש] ומאלי מהירין לרב יוסף [דתמיהין בגמ' בבא י"ח ע"א לוין] על פשטן מ"ש שרי מטום דלא עניד מעשה אלמא המעשה המיתת התנור לא חשיב מעשה], אי לאו דודאי לא הוי בזה מעשה גם לרב יוסף לך הו"א שיהא מעשה יותר מעשה בכלי אבל אלוי [מודות מי ושוב ודגים] הוי מעשה גמור ובזה פליגי רב יוסף ור' אושעיא. ואמ"ז דלאוקי כן בתוס' ד"ה לוין: שם תוי"ט ד"ה וב"ה וכו' לא פי' הר"ן כו' ע"י הוס' רע"א מזה. וקשה, מ', שלין בזה חידוש אם עקור ושם דלא חייבין ביפתה ויגוס, ר', שהר"ן מבמיה בכל פלוגתות בבבות [במשנה] לאמר ולאמר וכלן לא אמר, לכן יש יותר מקום לדברי הוי"ט דבלן לא צריך [לאמלא רבותא בהבנת הבני המיותרת] לך גם זה קשה לומר ביוסף הא [בבא] מה בלא צריך. אך מלאה דהר"ן כתב ומדאמר ביוהה עקורה ושוהה ש"מ דאפילו בעקורה ליכא מטום מגיס ומיכא מבוש מבטל. [וכמ"ש הרוי"ש בבם הפוסקים] מעתה הרי יש חידוש גדול לב"ה דגם בביטול גרוע בזה מצריך בביתה כלים [מטום דהוי מלאכה] ולא צריך לפרש יותר כיון דתמן ולא את אמר ליזרה שבבוזה היא דבכל לוקן לאסר גם בעקור ושם ולפ"ה לוסרין ב"ש מפני שבכלי עשה ביטול בזה ולא"ה הוי ביטול דלרבותא גם בעקור דלא"ל לא הי' לוסר בביתה כלי (ועי' תוס' רע"א לות כ"ג) ובזה מתורץ מה דקשה לשה סידר הגמ' כ' פלוגתות לוי יהד מ"ש מאיך בבות, והוא"ל ב"ש אומרים אין מתנין לוין וכו' ב"ש לומרים אין מזהמין אמר ליורה, בבלמת בריאה אין שורין וכו' ח"ש [ולא הלקיהו לומר ב"ש לומרים אין שורין דיו ב"ש לומרים אין שורין סממנים ב"ש לומרים אין שורין כרטיסים] מבוש הלבוהו יש לגמרי ביעור אחד, [אך כך דלוין ולא לא אמר ליורה אמר לא הלקיהו] אך מתא דלאשמעינן חידוש לב"ש לא ניים להתנה לייחד בבא בפ"ע, אך בבולל שם דין אחר בפיר עשיים לבהמה יותר, ולזה יש לגרף דברי התוי"ט סד"ה וב"ה מהיתין, וכן בחידוש לב"ש מקיר בבולל: שם ב"ש וכו' אין פורסין וכו', וא"ל לרב יוסף דמוקי בגמ' (ד' י"ח ע') דמייני בלאי וקוקרי הוי רבותא בזה דהו"א דגזרו ב"ש [בלאי וקוקרי] אטו לאוני ואוהרי דשביה כך קמ"ל דמותר: פרק ב מ"א ברע"ב ד"ה ושמנים וכו' שמא וכו' עי' בתוס' רע"א לות כ"ו וד"ל, שעם זה כתב הרמב"ם וכו' אבל בלמת קשה לי וכו' (וגם התוי"ט בריש פרקין מצוה הטעם הבמ) ולא"ל לייבב הרמב"ם והרע"ב פירשו דבל מה שהולה בגמ' בגר מעבה בגר לשתמש לאוהרה לבל מאן דאמר הוא כיון שמותר לשתמש בגר מעבה בגר לשתמש בגר מעבה לאוהרה ואינו רק לבלן לפי שעה לו לרשה לגמרי ושוב אין בזה איסור, ולא דמי לעותה מי דקלים לגמרו ומאן עקרין אלא לרשאה בפ' ע"ין דשם לפעמים עושין כן לגמרן ולאחר, ואם נאמר דפלבול הוא פלבלת דפ"ש מ"ו לפשר אלה יש ריח טוב, אבל משמע דזה וזה הוא ריח הפה, וכן משמע בהו"ש הכא דרק לקמן איתא פלבלת ובפיע שהוא לרשיון כפי שהוצא בהו"ש ועשה דרב"ש ל"ל דבלבלין אלו הוא יותר הבנין מפלבלת: פרק ז מ"ב ברע"ב ד"ה הסיתר דלא תקן שם ע"מ כיון דלא בעי איעור וכן בתחיר ע"מ לקבור בדף ע"ג דלא תקן שם מטום דלא בעי איעור והלא בפוצא בעי איעור וכו' לאוהר ע"מ לאוהר וזה קשה אמי על הרמב"ם בבבת פ"ש שכתב שהוא ע"מ לאחר יחד הקבע לו בגד בבגד, והרמב"ם והרע"ב מוכרחים. לפרש כן [דדוקא בעל מנה] דלא"ל הוי מקלקל, ובהרמב"ם מבואר כן לדעת, ולא"ל קשה מאד למה שתק התנא מזה כאן ואולם לדר"ן קשה יותר דלהרע"ב והרמב"ם אפשר לומר שם לשם תירון אחר על קושיית התוס' לבל הר"ן במניה פי' הרא"ש שפשט ע"מ לקבור יחד במיבור בלי הכרח קבר, וזה דומה למ"ש הרמב"ם לאחר יחד הקבע לו בגד בבגד בתופן זה שבתב הרא"ש בשיתק התוטין והר"ן מביא אמ"ל לבון התוס' הא"ל ומדוע לא הקשה מה יענה הרא"ש, ולפי' הראב"ד לא קשה כן לבל כבר דחה הה"מ דברין, לך דפ"ל ל"ל כמר מבל זה ופירש שבשאינו לבר הי' מתקן שלבעמים יש תושיין עבין יותר שלא יפה הוא אם לא יהי בוין לבאר התוטין בזה לבן פרחת הבזיכה וממעט מן כל תוא אחה חלק תוא ואם עשה בן בבמי חוטין חייב וזה הוא בלי בוש קושיה, ותידוש גדול על הה"מ שבתב דרש"י והרמב"ם לבאר אחר כוונו ומה ס"ל לומר כן: שם בתו"ת לות ה' ד"ה הוי"ט וכו' מבוש דמיין לחדדי דהא מה לי אפוקי וכו' וכוי כמו מעין מלאכה אחת, וקשה על הרשב"א הא פריך הגמ' דף ע"ג סע"ב הייט זורק הייט בורר הייט מרקר פרש"י ל"ל ובלא כולן מלאכה אחת הן דמפריש אוכל מן הפסולת ומשני אבי ובכא אע"ב דמיירי לא חביב לא מבוש דבל הני הוי במשכן וא"ל גם האלאה והכנסה הוי במשכן וא"ל מה חסר במה דמיין לחדדי ושם יותר דמי שבולן עושין לגמרי פעולה אחת ובזה חלוק קצת שזה הוצאה וזה הכנסה ולו יהי' בשנה מבוש הבויא מלאכות לרבות עכ"פ אין פחות מהני. ולבאורה יש לחרן במה דמשני אבי על הפירכא דבוחה אבל אינו, תוך ש"ל דגם זה דומה לבי שבתבו פתוס' שם ד"ה אע"ג ועכ"פ הי' לו להרשב"א לפלפל בזה. וגם התו"ת כיון דלא לבד שבתב כן הרב"ב על ג' הלה כן הוא בגמ' ויותר קשה על התו"ת גם אם נקבל דוחק זה לבד שבתב הרשב"א, כיון דלתוס' חדשים יש כאן בעצם הרבעים אבות מחמת שיתחלק הבכנסה מן ההוצאה, א"כ אם נבוא לחשבון פרטי מלאכות חלוקות שהתא שם אחד הי' עובה בהבייאו התוס' ס"ל כמו שובא מדקדק ומבאן בסיו במשכן ולוין לאחר התחת הרבעים וע"כ לומר דלא דמי דהני הויין בתחת אחד עם הני שבתבו התוס', מבא"ל בבם הוצאה והכנסה דאע"ג דשניהם הם מלאכות לרבות מ"מ יש לבל אחד שם בפני עצמו לבאר דמשני כן בדף ע"ד ע"א [דאחר הא מני ר' הוא משמע לחדיא דס"ל לבאר דלף דבותם דמיא לעלם הקודמין מ"מ משום דיש לו שם בפני עצמו תביב לו לחוד ובמ"כ ס"ל לחדיא בעל ד' ר' ע"ב] ופליג שם על הב תבי בדף ר' וממ"ש גם לבב תבי ע"כ ס"ל דמ"מ שם התנא מקום לבו בבם אחד ובלבון הב תבי שם הלי תנא וכו' א"ל הי הוי שם אחד שוב ליתא הרבעים

סר"ב. ותירץ דאפשר שהרמב"ם סובר דכיון דלאורלי קמלי לא מלקו כין דעתו להחזיר לאין דעתו להחזיר לא חיישי לדחוקי דמפליג ביניהו, ופסק כן בשו"ע. לך קשה על הר"ב שכתב עוד לו על גבי דבר אחר. מ"ש פסק פלבעות [דבעי ר' יומי' בבבת ל"ח ע' ב] לחומרא וזה הוי סתירה לכתב הב"ש הא דפסק הטור הלבעות דר"ש לחומרא, הוא במ"ש הר"ן על מה שפסק הרשב"ם דלאוריתא לחומרא, דגם בידו בעיון דעתו להחזיר כיון שיש תשם דאוריתא לחוליון לחומרא, לכן פסק גם הוא כן וכיון דהר"ב פסק ע"ד הכרעה דביר לשולם אחר ובקרקע לשולם אסור מ"ל לפסוק הלבעות לחומרא והלא חיוב הרמב"ם שפסק כפסק דילי' פסק הלבעות לקולא במ"ש הב"ש והלא"מ בדיוק היטב וכן פסק בבו"ע. הכל"ש והטור דפסקו הלבעות לחומרא וכן הרמ"א, פסק לחומרא הלא הם פסקו דגם ביד אינו אחר רק ברוצה להחזיר [משום דבעינן כי לעיבוחא לחומרא]: שם מ"ב במשנה הרי הוא כתבור. עמ"ש כלים פ"ה מ"ב: שם מ"הי. במאה לא יתן לתוכן תבלין. כתבתי מזה במעשרות פ"ח מ"ו. על המגן:

פרק ה מ"א ברע"ב לפי שלדם מטוה וכו' ע' בתוס' רע"א לות ע"ד שכתב ולאי מסתפק אם בשים מטוין על ביתה בהתנן היכא דליכא משום מחמר כו'. עי' מג"א סי' רמ"ו ס"ק י"ב להר"ן אם ליכא בביתה גם מחמר ליכא. ורבינו זקה"ל בעמוד סובר ביומא לות כ"ע דבליכא בביתה בהמה גם מחמר ליכא ודברי הרשב"א והר"ן שבולו במ"ל אם הוא בהר"ן ע"ו דף ע"ו וע"ש שם בתוס' רים דף ע"ו: ד"ה ושמעם וכו' שהקשו ל"ל טעמא מוכח דסבריי מי בהר"ן מדלא חילו בהרשב"ם: שם ברורע"א בלות הל"ל בהר"ה דמלשון הגמ' בגי אין ע"ו עמוד ובין ע"ו ממחמר אחריהן ובולין אלא ברטן חכמים הי' כיון בגם יולאת ע"ו רדיפה, ויש להביא ראי' ממ"ש התוס' (והר"ן הלבין יומר) בע"ז ע"ו ד"ה ובמעה ולא"ה ל"ל טעמא דמחמר וכו' [ומאמ] דכ"ל דמעשה מחמר לאסור בין לאכיים ובין לגשים, אלא ולאי כמ"ש כאן בשם הר"ן דאין חילוק לענין שבת, ומעתה שגם התוס' שבתי הר"ן ואולם במ"א בסי' רמ"ו ס"ק י"ב אינה כמ"ש לעיל:

פרק ו מ"ד במשנה. בירית עהורה, עי' בסי' המשניות לרמב"ם שכתב שהוא דין דלא שייך לשבת רק דאמר דמייני מכלים הלו מבאר בהם דין הטומאה, ולעי"ד אפשר לומר דיש המשך לכאן, וסיי קאמר בירית אע"ג דאין שם מלבוש עליו דהא אינו מקבל טומאה לפ"ז יולאין בכן מפני שביין למלבוש, בכלים שמאים וא"כ מלבוש הם ולא"ה אין יולאין בהם משום תשם שבתב הר"ב, ויש כזה לקמן פ"ו מ"ב. כין כך וכו' עי' בהר"ב שם ועי' סוף פ' כ"ח דבכולם ש שייבות בזה וכן הוא כאן מבנה ה'. לך לעיל פ"ב מ"ג קשה מדוע לא העמיד הרמב"ם דבריו לעיל פ"ב מ"ג: שם מ"ה. ובלבד בלא תהן לבתחילה בשבת. עי' בתוס' רע"א לות פ"ג בתוס' כ' וכו' וקשה לי וכו', וקשה להבין קושיתו דמשמיה הוא מה שנתן ריח טוב ומבואר בלות סי' רמ"ו סעי' ג' ומצוין בסי' שכ"ח סע' ל"ו וגם לעיל אם מטוב הריח הטוב לזה מהלה מקום לשם והוא לא"ש המ"א שם ודבר זה יש לו גם פעולה לרפואת כאב הבעיים אם לעשה לו שפה בשם הבעיים ולכן אם מבוון רק שיוכנס ממנו ריח טוב וגם מי שלין לו ריח הפה לעשם לת מטוב הריח הטוב לין בזה איסור רפואה מבא"ש פלבלין דלית לי' ריח ועי' מ"ל ריש סי' רל"ו וגם ע' מהלית הקבל שם דגם מעבו ריח שיש בפלבלין הוא רק בכתוב וה"ה פלבל בפה אין רק לרפואת הריח ובזה לא מהני לינו מבוון כיון שאין עובה בלל פעולה אחרת ועי' סי' שכ"ח בכל הני דמותר דאין רק בבה"ג שיש כאן פעולה אחרת ג"כ ועי' לקמן בפ' י"ד. והנה מיתה בבהובות ע"ב לי' דבכן שיש לו ריח הפה מועל פלבל לפין ואולך ובונד, משמע דלא לבד הוא לרפואה אלא שיש בו ריח שמבטל את הריח הרע ובפרט למ"ש הרמב"ם בוף פ"ו דביאת מקדש פלבל לו זכבול וכיוצא בזה מבטא דגם בפלבלין בן הוא, לך בלאמת רוחים לאמנו דכ"ז אלא שמתן לא נרגיש ריח, לך אפשר דמתמת הריבוחו מובך לעלמו הריח הרע, וכ"ז שהפלבל בפיו הן הריח רע יולא לחוץ אבל עכ"פ אינו מלבל בריחים כמו מסטומכת הבוסמת ואינו רק לבלן לפי שעה לו לרשה לגמרי ושוב אין בזה איסור, ולא דמי לעותה מי דקלים לגמרו ומאן עקרין אלא לרפואה בפ' ע"ין דשם לפעמים עושין כן לגמרן ולאחר, ואם נאמר דפלבל הוא פלבלת דפ"ש מ"ו לפשר אלה יש ריח טוב, אבל משמע דזה וזה הוא ריח הפה, וכן משמע בהו"ש הכא דרק לקמן איתא פלבלת ובפיע שהוא לרשיון כפי שהוצא בהו"ש ועשה דרב"ש ל"ל דבלבלין אלו הוא יותר הבנין מפלבלת:

פרק ז מ"ב ברע"ב ד"ה הסיתר דלא תקן שם ע"מ כיון דלא בעי איעור וכן בתחיר ע"מ לקבור בדף ע"ג דלא תקן שם מטוב דלא בעי איעור והלא בפוצא בעי איעור וכו' לאוהר ע"מ לאוהר וזה קשה אמי על הרמב"ם בבבת פ"ש שכתב שהוא ע"מ לאחר יחד הקבע לו בגד בבגד, והרמב"ם והר"ב מוכרחים. לפרש כן [דדוקא בעל מנה] דלא"ל הוי מקלקל, ובהרמב"ם מבואר כן לדעת, ולא"ל קשה מאד למה שתק התנא מזה כאן ואולם לדר"ן קשה יותר דלהרע"ב והרמב"ם אפשר לומר שם לשם תירון אחר על קושיית התוס' לבל הר"ן במניה פי' הרא"ש שפשט ע"מ לקבור יחד במיבור בלי הכרח קבר, וזה דומה למ"ש הרמב"ם לאחר יחד הקבע לו בגד בבגד בתופן זה שבתב הרא"ש בשיתק התוטין והר"ן מביא אמ"ל לבון התוס' הא"ל ומדוע לא הקשה מה יענה הרא"ש, ולפי' הראב"ד לא קשה כן לבל כבר דחה הה"מ דברין, לך דפ"ל ל"ל כמר מבל זה ופירש שבשאינו לבר הי' מתקן שלבעמים יש תושיין עבין יותר שלא יפה הוא אם לא יהי בוין לבאר התוטין בזה לבן פרחת הבזיכה וממעט מן כל תוא אחה חלק תוא ואם עשה בן בבמי חוטין חייב וזה הוא בלי בוש קושיה, ותידוש גדול על הה"מ שבתב דרש"ש והרמב"ם לבאר אחר כוונו ומה ס"ל לומר כן: שם בתו"ת לות ה' ד"ה הוי"ט וכו' מבוש דמיין לחדדי דהא מה לי אפוקי וכו' וכוי כמו מעין מלאכה אחת, וקשה על הרשב"א הא פריך הגמ' דף ע"ג סע"ב הייט זורק הייט בורר הייט מרקר פרש"ש ל"ל ובלא כולן מלאכה אחת הן דמפריש אוכל מן הפסולת ומשני אבי ובכא אע"ב דמיירי לא חביב לא מבוש דבל הני הוי במשכן וא"ל גם האלאה והכנסה הוי במשכן וא"ל מה חסר במה דמיין לחדדי ושם יותר דמי שבולן עושין לגמרי פעולה אחת ובזה חלוק קצת שזה הוצאה וזה הכנסה ולו יהי' בשנה מבוש הבויא מלאכות לרבות עכ"פ אין פחות מהני. ולבאורה יש לחרן במה דמשני אבי על הפירכא דבוחה אבל אינו, תוך ש"ל דגם זה דומה לבי שבתבו פתוס' שם ד"ה אע"ג ועכ"פ הי' לו להרשב"א לפלפל בזה. וגם התו"ת כיון דלא לבד שבתב כן הרב"ב על ג' הלה כן הוא בגמ' ויותר קשה על התו"ת גם אם נקבל דוחק זה לבד שבתב כן הרשב"א, כיון דלתוס' חדשים יש כאן בעצם הרבעים אבות מחמת שיתחלק הבכנסה מן ההוצאה, א"כ אם נבוא לחשבון פרטי מלאכות חלוקות שהתא שם אחד הי' עובה בהבייאו התוס' ס"ל כמו שובא מדקדק ומבאן בסיו במשכן ולוין לאחר התחת הרבעים וע"כ לומר דלא דמי דהני הויין בתחת אחד עם הני שבתבו התוס', מבא"ל בבם הוצאה והכנסה דאע"ג דשניהם הם מלאכות לרבות מ"מ יש לבל אחד שם בפני עצמו לבאר דמשני כן בדף ע"ד ע"א [דאחר הא מני ר' הוא משמע לחדיא דס"ל לבאר דלף דבותם דמיא לעלם הקודמין מ"מ משום דיש לו שם בפני עצמו תביב לו לחוד ובמ"כ ס"ל לחדיא בעל ד' ר' ע"ב] ופליג שם על הב תבי בדף ר' וממ"ש גם לבב תבי ע"כ ס"ל דמ"מ שם התנא מקום לבו בבם אחד ובלבון הב תבי שם הלי תנא וכו' א"ל הי הוי שם אחד שוב ליתא הרבעים

וא"ם

אלא לפי הסתון דהוי כ' שמשת קשה סרכת הגמרא [דמ"ש מהני ג']. שם מ"ג בר"ה ד"ה כל הכשר וכו' שיש בו שיעור ע' תוס' רע"א אות ל"ו מ"ש בשם הס"מ דבסיפא דקתני ואין מצטרפין, היינו ואין הוי ו"ו המתלקת כמו אם שאין מצטרפין כמוהו, אולם נפי' המפרשים להרמב"ם מבואר דלא הוי כמו אם, אלא דסיפא מייני בשיעורים לרישותא ועיקר לאשמעינן דגם זה מייב המצמיע, אמנם הדין דסה"מ אמת הוא דלאחרים אחר פעור אם חסר אחד מעשיהם אבל בהמשנה לא מייני מה אלא שכן מוכח מהרישא מדבעי באחר שנעשה בשעוותה, ותירוצו על הס"מ דפירש דלו קתני, הרי בהרמב"ם ביד החזקה משמע להדיא שפי' כמו שכתב בפירושו להמשנה, וכן יש לו לעזאל דוחוד כלל אחר משמע רק לתיובי כמו בריש, גם בהר"ב ס"מ

סוף מ"א משמע דהפירוש כהרמב"ם:

פרק ח מ"א במשנה המוצא יין. אפשר דאם הוצא יין אי אלא ביד לא נקרא דרך הוצאה ורק המייני שהוצא בכלי. ובמשנה לקמן פ"י מ"ה שהכלי שפלה ופקור לף על הכלי ואולם מ"ל עוד כפי שכתבו התוס' בריתות י"ד ריש ע"א ועי' תוס' שבת מ"ב ע"א ד"ה המוצא ועי' בכל ציוני הג' מהרי"ם ע"ל בתוס' בריתות שם, ואח"כ יש. לאסתפק אם שייך כן בני יין ושמן, ועכ"פ בכלי שתה ומשמע גם בדיו בקולמוס כן בגמ' ד' פ' ע"א ושם יש גם ביד שאינה עופה ולא שייך בזה ביין וחלב בשיעור שלמן: **שם** במשנה ד' במשנה כדי לאחר קטנה, בהרי"ף והרא"ש אותה בהמשנה אחרת קטנה ובמשנה שבגמ' בכלי ויבולמי ליתה תיבת אחרת וכן משמע בגמ' ד' פ' ע"א דאותה שם על הציון דמשנה תנא כדי לאחר אחרת קטנה משמע לדעתה דלא גרסינן במשנה אחרת, עכ"פ לדינא השיעור הוא לאחר אחרת קטנה שבבנות, וכן פסק הרמב"ם בפי"ח משנת ה"י"א וכתב הס"מ דכן הוא בברייתא אחרת קטנה קטנה שבבנות והר"ב לא כתב מזה וכן הרמב"ם בפירושו. למשנה לא כתב מזה ואין זה מדרכם שלא להביא משנה הגמ', ואין לומר דשברי הר"ב והרמב"ם דמה דאיתא בגמ' שם ל"ר יהודה אמר רב בפירוש הדבר משמע דרב פליג אברייתא זו דשיעור אחרת קטנה קטנה אלא ס"ל דהשיעור הוא בכל גוף של בת קטנה, דרשוק הוא לומר כן דאיתא בס' יד מלאכי סי' תקי"ד דלא אמרינן כן אלא מתוך דוחק גדול ומביא לזה הרבה הסכמות. וא"כ מה"מ ימא כאן דפליג ובפרש דאין הגמ' מפרש דרב פליג אין לפוסק ומפרש לעשות לו שיעור זו. דהגם שהפעולה נעשית בכל הגוף כפי שמבואר בדברי הר"ב כל זה תשוב הוא גם בבדי אחרת קטנה וגם רש"י כתב על הברייתא דאחרת קטנה שעשו כן בכל הגוף להאדם אלמא דאפ"ה די השיעור באחרת קטנה אלא לף יש לומר דהר"ב והרמב"ם לא מביאים בפירושם רק כפי מסקנת הגמ' שגם הגמ' הוא פירוש להמשנה אבל מה שהברייתא מוסיף על המשנה אין לזה הכרח להביא בפירושם רק אלא לומר לאיסור מהברייתא ולכן לא כתבו רק ענין ותכשיט המעשה ולא כתבו בהדיא לאחר כל גוף בת קטנה, אבל חזינן לעיל במשנה מי אבי לבר קטן דמייתי הר"ב והר"ש גם הברייתא בפירושם, אך עי' בתוי"ט שם ד"ה אבר, מזה יש לנו לומר כלל יפה בדרך הר"ב והרמב"ם בפירושם, והוא דדוקא מסקנת הגמ' שייך לפעמ המשנה מביאים בפירושם אבל דיעות מתודשים הן ע"י אתה למודא לו ברייתא אם אך אפשר להעמיד חידוש זה אף אם גם בדרך רחוק קצת בלשון המשנה גם זה מביאים בפירושם, אבל במחודש לגמרי הוצא רק הדין הזה ביד החזקה לדינא בלי מקום לדיון אבל לא בפירושו אבל לא מקום לדיון אי דבר המתודש אך מביא בפירושו מה שחייב לפעמ, וזה מהורן כמה סתירות שבין פירוש הרמב"ם ביד החזקה אשר דמיון שבכלם הי' חדה, הן אמת דוודאי יש מקומות בהלה בהיד החזקה אחר בו מפירושו כמ"ש הס"ל יד מלאכי בכללי הרמב"ם אות מ', דפירוש המשניות עשה בקטנותו והיד החזקה עשה בגדלותו ואחר כמה פעמים אבל אין הכרח לזה בכל דוכתא וכמ"ש: עיש בר"ב ד"ה לפוד וכו' הסורת וכו' בהר"ב לא ביאר אין נעשה וכמה הוא ובפירוש המשניות להרמב"ם אותה כל הגוף כמו מלבוש, והכוונה כל המקומות שדרכן לכסות עושין בסיד כדי שיבולו דם הנדות ולהאחר הבגדות ולא יצא לפעמ זה מבוא בש"ס כי יש כאן דף פ' ע"ב הגמ' בגמ' ולא הביאו לשנים ולהסלא גרסי כאן לשנים הלא בפסחים ריש ד' מ"ג ובמ"ק ט' ע"ב לאיתא לדבריא לשנים. ולפירוש הפני בהר"ב והוא בפירוש"ו והר"ש ליתא, ויבולמי לא פי' כלום ואם המצא הרמב"ם זאת מידיעתו ברפואות, קשה אין יכשוב זאת אם יצא קולא נגד הדין הגמ', דלכאור הטער שבאן לפני זאן אין מיתין סיד רק בלוחו המקום ולפי' הרמב"ם והר"ב יהי' השיעור לאחר כל הגוף, וביד החזקה פי"ח דשבת פי"ח לא הביא כלל מכל הפירושים, שגרם אלבע שבבנות: **שם** מ"ם בר"ב ד"ה כדי וכו' עי' תורע"ק אות ק"ד שבאחר בש"ע בל הר"ב. ול"ג לומר בזה דהבה אם הר"ב לא פירש בזה כלום כמו שלא פירש בכלים פי"ב מ"ב על מפני הכותב הי' קושיא [מדוע לא ביאר השיעור] אבל כאן חזינן שדייק כן מגמ' מה"ת שיכתוב לחיפך, הולם מלאה דהר"ב לא פירש כרש"י שהי' קשה לו לפרש כן דאם הי' עד לאמצע היד הי' לו לחלה לאחר עד פס לו עד כף היד דהיינו הך דמ"ש התוס' יו"ע בחלות פ"ל מ"מ ולמה אמר אחמת עד קצרי אצבעותיו, והוא בהוספתא שבת פ"ט אלא ודאי לא הי' הספק בגמ' אלא על קצר הטליון בהאצבע שיהיו אחצע אחצע לו קצר שתהיון היינו אחר הפרק הראשון שדי רק לאחוז הקולמוס בזה וכמו בגבולו לרש"י דהוי הספק אם נפרק מ' לו נפרק כ' דלוכא ג' פרקים רק בהאצבע פירש"י כפי דעתו, כן פי' הר"ש גם בהאצבע וכמו דעת רב ששת (וע' תוס' חולין ק"ו ע"ב) דלחולין די בגבולה עד פרק מ' דתשמיש זה די ובתרומה עד פרק ב' וכן הכא לו הוי קצר עד פרק ב' ולכן כתב הר"ב עד אחצע האצבע שזה הוא השיעור היותר גדול לפי פירושו ודברינו ע"פ הסרה דעת הרמב"ם בפ' י"ח דשבת ה"ד ורש"י, וי"ל יותר דגם הרמב"ם פירש בהר"ב וכן מפורש כמעט לדיה חיון דלרש"י הי' לו לחלה לאחצע אצבעותיו אבל לרמב"ם אצבע ולאחצע אצבע נקרא אצבע ולאחצע אצבע שהרה מעמע אחרים, לכן כתב רש"י שם על ב' פרקים שהוא עד לאחצע אצבע דהיינו לאחצע אצבעות וכן כתבו התוס' ורא"ש דבדברי הר"ב, ואחת דלכון לאחצע אצבעות דחוק קצת אבל בכ"ח כתוב עד המקום שחייב לאחצע אצבעות ובירוכלמי כאן הוי אלה זו [דרב אחי] גם במשנה ב' פי"ב דכלים הע"ל והרמב"ם כתב שם פי"ח ס"ב מכלים קצרי אצבעותיו כלשון אחרת לאיתא נמי אתה בהוספתא דכלים ב"מ פ"ג, ואולם קשה לענ"ד על הגמ' דילן וכן על הירוכלמי מדוע לא פשטו הספק מהוספתא דכלים ב"מ פ"ג דאיתא להדיא עד קצרי אצבעותיו כמלא פס ידו, דגם עולות [שאין לאחוז לאחילה ביו"ע] מותר בע"כ הטעם הוא דכיון דכבר נעשה הקרבן כדי שלא יבוא לידי פסול מותר. "ומ"כ נמלן דאמר אלמים מקריבין ביו"ע. לא בעי תו לימוד קרא [דחלבי שבת [הייטו עולות] קרבין ביו"ע [במו"ס] דזה נמדנו מסברא מכח כ"ם וגם הלא יש גם בשלמים לאחצע ודי' אפשר לחמוע מסכל ואפ"ה דוחין מכ"ם שיוכי תיובי יום דשבת ולא נמ"ל דאין קרבין בעי קרא לאחיר ודאי לאלן דסבר קרבין לא בעי קרא אלא הורה לאחיר גם ביו"ל דאין קרבין שלמים אבל שוברי שבת קרבין ויש לדייק ברש"י שבת קי"ד שמאלא כ"ז כקוקר ברש"י:

פרק יח מ"א בר"ב ד"ה ומעשר שני וכו' ושמעינן מסכת כו' וכתבו התוס' בשבת קכ"ז ע"ב ובעיבוכין ל"ח ע"ב מבואר יותר דהי' אפשר לומר דמייני שבאן את הטומם ואלא דמיכלא דשעיטא הוא. בזה יל"ל דאבא מחריגא תני' והגמ' לא בחר בזה אלא דאמרינן דבא לחזרות

דהטומם

פרק ט מ"ב בהרע"ב ד"ה בלב יש וכו' אפי' הוא הרם ואפי' עשונה, מילות אפי' דכאן שבחר הר"ב בזאת"ז [דהו"ל לומר אפי' הוא על הרם ומעונה] ל"ל לומר בזה דהבה מבואר בכלים בסוגיא זו ובכמה דוכתי והמקור הוא בכלים פ"ז מ"ח דכלי שאין מעלתן מלאה וריקן אינה מקבל טומאה והוא רק בלתן שבאתן שם בריאה דומיא דשם אבל כלי הרם מקבל טומאה בכל הלופים [דלא איתקם לשק] הלבך כתב אפי' על הרם שהי' ראוי' לקבל טומאה גם בספינה בגדולה אם היתה ביבשה אבל בים אינה מקבלת טומאה. והדר קאתר גם בשל עץ ומוסיף גם בהרם שאפילו היא קטנה כ"כ שעשונה ביבשה והוריתה לים הרוי מעלבת מלא מ"ח כיון שבאה בים אינה מקבלת טומאה. [פי' דוחפי' שמי שפי' הר"ב הוי רבותא שני' וכ"ל] ומה דאיתא בגמ' דף ס"ב ע"ב ספינה הירדן שמאה מייני דעדיין אינה בירדן אז גם בירדן לעשות כי חגיגא שם והר"ב כתב כן לפסק הלכה דלא בעשה כי חגיגא:

פרק י מ"א בהר"ב ד"ה לרפואה. ובכמה בשבת. הר"ב קיצר וכוונתו עפ"י הגמ', דלא לא שבת רק אלא הוצא לזרע ולדוגמא לו לרפואה גם בשלא הצמיע מקודם לכן מייב. ולמה הוצרך בתחלת לומר שהצמיע אבל הוצאתו לבד, לכן כתב דעתה לא הוצאתו לבד רק להיותו במקום אחר ואפ"ה מייב. וקא משמע לן זה דחייב מחמת שאחמי מקודם. ואולם הוא רק אם הוצאתו סתם וכמ"ש הר"ב ע"פ הגמ'. אבל אם הוצאת עשה לאחילה שוב ביטל המחשבה הראשונה ופטור, דהא בחזר וסכנים פטור מפני שביטל מחשבתו הראשונה דכונת חזר והוצאתו ג"כ מייני בסתם רק מחמת שהי' אחר מחשבה ראשונה ובמלא ביטל וכ"כ הרשב"א ועי' מוי"ע ד"ה וכל. והרשב"א מיקר הרשאה [דהרשב"א הקשה דאיתא לעה לי היינו הדין דהמצמיע גופא ל"ל דהא הדין של המצמיע בעצמו נמי תנא לי לעיל בפי' כלל גדול] דאי מדלעיל הו"א דדוקא בלא שבת מייב בכ"ם קמ"ל הכא דאפי' שבת מייב בכל אהוצא בהוצאת סתם, וכן הוא בדש"י [רש פיקון הקוראה ותיתרון של הרשב"א ז"ל] אבל לא מתורץ מזה קושית התוס' דסיפא ל"ל וכל אדם חייב מייב ואחדבה אם בלא שבת [דאחמי' המצמיע] בעי לאחר שיעור [מבוא דהוא לא אחמי'] מכ"ש בשבת ולרש"י והרשב"א ניקיון אמו לומר כן גם לעיל פ"ו מ"ב בסיפא אינו חייב עליו הלא המצמיעו אפי' בהוצאת סתם דאלו מפורש הא אחמי' כדפריך הכא אך הו"א דדוקא בלא שבת לאלו המצמיע קמ"ל הכא דאפי' בשבת והוצאת סתם ממי מייב. והא דלא פריך הגמ' לעיל [ע"ב ע"ב] לענין מה נקיט אינו מייב לא המצמיעו הא הוא מייב גם בלא המצמיע וכן אחר אינו דשם הכרח לבאיה בפיוסים רק אלא לומר לאיסר מהברייתא הייב דאחמי' מייני בהוצאת רק לבאיה בפיוסים רק אלא לומר לאיסר מהברייתא אבל מייני שהוצאת רק לבאיה בפיוסים רק אלא לומר לאיסר מהברייתא הייב דאחמי' מייני ב

דהתומים לין מעכב. ויש לתבין לפ"ז למה צריך הסמה לאשמעינן זאת בכל כך דוכתי בברכות ריש פ"ז ובשילוחין פ"ג מ"ב ובשלמא בתרומות פ"א מ"ה יש מידוש דשייך שם אבל בחלו למה: שם מ"ב בתו"ש ד"ה אבל כו' וצ"ל דלהוספת [שבת ק"ל ע"א ד"ה ר"א אומר וכו'] מלאה דדוקא בחולה כו' ובתוס' בשבת מ"ר ע"א מלבן כו' אבל מסאבר לחו בסר"ן בתיקון בן יומו אבל יותר מבן יומו לא. לבן הקשו לקמן ק"ל ע"א [בד"ה ר"א] בתיקון הטיומל שהוא בן ח' דעמא מוצא לא עלמו. ופלא על המ"א בסי' ת"ת סי"ב ע"א. דלקח ד"ל לא' לפנין הגי' הבלסיון שם בתוס' דף מ"ל הנ"ל בסוף הדיבור ומצא הסוא וכו' (דמיון שהמאמר מסומן בסימן סטוב סביב כזה []) אבל למה לא הרגיש בתוס' ק"ל הנ"ל שהקשו על בן שמונה [דיניא הסיטון אל הכלי] אלמא דרק בבן יומא קאמרי דאין מוצא לא עלמו ולא בכל קטן ואין כתב המ"א שהוא לבו"ע ויש מזה ב"מ ומתמנית הסקל: שם ב"תו"ת הנ"ל הסה"ד ו"ע' מ"ש וכו' ל"ל לעיל פ"ו מ"ב: שם מ"ב בר"ב ד"ה ומהלנין וכו' מו'. ועד כ' אפי' אמרה וכו' עי' מ"ת תרי"ח ס"ק ג' ביו"ד לא הרופא לומר שמיק המאכל שומעין לחולה שאמר צריך לי. ובסי' שכ"ח ס"ק ו' הרפואה כולל שומעין לרופא. והסיקון הפשוט הוא דביו"ד עושה הוא האיסור משא"כ בשבת שמתבלל לאר שבת בשביל. ולפ"ז אם ילקח הוא עלמו לעשות רפו"ר, אבל לפי תיקון מחלת הסקל אסור. ויש לספק חוץ אלשים באמרה צריכה לחי ולעשות היא בעצמה ולילכת רופא שאומר שמיק יהי' לדידה גם לאחלת הסקל מוחר. אבל אמה שיתב הר"ר דע"ו נכרי מותר משמע דאם אסור לחי לעשות היא בעצמה: שם בתו"ש ד"ה ומהלנין וכו' ותיובתא לחולקים עליו. עי' בתוס' רע"א לות ק"ס שמעות דברי הרבב"ן בתירוצו ע"ב. וקשה אם גם מילדין הוי אב מלאכה דלא בעי בשביל זה ומהלנין לא בשבת. ל"ל מה מצני הגמ' לאתויי הא דמ"ר וכו' מה שי בין מדליקין מ' בשבילה ובין מילדין אפי' ג"כ המילדות עובות ולא דילדת בעצמה. ואם נאמר דמילדין לין חיוב כרת ומיתה [וקמ"ל בגר דיש בה חיוב כרת ומיתה] זה לא מבואר בדף ק"ג ע"ב דליכא מלאכה [דאמרי' תלי] בשבת בלי כרת ומיתה רק מתאר ותחומין ל"ע [והבערה לר' יוסי]. וי"ל דהחידוש הוא רק בהדלקת הגר שאין סברה כ"כ בלא הדלקה כמו לחבור התיקון מן הרחם וזהו דמצני הגמ' דאיתא בברייתא דגם בסברה רחוקה מהלנין. אך קשה לפי"ז ל"ל לאתני המצעתא וקורין לה תכמה וכו' ואי תמצעון דלבון ודאי דקה [דהא כ"ש הוא דאם אסור דאוריתא מהלנין כ"ש דרבנן] וגם אם נאמר די"ש מיל הוי דאוריתא הוי ג"כ כ"ש מרשא דכלן ליכא כרת ומיתה גם ל"ע דאית לי' ד"ש מיל הוי דאוריתא וכמו דאיתא לקמן ק"ע ע"ב אבל עפ"י הפשוט לשיטה דסוכת ד"ש מיל הוי דאוריתא פריך הגמ' שפיר [דכיון דתני דקורין לה חכמה ממקום למקום דהייטו היתר מון לאחוס דהוי דאוריתא למה לי למתני ומהלנין עלי' אם הסכת] ומצני הגמ' [דאתי לאחויי] הדלקת סגר דאיכא נמי כרת ומיתה [אבל תתומין אפי' ל"ע אין בה כרת ומיתה וכו"ל] אך גם בזה אכתי קשה למה צריך הגמ' לאתויי וקאמר לאתויי הדלקת הגר והבלת שיר לאמלי לא סתם מהלנין בכל מה שצריך אפי' ביש [בהמלאכה] כרת ומיתה ולאמה פרא דוקא לאתויי הדלקת הגר והבלת שמן. ומדמצני רק בהדלקת הגר והבלת שמן ע"כ החידוש הוא ד"ע"ג דהוי סברה רחוקה ואין כ"כ סברה כמו מילדין נמי מהלנין. וקשה לאה זאת די בפשוטו בכל סברה ואפשר דלא סברה המצעה בהברייתא גם מה שאין סברה גדולה מותר לחלל ואין עצה רק לומר די"ב מיל ג"כ לרבנן הוי דאוריתא ועדיפי מדר"ע דלר"ע ליכ בה מיתה וכשבת קמ"ג. ולרבנן לא נבד דהוי דאוריתא אלא גם הוי מלאכה כבדה ומיב מיתה וכמשמעות פרבת הגמ' שיכולין ל"ה כ' דהוי דאוריתא. וכיון שכי' זה לגמ' לפשיטות [דהוי דאוריתא] משמע נמי דיש בה חיוב מיתה ומיוסב בזה הקושיא שעל הרי"ף והרמב"ם וכתוס' תיגבה י"ז ע"ב ד"ה מיל הוי דאוריתא לר"ע למה אמר בגמ' לקמן ק"ע ע"ב ולעיל ס"ע ע"א וכבל מקומות המצוינים שם [במסורת הש"ס] דדוקא לגיבא דר"ע אלא גם לרבנן מי אתי לשיטתם דגם רבנן ס"ל דתתומין דאוריתא. אבל לדברי בזה לרבנן הוי מלאכה גמורה ויש בה גם מיתה [ל"ש דקאמר אליבא דר"ע וק"ל], ומעתה אול הסוגיא הכא בזה הסוס דלא לבד מילדין דהוי סברה המקומה דמותר אלא אפי' לקרא תכמה מבחוק דאיכה במקום הילדת מותר, והדר הני בהבבא אחרונה לאתויי דאפי' לדלוק הגר לא הבאת שמן דאין סברה גדולה כמו מילדין נמי מותר. אבל מה לומר אלא ברב אלפס בפ"ב דשילוחין והרמב"ם פכ"ז מבבת בתנו דאין חיוב מיתה בתחומין רק לוקין וגם אילו כן מדוע לא נמנה תחומין במנה ד' ע"ג ע"א ויהיו מרבעים אות [וע' תוס' שילוחין ז"ז ב' ד"ה לא]:

פרק יט מ"א במשנה כל מלאכה שאפשר לעשותה ביו אין לעשות שבתו שיש [מכשירים] מה שלי אפשר. דאילו כן הי' מ"ל אם אפשר. אלא ליכא בעולם מה דלא אפשר. [בלשי המצוה שיש לה זמן וק"ל] רק סבוה היא כיון דאפשר וכ"ה ביו"ד בס' רס"ו סעי' ג'. ולאבי ניחא מה דלא משני הגמ' שבת קל"ח ע"ב בכל הני פירכא דפריך ורבנן [כלומר מאי עבדי רבנן בקרא דמייתי ר"ח דמכשירין דוחה שבת] דהקרא קאי לחומרא על המכשירים דלא אפשר לעשותן מע"ש. וכן קשה נמי על ר"א מ"ל בלמת דגם מכשירין דאפשר וכו' דמי שבת דלמא לא דמי רק היכא דלא אפשר וכו'. אך הוא כמ"ש דליכא מלאכות דגם אפשר [מכשירין] דאע"ג [דיש כמה פעמים דלא אפשר לעשותן מע"ש ע"י שיבה ותופס] אע"פ בעינן דבעצם המעשה לא יהי' אפשר לעשות [לא מלד סבה אחרת. וזה סלופן ליכא בעולם וכמ"ל] וכן הוי הכונה בפסחים ס"ו ע"א ומכות ל"ז ע"ב. דלבאי ניחא במשנה עצמה בפסחים רק שחיטה. וכאן בשבת הוסיף רש"י רק מילה. ובמכות הוסיף רש"י רק אפי' [משום דכל אלו הם מעת שיש לבן זמן לאפוקי מכשירין דאין זמן הם אפשר לעשותן בעצם אם אין סבה אחרת לעבוב בכל עת שילה דליכא מכשירות לא אפשר וכ"ל]: שם בתו"ש ד"ה מבילו בשבת כו' דהתי מוקא את עצמו כו' כלומר ואיכו אסור רק לבתחילה דגורה לעיל דאסור אינו לחייב חטאת ושדיף לאחיר זה מלבינה הכלי שיש חיוב חטאת. וחיבת כלל שבתנו הוסיף קשה. דפשיטא דבתי דמוקא את עצמו נמי אסור לבתחילה אלא לחבינן את הבי בחטאת פטור מחיוב חטאת ולבבי גורה אסור דלא כהר"ן שבשבת הרו"ש לעיל דאיסור סבה דחייב חטאת. וכמו שבבינ הרו"ש לעיל [בפ' ח"ת] שהחוס' חולקין על הר"ן בזה: שם מ"ב בהרמ"ב אספלגית. תחבושת. בכלים פ' כ"ח מ"ג שם פי' הרא"ש אוך נעשה אספלגית: שם מ"ן בתו"ש ד"ה מל וכו' פרשת נפש. ל"ב פ' ח"ת ריש ס' רמ"ה:

פרק כ מ"ב בהרע"ב ד"ה ומתנים וכו' בה מרבל מ"ב מ"ל בהתרבל [תיבה אחת]:

פרק כא מ"ג ותכמים לומרים. ל"ב עי' מ"ש לעיל פ"ו מ"ד:

פרק כב מ"ד בר"ע ד"ה בראיה וכו' דלמא אתי לאחמוני בדמן קמ"ל. המעיין בר"ש לעיל ל"ע ע"א ד"ה שמא וכו' והרוויחו בדרך הסמה [משמע לסדיא דהיכא שייך לאגר אמו הסמה בדמן דוקא בהעמין הדבר הלוקו בדבר אחר הייטו שהבר אחר סובב והולך סביב סביב הדבר הלוקו [וע' רש"ל סי' רל"ג סב' ל' וכמ"ש בס"ק ל"ו] אבל הרמן שהקדירה כתוב בתוך הרמן ממש ולא על הרמן] וגם משתי פירכות הגמ' דפריך בשלמא ימלא מעולה דאם הסמיד נגד השמש בלי הסמה דלא הי' ס"ד חשב הסמה רק שמא יחלוף באור בפירש"י שם. וכיון שבתב הר"ב וכ"ב בגמ' כאן דף קמ"ו ע"ב חשב הסמה [כדאמר שם בגזור דלמא כו'] ע"כ פירכו [הכונה] דעוב בחמה הייטו דהעמיד כלי בחיים שנים לצבר מים חמין וכמו

הא דעבריה והוי דוגמא דהמים סיפים בריעים ובעיל ל"ע לא פירש הגמ' כן אלא בפשוטו דאין בחמה הייטו שהעמיד מים טוגין כנגד החמה לחחמם וע' רש"י שם שפי'. בחמה. בשמש. ל"ע: שם בתו"ש ד"ה מלבן כו' שמא יחמדוהו שבבשן כו' עי' רש"י ביצה ל"ח ע"ב ד"ה מהלך שבתב שם כמו שבתב הר"ב הכא ויש לחלות מזה דכאן המחיון רש"י מלבים כן עד הפסיק לאחן שנדע שבין בריעא ובין בפיפא יש עעם זה אבל אתם [בביצה] אלא הבית בגמ' רק הריעא הוצרך רש"י לפרש כן מיד בהריעא [כמו הר"ב הכא]. ואם"כ אלא כל עשות ופירש כן בין בריעא ובין בפיפא. ואפשר שגם הרמב"ם מדלא פירש בפירוש המעשה שנעשו אלו עעם דמחיטה ומשו שהבית ביד חזקה [בפ' ל"ב מה' שבת ה' כ'] שפירש בפשיטה משמע דאיהו סבר כרש"י דלא שייך כאן תבש מחיטה דנפילה בחיים הוא רק אקראי ולא הוגרל לפשוט בגדיש מאלה בחלוטות שבכל רחיצה עושה שחיטה אחר שבחפצא ט ומורגל כך בחול: שם מבשה ו' בהר"ב ואין הלבה כמשנה ז. ל"ב ורש"י ז"ל דף קמ"ח ריש ס"א כתב [דלבן הלבה דמחזירין משום דס"ל לשמואל] דמחזירין תנן:

פרק כג מ"ב בתו"ש ד"ה קונית כו' והכ"ר דיש"ר כו' עי' לתוכות ס"א ע"ב [מלא] ומנדמיר וע' שם רש"י וע' מג"א סי' שלא ס"ק מ' שבתב תבמת תיסקקי מבמע דקאי על שאר שפיעל מעשים מן עצמות ומ"ש רש"י לאיסקקי"ם ל"ב זה הוא. וכן היא הכונה בקדושין ל"א ע"ב ע"ש רש"י ד"ה בלאיסקקלרי:

פרק כד בתוס' דרע"א לות ק"ס לאיתא דלרש"י והר"ב הולה בדלוקין פלוגתא דר"י ור"ש ע"ש וזה תמוה לכאורה. אם בפירוש פלוג ר' יהודא רק בסיפא מבואר דבדלוקין מודה ובפסחים ל"ז ע"ב מבית הגמ' רק הסיפא לבא דר' יהודא ועי' ברש"י שבת דף ק"ח ריש ע"ב ד"ה אם הדלוקין דבתב ולא אמרינן מוקין הן לבהמה דמלבל אדם הן [ואם אמרינן דר"י פליג ומי אלדלוקין] סו"ל לרש"י לומר [בזה הלשון] דלא אסרינן מבוה מוקלה דר"ש היא. ולמה כתב [בסתמא] ולא אמרינן מוקין הן וכו' משמע דכוונת רבנו דגם לר' יהודה מותר כאן [ובוודאת קמ"ל דהו"א דהוי מוקלה לר"ש משום דסתמא לאחם קיימי] קמ"ל דאינו מוקלה כיון דשבית דמתכילין דלוקין גם לבהמה כמו לאחם ובס"י בביצה ב' ע"א פ' על מתחבין וכו' סרבוחא כתוס' שם [דלא אמרינן מוקה וכו' ושם בביצה פ' הרבוחא כתוס' הר"ח דאסור מבוה דמבוה לא מוכל. ומראה דהתוס' בתבו בביצה ל"ח ע"ב ובעיקרון ל"ד ע"ב דשתם הוי רק אם אין מעיעה לומר דבדי ר"ש ולא אמר מבואר מבוה דשתם כר"ש אבל בים מעיעה לא נקבא שתם. והנה קשה על רש"י והר"ב הא ר' יהודה פליג רק בסיפא [ומה לאם לעשות דרעיא בריעא דהרבוחא לא שייך כי אם ל"ש כלומר דלא דמוקה הוא לבהמה בכ"ש מותר ל"ש דלא מוקה] אך הוא ממ"ש לעיל [דהרבוחא לא קאי אר"ש אלא אר"י ולא אמרי בלבון רבוחא ורק הא גופא קמ"ל דהדין דמתחבין קאי גם לר' יהודא] דבמוקלה זה גם ר' יהודה מחיר דלא מחזיק זה לבוקה ולפ"ז לא שייך לאתני בתחי בתחי דבדי ר"ש. מבוה שבי' נראה דגם ריעא הוי מעעם ר"ש דמחיר מוקה והוי לבון הסיפא בסחיבה ואם כן לא הוי סחם. אבל בביצה שם דייקין דהוי סחם [וע' תוס' שבת ק"ל ב' ד"ה ואם הבין]. ע"כ שייך דבדי ר"ש לבן פוארך רש"י לפרש לפי סוגית דשם דלא שייך כלל דין דמוקה אלא מעבתה וכמ"ש התוס' בחולין ל"ד ע"א [סוף ד"ה מחחבין] דנקיט התבל רק בחלוקין יחד דלא הי' דבדי ר"ש רק על בגילה וכיון דלא נאמר דבדי ר"ש שפיר הוי פחמא וכל"ל. ותתורץ בזה קושית התוס' שבת ק"ל ע"ב ד"ה ואם הבין. דלר' יוחנן דלא מחלק בין שבת ויו"ט והוי דין דבגילה גם ביו"ט וע"כ גם דין דריעא הוי גם ביו"ט וכמו שדייק הגמ' שם ד' ק"ל ריש ע"ב בענין המציאות ומבבה זו [דאמר שם מה בגילה דרבבי אף לעשון דרבבי]. ואלא ביו"ט לא הוי מיבוש משום מיבוש אוכלא לו מעבת בחולבא דמותר [דפשיעא הוא דמותר] דרק מלאכה גמורה אסור ביו"ט כמ"ש הר"ח סי' שכ"ד סק"ב ועל כרחך חזל המחדוש [דמחחבין דלוקין] רק לאשמעינן דלא הוי מוקלה [כפירש"י בחחבי ולעיל ק"ל ריש ע"ב] ובזה לא הוי סחם [כיון דלא שייך לאחני דבדי ר"ש ולעיל ובכל מקום שיש מגיעה לא הוי סחם וכתוס' שבאתו לעיל] ורק לר"ש המחלק בין בגילה כ' אינ דין המבבה [דשבת קמ"ו] רק בשבת [וקרי לה רב בתנו סחמא דר"ל דס"ל לר"ש דהרבוחא של מחחבין דלוקין הוי מעוש ערחא לו משום מצוי אוכלא ולא"כ הוי מצי לאחני דבדי ר"ש ובמקום שאין מגיעה הוי סחמא ולעיל בתוס' הנ"ל] ודא דפריך הגמ' קמ"ז ריש ע"ב ממעבת בלוכלי הלא ביו"ט לבבי יוחנן קאי מחחיתין גם על יו"ט ולא"כ מאי פריך ממעבת בלוכלין הלא ביו"ט ליכא שום איסור בזה בכ"ש] ניחא דלו יהא דאמר מתני' נמי על יו"ט הלא בשבת וודאי מיירי [והפרכא הוי מבבת וקל"ל]:

מסכת עירובין

פרק א מ"א במשנה. אף על פי שהוא רחב וכו' לקמן בגמ' דף יו"ד סוף ע"ב בהיון על לפני זה [במשנה] והרחב מעבר אמות ולא אמר ואם הוא רחב כמ"ש צריך לחוות גם כאן בזה הלשון אע"פ שרחב מעבר. אמנם כראה דיש לחקור מה מבני' הגמ' [לפרכא מאי ועי' תוס' ד"ה אפבא] נימא כיון דקיט התנא רק ביותר מעבר [דמהני צורת הפתח] מבואר דלמעלה מכ' לא. ולמסקנא קשה יותר דהא מוכח לחיקר בגמרא. אך הי' קשה לבאל המיבעיא לאה ביון פתח אע"פ שרחב. אלא קאי על והרחב מעבר אמות והו"ל לאמרה בקיצור ואם יש לו צורת הפתח מותר. אלא אפבר דהוכה בזה מיעוט. [דדוקא ברחב מעבר אמות מהני מהני מ"ש ולא בלמעלה מכ'] דאילו תנן סתם [בקיצור ואם יש לו צורת הפתח] היינו מוכבים דקאי גם על הריעא בגבוה כ' [דגם שם מהני צורת הפתח] ולכיך לריך דאמר רק על רחב לו אפבר מקיט לשון המוסף לומר אע"פ דגבוה כ' וגם נמי רחב יותר מעבר אם אין יש לו צורת הפתח. דאילו הי' קאי רק על רחב לבד הי' לו לומר ואם יש לו צורת הפתח. זה הי' ספק על בעל המיבעיא. ומבואר דאי' מתחת דבריתא דבגבוה כ' נמי מהני צורת הפתח. ועי"כ לא בא הלשון המוסף לומר כ' [מתחילה דוקא]. אלא אדרבה לבלות דגם כ' וגם רחב מעבר אמות [תרתי בלא לומרתא] מהני צורת הפתח. ולהוצא מספק שבא אתי' במשנה כפי שהוא לפנינו אע"פ שהוא רחב לחוות לבריא דאע"פ שהגבוה כ' דריעא הוא נמי רחב יותר מעבר מהני צורת הפתח [ומה שהוא. שהוא לבאורה יחוד לשון וכמ"ל קאי על המבוי שהוא בעלה מכ' דריעא] ובקיט לשון "שהוא" כלשון דריעא מבוי "שהוא" גבוה. ואין לתמוה איך שייך לומר שבתנה לשון התנא לפי מסקנת הגמ' כי כן מצינו בכלים פ"ח מ"י דבגמ' שילוחין ל"ז ע"א מבית לגמרי משונה לשון המשנה הכ"ל [ותני שם ר' יוסי מטהר ר' יהודא אומר היפך בה] ומפלפל הגמ' שם [לגיבא דפך גירסא] ולולו כפי שלפנינו במשנה שם אין לפלפל כלל [כי שם במשנה אינה בלתת ר' יהודא מטהר ר' יוסי אומר אם הפך] ובתב הר"ש שם וכמו שבתי' כאן כך היא המסקנא כפי המוגה הפ"ון ד' ל"ע. וגם בזמנים ק"ד ע"ב אמר שם הטיר קבוה מבלי ופירש"י לאיתני בתחי' שם: שם בר"ש ד"ה ומעבר. כלומר יפפיל כו'. אילו כן הי' לו לומר ומעבר יפפיל אף הלא אינה בפשיטות בגמ' דבי ד' ע"ב דיכול לעבר לעבר לבבה [לעשות בגון לעבבה לו עבר אחת הטובה בתרת וכמו שפירש"י

הא דעבריה והוי דוגמא דהמים סיפים בריעים ובעיל ל"ע לא פירש הגמ' כן אלא בפשוטו דאין בחמה הייטו שהעמיד מים טוגין כנגד החמה לחחמם וע' רש"י שם שפי'. בחמה. בשמש. ל"ע: שם בתו"ש ד"ה מלבן כו' שמא יחמדוהו שבבשן כו' עי' רש"י ביצה ל"ח ע"ב ד"ה מהלך שבתב שם כמו שבתב הר"ב הכא ויש לחלות מזה דכאן המחיון רש"י מלבים כן עד הפסיק לאחן שנדע שבין בריעא ובין בפיפא יש עעם זה אבל אתם [בביצה] אלא הבית בגמ' רק הריעא הוצרך רש"י לפרש כן מיד בהריעא [כמו הר"ב הכא]. ואם"כ אלא כל עשות ופירש כן בין בריעא ובין בפיפא. ואפשר שגם הרמב"ם מדלא פירש בפירוש המעשה שנעשו אלו עעם דמחיטה ומשו שהבית ביד חזקה [בפ' ל"ב מה' שבת ה' כ'] שפירש בפשיטה משמע דאיהו סבר כרש"י דלא שייך כאן תבש מחיטה דנפילה בחיים הוא רק אקראי ולא הוגרל לפשוט בגדיש מאלה בחלוטות שבכל רחיצה עושה שחיטה אחר שבחפצא ט ומורגל כך בחול: שם מבשה ו' בהר"ב ואין הלבה כמשנה ז. ל"ב ורש"י ז"ל דף קמ"ח ריש ס"א כתב [דלבן הלבה דמחזירין משום דס"ל לשמואל] דמחזירין תנן:

פרק כג מ"ב בתו"ש ד"ה קונית כו' והכ"ר דיש"ר כו' עי' לתוכות ס"א ע"ב [מלא] ומנדמיר וע' שם רש"י וע' מג"א סי' שלא ס"ק מ' שבתב תבמת תיסקקי מבמע דקאי על שאר שפיעל מעשים מן עצמות ומ"ש רש"י לאיסקקי"ם ל"ב זה הוא. וכן היא הכונה בקדושין ל"א ע"ב ע"ש רש"י ד"ה בלאיסקקלרי:

פרק כד בתוס' דרע"א לות ק"ס לאיתא דלרש"י והר"ב הולה בדלוקין פלוגתא דר"י ור"ש ע"ש וזה תמוה לכאורה. אם בפירוש פלוג ר' יהודא רק בסיפא מבואר דבדלוקין מודה ובפסחים ל"ז ע"ב מבית הגמ' רק הסיפא לבא דר' יהודא ועי' ברש"י שבת דף ק"ח ריש ע"ב ד"ה אם הדלוקין דבתב ולא אמרינן מוקין הן לבהמה דמלבל אדם הן [ואם אמרינן דר"י פליג ומי אלדלוקין] סו"ל לרש"י לומר [בזה הלשון] דלא אסרינן מבוה מוקלה דר"ש היא. ולמה כתב [בסתמא] ולא אמרינן מוקין הן וכו' משמע דכוונת רבנו דגם לר' יהודא מותר כאן [ובוודאת קמ"ל דהו"א דהוי מוקלה לר"ש משום דסתמא לאחם קיימי] קמ"ל דאינו מוקלה כיון דשבית דמתכילין דלוקין גם לבהמה כמו לאחם ובס"י בביצה ב' ע"א פ' על מתחבין וכו' סרבוחא כתוס' שם [דלא אמרינן מוקה וכו' ושם בביצה פ' הרבוחא כתוס' הר"ח דאסור מבוה דמבוה לא מוכל. ומראה דהתוס' בתבו בביצה ל"ח ע"ב ובעיקרון ל"ד ע"ב דשתם הוי רק אם אין מגיעה לא מעעם ר"ש ובמקום שאין מגיעה הוי סחמא ולעיל בתוס' הנ"ל] ודא דפריך הגמ' קמ"ז ריש ע"ב ממעבת בלוכלי הלא ביו"ט לבבי יוחנן קאי מחחיתין גם על יו"ט ולא"כ מאי פריך ממעבת בלוכלין הלא ביו"ט ליכא שום איסור בזה בכ"ש] ניחא דלו יהא דאמר מתני' נמי על יו"ט הלא בשבת וודאי מיירי [והפרכא הוי מבבת וקל"ל]:

מסכת עירובין

פרק א מ"א במשנה. אף על פי שהוא רחב וכו' לקמן בגמ' דף יו"ד סוף ע"ב בהיון על לפני זה [במשנה] והרחב מעבר אמות ולא אמר ואם הוא רחב כמ"ש צריך לחוות גם כאן בזה הלשון אע"פ שרחב מעבר. אמנם כראה דיש לחקור מה מבני' הגמ' [לפרכא מאי ועי' תוס' ד"ה אפבא] נימא כיון דקיט התנא רק ביותר מעבר [דמהני צורת הפתח] מבואר דלמעלה מכ' לא. ולמסקנא קשה יותר דהא מוכח לחיקר בגמרא. אך הי' קשה לבאל המיבעיא לאה ביון פתח אע"פ שרחב. אלא קאי על והרחב מעבר אמות והו"ל לאמרה בקיצור ואם יש לו צורת הפתח מותר. אלא אפבר דהוכה בזה מיעוט. [דדוקא ברחב מעבר אמות מהני מהני מ"ש ולא בלמעלה מכ'] דאילו תנן סתם [בקיצור ואם יש לו צורת הפתח] היינו מוכבים דקאי גם על הריעא בגבוה כ' [דגם שם מהני צורת הפתח] ולכיך לריך דאמר רק על רחב לו אפבר מקיט לשון המוסף לומר אע"פ דגבוה כ' וגם נמי רחב יותר מעבר אם אין יש לו צורת הפתח. דאילו הי' קאי רק על רחב לבד הי' לו לומר ואם יש לו צורת הפתח. זה הי' ספק על בעל המיבעיא. ומבואר דאי' מתחת דבריתא דבגבוה כ' נמי מהני צורת הפתח. ועי"כ לא בא הלשון המוסף לומר כ' [מתחילה דוקא]. אלא אדרבה לבלות דגם כ' וגם רחב מעבר אמות [תרתי בלא לומרתא] מהני צורת הפתח. ולהוצא מספק שבא אתי' במשנה כפי שהוא לפנינו אע"פ שהוא רחב לחוות לבריא דאע"פ שהגבוה כ' דריעא הוא נמי רחב יותר מעבר מהני צורת הפתח. שהוא לבאורה יחוד לשון וכמ"ל קאי על המבוי שהוא בעלה מכ' דריעא] ובקיט לשון "שהוא" כלשון דריעא מבוי "שהוא" גבוה. ואין לתמוה איך שייך לומר שבתנה לשון התנא לפי מסקנת הגמ' כי כן מצינו בכלים פ"ח מ"י דבגמ' שילוחין ל"ז ע"א מבית לגמרי משונה לשון המשנה הכ"ל [ותני שם ר' יוסי מטהר ר' יהודא אומר היפך בה] ומפלפל הגמ' שם [לגיבא דפך גירסא] ולולו כפי שלפנינו במשנה שם אין לפלפל כלל [כי שם במשנה אינה בלתת ר' יהודא מטהר ר' יוסי אומר אם הפך] ובתב הר"ש שם וכמו שבתי' כאן כך היא המסקנא כפי המוגה הפ"ון ד' ל"ע. וגם בזמנים ק"ד ע"ב אמר שם הטיר קבוה מבלי ופירש"י לאיתני בתחי': שם בר"ש ד"ה ומעבר. כלומר יפפיל כו'. אילו כן הי' לו לומר ומעבר יפפיל אף הלא אינה בפשיטות בגמ' דבי ד' ע"ב דיכול לעבר לעבר לבבה [לעשות בגון לעבבה לו עבר אחת הטובה בתרת וכמו שפירש"י

פס ולא דוקא להפיל את הקורה) וכן פסקינן בא"ח סי' תס"ג סעי' כ"ו ואמעיטין מתניתין כלשון יעמוד (כדי להורות שיכול לעמוד) כן למעלה וכן למטה וא"כ נ"ש [מ"ש הרי"ב בלשונו] כלומר יפיל. והא דסיין הגמ' ב' ע"א [מ"ש גבי וכו'] הכונה היא הנה גם בסוכה הוי תקנה זו דלמטה ממנו בסוכה ד' ע"א ובסו"ש סי' תכ"ג סעי' ד' ה' והקושיא היא ממ"ג. וע' פירש"י מה שפירש על הא דאמרי' דנפיש מילי'. הלשון משמע דנפיש מילי' דין זה בעצמו ולא כפירש"י אבל לדברי דאמעא דנקיט הוהה העיקר דאני מיעוט בין למעלה בין למטה ובסוכה למטה יש הרבה מחופים כמבואר בסוכה שם ובסו"ש הרל"ג יש כמה סעיפים [על זה המיקון דלמטה] ונסי' תס"ג גבי דין תיקון המבוי למטה. אין שם בסעי' כ"ז רק דין אחד דיעשה בגין רחב טפח ברוחב הקורה למטה. לכן לא אתמר בסוכה תקנתא ורש"י שלא פירש כן הוא מעטה בין שפיכים ומעט. ובפיל. כמו שפי' הר"ב וכן בסוכה ב' ע"א פי' כמו כאן מילי עובדא יהור מבמבוי לכן מוכרח רש"י לפרש דנפיש מילי: **שם** בהוספ"א אות מ' על מה שכתב הר"ב ובריו' בתקנתא דלהי כתב רש"א ז"ל מיט מדוקדק כ"ל וכו' בפשוטו ליכא קושיא על הר"ב די"ל דסבר כר"ת בקדושין ד' נ"ב ע"א דהלמ"ד [מיע"ל קג"ס] הוא יתי לידה. אבל קשה על רב"ל דבר"ת דגם לזה הוא מבוה היכרא ורש"י כתב לקמן ע"ו סוף ע"א דהלכה כאביי בלתי העומד מלין וכן פירש"י בכל המקומות בש"ס בזה [דהלמ"ד מיע"ל קג"ס הוא לזה העומד מלין] אבל הן כאן קושיא אבל דאת הר"ב עצמו כתב כאן מעמה בי דלבון היכר שיך מי בלאי והוי היכר למחיצה [ועי' הפלגת יהודאים] [וכאן במ"א] שאינו פורש כדעיים כתב סתם היכר. והכונה כל אחד לפי שהוא. זה מבוה היכר ומחיצה חה מבוה היכר להוד וכתב נמי בהדיא [במשנה ב'] דהלכה כאביי [דלהי הוי] מבוה מחיצה. וכיון שכן ל"ל דגם כונה רש"י כן הוא. אבל מראה כיון אלא נמצא מבואר ברש"י שבשתמש בלבון היכר בחיצה דלהי [עי' הוס' ב' ע"ב ד"ה הרבע לאות] מבמע בפשוטו דסבר דבריהם מבוה היכר. דאיתא בהוס' ע"ו ע"א ד"ה אביי לשעמי' דזה הוא רק לאד שיעויא דלגיל לף ה' ע"א [משמע לדבריה מדברי הרוס'] דלאיכן שיעויא שם סבר גם אביי לזה מבוה היכר. מעתה כיון דהלכה כב"מ כרבא ואיתא ביד מלאכי אפי' היכא שבאבר בחיצתא הלכה כוותי' דמסתמא ידע [רבא] תנא דסבר כן. וא"כ די לומר הלכה כאביי ביע"ל קג"ס במה שאביי פליג בפירוש על רבא אבל בשם ספר [אם אביי פליג אם לא כמו כאן לדברי הוס' הנ"ל] ורבא הא אמר בפירוש דלהי מבוה היכר לעיל דף י"ב ע"ב אמרינן שפי דגם אביי לא פליג [וס"ל ג"כ דלהי מבוה היכר] ולא פליגי בלהי עומד מלאין בסמוך עליו מערב שבת. ופליגי בסברא כמשמעות סתמא דגמ' לעיל ביום דף ט"ו ע"א [ולא כמסקנת הגמ' שם דפלוגתא דאביי ורבא בלהי העומד מלין תלוי בפלוגתא אי לתי מבוה מחיצה אי מבוה קורה דהנו רק לאיבא דחד לישנא דלעיל במ"ש הוס' הנ"ל] ומאתי גם בהרמבן במלחמות בסוגיא דבין הלחיין שבאב כן הגם הרי"ף סובר כן דלא הביא כלל הטעמים [כמסקנת הגמ' דהלא בפלוגתא דלהי מבוה מחיצה אי מבוה קורה] רק הפלוגתא עם הסברא [כמשמעות סתמא דגמ' הנ"ל] ומהורן בזה מה שהביא הרב רבינו יהונתן ז"ל שם בא"ש על הרי"ף. אך איתא בקרבן נתנאל [אות ע'] דמוכח לעיל דברי"ף סובר דשייכים מבוה מחיצה. ע"ש תיגן בסובר הרי"ף ג"כ דבדין דלהי עומד מלאין אינו הנוי כלל בהדין אם לתי מבוה מחיצה או מבוה היכר: **שם** ס"ו בר"ב ד"ה אי מב' דברים כו' והלכתא כוותייהו כו'. הר"ב קיצר כאן דלכאורה נראה כסותר את דבריו שאמר בין ליחיד בין לרבים וכו' שהבוה יהיד לרבים ובלר כתב אלא שלדם לחד וכו' [שהוא כדעת ר' יהודה ר' יהודה דבאחרן הגמ' לא מרבה וכו' ועי' רש"ש שם ד"ה ליחן וכו' דהא דקאמר ר' יהודה וכו'] ויש לדיע ל.לכה ברורה מי הוא סתמא [דהלא במתני' איתא פלוגתא רבנן קמאי ורבנן בתרלי ור' יהודה ור' יוסי בר' יוסי בר'] והנה איתא בגמ' דהם רב נתמן בשם רבינו שמואל דביחיד הלכה כר' יוסי בר' יהודה שיש קצבה כמה דמתני' אי מב' דברים ובהא דסבר ר' יוסי דליחיד מסתפיק לא מהני מחיצה גרועה לין הלכה כוותי' אלא בחבמים [דבשיירא מחזיק לשם כל ארבע אפי' במחיצה גרועה הייגו בא' מב' דברים] כיון דבשיירא יש גם דעת ר' יהודה דמהיר במחיצה גרועה אך לחכמים הרלבונים אין מחיצין אך בית סאתים ליחיד ובשיירא אפי' דמוחר בין ליחיד אפי' דעת כל אחד ומב"ש בשיירא אפי' ביטוב [וא"כ הלכה פסוקה הוא כן ליחיד מחזיק לו ב' סאתים אפי' במחיצה גרועה ולא יותר כמ"ש בר"י ואפילו ביטוב כרבנן בתרלי דהלכתא כוותייהו בזה ובשיירא מחזיק לשם כל ארבע אפי' במחיצה גרועה כרבנן בתרלי ובר"י דבשיירא לא הוי גם כן כוותייהו דרבנן. ואינו כל הפלוגתא דתמני' בגירור. החבמים הרלבונים מחיצים מחיצה גרועה [היינו בא' מב' דברים לו שהי לו ערב] גם ליחיד אפי' [אפי' יותר מסאתים] ונקרא הוקף לשם דירה כמו בפירש"י ל"ע ע"ב ד"ה ליחן לשם וכו'. וכל זה רק במדבר היינו בדרך ולא ביטוב דשם לא מהני מחיצה גרועה כלל. והחבמים בתרלי מחיצין כ"ז אפי' ביטוב דהיינו בין יחיד בין שיירא מחזיק לשם כל ארבע במחיצה גרועה בין במדבר בין ביטוב והיא קולא גחלב] וכ' יוסי סבר דצד בית סאתים מהני מחיצה גרועה [בין ליחיד בין בשיירא] ולא מתברר בשום אין בזה ביטוב. אבל ביוהר מב' סאתים אין הקנה במחיצה גרועה [אפי' לשיירא במדבר] וכ' יהודה אבוה סבר בשיירא בחבמים וביחיד מוכח מסוגיא דס"ל דבחבמים לו סאתים במחיצה גרועה וגם דעתו של ר' יהודה לא ידענו אם דוקא במדבר או אפי' ביטוב אבל ביחיד לא גילה דעתו לא מהני עכ"פ ואתן פסקינן הלכה כר' יוסי ביחיד וגם ביטוב בחבמים בתרלי ובחבמים וכפי הבתרלי בשיירא דאוחר מחיצה גרועה וכמה שיכלה ואפי' ביטוב:

פרק ג מ"א. במשנה. ולישראל בתרומה. [הא דלא תני בישראל גם הלא מבוה דתרומה שכיח גבי מבוה] שיכול לאחיק עד זמן ביעור נקיון תרומה אבל הלא כיון שיכיף בחלוקת תלה בה בעשה מלין מיד לאכן עדם שיופסד וגם לא הוי שלופה בהלא בגיהו אפסד בזמן לאכן [וע"כ מתנו מיד לאכן ולא שכיח אבל הישראל הלא לאכי לא נקיט גבי ישראל הלא] ולכן לא ממנה גם הלא בפ"ה דמעשר שני מ"ו וא"כ גבי כהן שכיח לחיות לו תלה יותר מבתרומה. לאכי נקיט הכא בפיפא גבי כהן הלא ולא תרומה. והגרוסים גם [גבי כהן תרומה] שכיי דגם תרומה יכול לאכן מיד. אבל שכ"ם בבית ישראל שכיח יותר תרומה לאכי נקיט בריש פ"ה [גבי ישראל] רק הרומה. דבנכר לאיכו יכול לעבד ובכל. וכיון שדבר ולאי הוא לשלות מיד הבכר [בל הלא] לכן. לא יהי' לאפס [החלא] בבית ישראל שיהי' בידו פת מהלא לעבד בו. ואם במקרה נלפה אבל הישראל הלא ג"כ שולה מיד לאכן ולא שכיח בכל אבל ישראל הלא. וא"כ בדיוק נקיט הכנה בכל אחד כפי המצוי אצלו: **שם** בהוס"א אות כ' ד"ה כפי המצוי אצלו: **שם** ס"ב **במשנה** מעבדין כו' ע' מ"ש בבבת ריש פ"ה: **שם** מ"ג בהוס"א אות כ"ט ד"ה תרומה וכו' ולעו"ד ו"ל דבקו נגע יתר דיהו' מילתא דפסיקתא דשיורנו עירנו וכו'. ולעו"ד נראה דמ"מ בחילון כך דמה מודה רבי משום תשש שמא יקטוס כדאיתא בעירובין ל"ד ע"ב לדעה רבינא. ולא דסתם לילן אינו כך. מ"מ נקיט מילתא דפסיקתא:

פרק ד מ"ז בר"ב ד"ה והי' מכיר וכו' ורוצה לומר כו' דבר זה ליתא בגמ'. אלא בדף י"א ע"א איתא כמ"ש הר"ב לקמן סוף מ"ט ובטוס"ע בסי' ת"ס סעי' י"ח וכן בסי'

המשנה להרמב"ם דמיירי שהולך [ובמשמעות הרמב"ם בפ"ז מה' שיבותין ה"ב שכתב והחזיק בדרך וכלך כו'] רק שהי' צריך לרון להגיע לאילון קודם השבת ובזה הקילו עליו אלא יכון [אלא מסבי קלי קלי ולא דבהילון כה"ג לא מצי לתחת אילון קודם שבת ורק כיון דאם הי' רק מגיע מבי סגי]. אבל אם בהליכה פשוטה הי' יכול להלך [ולהגיע לשם קודם השבת] לא ממנא שמותר בלא אלות לשם פת. ולהכי בפ"ש הר"ב במ"ש ד"ה קומה לו בא בדרך מסיים ע"ז דמיירי שיכול לרון וא"כ רק בזה אמר. ובהרמב"ם ס"ז מעיבוטין ה"ב כתב בזה כדי לגיע אם הי' רן בכל כחו אבל אם לא הי' רהוק כו' אלמא דרק בחומים התירו. והנה זה ודאי דלא הי' יותר מאלפים אמה מאהוא המקום [בהוא שומר שם בעת] וגם בסו"ע סי' תס"ש סעי' י"ח איתא. אם מביר אילון סוף אלפים אמה. ועכ"פ ביכול לילך בפשוטו [קלי קלי וכו'] יבוא תחת האילון קודם שבת לא קבה אם לא ילך בעצמו אלא בשיון דילך בעצמו לו שיבלה בם בת אם יש לו פת] דלא בהר"ב [דפי' דאוהא לומה בחקומו] ולריך לומר דהר"ב סובר כיון דעיף הוי כמי לוגם. אך מ"מ זאת ומ"ל פי' פ' ה. וגם רבינו יהונתן ז"ל כתב בהר"ב רק התנה אלא יהי' יותר מאלפים אמה וכ"ע שבני כן דגם בעריך לרון בעי' אלא יהי' יותר מאלפים אמה. אך הטור וסו"ע שבתבו מע"פ שאינו יכול לבוא אא"כ יהון ולא הסתו מ"ש הרמב"ם כיון אורון דלא מהני אם הי' קרוב משמע דסברי דהא דאמר רבא והוא דבי רבינו וכו' הכונה דאם יכול לילך בשם כשבוטו [הייגו קלי קלי וכו"] יבוא בלא שבת אבל אם לא הי' רהוק כו' אלמא דרק בחומים התירו. והנה זה ודאי דלא יהי' יותר מאלפים אמה מאהוא המקום [בהוא שומר שם בעת] וגם בסו"ע סי' תס"ש סעי' י"ח איתא. אם מביר אילון סוף אלפים אמה. ועכ"פ ביכול לילך בפשוטו [קלי קלי וכו"] יבוא תחת האילון קודם שבת לא קבה אם לא ילך בעצמו אלא בשיון דילך בעצמו לו שיבלה בם בת אם יש לו פת] דלא בהר"ב [דפי' דאוהא לומה בחקומו] ולריך לומר דהר"ב סובר כיון דעיף הוי כמי לוגם. אך מ"מ לא אמר אלא יהי' יותר מאלפים אמה ומאהוא המקום [בהוא שומר שם בעת] ולריך לומר דהר"ב סובר דבחומים אין אילון אלא בשבת ורק כיון דאם הי' מגיע לשם קודם שבת אילון אלא יכון [אלא מסבי קלי קלי ולא דבהילון כה"ג לא מצי לתחת אילון קודם שבת ורק כיון דאם הי' מגיע לשם קודם שבת] לא ממנא שמותר בלא אלות לשם פת. ולהכי בפ"ש הר"ב במ"ש ד"ה קומה לו בא בדרך מסיים ע"ז דמיירי שיכול לרון וא"כ רק בזה אמר. ובהרמב"ם ס"ז מעיבוטין ה"ב כתב בזה כדי לגיע אם הי' רן בכל כחו

אחרת שעירבו שם [וריינו ממנו כהחסורי מחסרא הכ"ל] והדר מביא ב"כ כמו שפי' רש"י. ולא הי' צריך התו"ש לפרוש הסתיג המקום שלנו מפורש במשנה בלא דלמא ל"מ מהלך כל פעיר [דר"מ אמר רק דלא יכנס לעיר להיות כאנשי העיר כפירש"י אבל בעיר גופא יכול להלוך בה כל העיר לף אם לא אלפים אמה ממקום שיבאתו בדרך באמצע העיר] ומה שייך לפרוש זה לכאן לפרפרת מש"כ במשנה שלפני זה דמפורש כן [לפי החסורי מחסרא] דאסור ליכנס לפי' בעיר [ממקום שבלה פחתום אפי' אמה אחת] ועי' מ"ש בדבור הקודם:

פרק ו מ"א במשנה ראב"י אומר. עי' בפר"ב דפי' בשם פליגי. [והוא בגמ'] וקשה הא בכותי לא שייך לשיתה וכבר הקשו הקצה החוס' שלא וע"ש שתירצו דלא פליגי אבל כיון שהר"ב לא כתב מזה משמע דסובר דהלכה פליג רק על עובדי כוכבים וגם רש"י ורבינו יהונתן ז"ל דייקו ברלתב"ש בלשון העובד כוכבים אינו אוסר [ע"ש בד"ה עד וכו' הטבו"ש לוסר עליהן וז"ל רבנו יהונתן בד"ה ראב"י וכו' העובד כוכבים וכו' ולא הזכירו גם כותי משמע מדברי הרב"ם ג"כ שראב"י לא פליג רק על עובדי כוכבים]. וגם הרמב"ם בפי' המשנה שכתב כותי כותנו לבותי בכרי נמור וכן ביד החזקה ובמו"ע סי' שפ"ב לא כתבו רק נכרי [ולא הזכירו גם כותי] ובסי' שפ"ה מבית הבו"ע כותי מפני דגם ביחיד אוסר ואמנם מידוע הוא דהרמ"א לא סבית דעת הבו"ש בסי' שפ"ב דגם כותי אינו אוסר ואפשר כיון דעתה אינו בממנה לא בקדק לבבית. אך הקראים טווין כבותי ומגלגלים סמוך למדינתנו אך כיון לדיתה בקיאור בסקי הבוש' לא הביאה הרמ"א כמ"ש בבכר"ב בבית שפרו אות ט"ו. וגם מלבד זה הלא הקראים הבם המלוקים דמבואר בבו"ע רש"ם ובפר"ב בלא סוף מבאה כ'. ואיני מבין הירוץ הבוש' דמשמע דדיבת כותים גם למ"ד גזרי אריות הם הוי דיבה. וכיון דלוקם תבודים על ראיה ועל רביבה כמ"ש הבוש' וכו' ס"ד דמבוה הקבה יקילו החכמים לתן צריך לעבר אמ"ב שם שני ישראלים: **שם מ"ו בהר"ב** ד"ה אבל וכו' לבית לבינו. וכן פי' רש"י ז"ל ורבינו יהונתן ז"ל. ולא נתפרש איך הוא הדין אם ניתן הבירוב בתחד מבתי הבתנין לו הבוחבים אבל בהרמב"ם בפי' עירובין פ"ד ה"ו ובמו"ע סי' ב"ש בבי' ד' ליתא בתם ולא יהי' שרוך הרמב"ם לבינה רק לשון הבמבה לולם בעור ובמו"ע מבלרים [לבדיה דבתחד מבחים אלו בבי' הבמבה בבי' הבמבה בבי' הבמבה

נעגמא פגי [כלומר כיון דסגי בביטול בעלמא וליכא כלן טרחה בחודלי ביטל ובאלר רק בחשם שמא לא נדק וזה הוי כפק דרבנן דבדיקה הוי מדרבנן במא מצא גלוסקא וכו'] ה"ה מתקונין בהלי משכיר כיון שלא הי' בידו לבדוק ודאי ביטל. דלו יהא שלא הי' מעכב עדיין בדיקה. בכ"ז ביטל דדין כבר נודע דביטול מהני ובאלר רק ספק דרבנן על הבדיקה. וכיון דהוי ספק דרבנן אזלינ לקולא ולמרינן דבדק אע"ג דלא ביטל כיון שעדיין לא הי' המקום [ביטול אחר הבדיקה] ואיתא בזה הלופן לענין ס"ם בהש"ך יו"ד סי' פ"ג ס"ק ע"ו ובסי' ק"י אלנו ס"ס לוח ע"ז: שם מ"ז בר"ה ד"ה ובני יהושע לומר וכו' ועל התלוי והעלוה כו' הכונה נמי על ערב פסח בשם: שם בתוס"א לות ב' ד"ה בשער המלך כו' דכיון דבהוהי מיכתת מיעורי' וכו' הוס' כתבו כן בסוכה ל"ה ע"א סוף ד"ה לפי. ולא הקשה השער המלך על כל הי דלאחת בתמורה ל"ג ע"ב דמאתן בבריפה דחייב על אכילתן בביטורן וגם באוכל הלומה עמאה דבעי ביעור. נימא בטולן דכיון דבהוהי מכתת שוב ליכא שיעורא [דכמו לענין עוזאלה אמרינן דלף דים בהאוכל יתר מכביצה לא מעמא משום דבהוהי מכתת מיעורי' כמ"כ אפי' אכל יותר מכביצה פטור משום דהוי כפחות מכ"ש הוהל דבהוהי מכתת] זה אין קושיא. דלא אמרינן כיון דשומד לבריפה דינו כאפר וליכא הו שום [איסור באכילה]. תלינה לומר כן. אלא מאר לגמרי באיסורו מה שהוא בטקדם. רק דייקי בהוהי מכתת מיעורי' [כלומר] והוי כמו אחרון בהוהי מכתת מיעורי' דלף לאיסור אפי' אכל האיסור בכזיות בהוהי מכתת אחר תחיכה לו קורבן אחר קורבן כל פעם בחבדל הוך לכילת פרס חייב מ"ש רש"י לבון זה בעצמו בפסחים מ"ד ע"א ד"ה ומשי. ומבואר כל זה בחולין ד' פ"ט רים ע"ב: והבה המעיין במקור הדבר בזוטא פ' ע"א ובמה שמדמה הגמ' שם מה דבינו הבהמים בשיעורא דיומ"ב לבריך בכזיתה לבשיעור בטומאה לבריך בכזיתה. ברש"י פסחים ל"ג ע"ב לטמא אחרים ולבהוס' בין לקבל טומאה ובין לטמא אחרים. [ודא"כ כיון דדמי לבדדי] משמע דלא בעי בכזיתה תחיכה שלמה לטמא לטמא לו לקבל טומאה אלא גם ע"י לירוף מהני [דכמו לבעלין לכילה מהני לירוף בכזיתה שלמה לטמא נמי מהני לירוף] וכן מבואר מלשון הגמ' ורש"י פסחים מ"ו רים ע"א דאם רק נגעו יחד לף דלא נדבקו יחד הוי שיעור בילה. וכן בשבת מ"ח ע"א בזרק בית הבלים לפחות מכביצה שבתוך הבית [כמבואר בגמ' ע"י בית הבית אבל בפחות מכביצה מבואר] ובלי וכו' ומבואר בגמ' דאינו רק אם מונחים יחד בוב הוי בהבלים בעצמות הבמבוא ובלי וכו' ומבואר בגמ' דאינו רק אם מונחים יחד בוב הוי בהבלים בעצמות הבמבוא [בזבחים י"ח ע"ב כ"ב ע"ב] וברמב"ם בה' בילת מקדש פ"ו ה"ח ומ"ש דאיתא בתגיגה כ"ד ע"ב בגמ' מ"ש כיון דעד הלידה הוי לאסרי והרמב"ם בפ' י"ב מה' אבות הטומאה הי' מ"ו מבאר יותר דבעי עבילה אע"ב כ"ש דעבל בעי עבילה [דאם אוכן ומחוסר כפורים אלא הוו רלוים לעבודת קרבנות הי אם בעת אינותם שהוא יום אחד ומחוסר כפורים לא הי' רלוי כי אם שמנה ימים הוישנין ליחסת הדעת מבואר ברמב"ם שם פשיעא דפשיעא שערל אלא הי' רלוי כל ימיו לעבודת הקרבנות עד הלידה לא בעינן היחסת הדעת גדול מזה] ואמנם ממה שלא"מ מדוע כתב הרמב"ם בפ"ו מה' ק"פ ע"ב באופן דבעי עבילה בערב ולא כתב כן שם בה"ד ממחוסר כפורים ותיבוא קשה דמבואר לדבריו בפסחים מ"ו ע"א בני הוקן דבעי עבילה [לאנשים הזקנים הוא] דיחסת הדרך הרמב"ם לפרש בשבאר בהלכה רק מה שייך לבאן ופרטי הבעבים סומך בוב על מ"ש במקומו ולכן סמך הרמב"ם בה"ד הל' [במחוסר כפורים] וכן כאן בה"ד בני ערל ישראל מטמאל ולא כתב דבעי עבילה משום שזה כבר מבואר בה' אבות הטומאה פי"ב ה' מ"ו ורק באופן הו"א דלא אריך לעבול משום שלא הפרו אגל [שבת] אופן דבבן לאכילה [כמבואר בגמ' וברמב"ם ס"ו מה' ק"פ ס"ו] ואיך יקיימו עליו איסור דבבן בעבילה [דהבילה במחוסר כפורים הוא דבבן מע בע היחסת הדעת כמבואר בגמ' וברמב"ם פי"ב מה' אבות הטומאה ה' מ"ו] שיהא אסור לאכול ק"פ בלא עבילה לכן הוצרך הכינו לומר בגי אופן דבעי עבילה אבל לא מדין חכמי' שבעלמא באופן הלריכו עבילה [שבעל א בלוגן אלריכו עבילה מעטם היחס הדעת] ובלן בשבת הוא כדי לאכול בטהרה ולזה לא כתב הרמב"ם כלן [בה' ק"פ בני אופן] אלא טעם זה [בלא יחס דעתו דמבטע דהתקנה היא על לאכול ולא במ"ם בה' א"ע שם הטעם דבבן אופן ומחוסר כפורים הוא עבילה משום שהיחסו דעתן לעבר הוא במ"ש דשם הטעם הכינו דבשת בלא עבדו עבודת הקרבנות הסיחו דעתם מלהבר מטומאה לשיבר לריכים עבילה ובלן בני פסח הטעם דעבילה שיאכל הפסח בטהרה ולכן דייק הרמב"ם ובתב ולא יחס דעתו הייגו בלא יחס דעתו מטחת אכילת הפסח] ומתוכן זה קושיא הפני' בל הל' מ"ש. וגם מה בלא כתב הרמב"ם [כלן בק"פ בעבילת האופן] לבון לריך ומאריך כמו שכתב בפי"ב מה' אבות הטומאה ה"א ושם בפי"ב ה' מ"ו משמע להדיא הדבריו. ועל קושיא ראשונה בל הלמ"מ בתבני שם בפ"ו מה' ק"פ בגליון:

פרק ט מ"א בתו"ת לות ב' ד"ה הר"ב וכו' עי' בלח"מ בה' ק"פ ס"ה שמתרץ הישב קושית התו"ת:

מסכת שקלים

פרק א מ"א בתו"ש ד"ה ובל הבלאים כו' בתוס' פרק אחרון דע"ז ל"ב דף אחרון ד"ה ל"ב ועי' ש"ך יו"ד סי' רל"ט [סק"ל]: שם מ"ד בתורע"ל לות ב' ד"ה בתו"ש וכו' ויש דתו"ל תקנו דמתנת קטן בפעוטות מהני כו' ובדעת הסוברים דבקידם לשם וכו'. מ"ב וזה הוא דעת הר"ן שהובא בבו"ע לו"ח סי' תרנ"ח סעי' ו' אבל בהבו"ע דסתם שם כדיעה הראשונה ולרבינו יונתן והרמ"א ב"ח כמ"ש הב"ש בבו"ע אה"ע סי' כ"ח סק"ג ופק"ו ופ"ק ל"ח לזה. ויש לדקדק על הבו"ע דבאה"ח הר"ל שם הוא דלא מהני [דבר שאינו לבעות] מן התורה ע"י קנין דמהני מדרבנן ובאה"ע שם סעי' א' סתם כהר"ן הר"ל ובתב הב"ש הר"ל שם ס"ק ל"ט דהר"ן שם [בני קידושין] פסק כן דהוי כמו הבא [בני לוקח] ולפירוש הפני בחלל [סי' תרנ"ח סק"ט] כדיעה זו יש לו' דהי"מ שהובא בבו"ע לו"ח בשם הר"ן הוא לדיעתו כמו בקידושין ודקה על הבו"ע דשם בה"ע פסק בהר"ן. וה"מ שם [שהיא הבו"ע] הוא רק מעטם דלא סמכה דעתה דשהה שמא ימות [ועי' ב"ש ס"ק ל"ו וה"מ ס"ק ל"ב] אבל בלא הלי טעמא הוי קדושין מדאורייתא לף הקנין של מעמ"ש לא הוי רק מדרבנן. ע"ב נלה שבוונת הבו"ע בלו"ח בשם שכתב הוי מי שאומר ולא כתב הוי לומרים שלא בא רק לפרש מה שאמר בראשונה לא יתנו וכו' אבר בו הוא בגמ' סוכה מ"ו ע"ב [מימרא דר' זירא] ופי' הר"ן דמימרא דר' זירא הוא קודם דין הפעוטות [אבל מהבגיע לומן הפעוטות ברי] ממ"ב מביא בלן הבו"ע הוי מי שאומר [שבוא דעת הר"ן לפרש דשם אלמר מקודם לא יתנו וכו' הוא קודם זמן הפעוטות אבן אם הגיע לעונת הפעוטות מובר והוא ממש כמו שפי' הר"ן בגמ' מימרא דר' זירא] וה"ב אין בלא דיעה אחת לגמרי כאן בה"ע אלא פלוגתא. אך י"ל שהוא כמו שכתב המחבת השקל בסי' ל"ב סק"ד ו"ל [ודע דמ"ש הב"י וכו' וכו' יש מי שאומר וכו' לא יעלה על דעתך שיש הגמ' ממחות ק"ב לאמלי מטמא עומאת אוכלין עפ"ה בעלמא ניבנו אך הגמ' פריך רק לר"ש דסבר דהוי מדק ובפ"ק בסבר וקבה ממי על הטוס' סוכה אך דשאני בע"ז דמלוה לבער מן העולם מן ולא יבבא וכו' וכן עיל המחבת. וכדברי המ"ל יש מי שהוס' בבורות ל"ג ע"א ד"ה בבלו וכו' ולפי' לענין משא בעי תחיכה אחת דוחה אני שכל זה אינו דהא פריך הגמ' ממחות ק"ב לאמלי מטמא עומאת אוכלין עפ"ה בעלמא ניבנו אך הגמ' פריך רק לר"ש דסבר דהוי מדק ובפ"ק בסבר וקבה ממי על הטוס' סוכה אך דשאני בע"ז דמלוה לבער מן העולם מן ולא יבבא וכו' וכן עיל המחבת. וכדברי המ"ל יש מי שהוס' בבורות ל"ג ע"א ד"ה בבלו וכו' ולפי' לענין משא בעי תחיכה אחת

במקום אחד אבל דבוק קצת מהני וכן הוא אמי לענין מגע:

פרק ד מ"ט בר"ב ד"ה ובמ ספר רפואות כו' והרמב"ם פי' כו' משמע דבוזאלמי דבריהם פ"ו ה"ח דשם ליתא ספר רפואות רק עבלא של רפואות ע"ם בפרקים בפי' שהיו אורות

מקוקות על הבבלא וגם מביא הבוזאלמי זה על עמיר ע"ז [שהובא שם מקודם ע"ם]:

פרק ה מ"ב בר"ב ד"ה לעבלים כו' וכ"כ הר"ש בדף ס"ל ע"ב ד"ה בני וכו' ויש לתמוה לין אחר בב אמי ס"ב ע"א[דרב חסדא ס"ל דאמרינן] הוא"ל דאי בעי מתקן נפשי' ופירש"י ד"ל מל לא עמוד וכי מותר לו לחול לבבות לא עמוד לסבבה הלא כתב הר"ן והובא במ"ש פי' תמ"ש ס"ק ג' דגם במחוסר ממון לא אמרינן הוא"ל וכ"ק בלן [דמחוסר מעשה בים בה סבנה כיון דעדיין הוא קטן] ולו מייבי שעשה הוא גדול ויכול לחול שמבואר ביו"ד סי' רס"ג סעי' ב' דמתוב

שהוא] מן התורה וגם בתו"ת לא הגי' על מה דמשמע מש"ע דמתיר כדבר יש מי שאומר עלתה שחר הרמ"א ממה שכתב בד"מ בסי' כ"ח בתה"ש דעת רבינו יונה גבי קנין מעמד שלשתן דמקודשת רק מדרבנן. ויל"י בסי"ב כיתר בתשובה בתרוג ביום ראשון כפשוטות:

פרק ו מ"ה בתו"ש ד"ה אשתקד. מ"ב מ"ל משנה ג' ס"ו:

פרק ז מ"א קרוב לחולין כו' הא דנקיט התנא בכל אחד הדין הזה [דקרוב ולא כלום יחד כל הפרטים ולמתני אמ"כ הולכין אחר הקרוב לשקל מתנה לאחיה לאחיה כמו דתני עתה זה הכלל וע' הוי"ש ד"ה אחר הקרוב וכו'] מ"ל דבוה מפני שלא היינו יכולין ללמוד אינה נקנית תחת וע' בר"ב ד"ה מעות שאינך לחפש עשה, וגם בגזלי עולא אינך למיתני משום קושית סיוטשלוי וגם מה דתני קרוב לחולין אין אנו אריכין לומר לאידי דגם זה אינך למיתני דבו"ת דלהוא לגמרי לחולין גם קרוב לא מהני:

פרק ח מ"ב בתו"ש ד"ה ר' יוסי כו' פי' הר"ב כו' וע"ל מ'. אינך ביאור דהא הר"ב כתב רק בכלים לא גזרו ומה לא לענין זמים דלעיל. אמנם הכה מבואר במשנה טהרות פ"ד מ"ה דספק רוקין וספק כלים טמא ושורפין עליהם תרומה ואינה בספיחים ח"ט ע"ב דלמולאי אמרי דבירושלים אמרין עהורין וגם ל"מ דכן מוכח שם שמביא הגמ' הוכחה מר"מ. וכן בירושלמי כתן עדיין על ר"מ וספק כלים בירושלים טהור ולמה אמר ר"מ דבר ידידה ממה ומאני כיון שיש הוכחה שאני לקרי להדיא דבעלמא ס"ל לר"מ דלא גזרו בירושלים על כלים וכמ"ב מסתמא על ספק זבין דמטיין לחדי] וע"ז כתב התוי"ט [לתרץ דלא תהי' קושיא מר' יוסי על ר' יוסי דכיון דבירושלים אינם עהורין מ"ע דר"י במ"ת] היינו דכתן במ"ב סבר ר' יוסי דאין זה הוכחה גמורה וסי' קשה כיון דחוק וכלי שוה מ"ם לענין דמעמא ע"ז תיכן דהוי שם הוכחה עפי' והרמב"ם הכו"ע בדברין כתן דלא ניחא דר' יוסי סבר דלא גזרו כלל על ספק כלים אפי' בים הוכחה לעמא דאי הי' נשאר הקושיא מרוק דמ"ש ס"ל לר"מ במ"ת דשבמתנא מתמין וכו' אלא ע"כ משום דליכא כאן הוכחה כתב כן הר"ב דלא גזרו [ובמ"ת יש הוכחה וכל"ל]. וגם הרמב"ם בה' אבות הטומאה פ"ב ה"ב לא כתיב אבי תון וכו' [דתני בסוף מתני' ג'] אבל כתיב תון מסכיתון מכת המשנה שלח"ו וע"ש בכ"מ ושי' לכל זה בהוס' זבחים ל"ו ריש ע"א פיעם אחרת [דהם פיכנו המשנה דסתן בשלשה עשר שורה ומעניל מייני בתון ליבושלים ושי' בהגבת הרמב"ם שם]: **שם מ"ד** בר"ב ד"ה ומעיסין כו' שאינה טעונה כו' עי' תוספת זבחים ל"ח ע"ב [ד"ה טבול יום] שהביאו הרבה מקומות דלשומאה דרבנן לא כשי הערב שמש ומדוע לא הביאו מכאן וכי סד"ה לחלק יש שהוא בגיהמ"ק [לפיכך יש להקל דמ"ע הערב שמש ואין לגמוד מכאן למקום אחר] דלענין זה משמע כמשנה כאן דאין חילוק [דמחלק רק בין ולד הטומאה לבין אב הטומאה לבל אין מחלק בין ולד טומאה בגיהמ"ק דלא בעי הערב שמש לבין ולד הטומאה במקום אחר דבעי הערב שמש משמע דכל ולד טומאה שוין דלא בעי הערב שמש] ועוד דאדרבה יותר מסתבר להחמיר במקדש יותר לענין טומאה דלא דמי לבבות דמקילין במקדש, [והי' לנו להחמיר בגיהמ"ק דבעי הע"ש אפי' לולד הטומאה ובכ"ז אין אנו ממחמירין ומ"ב הי' לפם להתוס' דשם לחבית ג"ב מכלן ומ"ע]: **שם מ"ה** בר"ב ד"ה ושמונים וכו' כך הי' כו' יש לחקור המציאות אין יכול להיות ע"ב ניתן ובכל יומא כ"ד חוטין והסבר נאמר דזה הי' רק לשני ולעבר הי' הרבה ואחרה יותר [והערב הוא לאכלו כמובן ואכלו הי' מרבעים יחד ובזה שפיר יש מציאות החשבון: **שם מ"ח** בתו"ח לות לי ד"ה בהר"ב וס' ופסק הר"ב וכו' לא ס"ד שהרמבונים לא בלו גם עתה להפיים [ואם שבלו גם בהיים אחרים להפיים בכ"ז בלו גם הרמבונים כמבואר במשנה ביומא פ"ב מ"ד ובתמיד פ"ה מ"ב הדשים עם ישנים] ודי לחם שהרמבונים שלא בלו אלא פיים אבל לא שבדמו מהפיים, וכיון שבוב הי' מציאות ביהי' לותן הכהנים עצמן [שהעלו לבבם יעלו ג"ב לזמנה] לשיקר כתב הר"ב ואח"כ מוזרין היינו הרמבונים שבפל הגובל עליהם הפיים הרביעי מעלים לזמנה וקטן רק דלבבי תורו [היינו לבעלות לזמנה אבל אין הכוונה בלא פיים] והרמב"ם בפ"ד מהמדין ומוסיפין ה"ח כתב הפיים הרביעי מתקבלים כולם ומוסיפין שבולל גם אותן שזכו בפיים הפני והשעם בל פיים הרביעי מבואר שם ביומא בהר"ב ויותר בגמ' יומא כ"ו ע"ח. ולפי דלבלומים יש לבאור זה [דאם אמריינן דגם הרמבונים הלכו לפיים] מ"ב מה דחה ראב"ד [לדברי ה"ק] כדאיתא שעמא ביומא כ"ו מבוא דמקום שכיבה לו תורת תרעא ופרש"י שם דמתחי כמלך דעריא לי מלכא הלא גם לת"ק [תוארים הרמבונים לפיים] אלא ודאי בלא בלו לגובל. אך זה אינו דיש לומר דלפ שהיו גם הרמבונים בפיים וכמ"ש בכל זאת לני אלא בל הגובל עליו כיון אלא בלה רק על הכבש ולא לזמנה נראה כאילו נלאה ולפ שהי' בגובל [ומ"ב נראה שהי' רוצה לחולין גם מבבש לזמנה] אך בכ"ז כיון דהליכתו ממקום העבודה לבעלות לבבים לזמנה נראה ושהי' בגובל לא נראה מ"ב יהי' תמד עליו שבלה בעבודתו ומ"ב גם לת"ק מוחים אינה מהרמבונים להעבודה אם זכו בגובל אך הר"ב מתחבט לכתוב לשון השייך גם לראב"ד [דלדעתו בודאי מוחים הרמבונים]:

מסכת לחם שמים פסחים

פרק ב מ"א מאביל לבהמה ולחיה. כתב הרע"ב לריכי כו' ואי תנא חיה דאי משייר מיהת מצעה ולא עבר עליה עכ"ל: וצ"ע מ"ש לא קעבר עליה הא קאי ליה בבל יעמין. ושמא יש לחלק דבל יעמין היינו בודאי. משא"כ הכא דספק הוא דאיכא אבל זיה. מיהא אמתני דאין חוששין שמא גרמה מולדה קאמר הלמודא. עשמ"ל דלא חוזק הא חוזק מיישינן. ולא אמריינ הכלתי דאין ספק מוצא מידי ודאי: אולי ר"ל הא בגרמה לריכי דודאי מצעה. משא"כ הכא דבמאבל עסקינן שאוכלים לפניו. אלא שיש לחוש שיטירו ואח"כ יצאו. דספק וספק הוא. ובמאת סבר מסמעות הלשון. ובזה מ"ל ג"כ לדוחק שכתבו התו' לחלק בין חיה לאולדה. ובין מולדה לאולדה כמ"ש בתוי"ט. דבשאת דאתיין לבני קובים התו' ממ"ל לא קשיא כלל. וגם מ"ל לדחוק כמ"ש הרמ"ם דצריך לעמוד עליהם עד שיאכלו ולא יעלים עיניו מהן. ודקאמר הלמודא דאי משייר מי ומצעה ר"ל אם ישכח מהמת עבדא. שזה קצת רחוק. אלא מתני' סתמא בבל גווא לריכי ולא בשי לעמוד עליהם עד שיאכלו. אלא בסתמא הלינן דאכלו. כיון דאוכלים בפניו בוב מ"ש לחוות אם ישיריו ויצעיו: ואבריי איכא למידק היכי קאמר דאי משייר מצעה מבעיא דאתי ודאי מצעה. הן לא קעבר עליה. ואמתי פשיטא ליה דלא עבר עליה. ואלו הלריכו חז"ל בדיקה אף לאחר שיצאו ידוע שלא יעבור עליו. ואפשי' למ"ד טעמא דבדיקה משום דילמא אתי לאיבול מיהא. הא מי שייך בהטמנת תולעים. אע"פ שהוא בחור עמוק. איכא לאיתמי שגרמה לחון הוך יבי הפסח. מיהו לפך טעמא נתבא לא קשיא כולי אלא דכיון דספיקא דרבנן הוא כדאתיבנא. דודאי לא הוי ותבשא דרבנן בעלמא הוא דאיכא. אלינן בספיקא לקולא. משא"כ לטעמא קמא משום דקעבר עליה בר"ש וא"ש והא בהטמנה מי קעבר. והו"ל ספיקא דאוריתא. מ"מ אפילו הוי ספיקא אי מצעה ליבני בדיקה. והא לא אדבר כלל. וגם אליבא דרמ"ם לא צריך בדיקה. אי' שבת ובעלים עיניו וק"ל: ותו דמאי טעמא מיתא ליה בחיה דאי משייר מצעה. וכי מצעה מאי הוי אם לא ודאי מצעה. ודאי עבר עליה. והשתא לי מי ספיקא הוי לאלו מתני אלא הך סברא דמצעה. וי"ל דלא קעבר בבל יעמין אלא בחמן שלו. משא"כ בשאינו שלו. ובזה בעבה תמיהות עסקינן דבבר ביטל כל חמץ שיש לו. ועוד אפילו לא ביטל בפיהם אין לך ביטול גדול מזה. שבפקיהו לאבל בהמה שאבר שהאכלו קודם זמן ליאורו. בבר נתבטל אלו ממילא קודם שעת איסורו. ולא דעתיה עליה. ולא דמי לגרמה חולדה בבר בפיהו. דדעתיה עליה. דהא מדעתיה לא יהב לה. ומיישינן דדעתיה עליה. ולאלא מבעבר ליה לבבר זמן איסוריה. ואיכא אלא ספק נגד ודאי בעי. משא"כ הכא ודוק היטב: ולא בתנו לאתלוקת הרמב"ם והרלב"ד ז"ל בחמן בבור הם די בביטול. עיין מ"ש בס"ד בח"ת (סי' תל"ח). דהכא בעיקר דתתני' לפי' הרלב"ד ז"ל יודה והכן: ואף שבל אלה דברים נכונים ובדורים אלא בס"ד. ל"ל שאין צורך לבל הטורח הזה לענין מבטלו. דאמר מתני' במאבל בהמתו וחייתו בשורו עסקינן. דליכא רמז ורמיזה מזה. ומי לא עסקינן דמלכילן בדשות אחרת. דלא קעבר עליה לפי' בשייר אם בחמץ בודאי. דלא קבעי לאשמעינן אלא היתר בעלה דשעה ממשית. ול פוקי מעשה שאסור בהנאתו. שאסור הא לאבל לבהמה ולחיה דהפקר. אף שלא בבשרו בדליתא בירו והובא בא"ח (סימן תל"ג ותמ"ו) עמ"ש שם בס"ד. וקמ"ל דבל זמן שבהו בהלכה מותר בזה. וחיישינן תוך מבשרו. בלאפן שלפי' תנאיע שם המולדה אינו עובר. דלא חיישינן לגרלתה ממקום לאקום בדחנן בהדי. ולא דמי לתבשל דשמא הטול בפיהו לבתו הבדוק וק"ל. וזה ברור: ופלא גדול על התו' והרלב"ם שבתבטו בזה בחמץ. ואע"ג דודאי מלאו מקום קצת לבבין מבטלו במאבל בבשרו. מסוגיא דתלמודא דעניד איכותא מבוא דבהמה אי משייר אחי ליה וכו'. זהו בלי ספק שבבריחם לבבתם. מבל מקום אי מבוא הא לא איכא. דתלמודא דורחים לאיעבד איכות בבל דהו דאיכא לאעבי. והבא ממי ס"ל דלא בשייר אחרי במקום הפקר. קעבר עליה. דצריך דוחקא להוציאו מן הטולם. ולא די נמה שמוציאו מבשרו קודם זמן איסורו. להבי הו"ל דלא שרי לא בחיה דמיהת מצעה. וה"ל כמבואר ובחמן שבלה מפולת. אי ממי בבהמה דוחקא שרי. דאי משייר אחי ליה ומבערו. אבל איכא דאיכא לאיתמי דישתייר אחר זמן איסורו. לפי' בדשות שאינו שלו אסור. לבבי לאשריך וקמ"ל דשרי בהנאה בבל גווא. קודם זמן איסורו. אף שישתייר אח"כ. רק בשאינלו מבשרו קודם זמן איסורו. ולאפוקי מב"ש דסברי שמאוה לבעלו מן הטולם דווקא. ובבהב הרע"ב הבא: ואע"ג דבא אמי ליה ומוכרו לנכרי לאפוקי מדב"ש כדסרים רע"ב. מ"מ הרי אמי לבבי בוא דאתו. ובולהו לריכי דבהמה ואיה לריכי בדאמרן. וגוי אינו ליה אע"ג דבר דעת הוא. ואם דאי מבייר אף על גב דאחי ליה. לא אמי מבער ליה. ואי אמי גוי ולא הני הני. הו"א דווקא לגוי שרי. דסברי קנה לפני הפסח ובבי הוא שלו. אבל בהמי דאי משייר ליה. ניחא דאבבה של ישראל הוי. ובבשותו קלי בבל בקום שהוא בבמשיבה. ולעבר עליה. קמ"ל דבבין דאפקריה. הו לא עבר עליה. אע"ג דלא זבה בו אדם. ולא הוציאו מבעלה ודוק. וזה בפתור ופרם בעיני בעזה"י:

את הרב הגאון הגדול וכו' מוה"ר יואל חסיד ז"ל מאמטשיסלאוו.

מסכת שבת

פרק א מ"א תוי"ט ד"ה ושמים שהן ד' כתוי. כתבו התוס' תימה לר"י אחתי נריך וכו' ומלאה לר"י כו' דהוצאה מלאכה גרועה כו' עכ"ל. ולהתמיה הדבר דהא אעפ"כ מה לי עני מה לי עשיר נראה לפי מני עשיר הו"א הואיל ואין לריך לזה אבל עני הואיל ואין לו מה יאכל לא חייבי רחמנא הואיל ומלאכה גרועה היא ומי עני הו"א הואיל ולא עשה מלוה אבל נעשה ב' הואיל שעשה מלוה ונתן לדקה אינו חייב לריכה ומלאה ג"כ דשני הפסוקים הוויים על זה ויכלא העם מהבנות היינו נדבה למשכן היינו עשיר הנותן ואל יצא לנקום המן היינו עני שרוצה ליטול וק"ל: **שם** תוי"ע ד"ה לו שנתן לתורה פי' הר"ב כו' ועוד דלא חייב תרתי לפטיר כו' עכ"ל. עיין פי' במהרש"א בגמ': **מ"ב** תוי"ט ד"ה מפסיקין לקרות ק"ש. הא דכתב הר"ב וכו' דאל"ה הא כבר תני לה ריבתא כו'. נ"ב ואם התמילו אין מפסיקין: **באו"ד** ואפילו כי ליכא שהות כו' עכ"ל. וא"ל דילמא דוקא כי ליכא שהות דומיא דתני ואין מפסיקין לתפלה ואיירי אפילו בדליכא שהות ולעקרו גמרתי אבל לק"ש מפסיקין וסיינו בדליכא שהות ז"ת. דא"כ הוי שוה לתפלה לכל העולם דהא דתני אין מפסיקין לתפלה ע"כ לא לעקרו לגמרי דזה דוקא לרבנ"י ומבריו אלא ודאי בדליכא שהות ודומיא דכי מפסיקין לק"ש הייט אפילו בדליכא שהות דאל"כ מאי בין תפלה לק"ש אבל באמת יכול לומר דלרבנ"י ומבריו הא דמפסיקין לק"ש היינו בדליכא שהות דומיא ואין מפסיקין לדיבור ודו"ק: **שם** בר"ב ד"ה ויו"ח דברים גזרו בו ביום כו' בעוד שהאוכלין מתאחין בפיו ופסול להו כו' עכ"ל. וטוא בגמרא ואמ"ג דאם אכל אוכל רחמנו ובדי מקרן חבומה אז עמאין דבעשה שני ולא פסול ל"ל -דהגמרא לא מיבעי קאמר לא מיבעי אם האוכל הוא רחמנו אז אפי' מעמא ולא אפי' אוכל שני שאינו מעמא תחילה אפ"ה פסול ליה ומ"מ הוכרחה שמעיה הרב תוי"ע אמת דאם נעשו מקרן לעולם לא מיבעי אפ"ה לעולם לא מיבעי פסול רק עמא: **שם** תוי"ע ד"ה ויו"ח דברים גזרו בו ביום וכו' וכתב הר"ב כו' ובסוף זנים כתב הרמב"ם שאינם אלא שנייה ושם תרלתי בענין אחר כו' עכ"ל. ע"ב הוכחת הרמב"ם דהא שני אחם אלו פוסלין את התרומה והכלים שנעשאתו במקרן אבל מעשויי לא מעמא אלמא נעשו שני אבל באמת לאה לא גזרו שיהא הכלי ראשון מטוס מעקה זב וזבה והעשה דלאה היה לאחרים לגזור דאלא יש להאוכל ב"ז טומאה מן התורה שנעשה המעקה ראשון ומעשה להאוכל שני ולא גזרו אלא היכא שהמעקה נגע בידים ולא יש בלל טומאה מן התורה אמו היכא שנגע המעקה בשרץ אבל גבי כלי שנגע הן במעקן הכא מחמת ידים והן אפילו במעקה שנגעה בשרץ אז אי אפשר לגזור לעשות הכלי ראשון מטוס מעקה זב וזבה דא"כ יהיה חמור דין הכלי מדין האוכל דהאוכל אם נגע במעקה הנה לא נעשה כי אם שני כמו שכתבנו אמ"פ שהוא ממא מן התורה מן המעקה שנגע בשרץ והכלי שאינו מקבל טומאה כלל מהמעקה שנגע בשרץ מן התורה אזי יהיה חמור ממנו ויעשה ראשון ויהיה דברי מחלוקת ואינעלא ולכן לא גזרו רק שיהא הכלי שני כדין האוכל רק מכין היה לשם לגזור אלא מן התורה אין מעקה מעמא כלי לכן אמר שגזרו מעקה זב וזבה ודו"ק:

פרק ב מ"ה תוי"ע ד"ה כתם על סגר וכו' כשהוא חם על הגר כו'. והעוה בכאן שלריך להבהבה כמו שמביא הרב תוי"ע בעצמו בד"ה שהוא שוטה פחם: **משנה ז** בר"ב ד"ה עם חבבה כו' דלמא פעמי ואחרי עדיין יש שהות ביום עכ"ל. נראה דלא בזמן אחד אמר כל השלבה דברים לפי מעם הר"ב שאומר בזמן המאומר כדי שלא יפעמו ויאחרו יש שהות. נמלא לזמן מיוחד מחומין לריך זמן לב קודם מעבה בכדי שיוכל ליתן עד התחום ומיוחדי מלוות יהול לעשות אפי' בין השמשות [דאז] אין מדליקין ומעבירין [בי"מ] והא דלא הני הדליקו הבר קודם מעוה לעבר בחבחם כולל [נפ] מיוחדי מחומין דלריך זמן לב קודם הדלקת נרות שיהא יכול ליתן עד התחום רק שהמשנה כללא עם מעבה כלאחר מעבה מן השלבה דברים לזמן שיכול לעבר שיעשה עד מעבה כ"ת לפי זמנו:

פרק ג מ"ד בר"ב ד"ה כלון לגר כו' ואמרו חכמים שהחיים שמשנו לאומו לגר בשבת דיום כו' עכ"ל. פי' שהחיים משנו לאומו לגר כבר אפי' בפ"ש. בשבת. פירוש אם נא להשתמש בהן בשבת דיום כדין כו'. סתים שעונדין בו ביו"ט פירוש שעונדין הסיים ביו"ט ולא אחמול ואזו אפשר כוונת סרב תוי"ע ד"ה אם בשבת כו' ויכולין דברי הרב להבנתי ע"פ זה הפירוש עכ"ל:

פרק ד מ"א בר"ב ד"ה זנין קליפי הענבים מרלים בעיני הענבים עכ"ל. מלנים לא נזכר בהמשנה ולא בהשנה שבגמרא אלא שכך היה הגיהכא לפני הרב וגם בפי' הרמב"ם הגי' מרלנים ע"ש:

פרק ה מ"ב תוי"ע ד"ה ומיון עליהן. כתבו התוס' כו' אבל לפירוש הר"ב והרמב"ם דהתם כו' בפרם דאינעבריך לאשמועינן אלא נהוג לשמא יסברו להזות על הבהמה כו' עכ"ל. ולי נראה שזה דוחק גדול דלמה נגזור שמא יבוין להזות על הבהמה דהא הבהמה מטולם לאו בת קרבני עומאה היא בשלמא שם אחי לאשמועינן דיבא אם אינם כך שיבוין להזות על הבהמה אבל אינה ס"א שבהזות שמא יבוין להזות על הבהמה ולפי הדוחק יותר נראה לומר דאחי לאשמועינן לפי' הר"ב והרמב"ם דלא נשש שמא יפול על הבהמה ולא יזה ויותר אבל נראה הואיל ואמר מוגלין בתקונו אגב אורחיה אחי לאשמועינן שמיון ג"כ בתקונו ולא מיישינן לנידי וק"ל:

פרק ו מ"א תוי"ע ד"ה ולא בתחם שאינה נקובה בגמ' לאחי חזיא כו' אפ"ה מפסה מוקלת לא שרי כו' עכ"ל. עיין בגמרא דף ס' דאם סובר הרמב"ם כמו רש"י בשרים בשבת לאחי חזיא דהלא אסור להחליק השער נמלא לפי' הרמב"ם שמותר להחליק בשער אפילו שהוא כלי ולא תכשיט אינו חייב חטאת רק באחת המוספות הקשו על פי' רש"י כפיון קושיא זו מ"ל דהרב תוי"ע ג"ש בדאחת מיתר לאלוק שערה רק שהיא משאוי ומשאוי לאחרן קושיא זו על תוספות נדעת הרמב"ם דטוכל לומר אחת שמשאוי הוא ואמאי אינה חייבת חטאת אלא הוליאה בידה והוי שלא כדרך המוליאין ולכן שמורה מחשאת רק אחר כן חפשתי בלאשונים ואחרונים והם מלאים מבילות וכתבותה לי שסברא שלי מלאתי ג"כ בשם איזה גאון רק שגאון אחר הקשה עליו דא"כ למה משני שם רבא שם כו' הוי ליה לתיתר מזה המעם אלא שוליאה כדרך המוליאין ולא שנם זה אפשר יסול הייתי לתרץ רק אחמת שהבריס מלאים מזה ולאחי להבנים לאחי ביניהם והצ"ו יודע האמת: **משנה ה** בר"ב ד"ה בין משלה כו' לריכי דאי מני משלה כו' עכ"ל. נ"ל דהאי לריכי לא הוי דומיא דכל לריכות שבש"ס דא"כ לד אחד יכול לבטות דהיינו אלא יבנה רק משל בהמה וכו' אלא דהאי לריכי הוי בדרך לא אז אף אז לא משלה דמשמר דודאי לא אלא אפילו משל מבלתה ולא אז אל מבלתה דבא מיל וכו' אלא אפי' דבהמה דמיבבר וכו' וק"ל: **שם** תוי"ע ד"ה ואם נפל לא תחזיר בפרק בתרא דמיבונין וכו' ודבריהם הללו נשמעו מידי החמרוים עכ"ל. עיין בח"ח סי' ס"ג במ"ח ס"ק י"ח דלא נשמעו רק הדין כאן דלא מהני נפלה ע"ג כלי ע"ש: **משנה ז** תוי"ע ד"ה פורסת על האגן ופל האגן ומ"ת וכו' וי"ל דהכא ניכר הדבר כו'. ויש לדקדק דהא יחדו אותה שהיא פורסת על האגן להוליא לבנה קטן ובמו שבאמת בדף ס"ה ע"ב בפי אחיי מהו שתפרוף על האגן להוליא לבנה קטן ע"ש. וי"ל דבלמת במילי דסיון הולכות כך פרופות לא יחדו אותה משום דסוון הולכין כך אבל ליתן פלפל וכו' לתוך לחיה עותה אלא מי שיבשה רע לו מלח לחולי וכל שאר הבשים אינן עותות לאוך פיהן לא יחדו אותה. אבל זה קשה לי אם הטעם בפלפל משום דנראה כמעורבת א"כ מאי בפי אחיי ע"ש אפי' לת"ד אין מעורבין הכא אבי לחין דרך הולאה בכך הא בגי פלפל בפיו ג"כ אחין דרך הולאה בכך כמו שרוח בפרק י' משנה ה' ואפ"ה אסור אפי' אינה מעורבת רק נראה כמעורבת. וי"ל דהא קשה שם ומה בכך אחין דרך הולאה אפ"ה פעות אבל אבל אסור אלא ג"ל שהיא ג"כ לריכה לפרוף ולאחת בה לבן מותר לכתחילה אף להעבים וליתן אח"כ לתיוק אבל הכא אחין אחר נשים לריכין רק חולה כנ"ל אז יחדו אותה שאינה לריכה כלל רק להוליא והני פעות אבל אסור ולכן

אפילו רק נראה כמעורבת אסור אבל עדיין לא נתקררה דעתי בזה:

פרק ז מ"ב בתשנה אחות תלאכות אבנים הסר אחת. נ"ב הנה הרב תוי"ע כתב עמתי לתה לא תני ל"ע. ואפשר לי לומר דאבנ גדרא אחי תנא לאחיוקי מדאיסי שאמר שם תלאכה אחת בכל הל"מ שאינו חייב עליה לכן בלל תנא כל הלאכות בחיבת אחבנים לזהר שבולן בוין בעל כוון חייבין רק שבאחת אינו אחבנים שאסר אחת: **שם** תוי"ע ד"ה אחות תלאכות אחבנים אסר אחת יש לדקדק כו' וכ"ש לב"ו סי' מי"ח דכל תופר אינו חייב על הקשירה כו' לבד אלא על הרב"ו תלוותו שהרי הר"ב כתב זה בשם הרא"ן והר"ן הביא זה בשם רבי אליעזר מתיון וגם בשמ"ב מביאים נזה בשם הרא"ש ע"ש בה"ו רק בשם לפי דברי הרב תוי"ע לאיה לאי' בלל לפי סברתו שהלא הגאונים הל"ל שהבאתי שאינה קשירה בלל בקשר אחד רק בשני קשרים דווקא ולהר"ש לא מחייבין כאן רק משום תופר דמלאכת התפירה לא קיימי בלא קשר אחד אבל קשירה לא מקרי ס"ש וא"כ לא עשה מלאכת הקשירה רק פעם אחת משבר לפי סברת הרב תוי"ע ובשיה לא עשה מלאכת הקשירה לפי' הר"ו וגם לפי הלשון שמביא כאן הרב תוי"ע בר"ש דכל תופר כו' דאל"כ אף על התפירה לא יתחייב והקשה הגמרא דאלמא ופירש"י לא קשה דהלא הרמב"ם בפ' פעיני מה"ם הלכה מ' כתב דווקא שני תפירות אבל יותר משני תפירות אינה אלא קשר חייב ע"ש וא"כ בשעשה בפה לחלמא אז ודאי תפר הרבה יותר משני תפירות וחייב על התפירה בפ"ע ועל הקשירה בפ"ע ואף א"כ מנלן שעשה עוד קשירה בחלמא בשלמא בשני תפירות מוכרח דודאי עשה קשירה דאל"כ לא קיימי אבל ביותר מנלן שעשה קשירה שהגמ' מחליט בחייב י"ג תפלות ז"ל אחת ביכול תפש לתתקיים בלא קשירה אבל בודאי קושרין ג"כ לקיים זמן רב כאשר מיעוי רוחות שאפילו תופרים כמה שקושרין אח"כ. והגם עלמך אלפי' הגאונים קשה למה חייב על הקשירה של חלמא הא אינו חייב על קשר אחד אלא ע"כ היו יודעין שדרך החלמא לבשות ב' קשרים אחר התפירה כדי שיתקיים יותר זמן רב ואם נומר שהגאונים הנ"ל מחייבי י"ג תפלות אפילו תופרים אחר לא מעעה רש"י שהרי הוא לשגאונים הנ"ל רק אזה תלאה שהנ"ל סותר דברי עלמו ממה לדברי הנ"ל שהרי הוא לשגאונים הנ"ל רק אזה תלאה שהנ"ל סותר דברי עלמו ממה שכתב בכ"מ ע"ש ויש ג"כ לתרץ רק קלה הירעה ודו"ק: **שם** תוי"ע ד"ה המכבה והמבעיר הכא לא קשיא דאינתי מבעיר בריאה כו' ולכן נראה בשיני כו' ומבעה אף אמי מלקי לחבי נקט בתחילה המכבה דאחי אפילו בר"ש פ"ב משנה ה' דס"ל בר"ש מלאכה שא"ל לגופה פטור עליו ואינו חייב על הביבוי כי אם על פחמים שמכבה בשביל שיהא פחמים לעשות מלאכה של אופים ואם מכבה ג"כ הפתילה בשביל שיעשה פחם פיכוח שיהא יפה להדליק אח"כ ע"ש ממלא לפ"ז מה שמבעיר הפחמים או הפתילה הוי מלאכה שא"ל לגופה ולא הוי מלאכה שלריכה לגופה רק הביבוי כדי שיעשה פחמים וכדי שיהא הפתילה מחוכנת רק אח"כ בשמבעיר פעם הבני הפחמים או הפתילה לא הוי הבערה ג"כ לגופה דהייט על הפחמים לעצותו מלאכה ועל הפתילה שהיא דולקת לכן הוי הביבוי קודם המבעיר כך ס"ל וק"ל: **משנה ג** בתשנה וכל שאינו כשר להגיעו כו'. יש לדקדק דאם אינו כשר להגיעו דהייט באינו לעולם אבל אם אינו מגיעין כמוהו בשלמא נראה ניחא דבפי מרתי שכשר להגיעו ובפי ג"כ ומגיעין כמוהו דהייט שיש בו שיעור. לכן נראה שו המחלוקת ה"פ וכל שאינו כשר להגיעו דהייט שאינו לעולם אבל אם אינו לעולם אדם לו שהוא כשר להגיעו

ואין מגיעין כמוהו דהייט שאין בו בשיעור וק"ל:

פרק ח מ"ד תי"ע ד"ה שעה כדי ליתן כ"פ נקב קטן בכרוי' של יין כו' וא"ש בתי"ב פ"ג דכלי' דתפרש שבאמן דק מהיין עכ"ל. הייט שהרב פירש שם כן. ונראה דעת הר"ב דבאמת שמן דק וכמ"ש שם שהרי ע"ש כיון דוחות שכלי בתחזיק מים לו יין אינו מחזיק שמן ע"ש ובאמת בזמנינו כן הוא בהוש רק שברת הרב הייט דווקא בשבאמן הוא בתוך כלי לו שיש נקב בתוך שכלי לא שבאמן רק יותר לו להכנים לו ליצא אבל שם בתכשירין אינה רק שהיא

רכה

נכה וכתוכה בתוך משקין אז נראה שיוכל יותר לבלוע מים או יין משמן ובהא ניחא מאד שם במכשירין פ"ג משנה ב' ע"ש שהמשנה מתמיל בשתי בנות או שהמשקין בתוך החבית ומונה בין הפיות או שהפיות הן בחבית ומונה בתוך המשקין ותמיים המשנה ושאר כל המשקים עכונין פי' שמן כו' ופי' הרב הפיות שבתוך החבית ולא חסבר' הר"כ שאם המשקין בתוך החבית כמו שמשקה בזה הרב תו"ש שם אבל לפי סברתי ניחא דבשהיו המשקין בתוך החבית אז מתמת דותקן זב הלבוע שבשמן לתוך יותר משאר משקין דשייו יין וכו' ופשיטא שהשמן מכשיר אבל כשהמשקין הם בתוך והפיות בחבית אז השמן אינו בלע כ"כ כמו יין או מים ולכן עכונין ע"ש:

פרק ט מ"ג תוי"ע ד"ה מנין לכנודות טוכיות כו' פי' הר"כ חיידי כו' אי"ג משום דבעי לתמני כו' ואחז פי' רש"י וכתבו תוס' שא"ל דאי"כ בהאוא ה"ל להתמיל כו' עכ"ל ואין לומר היאך מתוכן זה לפי' תוס' שא"פ כן היה לו להתמיל בזה אפי' משום חיידי דזה ג"כ חיידי ועוד דהוס מפנין בנת י"ל לזה כתבו תוס' כמו בחניה הרב וקרא דתרוס סמוך לקרא דלא יאמר כו' לכן התחיל בהא ומפני זה נראה דלהכי הניח הרב דעת רש"י ג"כ והני תוס' מאנו דעת רש"י דבאמת לרש"י שוכל ג"כ לומר הא דתני כאן לא בפ' י"א דתלה דהוי ג"כ דומיא דכל הני והא דלא פתח בזה ג"כ הסברת תוס' כוחיל והפסוק סמוך וק"ל: **משנה ו** תוי"ע ד"ה פלפלת פי' הר"כ אין זה פלפל כו' שנראה מפי' הר"ש דהתם כו', וא"כ דאי משום הא לא מיריא דהא כו' עכ"ל. ונראה דבני הר"ש נכוחים ;א"כ לתה תני במשנה ה' ומלמדפין זה עם מה לריך ליוחס אם יש שם ג"כ פלפל הלא על הפלפל מייב בכ"ש ואין לומר שאין שם פלפל הי' לריך המשנה לפרש דוקא פלפל בכלל מגלין וא"ל דאם הוגיא לאבל בזלה אז אין מייב בכ"ש דהא כתב הרב תו"ש בד"ה מיני בשמים בשם הגמרא בכיה ובכיה אזיל דבון בתר בכיה לאומרא ובאן ע"כ בכיה לריה הפה דאם לא היה בכיה לריה אפה רק בכיה יותר לאבל הא אזיל דבון בתר בכיה אף לקולא ומכ"ש לדברי הרמב"ם שהביא הרב תו"ש במשנה ה' ד"ה תגלין כתב הרמב"ם כתו כו' אי"כ כ"ל הפלפל וכו' דפלפלת דבמשנה ו' לאו הייט פלפל שלו כתו שבתב הר"ש הרב כרש רש"י וכו"ל ודו"ק:

פרק י מ"א במשנה המלגיע לזרע ולדוגמת ולרפואה כו'. וש"ל שהבנר אינו מיוחד לרפואה לבדה רק לאחר דברים מיוחדים יותר ולכן כל אדם אינו חייב אלא כשיעורו דאלגינן בתר בכיה כתו"ש הר"ב תו"ש כתה פעמים דאי אינו מיוחד רק לרפואה קשה דכל אדם אחתי אינו חייב בכ"ש כתו ליפורת ברמים בפ' תשיעי תשנה ז' וע"ש: **שם** תוי"ע ד"ה וכל אדם וכו' כתבו התוס' תימה לר"י כו' וברים גדולות כתבתי בשמה כו' עכ"ל. ולי היה נראה לתרץ קושית התוס' דאי אינו בעלמא שם אחיי שאינו בכבר לכל אדם להלגיעו כדמוקי שם בגמ' דם נדה אז אבל אדם אם היה הנעש"ב הוכבר לאדם להלגיעו לכן לא חייב רק המלגיעו לרפוקי הכא אבל אדם אם היה לריך לרפואה אז לזרע מעט היה מלגיעו לכן אי' ה"א אם אדם אחד אלגיעו אחבריה ואפילו מולאתו אחר נתחייב במחשבתו אל זה קמ"ל וק"ל: **מ ו** תוי"ע ד"ה ר"א מחייב המלאת עובל. לפרכיו וכו' ומ"ש הר"ב וכן הרמב"ם דכותלת תבוס כותבת כו' ומימה על הר"ב והרמב"ם אלא אי' כמסקנא כו' עכ"ל. לכאורה הייתי יכול לתרץ הלא רבי אבין אמר בשם ר"י ב"ח תבוס כותבת רק ר' אבהו אמר תבוס לובעת לכן נקטו כמו שמבר לאבוהה בשם ר' אבין עם רבי אבהו ותבוס דבל"ח אין הלכה כרבי אליעזר רק לפרוכי ואין הכרע כמי אמר ריב"ח אי כר' אבין אמר ג"כ גובלת תבוס אורגת פוקסת תבוס עוי' ונראה לא נקטו כמותו רק תבוס כוגה כמו אמר רבי אבהו לכן קבוב לומר אלא היה לפני הרמב"ם והר"ב הגי' בגמרא וכי דרך כתיבה בכך ולדידהו על כותלת אינהו מוהיא אבהיא דרך כתיבה וק"ל:

פרק יא מ"א תוי"ע ד"ה הזורק מרה"י לרה"ר וכו' ומ"ש ולאחי בכוח רביעית וכן קורה כדמפרש לקמן כו' עכ"ל. י"ב אלא בדקדוק כתב זה הרב תו"ש שהרי כתב הר"ב בשילוגין פ"ח משנה ב' וזה לשונו ומבני שהוכשר בלאחי מלוק ממבוי שהוכשר בקורה כו' ע"ש. א"כ כאן שהמשנה אומרת הזורק מרשות היחיד לרשות הרבים כו' חייב אז ע"כ שהוכשר בלאחי דוקא דאי בקורה לא היה חייב הזורק מרה"ר דקורה משום היכר כמו שהוא שם כנ"ל. ומה שמפרש הר"ב לקמן מבוי שהוא שאין לו לחי או קורה לא תקבי לך דאפי' יש לו קורה הוי כרמלית לענין הזורק מרה"ר לאוכו כ"ל ז"ל שהר"ב כתב לקמן והמפרש ד"ל בכרמלית פטור אבל אם אינו זהו כשאין לו לא לחי ולא קורה אבל אם יש לו קורה אף בפטור הזורק ע"פ מותר לטלטל בכולו ובודאי בכלים זה לפי שעה מהרב תו"ש וק"ל: **שם** תוי"ע ד"ה כילד כו' פי' הרב לענן קאמרו ליה כו' וא"כ מתני' כב"ע ואמאי כתב דלענן קאמרו ליה כו' עכ"ל. י"ב אפשר לומר דעת הרב דה"פ כילד אנו פוטרין בין לשעה מי' וכ"ש לשעלה משעה ב' נזשמרלאות פי' אבל היו שאיתן בדומה אחת אז אחוטיב חייב ודווקא אחוטיב לשעלה משעה שכן הי' בשבכן אבל מוטיב לשעה מי' פטור אבל הי' בשבכן הוטעה לשעה מי' מהה"י לרה"ר דרך ר"ה אבל לרב אז בין לשעלה מי' בין לשעה חייב בהוטעה לשעלה דכן הי' בשבכן ולשעה חייב דמו' דלשעה מי' לר"ע קלוטה אחי שהוראה דחי' לכן כתב הר"ב דבנן קאמרי ליה כך אפשר לומר דעת הרב דבנו עובדי מבבעוטה: **מ"ד** תוי"ע ד"ה רקק חיים פיהם הר"ב כו' ולריך לי עיון דבמשנה א' כו' עכ"ל. ואפשר לומר בעלמא התם ניכר שהוא רשות אפ"ע שהרי אינו שוה לאדם ומיש ושוה לאדם ובכות הבנים אבל אינו עמוק מהאדם דלא עמוק אלא מלא מים ורפש ומיש ושוה לאדם ובכות הבנים אבל אינו מלוק מרה"ר כלל ודו"ק: **מ"ו** תוי"ע ד"ה פעור כו' כתב הר"ב כו' וכך הם דברי הרמב"ם בפי' כו' עכ"ל. קבוב לומר שלאו ד' תיבות א"כ לא נזכר הם ע"ש ומיותרים ותחלה כתב הרב הדין דהזרק אפילו לא קלעה כו' ואח"כ פירש הרב ומהניתין הכי מפרשי פי' דהא מתני' חדא קתני וכרב אשי שהוא מפרשה נזכר לאחר שילא מידו שקלעה כלב ופשיטא בפי' הרמב"ם בתין שם תיבת אלא רק וקלעה אחר אז פשיטא נראה שע"ש אלו ד' תיבות ואף בדיבו על רבא ג"כ אחר שה היה דוחק להרמב"ם אלו אז אם אחרים אינם בדין הזורק הוא משום שנזכר וקלעה משום בנים שעשאוהו אבל לרב אשי הכל כדין בל נזכר. ועוד ג' שעשו כבר

מני לה ודו"ק: **שם** תוי"ע בא"ד ואחי אינו יודע מה ידע ר"י לרב אשי כו' עכ"ל. פי' בגמרא בתקומה בזה מיון הרב מהרש"א בשום שעם:

פרק יב מ"ג תוי"ע ד"ה בין מב' שמניות כו'. ונראה דתיכון א' אינ נראה אות א' מוסיקון אבל ג' אפילו חכמים מחייבי גם תיכון ב' אינו נראה שבאמת לר"ו ב"ב מתויב באמת ולרבנן לריך דוקא שמים רק לתיכון דאפשר דע"כ לא מחייבי ריב"ב שם אלא בעשה נקודה פנים כמו שפי' הרב שם דאז רוחון שבוונתו לחיבה פנימה אבל כאן אם לא כתב רק א' אז ב' אין אנו רוחון בוודאי בוונתו לחיבה אם כתב רק באות א' אבל לא לאפשר לכן לריך ב' אותיות אף לריב"ב א"ב ע"כ לא פעדי רבנן הם אלא משום בעב"פ אין אותו אות כולל כל החיבה רק שהוא מוסיקון אבל כאן שאות א' או ב' הם באמת אז אחד אז שמים והוי כאילו כתב על החיבה והייב אפי' באות א' קמ"ל ודו"ק: **שם** תוי"ע ד"ה שם מבמתון כו' וכתב הרמב"ם ואע"פ שמ"ש זו שהומה ואלת פתוחה כו' עכ"ל. לכאורה קשה להולמו שהרי זה ממש קושיית הגמרא דף ק"ג ע"ב מי דמי מ"ש דשם שהומה ומ"ש דשמתון פתוחה אחר רב הסדא ז"ל שאם פתוח ופשטו פתוח כשר ובקל ופרי בגמ' וכן בשאר בחבקנא רק נראה דהרמב"ם רצה לימן עשה לאשפ"ש לא דמי דבעלמא אם לא היה כוונתו רק לכתוב היכא שם וכתב ב"ת ב"מ שהומה פתוחה כשר כדרב הסדא ולהכי מייב אבל זה לא היה כוונתו לכתוב אין מ ס שהומה פתוחה דהרי כוונתו היה לכתוב בחבון והיה לריך מ"ש פתוחה לזה נתן הרמב"ם עשה אלא נמוה לכוונתו אלא נחר מלאכה דראוי להתקיים ותיכם שם אפי' ב"מ ס פתוחה עשוי להתקיים תיכם בע"ש מדרב חסדא שהוא ועשאו פתוח כשר רק הראי' אל הרמב"ם מן אלא בחבון לאחוב בגד וכו' לא הבנתי מאי אוכמי' דהאי מהאי הלא הגמרא מדמה אותם להדדי ממש בדף ק"ג ע"ח יוצל עד שיכתוב כל השם ויאחוב כל הבגד כו' ת"ל יכו' ובחוחק י"ל דבא לחזק הסברא לעיל ודו"ק בבלשון זה נאלו התכיות לא מלאתי זי נאר בפוסקים לאחבוים ואחבוים ודוגו מי אלבו אלם ורחב והש"י יתן חלקנו

ג"כ בעוסקין תורתו בשמה:

פרק יג מ"ג תוי"ע ד"ה בקורה על אחו פיוחם הרב כו' ודבר זה נראה דאסור כו' עכ"ל. ולי אפשר לומר דעת הרמב"ם דהלא אין תאמר שחייב לקבל בשמחה אלא שהיה לו להתבל ואסמיתה בזוס אר אלא ע"כ ברכה לאוד שמבבך דיין האמת ומקבל דין הש"ת בשמחה ובאהבה אבל בלא זה אדרבא מצוה לבכות ולספר כמו שמבואר בפוסקים. ואפשר שוד לדעת הרמב"ם מה שלאו אכמינו ז"ל לקרוס הוא אחמ' ב' פעמים אחד מבוס לער והבני כדי שמה שייחל לבבו יוכב דעתו ויכול לברך בשמחה אחרת שהרמב"ם סבר אחת בכפבת ר"ו אחיקון מצוה בלאוד לא הם ב רק שהם נהנו מעט לפי דרכן והרמב"ם נתן עשה לפי דרכו כי מה שהוא מצוה לקרוב זה לא הי' לריך הרמב"ם לכתוב כי זה ידוע חיוב קריאה רק הרמב"ם כתב כוד תיקון כנ"ל: **מ"ן** תוי"ע ד"ה אעפ"ש שעמד הא' והכך לו לאומר נפנים אל חוך הבית כו' עכ"ל. וי"ל ג"כ שהלך לאוון רק שהבני יבא בהחילה בלילו חוך הבית ואז בשעמד הראשון

והלך לו לאוון נשאר זה בבנים ומלא את הפתח וק"ל:

פרק יד מ"א תוי"ע ד"ה שלא לאוכר פעור פי' הר"ב בחין ניחוד כו' אלא שאותן שמוגה

בגרון כו' ג"כ ל"ל שלאם בחבה: **בא"ד** ומ"ש חני פלוגתא בסיפא כו' פירוש חלוק:

בא"ד ומתה חני על הר"ב והרמב"ם כו' עכ"ל. ואפשר דעת הרב והרמב"ם מפני שהר"ב פי' כפיכם"ו בחין בחיון ניחוד וא"כ אפשר אפילו בר פלוגתא' דר"ש מודה דפעור אלא לאוכר והא דאוקמה גמ' כר"ש הא איכא בחה אוקימתות בגמ' דאיכא מ"ד דלא על זה קאי אלא אחפיס מוכשה אז על אלד נחה ואפשר דזהו פלוגתתן בגמ' דמ"ד דקאי ר"ש אזה סבר דיש בחיון ניחוד ומ"ד דלא קאי עליה סבר דבאן בכ"ע והוחיל ואחתם דבי כאן ניחא להו דלהוי בכ"ע והא דהקשו תוס' א"כ אפי' לאוכר נמי הלא הרב נראה זאת הקושיא שהקשו תוס' על רש"י ואעפ"כ כתב כרש"י ואפשר לומר מידי דהוי המלגיע דבר בחין דבכו לאלגיעו אפ"ש מייב המלגיעו ה"ל חי שלבן לאיזה לאוכר ולהכי כתב הרמב"ם דווקא בחיון עכוד מייב בין לאוכר כו'

ולא כתב כן בחין בחיון ניחוד כנ"ל כן נראה לי ודו"ק:

פרק טו מ"ב תוי"ע ד"ה כלל אמר רבי יהודה וכו' כתבו התוס' חימה היכא קאי אמלגת כו' וי"ל דה"ק כו' ה"ש אמאי דקתני בריבא כו' עכ"ל. ונראה קלת דוחק. דתיכון א' לאמתיכון עניבה ה"ש מאי מקשה הגמרא דרבי יהודה אדרבי יהודה ומאני הגמרא דלר"ו עניבה קשיבה היא ע"ש לפיכוס התוספת אז ממשנה מוכח דעניבה קשיבה. ותיכון ב' ג"כ דוחק דא"כ הנ"ל לעיל ולא כאן, ולולא דברי התוס' אפשר לומר הכי קאמר ר"י כל קשר כו' אין חייבין עליו א"כ לא נזכיכן אבל נדרי אמו אבל דעלמא דאי נמי יעשה אבל דעלמא לפי שעה כמו דנדרי דודאי לא מבטל ליה דלריך לטלטלהו אז אין חייבין עליו רק בחבל דעלמא נזכיכן שמא יבטל אבל אבל דנדרי דודאי לא מבטל אז הוי כמו נזירה לגזירה ותוחר לבתחילה. וא"ל א"כ למה לא מעני הגמרא דלהכי נזר ר"ו עניבה אמו קשיבה משום דקשיבה חייבין עליו. אבל דגמרא קאמר האמת דעניבה לר"ו קשיבה היא ועוד דשמא שבר ר"ו כסברת רבנן דעניבה נקשיבה לא מחליף ע"ש

בגמרא ודו"ק:

פרק טז מ"ג תוי"ע ד"ה ואם היו פקחים פי' הר"ב כו' ומ"ש בפי' הרמב"ם בחנשים

חסידים חייבי הוא עשות מן המפתיקים דבהדיא אמרינן כו' עכ"ל. ואינו

מוכרח כי קבוב לומר אלא הוא הי' הגיבסא לפני הרמב"ם בגמרא רק אמר רב חסדא מדת חסידות אינו כאן ואו לא ולא הי' שוב הגיבסא לפניו אמר רבא חסידי אבא אבא שקלי דהא באמת אפילו לרבא לא הוי שבר שבת כדמסיק שם בגמרא ואמה לא יקבא חסיד אזכה מהפקר ואינו רוצה ליטול לו רק שמנו וכן מעין דבריו בחבורו פ' כ"ג מה"ש ואם לא הלכה המגיל ליקח כו' מותר ליטול שהרי אין מלאכה ולא איכוד שבת בל הוציאו אלא במקום מעורב עכ"ל. דמדלא כתב שאם הוא חסיד באפילו שמנו לא יקח אלא ודאי דאפי' חסיד מותר ליקח וק"ל: **מ"ו** ברש"ב ד"ה ואל מבבה א"ל כו' דיסרמל אינו מוהר על שביתת הבעו"ם בשאינו עבדו עכ"ל. והא דלא מפליג בעבו"ם גופי' אם הוא עבדו אין אומעין לו אדא לאין זה אידום דהא אבבד מוהר מן התורה אבל אקבון אינו מוהר ועוד קבון גופי' אינו בר חיובא אבל עבד בנכסי בר חיובא דהא כל מה שהאבה מייבא

אף הכבד חייב והכוח הכתוב אשה נאים לכל עונשין שבתורה ועוד דלריך למתני קמן
נמו שלוקחתי הגמרא והביאו הרב מוי"ם בקבון הטופה לדעת אביו ודומיא דסכי עבו"ם
עיי וק"ל: מ"ן מוי"ם ד"ה כופין קמרה כו' כתב הר"ב ואח"ב שמעל כלי להגלת קיבה
שהיה מיעלת כו' וכסוף פ"ג כו' כתב הר"ב עצמה דאין מבטלין כלי מהיכנו כו' ולכך
אחיכני על הר"ב אלא סיה לריך לכתוב כלל מאי דאותני' לדר' ילמק דלא קיי"ל כוותיה
כו' עכ"ל. נ"ב שותא דמר לא ידענא בשלמא זה שכתב דלא קי"ל כוותיה זה יכול להקשות
הוהל וכוב הפוסקים פשטו כן אבל מה שקשה להרב מוי"ם על מה שכתב הר"ב בספ"ג
דשיש אלא לבטל כלי מהיכנו אם הוא סיה סובר הר"י וכדעת הר"ן אלוי אז ע"ב לריך
ליה להר"ב לאוקמי נחני עצמי דוחלי כאן אין יכול ליתן עצה אלא לבטל כלי מהיכנו
דהכי היה מבטלו שהרי בכל שעה יכול לחזור ויטול הכלי מעל גבי הכר רק אלמה לא נתן
שם הר"ב עצה משום שאין נוהגין כלי תחת הכר משום דר"ל דאין כלי ניטל אלא לצורך
דבר הנטל וז"ל דאם הי' קצה לנה שם אומר אין מהנין וכאן אמר כופין את הקפרה
הלא בשביהן יכול לומר הדין בשיה אי נוהגין וכופין ובייני בלריך לאוקום הכלי אי שביהן
אין נוהגין ואין כופין ואיני בא"ל לאוקום הכלי לכן נתן הר"ב עצה משום דבטל כלי
מהיכנו נמלא אפי' בלריך לאוקום הכלי אי אפשר ליתן תחת הכר משום אלא יוכל ליטלו
אח"כ ונמלא מבטל כלי מהיכנו ולכן אין נוהגין בשום אופן אבל כאן שאינו מבטל מהיכנו
רק אסור מדר"י לכן מותר בלריך לאוקומו וק"ל:

פרק יז מ"א מוי"ם ד"ה אפ"ם שנתפרקו בשבת כו' עכ"ל. הנה לפי שמת הרב מוי"ם
שהוא כפירוש רש"י והר"ן היה לו להרב מוי"ם לפרש דלא גרסי רש"י והר"ן
אע"פ שנתפרקו בשבת שהיכת בשבת דלאה מדברי רש"י דלא גרס וכ"כ הר"ן בפי' דנלאה
מדברי רש"י דלא גרס ע"ם גרס"י וכ"ן. וא"ל דלפי גירסתם דהוי כמו שהוא בתוספה
לחיבו שהוא דין כל הכלים ניטלין בשבת דהיינו בתותר לעלמל כל הכלים שיש להם לתות
בשבת עם לתותיהן ופי' אע"פ שנתפרקו הוא בחול מותר לעלמלם בשבת א"כ מיבת
בשבת מיותרת בתוספה דהא הטפה לא אתי לאתמוטטין רק זה לתותיהן שנתפרקו ניטלין
בשבת בשלמא לפי' הטוס, מ"ם כל הכלים הניטלין בשבת פי' כלים שמותרים לעלמלם ואינו
מייני שמעלמל אלא שמותר לעלמל אז לתותיהן אע"פ שנתפרקו בחול מותר לעלמלם
בשבת ואז מיבת בשבת מיבה מיותרת ועיין הכל בתש"י ובר"ן ותכיון כוותה אבל אין שיטה
היה להרב תוי"ט לפרש על רש"י והר"ן לא גרסי' בשבת:

פרק יח מ"א מוי"ם ד"ה ודמאי פי' הר"ב כו' ואי בעי הוי מפקיר כו' וכתבו הטוס' דה"מ
לאיתר כו' ועיין מ"ם בס"ד מבשה מ' פ"ג דסוכה ס"ל. אבל יש לדקדק שהר"ב
כתב כאן אאי דאי בעי הוי מפקיר ושם בסוכה פ"ג מ"ה לא כתב רק משום דאתי לעגיים
ע"ם ואפשר לומר דדעת הרב דכאן לריך דוקא לאאי דאי בעי כו' משום דבשלמא מרומה
ע"כ לריך ליתן לכהן וא"כ כאוי זה הכהן שיבא אחרי' בשבת וא"כ לאוי לשום אדם
לכן מותר ישראל לעלמלה אבל דמאי אינה ממתנות עניים ואינו מחויב ליתנה לעני ואף
אם יבוא עני אז לא יתן לו כלל אז יתן דברים אחרים ולכן הוי מוקצה כמו שבל ולכן
לריך לאאי שעשה דאי בעי כו' אבל בסוכה דעת הר"ב הוהל ויש בו איתר לכם לבייהו בעני
אז לב"ה יוצא וע"ם כך אפשר לומר שנת הר"ב וק"ל: **תי"ט** ד"ה רשב"ג מתיר מפני
שהוא מאבל עובדין וא"ק דפליג כו' ומ"ם הר"ב דאין הלכה כרשב"ג עיין במ"ז פ"ח דעיבודין
עכ"ל. ולא הבנתי מה רצה הרב מי"ש בזה דכאן אין הלכה משום דהגמ' דף קכ"ח מוקי
ליה בשיטה ע"ם וכן פסק שם הרא"ם בהדיא מהאי טעמא אין הלכה כרשב"ג משום דקאי
בשיטה ובודאי לא הבנים הרב מי"ש בשבתא זה: מ"ג מי"ש ד"ה מתלגין עליה את השבת
בגמ' מבדי וכו' לאתויי הא דמ"ר כו' חבריה מדלקת לה אם הגר כו' דאיכא איסור
תחום מן התורה כו' עכ"ל. ולי נראה דאינו מוכרח לשולם תחומין דבגמ' והא דקאמר
מתלגין לאתויי הייבו משום דבשולה הוא פיקוח נפש ופשיעא דאתי שבת בכל דבר והלאי'
דבשמוקי הגמ' לאתויי דאם היה לריכה בר חבריה כו' פריך בגמרא פשיעא ופירש"י דהא
פיקוח נפש דוחה שבת ומשני הגמרא כגון שהיתה כותח ולפי דברי הרב מי"ש מובא קמל"ן
דאיסור תחומין אפילו לאאן דאים ליה דהוי לאוריתא לא הוי רק מלקות וקמל"ן שקילה
וכתב ע"כ זה אין חידוש משום פיקוח נפש וכדפי' רש"י והכי מוכיח מהא דאשמעינן
דקיבין לה חכמה הוא אפי' מספק דלא ילדה עדיין וק"ל:

פ"ק יט מ"א מוי"ם ד"ה מבטלו בשבת וכתבו הטוספות כו' ומ"ם הרב מגולה להודיע
כו' בגמ' עכ"ל. דלכאורה היינו טעמא מגולה כדי שלא יתבזהו שמשא הפליו
ונאמת אפי' אלא בשעת הסכנה אם רצה לכסות ע"פ בדי' דמאי אבל תרתה בש"ם
דמוכח דוקא מגולה להודיע כו' והרב מוי"ש קיצר בדבר: מ"ה מי"ש ד"ה שני יתיס
מוכיס על ר"ש עיין מ"ם בס"ד בספ"ו עכ"ל. נמצ הרב כמו שבס א"ה שמקבע י"כ כו'
ה"ב ח"ה שיהיה כ"ה יום ח' וב' דהא לא אד"ו כתב דא"כ יהי' י"כ יום ג' ויום ד' אל
כוכות ביום ח' ויום ערבה בשבת אלא המשנה אתי ג"כ כאחרים כמו אתם ועי"פ זה נראה
לי לאפשר לומר אפי' ב' יתיס אל גליות אמי אינו נימול ביום ב' והא דקבע ב' יתיס אל ר"ה
אבל אתי לאמתוטין כאחרים ומתר"ב משמע שדווקא ר"ה משום שקדושה אחת היא והוא
דעת הרמב"ם וכמו שהביא הש"ך בסי' רס"ו אבל הרא"ש פסק אפי' בב' י"ש אל גליות
אמי לא דמי וכן פסק שם בש"ע והר"מ כתב דעשה הרא"ש מה שנקבע ר"ה דאתי מגא
בא"ר קאי ע"ש:

פרק כ מ"ב מי"ש ד"ה בקולדין וכפיפה בש"ם והוא אלא אפי' כו' אם לא שנאמר
דבל כוד שעוסק בהולדת הכפיפה כו' עכ"ל. טובל נומר ג"ל שאייני בכלי שאינו
נגוב שפח ואם דלא קאמר הגמרא כן שהגמרא בחת לכולל בן מאין הכלי המתמון נגוב
שפח הן שהוא גבוה שפח רק אלא יבביה הכפיפה מקרקע הכלי שפח ויהי' איך ביהי'
הן שהכלי המתמון נתון בתוכו הכפיפה מע"ם או אפי' בשבת כמו שכתב כאן הר"ב וק"ל:

פרק כא מ"א מי"ש ד"ה והאבן בתוכה כתב הר"ב והוא שיהא פיכוח בכל כו' ואם
הר"ב לכך מתכוין לאוי היה לו לכתוב ח"ל מתכיתן אייני כו' עכ"ל. ואפשר
נומר דזה אמת שהר"ב סובר שהם שני אוקימתות ושניהם אמת והא דלא כתב הר"ב א"ל
ס"ם ומתני' אייני פי' והמשנה שכתב שהם מיעל אדם את הכלכלה והאבן בתוכה ולא פי'
דיש מילוקים כמו שפי' בגמרא אייני כגון שנפחתה וכו' וכדברי מייא בר אבי ובאמת אזי
אפי' בכלכלה בעלמה גלי שום פיכוח משהר לעלמלם עם האבן. אחר זה תלאתי עם נתוס'

שמיים גוכסין אלא וכתבו שהגירסא ובגעוריכו נשוני אמר רב חייא כו' הכא בכלכלה פחותה
וכתבו שאפ"ה לריך לאוקימתא בפיכות מעבאי דאל"ה לפדיבו שדי לאבן ויעלמל מעצ
מעצ עד הנקב וא"כ טובל נומר אלה מתבין הר"ב ואי קשיא א"כ אפי' בכלכלה בלא פיכות
מותר לעלמל בקוטית הרב מי"ש והר"י מידי דהוי אאבן שנקרעה נראה שקבעת הוס'
והר"ב דהפס אייני מיחדה לצולם לכך וכאן מייני אלא יחדה רק אחר כך ואפשר הרב
מי"ש לא נאה זה הטוספות כי נראה שהוא סגה"ם כאחר מראה ממום' שאחריו וק"ל:
מ"ג בגב"ב ד"ה בש"ת מנגיהן מעל השולחן עצמות וקליפין בש"ם כו ומיהו לא שני
ב"ה אלא בעצמות וקליפין שבחוויין למאכל בהמה כו' עכ"ל. נ"ב אחת כן היא דעת
הגאונים והרמב"ם והטוס' והרא"ש וכולם תפסו על רש"י שמוקי בקבין שאינן לחוויין וגם
בש"ב אתה מה על רש"י. ולי נראה דדעת רש"י הוא משום דאי אייני בראוויין למאכל בהמה למה
לא אלקי ב"ש וב"ה גם בפירורין ובשער של אפרוים ושל עדשים ולמה אלקה המשנה בשתי
בנות וגם מאי קמל"ן המשנה לפי מאי דמפיק רב נחמן וא"כ בר"ש נמצא תוכת מרוצת
דשני הלא ע"כ אייני ביטא באינן לחוויין וקמל"ן בבותה דכא דהמיכה דאפי' באינם לחוויין
שני ב"ה אליבא דר"ש ופיפא בבותה קמל"ן דלר"י אפי' לחוויין אסור דדוקא לר"ש שני
אבל לא לר"י כדמוקי בגמרא ובהא מסורן עיקר קושית תוספות על רש"י דהא מוקי הגמ'
קיפא כר"ש ודווקא לחוויש עכ"ל ולדברי אמת הגמרא מוקי כר"ש דכר' יהודה לא אסיר
דאיסו אפי' לחוויין אסור ועכ"פ כר"ש מני לאוקמי וה"ה אפי' באינם לחוויין כמו בריסא
מתיר ר"ש אלא בבותה קמל"ן ודו"ק:

פרק כב מ"ד מי"ש ד"ה מהלך בסן ואינו הופש. כתב הר"ב שמא יתפדו אותו שבסבן
כו' ומיהו אכמי קשה מאי שנא ממשנה דלקמן כו' עכ"ל. לא הבנתי דשם
אם פסק הר"ב שאין הלכה ולא הייבינן שמא יסמוא ואי שקבה מן זו המשנה על המשנה
ס' אלא רבי יוחנן מוקי לאמתי' ביחידאה ע"ש וא"כ מבשה ד' אתיא אליבא דחכמים רק
זה נראה שלריך לאתה שמחלוק הרב מי"ש דאל"כ קשה על רבי יוחנן דאף שמוקי משנה ס'
ביחידאי' אלא אתם ואח"כ מתלוקת אין הלכה כאתם וכאן אתם במשנה ד' ומתלוקת
במשנה ס' אבל לפי מילוק הרב מי"ש אז אינו עניין למשנה ס' ושם לכ"ש מותר ושוד יש
לדבר רק קצה ביביעה:

פרק כג מ"א ברע"ב ד"ה ובלבד שלא יאמר הנוינו כו' הלכך אמי לכתוב על
פינקסו כו' עכ"ל. נ"ב לפ"ז שהאיסור הוא למלוה הי' שייך שפי לשמות מגיל
אדם לאבינו כו' ובלבד כו' רק שהיה לריך להאריך בלשונו ולומר ובלבד שלא יאמר לו
הבואל לו הלוה הנוינו דגם יאמר המשנה מנים עליתו קאי אלוה לכן אמר ב"ה הא ליתא
בואל מאבינו וק"ל. מ"ש אינה לומר דבואל נמי שביד אסורא אם אומר הנוינו דכוכר על
לפני עור לא אתן תבשיל: **שם** מי"ש ד"ה וכן הלוה מחבריה בש"ם אמרינן אפי' מימא
כו' לא דייק אינה אלא מהך דכבות דשוס דבבבות כו' עכ"ל. ויותר נראה דאם מרשא
ה"א מאי כדי יין הייבו כדי אתנים ליתן בו יין לכך מותר אפי' להגל דהא יחזיר לו כדיו
בעין ולפי הרב מי"ש לפי שבבתו עדיין לא יצא ידי חובתו דלדידי' ה"ל רק בכבות ולמה
ליה לאמתר כלל כדי יין רק אפשר דלבל אתמת הוא כדין ביקום ג"כ טובל לומר בריבא דבותא
קמל"ן אף שהם בעין והמשמל לבד יכול לבשתם אבל המואל רואה אותם אלו ולא ישבתם
ג"כ אפי' הנוינו ה"ל דמותר קמל"ן דלא דאתי לכתוב וכבות קמל"ן או בסברת הרב
מי"ש או שה"ש שהם יכולין שביהם לבטות וא"כ אפי' בלבון אלה אסור קמל"ן ותורם
היא והבטות נתונה: **מ"ב** מי"ש ד"ה על הקדשים בי"ש הר"ן כתב הרמב"ם פ"ד
כו' וז"ל מעולין מלבים על הקדשים כל"ל והשתא בקדשים דבי"ש הביאו להם לאפיים
הואיל ובעלי מריבה הם כו' עכ"ל. אבל יש לבתנם בזה דא"כ אפי' מעות של חולין אלא
הי' אפשר לאלך אחמול כגון שהמנו בי"ש בהמה בטותפות יהי' מותר לבהים לאלך
ולמה אמר במשנה על הקדשים בי"ש אבל להרמב"ם ניחא דעשה משום חיבוב מצוה
ומותר בקדשים הן אל היום הן אל אמש ולא אל סמוכות הייבו אל חולין וניחא מאוד
מה שמקשה הגמרא פשיעא משום דהא מוכח מרישא כמו שמבית הר"ב דאדם אחר אסור
רק עם בניו מותר ומשני מ"ד כו':

פרק כד מ"א מי"ש ד"ה נותן כיסו לאבו"ם פי' הר"ב מבאו"י וכן פירש"י ויש להקשות כו'
ולי נראה להקשות עוד על פי' רש"י והר"ב הלא הטעם מפני שאין אדם
מבמיד עצמו על ממונו ואי לא שרים ליה בשמדמן לו עבו"ם משתחבד רק שהי' לאתויי ד"ל
אבל נראה לי דודאי גם לרש"י והר"ב מותר ליתן משתחבד רק שהי' הקדם לרש"י יאחר אמור שהוא
מצוה על שבינתו וכ"ש עבו"ם וא"ל דהייתי מיעה ואומר דעל המצור אינו מותר רק מבש"
לאבי מני ב"כ עבו"ם דומיא מה עבו"ם אינו מצוה ומותר אפי' בה"ש ז"ל. דהא לפי טעם
הנ"ל שאין אדם מבמיד מבמתא אבינתר הוא משתחבד אלא ע"כ נראה לרש"י והר"ב דלהכי
אבי עבו"ם לאבינתם רבותא בכ"ל גבי עבו"ם אף שאינו מצוה אינו אפשר"כ לבתחילה יתן
עליו מבש"י וגם אמי לאתמוטין דא"ל קילות אף בהם דא"כ פשיעא ובסברת הרא"ש
ובאמתר בבותא קמל"ן דאף בבלה נזדמן לו אחיר עד בה"ש אפ"ה מותר ודו"ק: מ"ג מוי"ש
ד"ה לבלבים כתב הר"ב אם"ג דבה"ש אינה עומדת לאדם כו' ואמיה כו' מפקפ שבת עכ"ל
לא הבנתי אאמי' דמי אמר הר"ב דבה"ש אינה עומדת לאאיל אדם רק אמר עומדת לאדם
והייבו ע"כ כפי' אמו' דהייבו שהיא אינה עומדת לאאיל אדם בלל וכלל לא. רק שלאדם אי
אפשר לאבול רק מעוס איסור שבת אבל בלא איסור שבת היא עומדת לאדם אבל בהמה
לא קיימי בלל ושוד דעבל אפי' לאגות שהיא לאויה בה"ש לאדם דהייבו לאולה וק"ל:
מ"ה מוי"ש ד"ה אם יש בגיגית פותח עפח פי' הרב כו' וכ"ל שבשני לדדי הסדק לא
הי' בבותב שום אחד אחר מהן עפח כו' עכ"ל. לכאורה הוא אמנה דאאי בכך בשיו הלדדין
לאבים עפח לא יותר הלא אבל מבל עפח אפשיב והבע עלמך אם היו ב' בתים לאוקים זה מזה
הרבה והיה אחת בל בית דף בולב בותב עפח לא יותר אם היה הא' שיבא עומאה מזה
לזה וכך לי הפסק עפח כמו אבל רב. אבל נראה בוונת הרב מוי"ש דאסתמא לא אבן
הסדק על אפי בל הגיגית דא"כ הי' שמי אמיות נפרדים אלא שבאמצע נסדק וא"כ
בוונת הרב שלריך שלא אתי' אמני לדדים לבותב הבבל לבל אחד עפח דוחלי לדדי האיבך
הי' יותר מעפח הא"כ אינה שבל היתה בבלא בין שני הבתים אפי' בותב שבשם

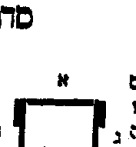

עפמים וא"כ הי' קובע המומחה מלד האוכל לגד הכותב ומשם לגד האוכל העני וכגת לבית. אבל כשלגת הי' בשום לד מלחמו עפמ אזי כשבגת מלד האוכל לגד הכותב נפסק והגת לך הסמוכה כזה ג והכותב הוא אית ג' והאות ד' ולו"ק:

מסכת עירובין

פרק א מ"ב תוי"ע ד"ה וכ"ל לחי לו קורה פי' הרב לתתא הל"מ וכו' עכ"ל וכן פי' הרב ר' יונתן בביב רב אלפס אבל לא יהפתי מנין לבו שהוא הלכה למשה מסיני ולכאורה מלדבה מגמרא דף י"ח ע"ב ליתא קשבר ב"ם ד' מתיות מדאורייתא לא לזרוק אבל כו' ליתא קשבר ב"ה ג' מתיות דמ"ר הבגמרא אמר דלא מפשוט מסכת אבל ס"כ ל"ל דלב"ה ג' מתיות דאורייתא דאל"כ קבר כרבי יהודה דסוף פרק מ' ושם אין הלכה כרבי יהודה ואם היה קבר ב"ה כוותי' היה הלכה כב"ש אבל מיניה שיהיה הלחי הלכה למשה מסיני ואפשר לומר מדב"ם נשמע לב"ה כיון דלב"ה נריך מדאורייתא ג' אז. נריך לב"ש מן הסורה ד' וא"כ אמאי קני בבבית בלחי וקורה אלא ע"כ הל"מ ה"ל לב"ה לחי או קורה הל"מ ולא מתקבר דעתי מדיון בזה כי קרה הוייתה: **שם** תוי"ע ד"ה לא נתלקו ב"ש וב"ה כו' אר"ע על זה ועל זה נחלקו וכתבו התוספות כו' ותמיהני דא"כ מסדר הקושיא על ת"ק כו' עכ"ל. נראה להבין בשלמא על ת"ק דהייתו רבי ישמעאל טבל לומר דקבר כב"ש לכן תפרש מעמא דב"ש דלא יהא אלא ר"ש אומ' לחיין פי' הרב דקבר כב"ש אבל ר"ש א"ל דכב"ש מן הסורה ד' וא"כ אמאי קני בבבית בלחי וקורה אלא ע"כ הל"מ ה"ל לב"ה לחי או קורה הל"מ ולא מתקבר דעתי מדיון בזה כי קרה הוייתה: **שם** תוי"ע ד"ה לא נתלקו ב"ש וב"ה כו' אר"ע על זה ועל זה נחלקו וכתבו התוספות כו' ותמיהני דא"כ מסדר הקושיא על ת"ק כו' עכ"ל. נראה להבין בשלמא על ת"ק דהייתו רבי ישמעאל טבל לומר דקבר כב"ש לכן תפרש מעמא דב"ש דלא יהא אלא ר"ש אומ' לחיין פי' הרב דקבר כב"ש אבל ר"ש א"ל דכב"ש מן הסורה ד' ולא נתקבל בין בשונג בין במזיד אם הפסד דשם ג"כ אומר כתו בכאן פי' דלא אמרינן שאם חזר והוליא אוסר רק באם אלא שהחזיקו הם תחלה אבל אי הפסד להולמו בלבון רע"ב דהא כתב רע"ב כדלקמן ובתו שכתב הרב תוי"ע לעצל' אבל אי הפסד להולמו בלבון רע"ב דהא כתב רע"ב כדלקמן דהייתו משנה ד' ובם לא נזכר זה החילוק לא במשנה ולא בדברי הר"ב רק בגמ' נזכר זה החילוק וגם כתב הסר ויתיר יש בדברי הר"ב לפי פי' הרב תוי"ע והייתי יכול לפרש דברי רש"ב כפשוטו וק"ל רק שאם הרב תוי"ע הבהבה והתדב ובפרש שהוא מעתיק ע"פ רוב מקקבת הגמ' רק אמת אמת לחי שילה להעתיק ולבו אלא וד"ק: **מ"ן** תוי"ע ד"ה ויבאים בבתיהם כתב הר"ב כו' עיין עד הסיף ונראה שלא הפסד ב"ב תוי"ע כרש"ב דתרתי בעיון דא"ה מזכה שמרא לבי תרי אלא ע"כ רש"ב פוסק נמי הרב דמקום פיתא גורם והרמיה דרש"ב מוקי בתקבלי פרס וזה מיקן רב נעלמו בגמ' וזה מבוס דרב בעלמו הבר מקום פיתא גורם אבל לשמואל דקבר מקום לינה גורם לדידי' המשנה בפשוטה מחולקין מתם על שולמן חבי' וא"כ ליכא לתילק לרב כשאין חלוקין בלינה לאוד דמהני אבל בשאין חלוקין בלינה וגם מקבלי פרס אז סברת הר"ב דמהני אפי' לרב והיינו כי היכא דלשמואל דקבר דווקא מקום לינה אפי' הבי אם הי' חולקין על שולמן אחד מהני אם שיבוד בא אלא ולכו' ה"ל לרב דאם לנים במקום אחד אפי' מקבלי פרס ואולקין בבתיהם מהני אם הסיבוד בא אלא וכו' וא"כ אם לנים במקום אחד וגם מקבלי פרס אז מהני אפי' בשאין דלרב מקבלים פרס מילתא הוא לרב מתני' ודוק. (כאן חסר שלאגדו הכתבים):

פרק ז מ"ב תוי"ע ובלבד שלא יוריד לתם' כו' הייתו אפילו לבתים עכ"ל. **וכן הוא בתוספת** דף ע"ז ד"ה רבי יוחנן: **מ"ג** תוי"ע ד"ה תלא ספר כו' והך תלא קני כו' עכ"ל. זה לא שייך כאן כל של המשנה דשם אם הי' רק במבל ד' אז לו מערבין אז' לו מערבין ב' והכ"ל כתב זה על דברי הרב ר' יונתן ע"ש: **מ"ד** ד"ה נתן עליו נסר שהוא רחב אמנעה כו' חילוק מה שלא הביא הרב לא הרב"ב ולא הרב תוי"ע מה שאמר רבא בגמ' ל"ש שלא לרוחבו אבל לאורכה אפי' רחב כל שהוא שהרי מיעטו מד' ע"ש: **מ ה** תוי"ע ד"ה מחיצין כו' דאי משקיל בידים עכ"ל וכו' נראה דעת רש"י דלא קשה ממתילה מפלגה בשבת דשם נפרלה מחולי' אבל כאן דבטל הטיבוד בידי' ואי משקיל טובא אז לא אמרינן כיון דהוחרה הותרה וק"ל: **מ"ו** תוי"ע ד"ה ועל ידי אשתו כו' ומיהיכי דהא מבואר שהרמב"ם פוסק כר' מאיר עכ"ל. הנה אף שבזה נתחבטו הקדמונים כמו הר"ן והרא"ש והר"מ ושאר גאונים תולה היא והכרעת נתונה כי נראה שדעת הרמב"ם דבבדרי' דף פ"ח ע"ב אחר הגמ' כאלו אזלא שמעתא דרב כר"מ כו' ומהיהיכי כו' אחר רבא אע"ג דאחר ר"מ יד אשה כיד בעלה מודה ר"מ לענין שיתוף דיכון דלזכות לאחרים הוא מיד בעלה זכיה פי' עם הר"ן והרא"ש דהא בגמרא שבטל נותן לאשתו קנתה ואין הבעל אוכל פירות' ע"כ. נמצא לפ"ז לא הי' קשה על הרמב"ם אלא שבנדרים ובהלכו' זכי' ובהלכות גזילות פסק שאין קנין כאן שאני כתו שתיתון רבא דלעיל. רק שקשה להרמב"ם דהרי ביאת הקשה לרב אבי דאפילו אתה ג"כ עוד בביאתה לא אשתו ולא כרבא ותיקן אלא אחר רב אבי מתני' בשם לה אלר בחותו מנוי כו' ע"ז ל"ל דהרמב"ם אתה לר"מ מוכח לנים לי' סברת דרבא אבל לרבנן דקבלי יש קנין א"כ פשיטא הוא לענין שיתוף בשבת רבא וא"כ טובל לומר דרב ג"כ לא סבר כר"מ אלא גבי נדרים ובכ"מ שאחר מקשה לה מתנה ולכן פסק ב"ב הרמב"ם כר"מ דהלכתא הרב בשאילתי לענין נדרים אי כפי חלוקות שבבות שאר פוסקים עיין בהם. אבל גבי שיתוף לא סבר רב כר"מ רק כשבת רבא והוי נזה כחבמים דכל שאינו מפורש דהלכה כר"מ הדיקן לכללא יחיד ורבים הלכה כרבים ולכן הפתיק הרמב"ם המשנה בטוחה וכמו שבת רבא ולאיכא דרבנן ודוק. **מ"ט** תוספות יום טוב ד"ה אמר רבי יוסי כו' ונראה דקבירא לי' דלפרושי אתא. עכ"ל. והי' אפשר לומר דפליגי ואפ"ה הלכה כר"ש דשתא ואח"כ מחלוקת ואין הלכה כשתי' רק שנראה דמשנה ז' ומשנה ח' חד תנא הוא דאמר משנה ז' נתמעט כו' ונקמר משנה ח' וכתב הוא שיעורו בכדי שנדע מה זה נתמעט רק לפ"ז נשאר סברת הרב תוי"ע דאמר דל"ש כו' קבור בת"ק מודה לו דשת"ק מודה לו בפירות אמר מ"ק נתמעט כו' מוסיף כו' אלא ל"ל כמו שכתב הרב תוי"ע וי"ל דרולה להוסיף כו' ולעולם אמר כ"ש לפרושי ולא לחלוק מדקאמר אמר כ"ש ולא קאמר כ"ש אומר וא"כ ידע דברי מ"ק:

פרק ח מ"א תוי"ע ד"ה לכל מי שיבא כו' ומתניה כתב דאדרבה עכ"ל כו'. לכאורה עשית ס"ה הזקה והוה הה שהרשות נתונה. ולי נראה דעת הרמב"ם דהרי פירושו דבשלמא פירות חיצונות וכו' יש בהם היכר לשנת פי' דבלא פירות אז מעורב גזילת מכמים עם איסור דאורייתא דמן הסתורה בחלר מותר לו בחנוי רק מכמים גזלו מכוס

מי שהחשיך משמע שבטוחה שהמשיך דאל"כ הי' ליה למימר מי שהחשיכה לו מון לתחוס כמו בחשיכה ז' ואם שהרב פי' ומחשיכה לו זה פי' אל מיבת שהחשיך אבל כל"ל מי שהחשיך משמע שסי' יכול לילך עוד רק בכוונה בשאר אמה אחת ואיזה שעה אם אלם הלך עוד אמה לו ב' הי' יכול לילך לעיבו ומשם הי' לו אלפים לכל רוח כמו בחשיכה ד' אלא ע"כ שהי' שוטה שהי' סבר שהוא כבר בתוך תחום ביתו ודעתו היה עד תחום הסיר: **פרק ה מ"ד** הרב ד"ה בזו אמר ר' דוקתאי עכ"ל וכי' פי' רש"י משום שבשם שהסיר קולע כך תחומה קולע פ"ש. **מ"ה** תוי"ע ד"ה המומחה וכו' ותיובתא לבאמון עכ"ל. וקבלת הבאמון דא"כ הי' להמשנה' לומר אין מודדין אלא מומחה ולא דאמ' ביבולמי ההדיוט שריבה כו' מבבלת אמרו כו' ולא אין המשנה דא"כ היה ליבולמי לומר הדא דאמרתי שריבה כמו שהוא לבון הילוד' שבגיל בהלמון וק"ל: **מ"ז** תוי"ע ד"ה ולבית ויוסר מכאן ובגמ' פריך היכא משכחת לה עכ"ל. פי' לתוקימתא **בגמ'** מי שהי' במדבר וכו' הייתו בחתיכת בימו ואמר לבנו עבר לי במעבר ביתי לו לוקבא נמלא מומד הבית באמלע בין המקום שהוא מומד ובין הבעיבה וא"כ על כרחך ביתו קרוב לו יותר ויש מוקיתתא אחרת בגמ' דהייתו לחתיכת בנו לו לשעבר בנו ולא קשה כלום ונראה שם כאן הסברון הייכר בדברי הרב תוי"ע כל"ל הל"ל: **פרק ו מ"א** תוי"ע ד"ה אמיתו שדה בעיבוב וכו' לחוליא מן התליות לרחוב המדינה ושוקיה עכ"ל הייתו בהרוב הביר ושוקיה מוקפים מומה וכמו שהוא שם בתמ"ש פרק מ' מה"ש משנה (הלכה) מ' ושם במשנה (בהלכה) ד' ושם אלגמיל: **בא"ד** שמלירות בלבד הן רשות היחיד עיין בלחם משנה על הר"מ פ' עירובין ס"ה: **מ"ב** אמר רבן בגמליאל כו' יולא ל"ל יצא מה שמקנמי עד שלא יצא הגמ' מגיה כך כמו במתניה התוי"ש אבל במשנה עד שלא יוצא כמו שהיא בפנים: **תוי"ש** ד"ה והוציאו את הכלים כו'. ליתא נקבו וכמ"ש בם"ד לעיל בפ"ב עכ"ל. אמת אלא דמי לגמרי למ"ש לעיל בפ"ב פ"ש מה דשם מרחץ שאין הלכה בין בשונג בין במזיד אם הפסד דשם ג"כ אומר כתו בכאן פי' דלא אמרינן שאם חזר והוליא אוסר רק באם אלא שהחזיקו הם תחלה אבל אי הפסד להולמו בלבון רע"ב דהא כתב רע"ב כדלקמן ובתו שכתב הרב תוי"ע לעצל' אבל אי הפסד להולמו בלבון רע"ב דהא כתב רע"ב כדלקמן דהייתו משנה ד' ובם לא נזכר זה החילוק לא במשנה ולא בדברי הר"ב רק בגמ' נזכר זה החילוק וגם כתב הסר ויתיר יש בדברי הר"ב לפי פי' הרב תוי"ע והייתי יכול לפרש דברי רש"ב כפשוטו וק"ל רק שאם הרב תוי"ע החכתה והתדב ובפרש שהוא מעתיק ע"פ רוב מקקבת הגמ' רק אמת אמת לחי שילה להעתיק ולבו אלא וד"ק: **מ"ן** תוי"ע ד"ה ויבאים בבתיהם כתב הר"ב כו' עיין עד הסיף ונראה שלא הפסד הר"ב תוי"ע כרש"ב דתרתי בעיון דא"ה מזכה שמרא לבי תרי אלא ע"כ רש"ב פוסק נמי הרב דמקום פיתא גורם והרמיה דרש"ב מוקי בתקבלי פרס וזה מיקן רב נעלמו בגמ' וזה מבוס דרב מקום פיתא גורם אבל לשמואל דקבר מקום לינה גורם לדידי' המשנה בפשוטה מחולקין מתם על שולמן חבי' וא"כ ליכא לתילק לרב כשאין חלוקין בלינה לאוד דמהני אבל בשאין חלוקין בלינה וגם מקבלי פרס אז סברת הר"ב דמהני אפי' לרב והיינו כי היכא דלשמואל דקבר דווקא מקום לינה אפי' הבי אם הי' חולקין על שולמן אחד מהני אם שיבוד בא אלא ולכו' ה"ל לרב דאם לנים במקום אחד אפי' מקבלי פרס אז מהני אפי' בשאין דלרב מקבלים פרס מילתא הוא לרב מתני' ודוק. (כאן חסר שלאגדו הכתבים):

פרק ז מ"ב תוי"ע ובלבד שלא יוריד לתם' כו' הייתו אפילו לבתים עכ"ל. **וכן הוא בתוספת** דף ע"ז ד"ה רבי יוחנן: **מ"ג** תוי"ע ד"ה תלא ספר כו' והך תלא קני כו' עכ"ל. זה לא שייך כאן כל של המשנה דשם אם הי' רק במבל ד' אז לו מערבין אז' לו מערבין ב' והכ"ל כתב זה על דברי הרב ר' יונתן ע"ש: **מ"ד** ד"ה נתן עליו נסר שהוא רחב אמנעה כו' חילוק מה שלא הביא הרב לא הרב"ב ולא הרב תוי"ע מה שאמר רבא בגמ' ל"ש שלא לרוחבו אבל לאורכה אפי' רחב כל שהוא שהרי מיעטו מד' ע"ש: **מ ה** תוי"ע ד"ה מחיצין כו' דאי משקיל בידים עכ"ל וכו' נראה דעת רש"י דלא קשה ממתילה מפלגה בשבת דשם נפרלה מחולי' אבל כאן דבטל הטיבוד בידי' ואי משקיל טובא אז לא אמרינן כיון דהוחרה הותרה וק"ל: **מ"ו** תוי"ע ד"ה ועל ידי אשתו כו' ומהיהיכי דהא מבואר שהרמב"ם פוסק כר' מאיר עכ"ל. הנה אף שבזה נתחבטו הקדמונים כמו הר"ן והרא"ש והר"מ ושאר גאונים תולה היא והכרעת נתונה כי נראה שדעת הרמב"ם דבבדרי' דף פ"ח ע"ב אחר הגמ' כאלו אזלא שמעתא דרב כר"מ כו' ומהיהיכי כו' אחר רבא אע"ג דאחר ר"מ יד אשה כיד בעלה מודה ר"מ לענין שיתוף דיכון דלזכות לאחרים הוא מיד בעלה זכיה פי' עם הר"ן והרא"ש דהא בגמרא שבטל נותן לאשתו קנתה ואין הבעל אוכל פירות' ע"כ. נמצא לפ"ז לא הי' קשה על הרמב"ם אלא שבנדרים ובהלכו' זכי' ובהלכות גזילות פסק שאין קנין כאן שאני כתו שתיתון רבא דלעיל. רק שקשה להרמב"ם דהרי ביאת הקשה לרב אבי דאפילו אתה ג"כ עוד בביאתה לא אשתו ולא כרבא ותיקן אלא אחר רב אבי מתני' בשם לה אלר בחותו מנוי כו' ע"ז ל"ל דהרמב"ם אתה לר"מ מוכח לנים לי' סברת דרבא אבל לרבנן דקבלי יש קנין א"כ פשיטא הוא לענין שיתוף בשבת רבא וא"כ טובל לומר דרב ג"כ לא סבר כר"מ אלא גבי נדרים ובכ"מ שאחר מקשה לה מתנה ולכן פסק ב"ב הרמב"ם כר"מ דהלכתא הרב בשאילתי לענין נדרים אי כפי חלוקות שבבות שאר פוסקים עיין בהם. אבל גבי שיתוף לא סבר רב כר"מ רק בשבת רבא והוי נזה כחבמים דכל שאינו מפורש דהלכה כר"מ הדיקן לכללא יחיד ורבים הלכה כרבים ולכן הפתיק הרמב"ם המשנה בטוחה וכמו שבת רבא ולאיכא דרבנן ודוק. **מ"ט** תוספות יום טוב ד"ה אמר רבי יוסי כו' ונראה דקבירא לי' דלפרושי אתא. עכ"ל. והי' אפשר לומר דפליגי ואפ"ה הלכה כר"ש דשתא ואח"כ מחלוקת ואין הלכה כשתי' רק שנראה דמשנה ז' ומשנה ח' חד תנא הוא דאמר משנה ז' נתמעט כו' ונקמר משנה ח' וכתב הוא שיעורו בכדי שנדע מה זה נתמעט רק לפ"ז נשאר סברת הרב תוי"ע דאמר דל"ש כו' קבור בת"ק מודה לו דשת"ק מודה לו בפירות אמר מ"ק נתמעט כו' מוסיף כו' אלא ל"ל כמו שכתב הרב תוי"ע וי"ל דרולה להוסיף כו' ולעולם אמר כ"ש לפרושי ולא לחלוק מדקאמר אמר כ"ש ולא קאמר כ"ש אומר וא"כ ידע דברי מ"ק:

פרק ח מ"א תוי"ע ד"ה לכל מי שיבא כו' ומתניה כתב דאדרבה עכ"ל כו'. לכאורה עשית ס"ה הזקה והוה הה שהרשות נתונה. ולי נראה דעת הרמב"ם דהרי פירושו דבשלמא פירות חיצונות וכו' יש בהם היכר לשנת פי' דבלא פירות אז מעורב גזילת מכמים עם איסור דאורייתא דמן הסתורה בחלר מותר לו בחנוי רק מכמים גזלו מכוס

אמה דל"ה אלא להוציא אפי' בחלר ובמבוי ואין היכר לאיסור דאוריתא לאוד מצא"כ בעמיתין עירוב ואז מותר לעלמל בחלר ובמבוי ואינו אסיר רק מהם לר"ה אז נעשה היכר היתר בשום מן התורה דהייט לר"ה אסור ולחלר מות' והיינו ולינו מן התורה אלא הוצרך מדר"ל לר"ה אבל בעירובי תחומין אין היכר לאיסור דאוריתא דבלמה אם היו מעמיתין עירוב ליכך עד סוף שלש' פרסאות הי' ג"כ היכר לאיסור דאוריתא כל"ל אבל אם לא התיר רק אותן אלפי' אמה' אינו לו מן הטיל לכל רוח לעקור ונתנו לו ממקום עירובו והקילו בגזירת עלמן קולא לשבת ולא שיך טול וכו' ודו"ק: מ"ג תוי"ע ד"ה ואינשי מרפסת כו' ולעולם העליות הרבה פכ"ל. נשבנה מעבי דשת הכר מהר דתמי ל"ת שעליות גבוהות הרבה מי' מן הטמוד ואיי' אין דיורין במרפסת הלא כשהעליות עירבו בפני עצמן אז כולם מותרים במרפסת בוודאי כי הוא כחלר שלהם ואם הטמוד ניחא תמיטא לחלר דהייטו למרפסת אחי שתמכו מעליות למרפסת ומן מרפסת לטמוד וע"כ ל"ל כן דאל"כ אפי' פחתי עליות אינן נבוהו שבלה מן הטמוד ע"כ הן מופלגות ד' מן העליות דאל המרפסת מפסיק בהיא בוודאי יותר ויותר מד' פחתים אלא נחתת זה אינו מזיק רק אלא יהא נבוה ומופלגת מן המרפסת ואי ניחא תמיטא לבני עליות דרך המרפסת וק"ל וכמדומה לי שלחתר זמן רב בשראיתי בהגמ' אז הכנון כמו שכתב הרב תוי"ט רק בשם שכתבתי לא ראיתי הגמ': מ"ג תוי"ע ד"ה שבכתו ולא עירבו. קלא קשה דליתני בקצר אלא עירבו כו' ולא ידענא מאי קשיא לי לברב כאן וכמה פעמים בפ"י ובפ"ו תני שכמו אבל. נראה שבל מקום שיש איזה מה אלא עירבו אחי הולה בהגה בשבתה וכאן המרפסת לריכה לדרום בכל החלר ואסור לעלמל מזו לזו וגם אם יש בחלר גובה י' אז הוא למרפסת ואם פחות אז שניהם אסורים ומכ"ש אחין לריך ליתן פת אלא רק זה העירוב שהניחו לעצמן דהא בהכי מייני יוליכו למקו' אחד אז בעירובין בל החלר יניחו במרפסת אז ליפסה ויאסרו שניהם אלא ולאלי שכח ודו"ק בכל המקומות שנזכר שכמו הוא כל"ל וק"ל: תוי"ט ד"ה תוליו הכור והכלב כו' ואם תאמר ומאי שנא ממשנה ה' עכ"ל. לא הנמי קושיתו דאם מקשה למה בני חבן לא גזרינן הלא שם מפורש בדע"ב ובכל"ש בגמ' דהכהמ' לא מוכל לאכול כך הרבה ונאמת אמר שם הכ הוא בגמ' דוק' מנין הבהמ' לאכול אבל לא יקח בתוך קופתו שמא יתמעט מבלן הלא לוקח בידים מעל גבי הכור אז גזרינן אז שמא יתחיר אז אפשר יקח בידים ואף לפי' שני בהכ"ש אשכר הכ הוא מצו' מוקלה שהוקלה לתחילה אז עכ"פ לא יהא מצום מוקלה עכ"פ ולא יקח בידי' ואין להקשו' לגזור שמא יקח בידיו מוקל' הלא כאן ג"כ לא גזרינן בשלא דברים המוקלים ואם מקשה הרב על הלריכות דלמה לי בור מהיכי תיתי לגזו' הלא שם לא גזרינן ז"ל דמה יש לגזור שם אם שמא יחי' דבר שאינו מוקלה ז"ל דהכל הוא מוקלה לתחילה ולפי' ל' של רש"י הלא אינו לוקח שם בידים מבש"כ הכא כל"ל ותיהוה ג"כ מנומנם רק קלרה היריעה להתריך ודו"ק: מ"ד תוי"ע ד"ה ומרפסת לריכין לחלק עכ"ל ולפי מ"ש שם אין לריך כלל לחלק: תוי"ט ד"ה אינו חוסר עליו כו' וקשיא לי בנוה עכ"ל. ואפשר לומר דסברהם הוא דאמת טוכל לומר עליו אלא דוחקא רק מר"י דהדר תני בסיפא עליו דהא קאי אמ"ק ומ"ק כבר אמר לי' עליו אלא דהדר תני פליו לדייק דוחקא עליו ולא שיש לימ' אפשא אחידי דתני מ"ק עליו אמר לי' עליו ז"ל דבשלמי אם הי' עליו דמ"ק לריך לשנות אמר אמר ל"ל אם שאינו לריך מצום מוכל אבל הלא נם בת"ק הוא נלא לוקח לתה אמר ר"י אלא לדייק כל"ל סברתם וק"ל: מ"ן תוי"ע ד"ה אמר רבי יהודה מעשה כו' לפתור ולא קשיא ולא אידי עכ"ל סברת התוי"ט דאי לא קאי ר"ל לעיל הל"ע והלא מעשה כו' וק"ל: שם תוי"ע ד"ה אלא אי' בה בשיטור כו' אמאי תסבי לה בכותל עכ"ל ונראה לי דזה המיוק דשם סתם נור הוא בשיטור דהייטו עמוק י' טפחים ורחב ד' ואינו רשות לעצמו רק שבני החצירות מולמין בו ואוסרי' זה על זה לבד ש"פ"ל הוא טולל תחתת המחילה המבדלת אבל כאן הוא מולל מאמלע החלר ואין בה בשיטור ודיקה בלשון שעמד' בו ואינו רש"י ונאמת המחיטת בע"ג אינו מוחלת לה רק מבוש שהחלר מוקף מחיטת ומה בבך בחיא המחיטת המחיטת הבבגיל זה לא אי' בגמ' ולא בבור לכן לא אחריך:

פרק ט מ"א תוי"ע ד"ה נבוה שעבה כו' מבוש לדפחים עכ"ל. ולי נראה דהא לא בשני גנון חייבי כאן רק כל נבוה ובמו שמזקקן רע"ב דאם חלוק מהן ט' תמנו לנגון כו' נמצא ה"פ דאם כל נבי העיר טוין בנוה רק איזה מהם נבוה מבולם אז שיך לקרותו נבוה ואם כל נבי העיר טוין ואיזה מהם נמוך מבולם שיך לקרותו נמוך וק"ל: שם תוי"ע ד"ה ולא לכלים פי' הרב והביאו לחלר עכ"ל וכן לשון רש"י והאמת קאמרי דאפי' בעירבו מחיר ר"ש אבל יכול לאמצא אפי' בלא עירבו כגון בהוציא מן הבית דרך מלבוש אינו יכול לבוליאם לחלר אחר בידו וק"ל: מ"ב תוי"ע ד"ה נב גדול כו' וכן נראה דברי הרב עכ"ל. לבאורה הלא הרב בפי' אומר כמעקה שבביב הגגות ונראה לבאורה בהוא ש"ס וצ"ל בתחת הדין עמו שאינו ש"ם ובאמת שאיני אין כאן מעקה דאם הי' כאן מעקה הי' לה להתבבה לומ' כמו בחלר תלר גדולה שבפרלה הכ"ל נ"כ הכי נבי נב בנפרלה. ועוד בשהרב ר"פ פי' נבי חלר אבל אם בפרלה בשבת הוי לי' לכתוב הדין כן נבי נב אלא דע"כ דאין כאן מעקה רק נגין חלקין רק בגיפופין הוא מבוש גוד אסיק ובתו שמוקים הגמ' בין לרב בין לשמואל ע"ש רק שאיך אלא יהא הגג בולם לתון נמצא בשבב גדול כמוך לקבון אז מקום שבתוך הקבון לגדול אין שם גוד אסיק דהא לא היכר התחילה מחתת שמיכית הקבון לגדול והוי שם בפרלה וזהו מלחר הרב כמעקה ולא מעקה ממש ומ"ש הרב כגון שאין בפרלה יותר מעשר פי' הגג קבון אינו הרב יותר מעשר בזהו הפרלה כל מקום מיגורו לגדול נמצא לעולם הוא

אמה דל"ה אלא להוציא אפי' בחלר ובמבוי ואין היכר לאיסור דאוריתא לאוד מצא"כ בעמיתין עירוב ואז מותר לעלמל בחלר ובמבוי ואינו אסיר רק מהם לר"ה אז נעשה היכר היתר בשום מן התורה דהייטו לר"ה אסור ולחלר מות' והיינו ולינו מן התורה אלא הוצרך מדר"ל לר"ה אבל בעירובי תחומין אין היכר לאיסור דאוריתא דבלמה אם היו מעמיתין עירוב ליכך עד סוף שלש' פרסאות הי' ג"כ היכר לאיסור דאוריתא כל"ל אבל אם לא התיר רק אותן אלפי' אמה' אינו לו מן הטיל לכל רוח לעקור ונתנו לו ממקום עירובו והקילו בגזירת עלמן קולא לשבת ולא שיך טול וכו' ודו"ק: מ"ג תוי"ע ד"ה ואינשי מרפסת כו' ולעולם העליות הרבה פכ"ל. נשבנה מעבי דשת הכר מהר דתמי ל"ת שעליות גבוהות הרבה מי' מן הטמוד ואיי' אין דיורין במרפסת אלא בשהעליות עירבו בפני עצמן אז כולם מותרים במרפסת ומן מרפסת לטמוד ניחא תמיטא לחלר דהייטו למרפסת אחי שתמכו מעליות למרפסת ומן מרפסת לטמוד וע"כ ל"ל כן דאל"כ אפי' פחתי עליות אינן נבוהו שבלה מן הטמוד ע"כ הן מופלגות ד' מן העליות דאל המרפסת מפסיק בהיא בוודאי יותר ויותר מד' פחתים אלא נחתת זה אינו מזיק רק אלא יהא נבוה ומופלגת מן המרפסת ומן מרפסת לטמוד ניחא תמיטא לבני עליות דרך המרפסת וק"ל וכמדומה לי שלחתר זמן רב בשראיתי בהגמ' אז הכנון כמו שכתב הרב תוי"ט רק בשם שכתבתי לא ראיתי הגמ': מ"ג תוי"ע ד"ה שבכתו ולא עירבו. קלא קשה דליתני בקצר אלא עירבו כו' ולא ידענא מאי קשיא לי לברב כאן וכמה פעמים בפ"י ובפ"ו תני שכמו אבל. נראה שבל מקום שיש איזה מה אלא עירבו אחי הולה בהגה בשבתה וכאן המרפסת לריכה לדרום בכל החלר ואסור לעלמל מזו לזו וגם אם יש בחלר גובה י' אז הוא למרפסת ואם פחות אז שניהם אסורים ומכ"ש אחין לריך ליתן פת אלא רק בשל רק זה העירוב שהניחו לעצמן דהא בהכי מייני יוליכו למקו' אחד אז בעירובין בל החלר יניחו במרפסת אז ליפסה ויאסרו שניהם אלא ולאלי שכח ודו"ק בכל המקומות שנזכר שכמו הוא כל"ל וק"ל: תוי"ט ד"ה תוליו הכור והכלב כו' ואם תאמר ומאי שנא ממשנה ה' עכ"ל. לא הנמי קושיתו דאם מקשה למה בני חבן לא גזרינן הלא שם מפורש בדע"ב ובכל"ש בגמ' דהכהמ' לא מוכל לאכול כך הרבה ונאמת אמר שם הכ הוא בגמ' דוק' מנין הבהמ' לאכול אבל לא יקח בתוך קופתו שמא יתמעט מבלן הלא לוקח בידים מעל גבי הכור אז גזרינן אז שמא יתחיר אז אפשר יקח בידים ואף לפי' שני בהכ"ש אשכר הכ הוא מצו' מוקלה שהוקלה לתחילה אז עכ"פ לא יהא מצום מוקלה עכ"פ ולא יקח בידי' ואין להקשו' לגזור שמא יקח בידיו מוקל' הלא כאן ג"כ לא גזרינן בשלא דברים המוקלים ואם מקשה הרב על הלריכות דלמה לי בור מהיכי תיתי לגזו' הלא שם לא גזרינן ז"ל דמה יש לגזור שם אם שמא יחי' דבר שאינו מוקלה ז"ל דהכל הוא מוקלה לתחילה ולפי' ל' של רש"י הלא אינו לוקח שם בידים מבש"כ הכא כל"ל ותיהוה ג"כ מנומנם רק קלרה היריעה להתריך ודו"ק: מ"ד תוי"ע ד"ה ומרפסת לריכין לחלק עכ"ל ולפי מ"ש שם אין לריך כלל לחלק: תוי"ט ד"ה אינו חוסר עליו כו' וקשיא לי נבוה עכ"ל. ואפשר לומר דסברהם הוא דאמת טוכל לומר עליו אלא דוחקא רק מר"י דהדר תני בסיפא עליו דהא קאי אמ"ק ומ"ק כבר אמר לי' עליו אלא דהדר תני פליו לדייק דוחקא עליו ולא שיש לימ' אפשא אחידי דתני מ"ק עליו אמר לי' עליו ז"ל דבשלמי אם הי' עליו דמ"ק לריך לשנות אמר אמר ל"ל אם שאינו לריך מצום מוכל אבל הלא נם בת"ק הוא נלא לוקח לתה אמר ר"י אלא לדייק כל"ל סברתם וק"ל: מ"ן תוי"ע ד"ה אמר רבי יהודה מעשה כו' לפתור ולא קשיא ולא אידי עכ"ל סברת התוי"ט דאי לא קאי ר"ל לעיל הל"ע והלא מעשה כו' וק"ל: שם תוי"ע ד"ה אלא אי' בה בשיטור כו' אמאי תסבי לה בכותל עכ"ל ונראה לי דזה המיוק דשם סתם נור הוא בשיטור דהייטו עמוק י' טפחים ורחב ד' ואינו רשות לעצמו רק שבני החצירות מולמין בו ואוסרי' זה על זה לבד ש"פ"ל הוא טולל תחתת המחילה המבדלת אבל כאן הוא מולל מאמלע החלר ואין בה בשיטור ודיקה בלשון שעמד' בו ואינו רש"י ונאמת המחיטת בע"ג אינו מוחלת לה רק מבוש שהחלר מוקף מחיטת ומה בבך בחיא המחיטת המחיטת הבבגיל זה לא אי' בגמ' ולא בבור לכן לא אחריך:

פרק ט מ"א תוי"ע ד"ה נבוה שעבה כו' מבוש לדפחים עכ"ל. ולי נראה דהא לא בשני גנון חייבי כאן רק כל נבוה שעבה כו' מבוש לדפחים עכ"ל. ולי נראה דהא לא בשני גנון חייבי כאן רק כל נבוה ואם כל נבי העיר טוין בנוה רק איזה מהם נבוה מבולם אז שיך לקרותו נבוה ואם כל נבי העיר טוין ואיזה מהם נמוך מבולם שיך לקרותו נמוך וק"ל: שם תוי"ע ד"ה ולא לכלים פי' הרב והביאו לחלר עכ"ל וכן לשון רש"י והאמת קאמרי דאפי' בעירבו מחיר ר"ש אבל יכול לאמצא אפי' בלא עירבו כגון בהוציא מן הבית דרך מלבוש אינו יכול לבוליאם לחלר אחר בידו וק"ל: מ"ב תוי"ע ד"ה נב גדול כו' וכן נראה דברי הרב עכ"ל. לבאורה הלא הרב בפי' אומר כמעקה שבביב הגגות ונראה לבאורה בהוא ש"ס וצ"ל בתחת הדין עמו שאינו ש"ם ובאמת שאיני אין כאן מעקה דאם הי' כאן מעקה הי' לה להתבבה לומ' כמו בחלר תלר גדולה שבפרלה הכ"ל נ"כ הכי נבי נב בנפרלה. ועוד בשהרב ר"פ פי' נבי חלר אבל אם בפרלה בשבת הוי לי' לכתוב הדין כן נבי נב אלא דע"כ דאין כאן מעקה רק בגין חלקין רק בגיפופין הוא מבוש גוד אסיק ובתו שמוקים הגמ' בין לרב בין לשמואל ע"ש רק שאיך אלא יהא הגג בולם לתון נמצא בשבב גדול כמוך לקבון אז מקום שבתוך הקבון לגדול אין שם גוד אסיק דהא לא היכר התחילה מחתת שמיכית הקבון לגדול והוי שם בפרלה וזהו מלחר הרב כמעקה ולא מעקה ממש ומ"ש הרב כגון שאין בפרלה יותר מעשר פי' הגג קבון אינו הרב יותר מעשר בזהו הפרלה כל מקום מיגורו לגדול נמצא לעולם הוא

כן בין בחול בין בשבת והרמב"ם שכתב בשיש טחל מקיף בחמת לא הבנתי כוונתו ויותר מיזום לי שבחיבורו לא הביא כלל מה הדין על גג והעור הביאו:

פרק י מ"א תוי"ע ד"ה מבשיבו זיב זוב כו' ותיתא דהכא פסק הר"ב כו' עכ"ל עיין בתו"ה כו' ב"ה ס"ק ל"ד מיזום על זה וגם מיזן בשם מהרש"ל לפי מיבו ע"ש ומיזוב

פל מ"ה דוחק לכן אומר אני ב"כ דעל הר"ב בעצמו לא קשה מכה דתנה ב' דפרק ג' דבכות דשם לאשר כתב הר"ב שבת לרוחה דמלחה שיבו לתלן דאית לי' דשבת לאו זמן תפילין אבל בחמת אפי' שבת זמן תפילין חעב"ב היא מצות עשה בהז"ב מצום לילה וכמו שכתב שם הרב מיבשם לילה ובבת ע"ש. ועל הפוסקים ג"כ אשר דפסוקי מפסקא לכו הדין נמי ופסקו הכא לאומרא דאין מכניסין אלא זיב זוב דשמא שבת זמן תפילין ומיבר על בל תוסיף והכא לאומרא אלא לבניחם בשבת כי שמא לאו ז"ת והוי זילוזל לאות בשבת. גם מ"ש הרב תוי"ט ואפילו ניחא הכי אכתי קשיא כו' ומיבול להביא ב' זעות הר דבש"י ואחר דר"ת מוכל לומר אשר דאפי' לא יסבור הרא"ש להא דבמאה דהכי הסוכות בזה הפרק כתבו בגמרא דאיזה מיבור בב' זעות הלא יש קרבים ונזלים ומילא דקתם הם ב' אלבעות ע"ש לאיתם. אמנם אשר דאין הלבה בשמואל ובתם תפילין אל ב"ח לא יש מקו' בתחם רק בזה בבולה לעשות לו ב' זעות אחי בבין עוד' בתרה מיבולו להמיק מיהם ומתר לזה ל"ל מתפילין דר"ת קרבים והא דאמר דבתחם יש מקום להביא ב' תפילין כדי שלא לאמר זה סברה מדעה ודו"ק: מ"ג תוי"ע ד"ה מחזירין דבריה בתקדם כו' ולפיכך אני תמה על מ"ש הרמב"ם עכ"ל. ובאמת היא קושיא חזקה ואי אשר להולמה ולבי אומר לי לאיזה תלמיד הוסיף זה בדברי הרמב"ם לפי הוסחא המשובשת מראה לפניו וכמו הוסחא שהי' לפני הרא"ש ד' וכמו הסיא ברמב"ם אבל לפני דפוס ישבין מבוס' היא ומיתין לבתחילה כמי' על גבי מבה בתקדם ולפי בי' אין אשר לומר הטעם מצום הסיבו כמי' בין מצום מחילמן דזה הטעם לא שיך אלא לפי בי' הבנוה ומחזירין דאי לא בריה לי' להחזיר אחי לא יקח הבמי' ואחי הילה ולא אחי לבנוד עבודה. ול"ל דזו היא הוכחת עולה בבילה דף י"ח אמתר הבמי' מצום סופן ולא קבה לף מבלי' לעולה כי בתת הטעם מצום אין שבות אלא דסי' קשה לעולה דה"ב אם' לבתחילה נמי אחי הבות ג"כ מצום שבות אלא ע"כ לא הסיבו אלא מצום סופן והיינו לבחזיר והיינו דבר עבודה אבל לפי בבי' דמיתה לבתחילה אין שיך הטעם מצום סופן דאדרבה אמי לא בריה לי' להבית בתחילה אין חילוק בין דבר עבודה ובין דלאו בר עבודה ולמה אני ע"כ לחד לו בהלמוד הטעם מצום אין שבות אלא בתקדם בך נראה מדויק זה בדברי הרא"ש בהגה כי זה לשון הרמב"ם שם לפי הטום' אלפיטו ומיתין הבמי' על גבי המבה לבתחילה בתקדם אין חיסור שבות בתקדם בו' ע"כ"ל ובתב הרא"ש ד' ז"ל ומיתין הבי' וכו' בל זה שבות אלא מחזירין וכו' ע"ש מה זה בתב הרא"ש ד' חיבת וכו' וגם חיבת בל זה שבות הוא בל גי' מיתין הוה לי' לגיין ומיתין הבי' זה שבות אלא מחזירין אלא שהרא"ש בא להביא ג"כ בל הטעם שבות ג"כ שבות ובקושיות הרב תוי"ע הכ"ל:

מסכת פסחים

פרק א מ"ג תוי"ע ד"ה בתוך המועד כו' דרבי' שפיבה מועד כו' עכ"ל ובתתי לתלות דבבי הרב תוי"ט דמשו' לבון רבו אמרו הבמי' לבון מועד אבל הוכרח לרב"ו לפנים בן דהא הבמי' אר"י קאי ולפי הים מפרשי' הכ"ל לא בדק אור ר"ד יבוק י"ד בחרית לא בדק שחרית אז יבוק בזמן הביעור לא בדק בזמן הביעור יבוק בתוך המועד לא בדק בו' מבש"ב לפי' רש"י בפיר קאי הבמי' ממש אזמנים דל"י דהייטו י"ד בחרית תוך המועד היינו זמן הביעור רק שמופיפים בל ר"י לא בדק בזמן הביעור אז יבוק לאחר הביעור דהייטו עד שתחבך ובסברת הר"ן דמשם ואילך היוב בכת והיים דלמ' אסי למיבל מיבי רק שמה שקלא ר"י ביעור בלשון בבו אקלא הבמי' מועד בלשון בנם בך ל"ל דעם רש"י ז"ל ודו"ק:

פרק ב מ"ד תוי"ע ד"ה בחיזר כו' ואי"ב בחבם בתבו אפי' שבת כו' עכ"ל ונראה דעל הרב רש"ב בוודאי לא בשיא שבת לאפוקי מפי' הרמב"ם בחייבי בחיזר ג"כ ובקושיית הרב תוי"ט בעצמו על הרמב"ם רק בחפשר לומר בגם בל רש"י לא בשה דה"ל דאם שבת בחמן אזי יבי' לו דין שוגג אף אחמומה מבוש דאי הוה ידע שזה חמן לא הי' אוכל ותחמומה לבדה לבה לעבור אבל אשביהם לא הי' רוצה לעבור ויה"ל לו דין שוגג ויעבלם קמ"ל דאפ"ה הוחיל ואחמומה מיזר ובם לפי דמי' מבלם פטור וק"ל: מ"ה אלו דברים וכו' תנאם תורה כו' עכ"ל. לא שבקרינ תוד' דהא אין מיבאין תורה אפי' ביום י"ד בדלעיל פרק א' ואם הביא ביום י"ב אזי הין נשפלין בליה בחיין בשבלין אלא ליום ולילה אלא הכין לבם תורה ואפה קודם פסח אין ממקדם הלמס אלא בשמיעת הזבח ואח"כ נמלן ולא הביא הרבה:

פרק ג מ"ג תוי"ע ד"ה כיצד מפרישין כו' תמהתי דלא הבתמים בבא בשום דוכתא כו' עכ"ל. ונראה דדעת רש"י בחמת אין ליתן לבהמה הוחיל ואזי לאדם דהייטו אם הוא שמן ידליק ואם היא מנוחה יסיקנה תחת תבשילו ולכן לא הבתמים בשום מקום אלאוי לבהמ' רק שבי"ם הן אל פסח הן בחר י"ם הוחיל ואי אפשר לבמוף אין שורפין קדשי' בי"ם נמצא אם יתחן עד לערב בקה תאמיך ובשאלי י"ם שמא יבא לידי תקלה נמצא דלא חזי לאדם לבהמה ממש ה"ה דיותן לבלבו בבדי מיבער דבל"ז לא חזי לאדם רק שבתבו דהייטו ביעורו ואין לבער בי"ם הן בשריפה הן לתת לבהמה רק שהם' בבילה שבבית הבב תוי"ט מאחו בזה שהקשו מה מלאכה הוא לתת לבלבו בשלמא שריפה מלאכה לעשות אם ועצים ע"ם לכן בתבו שהתור' אמרה דוקא בשריפה לבער תרומה ממאה וכך הוא גזירות הבתוב ולא לבהמה ודוק: מ"ן תוי"ע ד"ה ובשבתם כו' ובתבו הר"ב שם עכ"ל ולא קשיא דהמ"ל בסי' תמ"ו [סק"ב] הביא בשם הב"י בהמתבר ברבלו יסול לעבר לדבר הרשות ושם בפ"ח בעירובין אמי שהוא מעבר בפת לו ביין בתב הר"ב עאין מעברין אלא לדבר מצוה ובם הת"ל בסי' תמ"ו אל זה הדין נופי' לשבות שבימת הרשות כו' בתב זהו כוונת העור שבתבו המעבר ברבלו דאז מותר אחי' לדבר הרשות מ"ב על הרב רע"ב לא קשה בלל רק המום' שמקשים על רש"י ע"ב סבילא לבו דאפי' מעבר ברבלו אין מעברין לדבר הרשות:

פרק ד מ"א תוי"ט ד"ה עד הנות כו' עכ"ל. ונראה דנאמת זה שאסור אחר חצות לא נזכר במשנה רק ממילא שמעת מדאמר עד חצות תנוי בנמנג ומ"כ יכולין לומר דאפשר נמי אחר חצות אסור משום עבלת קוכה כמו בפסח נ"ל עעמא דנה דבשלמא בפ"פ ולוגב והא דלא נהגו בסוכות נמי קודם הצות כמו בפסח נ"ל עעמא דנה דבשלמא בפ"פ זמן ביעור חמץ זמן המאוחר הוא קיד' חצות שעם שעיה לכן נהגו שלא לעשות חפילו קודם חצות משום שכחת ביעור משא"כ סוכה ולולב זמנו כל היום לכן לא נהגו בכל חצות ראשון ועיין מה שכתבתי בחולין פ"ה משנה ג' וק"ל: **מ ב** תוי"ע ממקום שכלו וכו' תימה לר"י וכו' ולולי דברי המוס' היה נראה לומר דכתמת המשנה בתה לאתמעינן שהפירות חייב לנכר אבל בחמת לא שנאן חדא מפני כתחלוקת ותדא דלמה יבער הלא כאן יש לחיה רק שהפירות נתחייבו בביעור ואסור לאוכלם אבל בחמת יבער כשיחזר למקומו דהא הא שנתפנין עליו חומני מקום כו' סייגו כשעתו לחזיר וכמו שכתב רש"ב כוף משנה ה' נמלא אין כאן מחלוקת שכתה אנשים יש לסס פירות ואינם רוצים לאכול אותו המין ותירה היא והכרחות כתוכה: **מ"ב** תוי"ע אין מוכרין כשעטוד' מיה' כ"ם וא"כ ע"כ הכא איירי שעטינה קלת וא"כ תיפוק לי' וכו': **בא"ד** ולי היה נראה וכו' ונראה שוד לומר דיכול לבוות שלקח הוצות ועדיין הנוי לא מצר והוא טופח על הבהמה כדי בתנך אל הנוי ולכוב פוסקים והלכה כמותם לא קנה הבכרי כ"א בשמיכה רק שאסעפ"ב מכי נקח אוזי הינהאל איסתליק לי' כמו הדין בכלקח הינהאל שדה מעכר"ם ונתן לו מעות כו' והוי הפקר ואינה בהמתו אבל משום מחמר מיינ כקבלת הדין וכמ"ש התי"ם: **שם** תי"ע ד"ה בן בתירה וכו' אלא וודאי דלא הי' בנירסתם וכו'. עיי' בע"ז דף ע"ו בתוס' ד"ה אלא תורת בהמה נקח מאי היא וכו' עד בתירה נמלא הבריתה שאמר שם בדף הנ"ל דפליגי רבי ובן בתירה אייני דוקא בשום המיוחד לרכיבת אדם ועל זה פסק שם ר"י הלכה כבן בתירה ובפיר ראה הרמב"ם הני' ופסק כן אבל בן בתירה בתשנה ע' סובר אפי' נמיוחד לשוחות נזה לא פסק הרמב"ם כוותי' כסברת הרי"ם מעיים דשם בוחי' אמר ר"י בן בתירה וכ' נתן אמרו דבר אחד והש"ה לא קשה על ר"י הלא אמורא לריך לפרש דבריו ואיך פסק הרם שם כבן בתירה ומוכל לעשות אפי' בשיוחד לשוחות דהא פירש ר"י דבריו בשסכת שבת דבן בתירה וכ' נתן אמרו דבר אחד וא"כ נית הלכה כבן בתירה בשיוחד לשוחות אבל בבריתא שתילק שם רבי כסבר' הרא"ם שם דוקא בשיוחד לרכיבת אדם פסק כוותי' והי' לריך להניח לכאן הבריתא עם המוס' שרמתני לעיל רק קלרה הוצעה ובתכתי על המעיין ולדעתי הוא כמן. ועם הרא"ם בשסכת ע"ז שם מביא אמר ר"י הלכה כבן בתירה: **מ"ה** תי"ע וב"ש מעידין עיין כל זה הדיבור עד לבסוף ולי נראה שגם הר"ב ורש"י סברי עעם של הינהאלמי שהרי הר"ב ורש"י כתבו עעם לתה אמורא לעשות אבל עד חצות דאי משום קרבן אינו אסור אבל חצות ובסברת הינהאלמי ומשום דשאי פסח מאחר קרבנות דאמנו ממלות ולא קודם ותפסו הר"ב ורש"י לתירוץ זה של ינהאלמי ולא כפי סברת הרב תי"ע ולכן נתנו עעם לזה המקומות שנהגו שלא לעשות אפי' קוד' חצות דהיינו כל היום משום שלא יבבא ביעור חמץ וכו' וא"כ לפי תירוץ הינהאלמי קודם חצות אינו אסור מחמת קרבן וא"כ אדרבה סברת ר"ם דוחק לגילף איסור מלאכה דשאי ימים פוגים שהם אסורים מחמת לחת דידהו ובלן אינו אסור רק מחמת שמא יבבא הכי"ל ואי"כ מפי נחת לגילף מתענית שמותר לאכול כל הלילה ולא נזכרין כשיאכל כל הלילה עד היום שמא יבבא ויאכל גם ביום ר"ל לא נזכרין שלא יעשה מלאכה בלילה שמא יבבא ויעשה גם ביום וכ"ש הוא ומה התם שביום אסור לאכול מחמת לחת דידי' דהוא מעני' מותר לאכול עד אור היום פשיעא כאן שאפי' ביום אין איסור מלאכה מחמת לחת דידי' רק משום שבחה אז פשיעא שבלילה מותר ולא רציתי להאריך מה שהי' קשה על הרב תי"ע וסמכתי על המעיין לכן כתבתי מה שכתבתי והבוחר יבחר ודו"ק: **מ"ז** תי"ע מחזירין וכו' ותתייבש גם כן מה שהקשתי. ואפשר סברת הר"ב דכאן לחיכא ערמה להוביע אחרת תחתיה כך ערמת להחזיר את שדרתה והרמ' שדרתה ואינה רולה ליבש על הגליס לכן לרע"ב לא הוי לא זו אף זו ולא זו ואל"ל זו לכן שייסה שיש ואין לריך בוס הג"ה בדבריו:

פרק ו מ"א תי"ע וחריקה דמו וכתירין אחרון נראה דעת רמב"ם וכו' וכן כתב הלחם משנה ע"ם. אבל לי נראה' בדעת רמב"ם בתירוץ ראשון דלא איצטריך לאחמין ולהפשמו משום דהוא בכלל וא"ח מפשיע התיכות קנעות. ומה דכתב מפשיעין את כולו יכולי' לומר דקאי אחול דזה הכל שם במשנה י"ד ומשנה מ"ו הכל מייני בחול ואח"ה מן משנה מ"ז ואילך מתחיל כמשנה בחול כך מעשהו בשבת אם חל י"ד בשבת ומבאר כל דיני שבת וכתב משנה י"ה מה שדומה שבת כמו שהוא כאן ממש במשנה וא"כ לפי תירוץ אחרון של הוס' קשה עכ"פ על הרמב"ם שהוא פוסק פסק הלכה לחה לא כתב שהפשטו ג"כ דומה שבת ואין לומר שסמך על משנה י"ד הל"ל שכתב ומפשיטו כולו ומשמע בין בחול בין בשבת כסבר' הרב תי"ע והרב לחם משנה א"כ לחה כתב דומה שמיפה הלא ג"כ במשנה י"ד כתם שוחטו ושוקרו ומתחה קרבן וכו' אלא ע"כ זה קאי הכל על חול וא"כ כאן בשבת לחה לא כתב בנס הפשע דומה שבת אלא ע"כ ס"ל כמו תירוץ ראשון של תוספות דעד החזה הוא בכלל הקבר חלבן ומשם ואילך שקיל בבלרי דהייגו הפיכות קטנות וזה אפי' שבות ליכא כמו שכתבתי שם בתוי"ע מ"ל בשאין הפסח נדחה מפני הטומאה: ג"ל שהיגו דומה כמו בשמחה המשנה ובתירוץ ר' של תוספות הנ"ל ושוד דאם יבלה מפני בגיל' ולכן לא שכחו הרמב"ם ומה שהוכיח הלחם משנה דהא כתב הרמב"ם כמשנה בחול כך מעשהו בשבת משמע דדין אחד להם זה אינו דהרמב"ם כתב מתם לשון המשנה פרק ה' משנה ח' וכמו שפירש שם הרב תי"ע בשם הרמב"ם ושוד שאפילו תאחר שמשנתו כולו קאי אשבת ג"כ הלא בחמת מפשיטו בשבת רק כולו אבל [לא] בחתיכות קטנות וכמו שהוא לשון שבמלא והמשנה כך כתב ממש הרמב"ם בדרכו וקלרה הינהה ודוק ברמב"ם כי נראה כמו שכתבתי ודוק: **מ"ב** תי"ע במרובה ובעומתה לא ידעתי וכו' ואפשר לומר עעם כי וודאי בריאה הוא כסדר דהייגו חול ומהרה הייגו משום אפי' שאין לריך לדחות שבת ומומתה ומרובה הוא עעם שיהי' די בחיכלת פסח רק אלא נעשה שה"פ או בחול או בעכהה או בחומעה וכמו שנאמר מזה הר"ב ורש"י כמו שכתב בעלמו הרב תי"ם וסיפא אינו כל בלחתם דהייגו בשבת ובה בחומעה לכן חני כסדר שבת ומרובה ומומתה ואי קאי אכל שלמתן לריך הוי לי' לעעות כסדר כו' בריאה דהייגו שבת ומומתה משום דחי' וכו' אלא או או קתני ומשום אחד שאינה לו אינו מביא חגיגה לכן לא אכפת [לי' שיהי] כסדר דלא בפעם אחד אינם הכל נאמרים בלמוד בלסדר רק או או ולכוחות זה שינה הסדר כך נראה לי ודוק: **מ"ה** שחטו אלא לאוכלין פיין בתי"ם משנה ה' ד"ה שחטו אלא לשמו ותימה דלא פריך לה בריאה עכ"ל המרכש"ל. בגמרא הקשה ג"כ זה ותיכן בשלמא בריאה אם שחטו לשם שלמים לא מקן דלא חייב לחוטר דפסול שלמי' כמו אחוטר דפסול פסח אבל אלא לאוכלין הוא הכל פסול פסח אחוי' הי' פסח והיום ג"כ פסול פסח עכ"ל פי' דנוטר פסח הוא עד יום ט"ו ונוטר של שלמים הוא עד ליל ט"ז דשלמים נאכלין לשני יש' ולילה ה':

פרק ז מ"ב תי"ע יקמון את מקומו וכו' ואין ל"ל קליפה ונגילה וכו'. פירו' מב"ם שלריך לשרוף הקליפה לו הגמילה: **מ"ד** תי"ע ד"ה נמתה הקבל ולשון תמוה וכו' ונראה דהכי פירושו הלשון שאין פסח נדחה מפני הטומאה פי' זה שאינו אלא בטומאת מת אבל בשאר טומאו' אפי' נטמא קבל אינו בא בטומאה כמו שהוא בפרק ה' משנה ד' ומה שכתב הרב תי"ע שבפרק ה' משנה ה' ג"כ כתב כלשון הזה ע"ם הייתי יכול לומר דשם הכי פירושו כשהפשה נדחה משום הטומאה דהיינו שהוא נדחה אבל הזכי' וכו' אבל בחמת בא בטומאת מת אבל יותר נראה שם שהוא ע"ם וע"ל בשאין הפסח נדחה מפני הטומאה ע"ם: **מ"ז** תי"ע ד"ה ואח"כ נודע וכו' הא לכתחילה אבל בדיעבד מכל' וכו' כתב נמנומים יש כאן חדא דבחמת דהרמב"ם בפרק ב' מה' פ"ח פסק בדיעבד הן שזרקו טונג הן מזיד מלה אבל בפרק ד' מהל' פ"ב פסק דאפי' בדיעבד אם נודע לו קודם זריקה אם זרק לא הולה וכבר הקשה זה הרב בעל לחם משנה על הרמב"ם ונתר בל"ע ואיך משנה איתם הרב תי"ע דבחמת כאן זרקו לכתחילה דהא לא נודע לו עד אחר זריקה ונם מה שביים אלא דמכל' להתיר דם לזרוק בפרב"ש כאן לא שייך זה דהא כבר זרקו בהכשר כנ"ל ורש"י פירש שם בענין אחד ע"ש וכאן הי' לו להרב תי"ע לפיים כמו שביים הרב רש"ב דמלה לענין דשבוד משמה שי ואף שיש מוד חוקיתמה בגמרא דה"ה שנודע לו קודם זריקה הדא דעכ"פ הי' לו להרב תי"ע להניא זה ומוד דהא אינא דהרמב"ם שמביא לא דוקא ואח"כ נודע ודו"ק: **מ מ** תי"ע הפסח ביל' וכו' אבל אבן קיימין בי"ד וכו' ואף אם הי' אייני בגיל ע"ו אחין אפשר לשרוף מיד הא אין שורפי' קדשים בי"ע אלא ודאי הוא ע"ם בפירוש הרמב"ם: **מ"י** בתשנה אל שמה עשר לרוח בשבת וכו' קשיא לי למה לא פריך הגמרא א"כ הי' יום א' אל פסח ביום ו' והא לא בד"ו פסח והי' להגמרא לומר הא מני אחרים הוא כמו שמניא כמה פעמים בש"ם:

פרק ח מ"ב שחט בדי ומלה יאכל מן הראשון הוה לא אוכל להתאחר למה מוקי הגמרא דוקא במלן וכו' ומה לריך כאן לבוא לדין בריר' אלא הרב אמר לו אחר לו אחוש אני פסח ולולי לא הי' כוונה רבו לשחטו לו ב' פסחי' וא"כ מיקמ' משמע הראשון לא הוא פסח בהרי אחר עניו וא"כ הבני הוא בכדי ואף ברש"י מעמיס זה בתחק לשון אעפ"כ הוא רחוק מהדעת ואמת ברש"י ותוספו' והרמב"ם והר"ב והרל תי"ע כולם מפרשים כן אבל לי אינו עולה על הדעת ותוכה היא והכרחות נחוכה. כי גולי דבריהם הייתי אומר שהם בדי ומלה קלי לעמלה דהייגו אמרו לו שחוט בדי ומלה. ועל זה מקשה הגמרא שפיר והתניא אין נמנין כו' דזה נמנה אם עלמו אל ב' פסחים ולהכי משני הגמרא בחלק כו' כמו לכל ג' מהשעמים וא"ל נמה מקשה הגמרא דלמא אייני שלא אחר לו רבי רק פסח כו' דא"כ פשיעא כי יאכל מן הראשון כו': **מ"ה** תוי"ע ד"ה והאמר וכו' ומונל בשמיני וכו' והלולי שגם בעל ג' רחיות מונל ג"כ ביום שביעי כמו שהוא כאן בגמרא ובכתה מקומות וא"ל שכונת הרב תוי"ע שמונל בשמיני היינו ואחר שביעי הפסח וברין האונן ומתוסר לפורים שנריכין שבילה קודם. ז"ל דא"כ היה לו להרב תוי"ע לשני' ומניא קרבן בשמיני ומונל בשמיני ועוד דבפי' המשנה לא כתב הרמב"ם רק דיני זבים ועוד דלמה לא קשה להרב תוי"ע שבחיבורו פ"ו מהלכו' קרבן פסח לא כתב כלל הרמב"ם שלריך שבילה אחר הבאת כפרתו ובאמת זה הקשה הלחם משנה למה בני אינן שלריך שבילה ונתן עעם אחר בני אונן ותירץ בעוב עעם ע"ם ואני אומר עוד דאי' להרב לחם משנ' שדעת הרמב"ם שלמה כאן בתשנה ח' תני אינן מונל כו' ולמה לא תני ג"כ בתשנה ח' בני ועל ג' רחיות ואי שתוך על מה שבאה בתס' תניגה למה הזכיר כאן בני אינן שבילה אלא ע"כ לדפי' הרב לחם משנה ע"ם כי הוא כאן מאוחר לפי זה וקלרה הינהה להעתיק כאן הכל ואין לי לומר אלא בע"ם בפל כאן בדפוס ול"ל ומונל בשביעי אבל בחמת אינו חסר כלל בפי' הרמב"ם דהלא כתב כשבואה ב' לריך שבילה ביום ז' אי פשיעא שלריך שבילה כשבואה ג' רק הוסיף שתניא קרבן קאי על שבילה לעולם ודוק כל זה: **מ"ו** האונן וכו' אין מוחעים עליהן בפני עלמן וא"ל א"כ משמע הא על ידיד שאינו מאלו שוחט וא"כ הוה סתם ואח"כ מחלוקת בתשנה ז' ואין הלכה כסת' ולמה פסק כרבי יוסי וי"ל בפני עלמן דהייגו שיש כמה אונים אי כמה מפקתי גל וכו' וק"ל: **מ"ח** תוי"ע ד"ה אונן מונל וכו' כתב הרב כו' כן כתב הרמב"ם פרק י"ב מהלכות אבות הטומאה. ולמה לא הביא הרב ת"ל המעם מה בכתב פ' ו' מהלכות קרבן פסח על זה ונ"מ גדולה כמו שכתבתי שם בתשנה ו' בשם הלחם משנה דלמעם זה היה מחוקר כיפורים עכב פסח ג"כ לריך שבילה והרי הרמב"ם בפ"ו הנ"ל לא הלריך והכל רמחתי לעיל בשם הלחם משנה:

פרק ט מ"ד בגרסטרה ד"ה אף על גיאתם כו' כשהפסח נדחה מפני הטומאה עיין הטומאה נדחה מפני הטומאה:

מ"ה תוי"ע ד"ה ופסח דוחות טהב כל שבתה כו' אלא אתי כתות כו' ולי נראה דלא קיצר אלא אחר מחקים פלוני מד מקום פלוני כת אחת ומחקום כו' כת אחת ממילא ממקום הנני מד סוף עכוב הגבול היא כת שלשים שאל"כ היה לו לרבינו אלמי לומר וממקו' פלוני עד סוף הגבול כת אחת וק"ל: **מ"ו** תוי"ע ד"ה שמתוכת הפסח כו' ואפילו אם נפרש אחר הרגמה עשר בניסן כו' כ"ל דעת רש"י והר"ב כזה הפי' דהייגו אחר י"ד בניסן כו' והא דהקשה הרב תוי"ע למה לא יוכל להקריבה בי"ד עצמו נראה משום עליה הבלס כו' דאסור להקריב אחר תמיד של בין הערבים רק הפסח כמו שמפרש בפ' כ' משנה ג' ובאמת נראה דגם תגיגה שלמה היה לריך להקריב קודם תמיד מעשם אלמי' ואי"כ אלא לכל האחת אייני אחר שחיטת הפסח אחת קריבה אלמי' ואח' לא אחר להקריבה בי"ד משמע אלמה הכ"ל ולא קשיא ג"כ על דעתי' הרב תוי"ע והלא לא ידע כ' יהושע לפרש אזו הוא קשה לפי פירושו דהייגו אחר שחיטת הפסח אלא לפי פירושי אף אחת שחט רבי יהושע אלאחר י"ד קרב אלמי' אעפ"כ לא ידע לפרש ואינו נ"מ אם שחט או לא שחט ורש"י והרב פי' לפי האחת נתקרבה דאייני אחר שחיטת הפסח אחת ע"כ"ל קריבה אלמי' ואח' לא אחר להקריבה בי"ד שמשם אלמה הכ"ל ולא קשיא ג"כ על דעתי' הרב תוי"ע והלא לא ידע כ' יהושע לפרש אזו הוא קשה לפי פירושי אף אחת שחט רבי יהושע אלאחר י"ד קרב אלמי' אעפ"כ לא ידע לפרש ואינו נ"מ אם שחט או לא שחט ורש"י והרב פי' לפי האחת נתקרבה דאייני אחר שחיטת הפסח אחת ע"כ"ל קריבה אלמי' דוקא לאחר י"ד ודוק היטב:

פרק י מ"א ערבי פסחים כו' הא דלא תני ערב פסח כדי לכנות ערב פסח
ראשון וערב פסח שני אח"כ מלאתי כן בתוספות: מ"ד תוי"ט ד"ה וכאן הכן
שואל וכו' מה נשתנה עכשיו כו' שאלני חכם אחד הגא זה השאלה לא נזכרה כלל בתה
נשתנה ותה אשר הקשתי לו דהי' קשה לרש"י למה תכנים בין הדבקים אם אין דעת בכן
אביו מלמדו הל"ל וכאן הכן שואל מה נשתנה וכו' ואחר הסיום הל"ל אם אין דעת בכן
כו' ועוד כל השאלות שהן שואל מיירן יודע הכן זו השאלה הראשונה שבכל הלילו' אינו
אוכלים חמץ ומצה פי' כשאינו אוכלים אוכלים חמץ ומצה שמצה שלילה הזה אביו רוצה
במצה וכן בכל השאלות דוק מעצמך לכן פי' רש"י וכאן הכן שואל פי' השאלה על הכן
הוא רק מה שראה שמצנו כוס ב' קודם אכילה ואינו לא ומפרש המשנה אם אין דעת
בכן כו' אז אביו מלמדו ואומר לו אביו הגא יש כאן כמה מנהגים שבכל הלילו' כו' ומסיים
המשנה ולפי דעתו הל' הכל מבאר לו אביו ודוק: מ"ה תוי"ט ד"ה מצה על שום וכו'
ר"ת' היו מוחרין במלאכה כו' לי נראה שטוב הר"ן לאחר דהייט יום שמה עשר היו
מוחרים לאכול חמץ והיה לסם להחמיץ ביום ע"ו כדי לאפות בדרך לאחר ואי קשיא מאי
אחר לאחר מותרים הלא אפי' כהיום מותר (בת"ה) הגם שלאחר אפי' בא"ח מותר בהיום
לאפות אלא הר"ן הא"ת כמו שאחר לאחר במלאכה כך מותר להם לאחר יום ע"ז
לאכול חמץ דוק בדבר ותמצא כדברי וק"ל:

מסכת שקלים

פרק א מ"א תי"ע ד"ה ובל הבלאי וכו' ותמו' לי והרי כו' ונראה דלא דמי דבשבר
בחלב אינו בטל רק הטעם אבל בחטת אם נתערב התיכה בשר בחלב אז אפי'
יש רוב מן התורה אז שנים ג"כ הוי מן התורה במין בחינו מינו אז בטל רק הטעם אבל
התיכה הנוכרת הן שהיא נגיעה בשני' תמיכות בשר אז בשר בש"ן אבל אז אינו בטל הלב נרוטב של
בשר אז הוי איסור בחינו מיכר אבל כאן בבלאי הוי איסור סיכר כשאורם לתשל תמיים
בשעורים לכן לא שייך ביעול. והא דתלא הרב התי"ע קושית הרו' בתוספות הקשה דלמה
לא נאמר בבש' בחלב דאפי' אינו מיכר רק הטעם לא יבטל מחמת הסברא דכל חד
לחודי' שרי ומשני שיש קרא על זה. אבל מה שמקשה הרב גליף מינה זה ודאי אי אפשר
למיליף שאם האיסור אינו מיכר וכאן האיסור מיכר וא"ל מה זה בא לטעם דאם כל חד
לחודי' שרי אינו בטל אבל מה בחחד אסור בפני עצמו אז בטל ואם אין בטלא בחינו אז
בחחת האיסור אינו בטל כלל דהרי מכירו ובחחת בא לטעם אין בחינו כגון בשר בחומה
בשבר מריפה וכדומה. ואין להקשות להכלל הל"ל דהרי אם נתערב אלה אז הרומה אין
בחינו בחולין אפי' הכי בטל אף שאין האיסור מיכר ולכאורה זה ניחא לפי סברתו שמשו'
בחיתה מיכר לכרי בטל אבל לפי סברת הרב תי"ע קשה אפי' לפי המוכפת שמשני בשבר
בחלב יש לימוד וא"ל בשם ג"כ יש לימוד כי"פ היה להם להקשות ולשנות אבל זה אינו
דלכהן אינו צריך ביעול דשניהם בדי לו ולישראל בחחת חדא לאיסורא דהיינו חלב אז
תרומה ולהכי שייך ביעול. ומה שכתב עוד הרב תי"ע ועוד תימא דמשנה עליהם היא
דלאלי זרעי' אסור' כו' ומותרין בחלבי לא הבנתי תמיהתו דמה בכך שהם מותרים בחלבים
הלא אל זה יש לימוד כמו שכתב הוא עצמו בחיתו דיבור אבל לאלי בחסברה תורה דהיינו
לזרוע ולקיים אל זה אחרו בטל בבוד אז איתה ביטול שיכי' משום הסברה מידי דכל חד
בלחודא שרי לזרוע ולקיים וש"י תערובות נאסרו לא שייך ביטול וצ"ע: מ"ד תי"ע ד"ה אל
כהן כו' וכן בהדיא בירושלמי וכו' הנה אפשרי לפניך לשון הירושלמי שקלים דף ג' ז"ל
אין מתשכנין את הקבעים א"ל הא לתנוא אין מוכנין וכו' א"ל כאן בשבעה ב' שערות אבל לא
הביא ב' שערות לא בהדא אין מתשכנין על שיבא ב' שערות ב"כ ולכאורה הולך על דרך
הרמב"ם אבל מראה איך הוא מנומנם מאוד והיה צריך להגיה שנם מראה שם בדף הל"ל
הלכה זיין ז"ל אע"פ שאמרו כו' הא לתנוא אין מוכנין הכא את אמר מוכנין והכא אין
אמר אין מוכנין כאן בשבעה ב' שערות כאן בשלא הביא ב' שערות עכ"ל. פי' זה קאי
אמשנה ה' אע"פ שאמרו אין מתשכנין כו' אם שקלו מקבלין מידם משמע דוק' אם שקלו
אבל אין מוכנין אותם ואלו במשנה ג' משמע אין מתשכנין אבל מוכנין' ומשני כאן
בשבעה ב' שערות אז מוכנין ב"ע ב"כ לפי זה דברי הירושלמי קושרים זה את זה וגם
קשה על הרמב"ם שכתב אפי' מתשכנים רק מי יודע איך היה הגיהה לפני הרמב"ם כאן
ולעיל אבל בדפוס שלפניו דפוס אמשרדם נדפס על הירושלמי לעיל בגירו אבל לא הביא
ב' שערות לא בדא ומתשכן אין מתשכנין אע"פ שהביא כו' ע"ל ח"כ פי' אבל לא הביא
ב' שערות לא בדא פי' אפי' אין מוכנין וכו' א"כ לא יש סתירה בירושלמי כלל וא"כ
לפי זה דברי הרב רש"ג נכונים מאוד שכן מפורש הכל בירושלמי לפי ב' הל"ל ומה שיש
לדקדק על הירושלמי הלכה ז' למה דייק מסיפא ואם נתנו מקבלים מידם משמע דאין
מוכנין דוק מרישא אע"פ שאמרו אין מתשכנין משמע אבל מוכנין נראה דזה מיירי
דמשנה ג' קמני אין מתשכנין וכו' קמני הכא ג"כ אבל מסיפא דייק שפיר כ"ל ועל פי
זה נם מה שהקשה הרב חי"ע על הר"ג במשנה ג' ד"ה שוב אינו פוסק יש להבין לפי דעת
הר"ב רק שקלה הריפה לפנם דוק מעצמך אם תבין:

פרק ב מ"ב תי"ע ד"ה מתני' הקדש וכו' אבל מחיד בתמילה לא אחפרש וכו' נשנה
מתני דעת הרב איזה מעילה יש בחיד אחת הרמב"ם כת' ברים אלכות מעילה
מעילה מתייב לבנים הקרן ולוק' פ"ש וכאן פ"ב לא מייתי מקרן דקרן מאי תלוי קרבה
הבהמה אפי' לא קרבה בודאי אחיר יפטור מלתו מחלי הפקל בשל הקדש הדרבה פשיעה
בשלא נקרבה הבהמה והיה אחיי שקל הקדש וכהיום נתן להקדש ומאחר הקדש כתו שהיה
פשיעה שמייב ליתן אלי שקלו אלא פ"ב מעל בשוגג ומייב מוספת תומש גם אל קרבן
מעילה דזה נקרא מעילה בהקדש וצ"ע:

פרק ד מ"א תוי"ע ד"ה וכל קרבנות לבור וכו' ומיין תשבה ה' פרק שביעי פיין שם
ולאי דעת הר"ב דלא לאתויי קטורת גרידא דא"כ הל"ל לתשנה לשנות נפי' קטורת
וגם לאחיך ולשנות כל קרבנות לבור רק הר"ב כתב לאתוי' קטורת מה שלא נזכר כלל
בתשנה אבל הא דתניא שם בפ"ז משנה ה' בבר תני שם בתשנה בפירוש וגם צריך עוד
להבין בכל שם פומר וכ' בכשיש שם שתי הלחם ולבונה שם לחם הפנים וכולם בכלל כל

קרבנות הצבור זה אינו בכלל עומר וב' הלחם ולחם הפנים וה"ב מני שם בפי' אבל קטורת
לא נזכר כלל לכן כתב הר"ב: שם הוי"ע ד"ה מתנד' בומר מנם וכו' וא"ת ומ"ש הכא דמייתיה
ע"ל ולי נראה דבשלמי שקנים כל אחה יודעת שבשקל שלה לא יקנו לקטת אפי' קרבן
אחד ופטיטת שם נקנו ועוד כי אמת שקל שלה לא יקרבו כלל רק יצ לאומרות ויעשו
מזה אמת המים ותומות הציל ומגדלים כדלקמן משנה ב' ולכן מכל אלו בודאי אמרים
יפה אבל כאן שהוא רק קרב משלו לבדו ובודאי יקרב אז לאות שמא לא ימסרם יפה ויש
להשמיד ג"כ בתירוץ הרב חוי"ע וק"ל: **באא"ד** וכן פסק בהנשמה דלא כו' ואין אני יודע
מנין להרב חוי"ע דדעת הר"ב דהשמה בהפקר אני מדברה הלא כתב הרב בשמרים חנם
והניחם משמע דווקא בהניחם אבל הנעה לא ומה שמקשה הרב חוי"ע דשלוחי כ"ד יביאו
אין ה"ב כשלא היה השומר מניח אז באמת יסול לשמור לב"ע דהנעה לא אני רק פלונתייהו
בהם שמניחם השומר ואז קנה ובזה פליגי ר"י וחכמים לדעת הרב רע"ב: **מ"ו** חוי"ע ד"ה
ויהי בהן כו' ותימה דבמשנה ח' וכו' ונראה דעת הרב רע"ב דהא הרב רע"ב נורם במשנה
מ' כ' אלעזר והיא גירסת הראב"ד כמו שכתב הכ"מ בפ"ה מה"ע פ"ש וא"כ הרי לדברי
הראב"ד ע"פ במשנה מ' הוא אליעזר דל' יהושע אבל לר' עקיבא שאומר כאן כל' אליעזר
אז אין צריך להקריבן דווק' עולות שם שמכו ומכו לצרכי המזבח ודמיהן יפלו לבדק הבית
וב"ע סבר כאן שהקדש מתחלל על המלאכה וע"כ הוא הקדש בהיא לבדק הבית דוודאי
הקדש חזרה אינו מתחלל על המלאכה לכן כתב הרב רע"ב קטורת ייטות שמנים וסלתות
לבר' עקיבא הם לבדק הבית כו' לכן יכול ליפן לאומנים בשכרן והן חלקן רק שצריך
לאומנן לצרכי המזבח וזה לא צריך להסיבן דהיא אליעזר דע"ע וה"ה בהמה לדברי ר' עקיבא
בשאר כל' אליעזר שהם לבדק הבית יכול ליפן לאומנים בשכרן רק זה מוכח המשנה ז'
שהרי ר' עקיבא אמר בפיטום כמו ר' אליעזר שהם לבדק הבית רק רע"ב אתי לאפוקי ממשנה
ח' כ"ל לכן הזכיר יינות שמנים וסלתות אמת דהמשנ' חייבי בקטורת כמו דאמר הגמרא
בברייתות רק רע"ב אמר בבר' עקיבא שאומר כל' אליעזר כו' אז מהא ביינות כו' ועוד
בהגמרא אמר אמי אפשר מיהא רק ביינות אז רק בהמה אבל יכול להיות בקטורת ונם
ביינות ובהמה כו' עיין בהרמב"ם ובלאב"ד שם ותבין על נכון ודוק: **מ"ט** חוי"ע ד"ה ואם
המתין יין וכו' ולא ידעתי למה לא זכרו הרמב"ם כו' ונראה משום דבבר הרמב"ם
שם במשנה ע' המספק הקנים משפק הפסולות והוא בפ' ז' משנה ז' ופסק שם כר"י א"כ
כ"ש הכא בני סילת שאין פלוגתא גם הרב רע"ב שם למד מזה ע"ש:

פרק ה מ"א תי"ע ד"ה אלו כן וכו' ויש לתמוה וכו' עיין במס' יומא פ"ב משנה ה' מחכוה
כחכמי יוונ על זה: שם תי"ע ד"ה בן בני יש לתמוה על הר"ב וכו' ולי
אפשר לומ' דהשנת הראב"ד הוא משום דתלמון הגמרא שאתר מבני מרים ה"ה כו' כדתבן
משמע שלא רצה הירושלמי ואמר מחמת סברתו דאם לא כן הלא הי' לו לאתרו בשם
אומרו ועוד במאי דמה במאי שלא הבית הבייתא דיומא דתני ביון דשמעינא ולא עוד אלא
שלוקה וכו' אמינ' מאי פקיעה נגדא הוכי מוכח מזה דהלא שם אי' לוקה זה המנוי' על
הפיסות לרמאי שהוצאת שני מצבות ע"ש והיכא מוכח מזה שבן בני הל"ל הי' ג"כ על
הפקיעה להלקות שמא אמפ"כ הי' ממונה על פחילות אלא ע"כ שלא רצה הירושלמי ואמר
משבחתו. ואל מתמה שנאמר שלא רצה זה הירושלמי מדה דאין אמורה לרץ לידע כל
הבריתות ותמרות ועוד דהלא בתחילה לא דע מזה הבריתא ביומא אבל באמת אם הי'
רצה הירושלמי אפשר לא הי' מוכן אביי עליו ואפשר שזהו הירושלמי בבריתא ואמורה אינו
יכול לחלוק על הבריתא והבריתא דיומא אינ' מסייע לאביי כו' אבל אמ' שיודעי' הן
הירושלמי יש לא לפרש כמו הירושלמי וזהו הבנת הראב"ד. ומה שכתב הרב חי"ע על מה
שכתב רבינו להלקות הכהנים וכו' לא דק לדעתי. אינו מוכרח. אמת דהרמב"ם נפי' נראה
ג"כ שהי' לוקי' לכהנים ג"כ רק בחינוכו כתב נפי' לנוים. אבל באמת לדעתי לתה לא
נאמר שלקו ג"כ את הכהנים שיהו על משמרתם וכי תשאו פנים יש בדבר והא דאמר שם
במשנה קול בן לוי לוקה הלא בכ"ד מקומות נקראו כהנים לוים והא דאי' דלא קאמר
בשום מקום לשון בן בהן רק בן לוי תשום שאף הכהנים יצאו כולם מן לוי לכן אמרה
המשנה קול בן לוי כך נראה לי: **מ"ב** חי"ע ד"ה חין מבן אחיה ואיתה דפתחי' שבל
וכו'. אפשר לומר דבאמת שם היו שנים והא דלא חשיב להו משום כבודם שאלו הי' מקר.
ובלא זה בתה שמני שאין מוצין כו' אבל בן אחיה ואלעזר אולי היה יחוס לאחרי
המשל' שלא היה רק א' אחד: **מ"ד** ואם שהיתו הוא הוא הוא הקדש. ויש לדקדק אחיך עשו
את היחיד שרנה בתמון. ולפי שכתבתי במשנה ב' ל"ב אפשר לומר אמי הכא שבוד אחד
הי' עמו ומפני כבודו לא חבר:

פרק ו מ"ג חי"ע ד"ה שפר הלבן וכו' א"ל לבוזו וכו' ויותר הי' לו להרב להקשות א"כ
נתה של בית ב"ג וכו' הוי משמעויס ר"ל והגא בכלל ר"ג כו' ב"כ הוא בשר
נשבת הצון דהייטו דיר הצני' אבל נראה טוהת הרב רע"ב הוא שבר של נשבת הצון
הייטו שפר שהי' משמע לנשבת הצון כמו בפיים ועל שם מתכיסין כו' והוא כשם אחר
ולא שהוא משם טוסף וק"ל: שם חי"ע ד"ה חין מבן אחיה ואיתה דפתחי' שבל
שבר הלוש והיכל בכלל שפרי הצזרה וכו' ונראה דלא חשיב לו משום כבודם שאלו הי' מקר.
משנה ו' חמי כל הצזרה היתה אורך קפ"ז ו"ב הצתחוחות הוי שם אחא יוסי בן חכ
אומר כנגד י"ב שפרים וא"כ הרי פי' הרע"ב שם וכן מפורש במשנה פ"ה משנה ח' דכל
הצזרה היינו מהתחלת עזרה שיראל עד סוף י"א אמה אחורי בית הכפורת וא"כ שפיר
חשיב שבר אולם והיכל בכלל שבר הצזרה ומה שהקשה אפשר לומר הפליגו הרי כתב הרב חי"ע
בעצמו אלא נתפר' שם מה הי' משמע ומי יודע למה נפשה ואפשר שרי לרץ לקרות כך
אבל אנו ב' שפרים לא היו נקראים על שם משמ' ועל שם מקומם ג"כ למה ליתן לשם שם
וכו' סיות שמא שבר אולם שבר היכל ומה שהקשה לרבנן אמאי קא ממעט אנו ב'
שפרים דשם רבנן אמרו ז' שפרים היו בצזרה ולא אמרו כל הצזרה כו' וא"כ לא חשבו
אלא מה שבצזרה ממש ונם מה שכתב לפי הרמב' אף שנאמר בקבלת הרמב"ם אפ"ל למה
לרבנן לחשיב הוא"ל ואינם מכוונים כנגד י"ב השתחוויות דלהם הוא חפני י"ב פרלות ולא
חשבו שבר אולם והיכל לפי דוק פשוטותם אבל אמת יוסי בר חנן משנם מכוון כנגד י"ב
השתחוויות ומה שכתב שנראה לו שהיו ב' בתעבר כו' קשה לפי' חרבנגאל מה (שיסי') לעתיד
כי אז יהפוך אל העמים שפה ברורה חשבו מכ"ם שהי' לחשוב בנגין שני שבבר עבדו פ"ז
בנים לאבון ואם הי' חרבנ"ם שהיו ב' בכותל חבבר אז היינו אומרים שבן הי' נחרם

בכתוב הכל בכתב ש' מלי הסכיל אבל אין רא"י בכתוב א"כ מוכל לומר כדברי בעל כפתור פרח ולא יהי' קומר ג"כ ליוסיפון:

פרק ז מ"א רפ"ב ד"ה מחלה על מחלה בירושלמי וכו' שהשה שסביאה המעות וכו' וא"ל נמי שקלים נמי אמת הוא מקלים ומאלה אין לו חלק כלל בקבנטו' על נמור זה היו דבא מורמין על הנבוי ופיין: מ"ג תוי"ע ד"ה מחיטות מותרות כו' ומיהו קשיא לי דלבב וכו' ואפשר לומר דעת הרמב"ם דדוקא היכא שים עכו"ם הנימו בתקו' שלני' יכול לומר ברלים הביאו ממקום אחר אבל כאן שאין כלל עכו"ם אפ' נאמר הסרן הביאו הלא מחיטת היו מביאה רק שמופה ומהיכן שהביאו הוי של ישראל לכן כתב הרמב"ם עכו"ם. וגם מה שהקשה כל הרב רפ"ב מתשבה ס' פ"ג דמכשירין נ"ל דהר"ב רק רמזה כאן אבל בעיר שים בה עכו"ם ומתך מחכשירין דשם מבואר בפי' הדין דהולכין אחר רוב עכומים וכאן שאין הי' לו לכתוב אם הי' כותב אבל בעיר שרובה עכו"ם אלו מלוי ברוב עכו"ם לו רוב ישראל אלא מלוי מי שם הרוב עכומים ואם הי' כותב אבל בעיר שרובה עכומי עכו"ם עכומי מאן דכר שמי' לכן כתב שמם ומתך מחכשירין כך נראה לי פשוט: **בא"ד** אלא מוסבנא בשלמא קאמר אלו שיים מכ"ל. ואמו דוחק אבל אפשר לומר דעת רש"י שאלו בנים דהיינו עכו"ם שבלא ס' ונר שמת כו' מביב לבו מקנה אחת ודייק לשון המכשיר וכן גר שמת משמע שזכו מקנה אחת אבל לקמן אומר על העלים ועל המלה ולא אמר על הכלים והמלה לא הביב לי' רש"י בבנים: **מ"ו** תוי"ע ד"ה ר' יהודה

אומר וכו' דמה שכתב בשקלים לאו דווקא אלא אגב נרלה וכו' אבל מה יפנה הרב על מה שכפי' כתב ואין הלכה כר"י כמו שהביא הרב תוי"ע אבל מיין בפ"י מהלכות תמידין שהרב לחם משנה מיכן דלא סתרי אהדדי ובכאן פסק כאן דלא כר"י ובתמידין כר"י ונם מה שכתב הרב תוי"ע ודאין עתו וכו' ובפ"ב מהלכות מעשה קרבנות פסק כו' מיין שם בפ"ב מהלכות מעשה קרבנות בלחם תפנה דנ"כ לא קשה אהדדי ע"ש בכל: **מ"ז** תוי"ע ומל הקיבין וכו' ולכיך לומר דתקנת בביאים וכו' ואיכו מוכרת ואם הי' לריך לעמוד נם על קרבן יחיד למה הי' לשם לתקן בשלמא קרבן תמיד הולרכו לתקן כמו שכתב שם רש"ב דאי אפשר לכל ישראל לעמוד אבל קרבן יחיד יכול לעמוד על קרבנו לכן נראה דבאמת על קרבן יחיד אין לריך לעמוד רק על קרבן תמיד וגזירת הכתוב הוא כמו שמביא שם הרב רפ"ב והרב תוי"ע מעשה דכתיב תשמרו ע"ש:

פרק ח מ"ח תוי"ע ד"ה רבי שמעון אומר וכו' עיין מד סוף ואין לדקדק למה לי' לכתב תוי"ע ניתן מעם אף שהוא בעל מום משולחן גבו' וכו' ס"ל לתן הטעם' כמו שהוא שם במשנה כמה אדם רולה כו' לכן כתו פ"ב. אבל בטורים אז הדין לתן לאנשי משמר כמו שהוא בסוף מסכת בטורים ואין לו בו מוכת הנאה ומה יתן להקדש זה לימו דאם מעשה זה אז אדרבה הי' לריך ליתן דמי כולו כמו שם מוב זה עולה אם נדר כו' ע"ש ובפי' הר"ב. ובטורים נם כן חייבים באחריות כמו שהוא במסכת בטורים פרק א' לכן כתב הרב תוי"ע לחלק דשם משולחן גבוה ויליף מהפסוק משא"כ כאן בבטורים ודוק:

חידושים מהס' משנת הכמים.

מסכת שקלים

פרק ד מ"ט כל המקבל עליו לספק פלתות מארבעה עמדו משלש יסניק מארבעה משלש ועמדו בארבעה יסניק מארבעה שיד הקדש על העליונה ופי' הרע"ב **והוא** מדברי הרמב"ם אם היה בשעת קבלת המעות מארבעה ואח"כ הוקרו ועמדו משלש יסניק מארבעה להקדש קונה בכסף ואם קיבל עליו לספק משלש ואח"כ הוקרו ועמדו ועמדו מארבעה נוכן מארבעה משום שלא יהא כח הדיוט חמור מהקדש דהדיוט קונה במשיכה דוקא ע"כ. ובמסכת קידושין דף כ"ם איתא משכו במנה מיד הנזכר ולא הספיק לפדותו עד שעמד במאתים נותן מאתים מ"ם ונתן הכסף וקם לו משכו במאתים ולא הספיק לפדותו עד שעמד במנה נותן מאתים מ"ם לא יהא כח הדיוט חמור מהקדש. פדאו במאתים ולא הספיק למושכו עד שעמד במנה נותן מאתים מ"ם ונתן הכסף וקם לו פדאו במנה ולא הספיק למושכו עד שעמד במאתים נותן מנה. ופריך אמאי נימא לא יהא כח הדיוט חמור מהקדש. ומשני אמו הדיוט לאו במי שפרע קאי וכיון דהדיוט במי שפרע אינו רשאי שיהא הקדש במי שפרע ע"כ. ולפי זה קשה היאך קאמר במשנתינו אם הוקרו נוכן מארבעה משום שלא יהא כח הדיוט חמור מהקדש הא הדיוט במי שפרע קאי ואינו רשאי שיהא הקדש במי שפרע. אחר זה מצאתי שהמגיד משנה הביא קושיא זאת בשם הרשב"א ז"ל בפ"ו מהלכות מכירה והאריך ומסיק ולא ראיתי בזה תירוץ מספיק ואע"פ שיש להלק כל זה אינו שוה לי גם ראיתי שהר"ן במסכת קידושין הקשה קושיא זאת והביא הכוניא לפרש בדרך אחר ע"ש. ולי נראה דהנה הרמב"ם פוסק בפ"ם מהלכות מלוה ה' ה' דמעות קונה לענין מי שפרע וז"ל וכיון שנקבע השער מותר לפסוק על הפירות כשער הזול כילד היו פירות ומכרין בלשה סאין בסלע ופסק עמו שיתן לו כשער הזול אם עמד אח"כ ד' סאין בסלע נתן לו כשער השוק שהרי פסק עמו כשער הזול. נתן לו מעות שהם ולא פסק עמו כשער הזול והחלו נותן לו כשער שהיה בשעת מתן מעות ומי שחוזר בו יקבל מי שפרע. בד"א בפוסק על דעת עצמו. אבל אם הי' שליח לאחרים בין המוכר ובין הלוקח יכול לחזור בו אם מוכל כשער הזול מפני שיכול לומר להקוני שדרתיך ולא לבוותי דהי' לך להתעות כשער הנכון. וכן הוא בגמרא בפרק איזהו נשך ע"ש:

ולפ"ז אתי שפיר בשלמא בהא דמשנתינו דהנזכר הי' מקדיש מעות לתמורי בשביל הקדש שיספיק לו כל ימות השנה פלתות כמו שכי' הרע"ב אתי שפיר שלריך ליתן המוכר כשער הזול מעשה אלא כח הדיוט חמור מהקדש ולינא לומר אמו הדיוט לאו במי שפרע קאי הא הנזכר הוא שלוחו של הקדש וכן פוסק הרמב"ם בפי"ג מה' מכירה הנזכרים והאכסרופסין הרי הן כשלוחין ונשלוחים ליכא מי שפרע כנ"ל. אבל בהא דמסכת קידושין דהדיוט פולה אתי שפיר דאינו נותן אלא מנה דאין שייך לומר לא יהא כח הדיוט חמור מהקדש דאמו הדיוט לאו במי שפרע קאי. ואין לומר דבשליח ליכא מי שפרע. הא הטעם דבשליח לא הוי במי שפרע משום דמצי למימר לחקוני שדרתיך ולא לעוותי דהי' לנ"י להתעות כשער הזול והכא דהיכא דפולה מיד הקדש לא מצי להתנות זה התנאי במקח שיהיה אח"כ דמשנה ערוכה בסוף פ"ו דערכין אף שיודעין שתתיקר אח"כ אין להקדש אלא מנה מקומו ושעתו. וז"ל אע"פ שאמרו עבדים נמכרין בכסותן לשנה שאם תלקח כסות בשלשים דינר משבח מנה וכן פרה אם ממתינים אותה לאמצע משנתה היא וכן מרגליות אם מעלין אותה לכרך

סדר **נימוקי הגריב** מועד

מאת הגאון הגדול מרנא **יהודה בכרך** ז"ל אבד"ק סיני.

מסכת שבת

פרק א מ"ד בתו"ע ד"ה וי"ת דבריס כו' ומ"ש סרב וגזרו על הבא לאכו כו' נ"ב ע' תוס' בבא מ"ג ד"ה וכבא לאכו וכוכו כו' וא"ת תיפוק כו' ולאיתי בספר מועד דוד לסג' מוהר"ד לופינהיים שהקשה דהא נ"מ לענין כל הפוסל כו' מטמא משקין לחיות תהלה חון מט"י יש"ש ולק"מ. דמ"כ מאי הושלו בתקנתם דמ"מ יאמרו דלא אלו מטהרין אלא אלו כמ"ש בגמ' ואי מטוס דפסול מלאכול בתרומה משום זה לא יהיה היכר דבל"ז גם כן פסולים לתרומה משום טבול יום וזה לא יהיה להם היכר דזה מטמא משקין לחיות תהלה בל"ל דלאו כ"ע דינא גמירי ולתירוצי ר"ש והבן כי זה נכון. ובהשעור של הבא לאכו וכוכו בכמה הוא הבא התו"ע סוף מס' זבין הוכיח הבשעור הוא ג"כ ג' לוגין וע' משנה למלך ולאיתי במשניות דפוס דהרבפורט התרשים בהגהות שם תוך הליך יעויל שיעור לאכו וכוכו בג' לוגין הלא תוקם שכל גופו עולה הוא מ' סאה ולפי החשבון לכל הפחות כ"א סאה יעו"ש והניח בל"ע. והנה מלבד שיש לעיין בקצת בן יומא דמטמא בויבה אף גם זאת משכחת בגבול ג"כ אם נפלא שלשה לוגין מיש מים הגדול דקוו וקיימי דאיתא להדיא פ"ק דמכות דף ד' דהיו טוגלין בהן הישיון לשלשה לוגין במקום אחד וכ"פ הרמב"ם יע"ש אמנם התוס' שם הולקים על גירסת רש"י ולפי דבריהם בכל הליור הזה ועיין בזה:

מסכת פסחים

פרק י מ"ה בתו"ע ד"ה מלא כו' וכתב הר"ב כו' וז"ש הר"ן ולמחר היו מוחרין כו' ליטו מוכן לי כו' ולפי לאחכו גם ביום לאסרו . נ"ב ליטו מוכן לי לכוכת הר"ן על מחרת יום ביאלה והייט מיד כשפה יום ביאלה היו מוחרין לאכול ממן וכיון כל שבתות ומועדים בזמניו ז"ש הר"ן לחחר לא דוקא רק מ"ש הר"ב זה בחמת ליטו מוכן ולדעתי מלאה להגיה בר"ב ולמחר היו מוחרין בלילה ממן וה"ש הכל אבל לאכל לאה זה מלאתי בספר הניא רבתי וז"ל מלאתי בשם רבינו שמשון ז"ל ליטו היו יכולין להתחמה היו לוקין אותה ממן שפסח מוחרים לא מעשו של ממן הלא

סדר **חשק שלמה** מועד

חדושים מהרב הגאון הגדול וכו' מו"ר ר' **שלמה הכהן** זצ"ל, בעה"מ בנין שלמה ועצי ברושים וחשק שלמה.

מסכת שבת

פרק א מ"א בתוס' רעק"א אות ה' נשאר בג"ע על הרע"ב שם בד"ה לו שנשל מהוכה. וע"ב ולענ"ד יש לומר דרש"י והרע"ב מפרשים הבא דמשני הש"ס ידו לא נייח אין הכוכה משום דהיד בתר גופו גרירה רק דביד לא שייך סגנה (ר"ל ולכן אם הילילה אה"כ לא הוי עקירה) משום דהיא נדה וזה כאן וכאן ולף אם הנה לתוך ידו של בעה"ב נחשב לגנבה וכן אם טולל מידו של בעה"ב נחשב כעקירה מרש"י אלמא דנחשב כעקירה לו הגחה הוינו משום דנשתנה החפץ מיד ליד אבל באותה היד עצמה לא שייך לומר דנחשב בגנבה מה שהוילה מרשות לרשות כמו אלא נחשב כעקירה אם הניח הבעה"ב להוכה משום דידו של אדם אינה נחשבת כרשות שהיא פשוטה ואינו נחשב עקירה מה שטוקר היד מרש"י ה"נ אינה נחשב בגנבה אם הבאר מונח בה דהולאת היד לרש"ל אינה נחשבת בגנבה על שינוי החפץ גופא ומיהו אם יניח לתוך יד אחר של עני אחר העומד בזה בוודאי הייב כיון דנשתנה מיד ליד . ומיהו יש להסתפק אם הניח מיד ימין לתוך יד שמאל לו לחיסך לו מקרי הגחה כיון דהניח ליד אחרת לו לגמרא דבעינן שיניח ליד חברו:

פרק ח מ"ב נייר מחוק כדי לכרוך עפ"י לאוחיב קמטה . נ"ב ולף דנייר מחוק כשר לכתוב אף הגם כמו דפתרא מ"מ אפשר דהיה ידוע להם לנייר עומד אפי לכרוך בו מלכתוב עליו וכבר אמר בש"ס ד' ע"ח כל מידי דשכיח ולא שכיח אזיל בתר דשכיח ולף דלקולא ועי' תוס' ניסין כ"ב ע"א ד"ה שלם:

פרק יב מ"ג אמר רבי מאיר שם כו' בתוס' ראשון לעיון מניה שג"ל ר' יהודה וכך איתא בגמ' כו' אמנם בדפוסין שראיתי וכן בת"ש נדפס נשאת זה ואין אים שם על לב. נ"ב ולי הנעיר נראה דאדרבה דאפי יש לגרוס אמר רבי בני' דהכא דאלו לני' דגמ' דברסיון ר"י תמוה מוכח דהא אוקימנא בגמ' דש"ל דשבוס ועשאו פתוח כשר וכר"י ב"ב דתענית ד' ב' ואלו ר"י בעלמו הא חולק על ריב"ב דהא ס"ל דבלא היה מנסך כל שמונה וע"כ דלא ס"ל כדרשא דריב"ב ולכן לי' דהכא רבי עיקר:

מסכת ערובין

פרק א מ"ב בתוי"ע ד"ה וב"ה כו' להעגים עליו במיתה ושונשים . נ"ב דברי התוס' יו"ט בכאן הם כסגנה שיולא מלפני הסלים דתם מלאכיר דתקנות אחי לא קורה הוא מדאורייתא ושונשים עליה מיתה להדבר מפורש בכולא תלמודא אלא דלא דרבנן בעלמא משום הכירא אבל מן התורה אף נמ"ל דל' מחיטת מדאורייתא מ"מ הוי מקום פטור דאורייתא ופטור דמוהר לטלטל בתוכה אף בל' אמות דכל דלא הוי רה"י הוי מקום פטור רק דכוונת הרע"ב הוא דב"ש סברי דרה"י דאורייתא לענין לזרוק מרה"ר לתוכו לא הוי רק בל' מחיטות נמורות והלכך כשתקנו חכמים לעשות היכר לענין פלטול תקנו שיעשו הסיתר באופן שיעשה ע"י זה היכר רה"י דאורייתא דכל דלא הוי רה"י דאורייתא לא הוי היקון והכירא דכל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון. וה בל' ואתאי הלכתא למשה מסיני ר"ל לענין לזרוק. וב"ה סברי דבנ' מחיטות ולתי מבהו הוי רה"י דאורייתא ומבו"ה ס"ל דשני בלהי לו קורה וכן לריך לפרש הכוונה בגמ' כאן בהא דמקשה לימא קסברי ב"ש בל' מחיטות דאורייתא ודוק. ודע דמה שכ' הרע"ב ואתאי הלכה וכו' להוסיף וכו' לו נקורה לריכר מחיצה אין הלכון מדוקדק דהלכה למ"מ אינו להכירא רק לעשותו רה"י נמור בן החורה . אמנם באמת ברבינו יהונתן (מממנו העתיק הרע"ב את פירושו ז"ל כאן) הלבון לו היכר מחיצה ור"ל לו לני לו קורה לו היכר מחיצה אחר וכן נ"ל כאן ברע"ב דדברי הר"ב כאן הוא ממש לשון רבינו יהונתן שם אות בתות והלכך פשוט דש"ם נפל בכאן ונ"ל כמו דאיתא התם ח"ל דשם הוא ט"ם ונ"ל כמו בכאן והכוונה דבעינן להיכר מחיצה לעשותו רה"י מה"ת : שם מ"ה בתוי"ט ד"ה כל שיש בהקיפו נ"ש וכו'. אמר דאמריק לא דק לאומרא לקולא מי אמריק . נ"ב ובפ' תפארת ישראל על המבניות כאן כתב וז"ל ואין החשבון מדוקדק דהיקף נ' טפחים יש בתחבו עפח ומבינות טפח ולאומרא לא דק עכ"ל . ובמה"כ הוא לא דק בזה כלל והחשבון הוא להיסך מדבריו דאדרבה בנ' טפחים היקף עדיין ליח ביה טפח ועדיין חסר שלש מבינות בקרוב והתנא לא דק בזה לקולא וכמש"כ ה"ה ז"ל בפי"ז מהל' שבת הלכה כ"ו. ונראה שהגאון הנ"ל לא עיין כלל בעת שהיה כותב זה לא ברמב"ם בפי' המשניות ולא בתוי"ט כאן רק שכתב מדעתו לפי דמיונו והי' סבור שהמעשה היה להיסך :

מסכת פסחים

פרק א מ"ו ברע"ב ד"ה בבר שנטמא בטמא מת כו' אם ראשון ראשון . נ"ב ר"ל אם נגעו הכלים במשקין הבאין ממחת ארץ דהם ראשונים מה"ת [או דנגעו במשקין הבאים מחחת ידים דנ"כ מטמאין כלים מדרבנן וכמו שמוכח בברכות בר"פ אלו דברים וכמ"ש התוס' בשבת ד' י"ד ע"ב . והרמב"ם בפ"ח מהל' אבות הטומאות הלכה י' דחולה ע"ז לע"ג מהש"ם דלשם וכבר הביאו הראב"ד . ועי' בעלי אלמוגים בסי קנ"ח ד"ה ובדין הנ"ל שהאריך בזה] דנטמאין הכלים מדרבנן משום גזירה דמשקין דזב וזבה וכדאיתא בשבת ד' י"ד וקמ"ל דהכלים נ"כ נעשו ראשונים משום דכל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון וכיון דבדאורייתא אמרינן דחבר ה"ש כחלב ה"ל בדרבנן אריינו דנקו ראשון משום דמשקין נעשו תחילה לשולה ולא משמחת בהו שמי:

אשר אזן וחקר הרב הגאון האמתי המפורסם מוהר"ר דוד טעבלי כ"ץ שי"ף זלה"ה שהי' אב"ד ור"מ בק"ק לונדן המעטירה ומדינת ענגלאנד עם הגהות ב"א הרב הגאון מהור"ר גבריאל אדלר הכהן אב"ד דק"ק מירנגן והגליל

מסכת שבת

פרק א מ"א כתו"ע ד"ה פבע העני ואפי' לר"י ע"ש. דכריו תמוהין בעיני ע"פ מ"ש תוס' ביבמות כפ' ד' אחין ד' ל"ד ע"א ד"ה עשה בדבר מצוה ע"פ דמבואר דלאו בדמיי תליא מילתא אלא מצוה דעיד בתמוך שיש לו לחול בשבת אלמא דלאו בדמיי תליא אלא אי רמי עלי' טרדא של מצוה ול"ב נדקה נמי אע"ג דלא נתנה לדחות כלל אבל שבת מ"ע כיון דרמי עלי' טרדא דמצה לעבור. ואפשר לחלק מעמיטו ולומר כיון דר' יהושע ור' יוסי לא פטרי רק בזמנו בהול כמסקנת הש"ס ביבמות. ודקה לא מקרי זמנו בהול. אמנם ליבמא ש הקו"ע דכתב הטעם לחיוב משום דלא נתנה לדחות אלא"ע (ע' בס' ל"ה בהארוך בזה ב"א סי"ל)!

פרק י"ב מ"ד וכבל דבר שהוא רוסס. לא ידעתי למאי לא תני וכבל דבר שהוא של קיימא כדתנן בגיטין ד"ב מ"ג ולשבת הגבו ליישנא של קיימא עדיף. כי וכבל דבר שהוא רוסס יש לפרש שרשוטו ניכר אחר שנמחק ו"כ כמו דמפרשינן כל דבר שרוסס דחיינן בסוטה פ"ב מ"ד ונס"ש תדבים מדסס במס' גיטין דף י"ש על הגליון ס"א רוסס. והרמב"ם בחבורו כתב בדקדוק הלכות שבת פרק י"א הרוסס ושומד וכפרק ד' מהלכות גירושין כ' שריטומו עומד למנס בפ"ד מס' סוטה כי שריטומו ניכר ועומד ע"ש:

מסכת עירובין

פרק א מ"א בהרע"ב ד"ה ר"שבודא ע"פ מ"ש דת"ק ור"י מחולקין בטעם הקורה לי משום ניכר לו משום מחילה וכן פי' הר"ר יהונתן על הר"ף. ולא מלאתי כדבריהם בש"ס אלא שם איתא דלמ"ד קורה משום סיכרא פליגי דלר"י למעלה מכ' ממי שלמה בי' עיגא בי סיכא דפליגי בסוכה ועניד לריבותא ולמ"ד קורה משום מחילה פליגי מר ילף מפתחו של היכל ומר מפתחו של אולם:

חידושים מלוקטים מספר זרע יצחק

מאת הרב הגאון החסיד המפורסם המקובל כבוד שמו מהור"ר יצחק חיות.

מסכת שבת

פרק א מ"ט ושוין כו' בתו"ע מקשה למאי כ"מ אמר ושוין הא ב"ש במקום ב"ה איכא משנה ע"ש וא"ל דל"מ אם רוצה להחמיר על עצמו כב"ש כשלי כמו שאיתא בגמרא דברכות ד' ל"ג בעובדא דרב"ח שאכל ושכח ולא ברך והחמיר בבית שמאי ואחר למקומו וברך ומלא יונק דהכא לא הלכה כב"ה משא"כ אי שוין לבקל איכא למאי להחמיר וק"ל:

פרק ז מ"ב לאבות מלאכות מי חסר אי עיין בתו"ע דלמה לא אמר ל"ע מלאכות וא"ל דהתנא מתייב סמוכות מרשות לרשות ומה בכלל הוצאה והכנסה רק שהכנסה היא תולדה דהוצאה אף שבני אם שוין כדאיתא בגמרא דנ"ו אשכחן כו' שבת היא מה לי אסוקי מ"ל עיולי ואמאי קרי להוצאה תב כו' הך דהוי נמשכן כו' וא"כ הוצאה והכנסה שוין לכ"א מי דמוציא מרשות לרשות הוי תרתי הוצאה והכנסה רק לענין אבות הוי ל"ע וק"ל (ועוד האריך בזה ע"ש):

פרק י מ"א נבטל ונפלה נכרית לתוך יש כאן מקום עיון דלא תני כרישא נמ"א דלר"ה לא חלא בכבול ולא נפלה נכרית:

פרק יח מ"א ומעבר שני וכשרים שנפדו פי' הרע"ב ולא נתן חומש וא"ל דה"ה דהוי מלי למימר ג"כ שהקדימו בבטולין כמו ממעבר לתנון וכדאיתא במסכת תרומות פ"א מ"ה אין תורמין ממעבר שני ע"ש מ"ש הרע"ב:

מסכת עירובין

פרק א מ"א רבי יהודה אומר מ"ש. כתב הרע"ב דרבי יהודה אומר בעמא דקורה משום מחילה וכ"כ הר"ן ודבריהם אינם מובנים לי דבגמרא מוכח הטעם הר"י סוכר דשלמא ביה עיגא אף למעלה משפרים דעביד לריבותא וא"ל דאי תני סוכה מ"א דוקא סוכה דלשיבה עביד סוכר ר"י דשלמא ביה עיגא אבל במבוי כו' ולא אשמועינן מבוי פ"א מבוי מדרבנן וכו' וקשה לא"ל קאמר דלא אשמעינן מבוי פ"א מבוי הוא דקאמר ר"י דא"ל דבעמא משום מחילה אבל סוכה מודה לרבנן אע"ב דגם בקורה הטעם משום הכירא וסוכר ר"י דשלמא ביה עיגא אף לבעלה מעשרים ואף במבוי לא"ל שסר אינו מבוי לא"ל וכו' סוכה ותני פ"א דרבנן וק"ל:

פרק ה מ"ד בתו"ע ד"ה הגיע לכר וכו' בלמעלה הדבור אבל אין הדבור דומה וכו' עד ומ"ש כרע"ב שם. הנה מדברי הפו"ע משמע דשמת הכבש מהויק באדרן למ"ד אמה וביפוע ל"ב וכן פי' המפרש לשם מדות פ"ג מ"ג. אמנם לדבריהם לא מצאנו ידינו בש"ס בזמנים ד' ס"ב דפרק ס"ד הון ע"ש. אלא העיקר שבשת הכבש באדרן מחויק ל"ב וביפוע יותר מל"ב. ולא"כ אידחי דברי הר"ר יונתן וגם דברי התו"ע ל"ע וע' בברכות הזבח ולא קדשים. וע' במד"ר איכה בפתיחתא דהכיתי המחבלת ר' יהושע דסיכן בשם ר' לוי ע"ש. וכתו"ע פ"ק דחמיד מ"ד ד"ה כלך:

מסכת שקלים

פרק ג מ"א בג' פרקים וכו' בפרוס הפסח בפרוס עצרת בפרוס החג. ומפרש הרע"ב ר"ו יום קודם סמוכה קרי פרוס לפי שלמ"ד יום קודם דוכשים ומוחלים בה הרגל ומכאן ק"ל על רבינו ר"י בא"ח סי' תכ"ע דכ' דוקא קודם פסח בוחלין ודורשין קה"ח לי יום ולא בחג ובעצרת. ולא מהכא מוכח דבוחלין למ"ד יום קודם אפילו בשאר רגלים ומש"ה נקרא פרוס עצרת וכן אמרי' ג"כ בירושלמי. ומהרש"א שקשה מדברי רש"י בסוכה ד' י' על הכ"ל הכ"ל ויותר הו"ל להקשות ממתני' מפורשת דהכא:

פרק ז מ"א מעות שנמצאו קרוב לשקלים יפלו לשקלים. וכ' הרע"ב והאומר רוב וקרוב הולכי' אחר הרוב מוקי מתני' כגון ששקלים ומדבה שוין. לפ"מ דקי"ל בב"ב ד' כ"ע דאפי' נגד קרבה דומה אולין בתר רובא דעלמא ל"ל דבמקום שמצא מעות ליכא תשם מרובא דעלמא כי לא שכיחי בין הספורות בל"א עם מעות הוולין. וכן מה דתנא בסמוך בין הולין לנעשר וכו' ע"כ לאיי בידוע שלא בא לשם מעות אחר אלא מעות המצא הוא ממעות המעשר לא ממעות הוולין שסמוך למקום שמצא. וכן לקמן במ"ד בהמה שמצאה מיוחשלים עד מגדל עדר נמי לאיי במקומות שלא שכיחי ביכלו בהמות מרובא דעלמא וע' שם כ"ב בתוס' ד"ה ביוסבא בין הסרים וע' בהגה"א להרשב"א ד' קמ"ו ובהרא"ש ובמ"ה שם (ע' בפרש שלריך ב"א לבאר דבריו ומפלפל שם בלרוכה):

חידושים מלוקטים מספר זרע יצחק

מאת הרב הגאון החסיד המפורסם המקובל כבוד שמו מהור"ר יצחק חיות.

פרק ט מ"א גבוה עשרה לו נמוך עשרה בתו"ע מקשה דהיינו הך אתם הא' גבוה עשרה לא הסני נמוך ע"ש שמתכן בדומה. ול"ל דנק"ש דהא המסקנא בגמרא הטעם משום תל כמ"ש הרע"ב דלומר היה ר"מ דאפילו עמוד גבוה יו"ד ורוחב ד' שהוא עומד במקר ופיהם הר"י אפ"ה אסור לעלות מזה לזה בגזירה משום תל גבוה עשרה ורחב ד' ברה"ר דאסור ולפ"ז הא"ה כור רחב ד' ועמוק יו"ד ברה"ר נמי אסור משום גזירה דבור ברה"ר ומ"ב מג' דיעות אלו מיירי מהניחין הא' כגון שיש כ' גנין ולא בלמעלה בזה גבוה יו"ד אסור משום תל גבוה יו"ד ברה"ר ודין הכי שהא' הוא נמוך מד' גנים אחרים מ"ב הוי בומה נמוך וגזרינן משום מור ברה"ר ולגילה דמיירי מב' דיעות וק"ל:

מסכת פסחים

פרק א מ"ה נגר בעצמה בעצמה מת. כתב הרע"ב אלא נר של מתכת הוא כו' אלשון מגומגם התחיל בכל מתכת וסיים בכל כלים ואכי הל"ל אלא נר דכל הכלים הוא הן כ"ח וכן איתא במסכת אהלות בפ"ח מ"ב דכלים הנעשים במת טמא עומאת ז' וכל הכלים הן כלי מתכות והן כלי שטף בין כלי נגדים מעמאין כמה עומאה שנאמר במלא מרב ע"ש:

פרק ב מ"ו אבל לא כבוסין כתב הרע"ב כבוסין בתומר. ויש עוד בכוס אם שברה נמים מעה לעת ורבים מהגין היתר שבורין המרור במים מעל"ע והגאון מוהר"ר משה אבן"ד דק"ק הרלאדני דרש ברבים להתיר דאיסור גמור הוא:

פרק ג מ"ח ושוקפו לשני הגיהה בתו"ע ד"ה תוא כו' ולמסקנא דש"ס בש"ו כו' גמרא נמירי לה כו' עכ"ל ותמהני דבתוס מסיק דקדשים בשריפה הן קדשי קדשים והן קדשים קלים בגמרא נמיר לה אבל לא מייתי התם בלישה מקום ישרפו אלא מתורתא כדתירן בתוס' הביאו התו"ע ע"ש:

מסכת שקלים

פרק א מ"א בע"ו קורין את המגילה ופא דלא תני ב"ד קורין את המגילה בעיירות כתב הרע"ב מיירי דתני במ"ג בפ"ו שולאות סיו יושבים כו' ע"כ. וזה דוחק לומר במ"ש מיירי דמ"ב ול"ל דהלי הגא ירושלמי כו' ובם כיו קורין את המגילה בע"ו ולכן תני הדין בתמנה עשר ומתילה דעיירות קורין בארבעה עשר כמ"ש בתוספתא מגילה פ"א מ"ה וק"ל: